

РЕЧНИК НА ЦРКОВНОСЛОВЕНСКИОТ ЈАЗИК
ОД МАКЕДОНСКА РЕДАКЦИЈА

LEXICON LINGuae SLAVONICAE REDACTIONIS MACEDONICAE

ИНСТИТУТ МАКЕДОНСКОГО ЯЗЫКА „КРСТЕ МИСИРКОВ“
ОДДЕЛЕНИЕ ДЛЯ ИСТОРИИ МАКЕДОНСКОГО ЯЗЫКА

INSTITUTE OF MACEDONIAN LANGUAGE „KRSTE MISIRKOV“
DEPARTMENT OF HISTORY OF MACEDONIAN LANGUAGE

**СЛОВАРЬ ЦЕРКОВНОСЛАВЯНСКОГО ЯЗЫКА
МАКЕДОНСКОЙ РЕДАКЦИИ**

**DICTIONARY OF THE MACEDONIAN RECENSION
OF CHURCH SLAVONIC**

III

14

Г – Гоѓти

СКОПЈЕ 2021

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

**РЕЧНИК
НА ЦРКОВНОСЛОВЕНСКИОТ ЈАЗИК
ОД МАКЕДОНСКА РЕДАКЦИЈА**

III

14

Г – Гоѓати

Скопје 2021

Главен уредник
Наталија Андријевска

Редакција
Наталија Андријевска • Лилјана Макаријоска • Емилија Џрвенковска

Автори на свеската

Наталија Андријевска (НА – 103 зб.: завршна обработка, 16 зб.: целосна обработка)
• Георги Георгиевски (ГГ – 111 зб.: основна обработка, 40 зб.: целосна обработка)
• Катица Трајкова (КТ – 8 зб.: завршна обработка, 80 зб.: целосна обработка)

Лектори – консултанти

Наталија Андријевска (грчки и латински јазик)
Славомира Рибарова (англиски јазик)
Роза Тасевска (руски јазик)

Коректура

Наталија Андријевска • Катица Трајкова

Компјутерска обработка

Наталија Андријевска • Катица Трајкова

Печати

КА ЕЛ ЕС-принт

Тираж

100 примероци

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“,
Скопје

811.163.1:003.349.8(497.7) (038)

АНДРИЈЕВСКА, Наталија

Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција. Т. 3,
14, Г–ѓорѓети / [главен уредник Наталија Андријевска; автори на
свеската Наталија Андријевска, Георги Георгиевски, Катица Трајкова]. –
Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Одделение за
историја на македонскиот јазик, 2021. – 80 стр.; [30 см]

ISBN 978-608-220-072-9

1. Георгиевски, Георги [автор], Трајкова, Катица [автор]
а) Црковнословенски јазик – Ракописи – Македонија – Речници

COBISS.MK-ID 53615109

Печатењето е финансирано од СЕМОС доо Скопје

Г

Г num. sigr. nota

passim

1. num. card.: **3, ἑτρι; τρι; three; – τρεῖς:**

миль ми есть народъ съ иако оуже •Г• дни прѣбываѣтъ оу мене и не имѣтъ уесо иасти треіс Mc8,2 Rad॥ три Dbm Dbj Krp Krat Mkd; и въ неже врѣма роди са моисии и вѣ благъ богоуби иже питѣнь бысть •Г• мѣхъскаца въ домъ ахтыца своеого треіс A7,20 Vran; тако иждидетъ юреи съ египети и съ •Г•ми свищами 80r4Grig; юшифъ же •д• скинови имаше юакова симѣона югдѣ юсю и дѣшерини •Г• есфири марфа и саломи 154b8Vtš; мѣхъскаца тогко •з• стражасть съвѣтых •Г• дѣбъви вѣры надеждоу и любы и макутеरе их софию трапон парѳенон 17v4Stan; остави оу ніего •Г• стражы и лоукъ свои напеть треіс 9v13Stan; разумно божие оудивеніе въ •Г• лица простирахъ аби раздѣлѣжъ сококонглѣж нераздѣлимъ тра 7r18Zag॥ въ три лица 1c31Orb-Vjaz; дадите ми врѣма поклалию понѣ •Г• дѣни за онъ вѣкъ еже иждихъ треіс 192v12Les; юноша вѣ нѣкто въ страпѣ нѣкои и съвета севѣ •Г• дѣбъви треіс 56r26Les; тѣмже вѣдите помнаже юко •Г• лѣтка пошь и дѣни не прѣстайхъ юя съ слѣзами единого когождо вакъ третіан A20,31 Str॥ три лѣта Karp Verk • тројца: идеже вко юста •в• или •Г• събрани въ има мое тоу юсьмъ азъ посрѣдѣ ихъ дуо ѷ треіс Mt18,20 Rad51d12॥ два или трие Dbj Rad25c8 Krp(bis) Mkd — Cf. Трие, Троє, Трои, Троица

2. num. ord.: **τρεῖται; третий; third; – τρίτος,** γ': есть во година •Г• дѣни трити A2,15 Str॥ третиаго дѣне Vran, трети дне Karp; навода гриахзи юда на юда и юда юдъ •Г•ти' родъ •д•тии родъ єпѣ тритенъ каи тетартенъ генеанъ Ex34,7 Grig, на •Г• и •д• роды Hlud॥ на третыи Lobk; въ срѣдѣ •Г• недѣле египети и мѣхъскаца 32c24Rad 31v19Krp 17v/margMkd; възьисканіе •д• •в• •Г• •д• γ' 2v24Krp; пѣсни •Г• ѡдѣ γ' 20v23Zag; глагола юмъ •Г• симоне

иѡнинъ любиши ли ма тò тритов J21,17 Rad॥ третиницю Dbm Jov Krp, третеи Djy • term. mus. сѣднильнъ гласъ •Г• 155d29Vtš; проксименъ гласъ •Г• ѹхос варус 64v16Str — v. sub Гласъ — Cf. Третини

3. **Г 3000, ἑτρι ωλαδι; три тысячи; three thousand; – τρισχίλιοι:** и вѣшк скоти его акецъ •з• и велѣбѣдзы •Г• камилай трисхилай Job1,3 Grig, •Г• тисаша Hlud॥ •л• Lobk, •д• тисаша Orb — Cf. Тысажши

In num. compos. card. et ord.: •Г• 13, •КГ• 23, •Л• 33, •РГ• 103, •ФГ• 143 etc.: в понедѣлники •Г• недѣлы египети и мѣхъскаца 63c9Rad 51v31Krp 42r23Krat; мѣхъскаца тогко •КГ• стражасть съвѣщекъномокуруенкика апостола юакова братка гоуподниа ку' 45v19Stan; съвѣтыхъ мѣхъскаца •ЛГ• иже въ мелентини тѡнъ ѿгіон 33. марта 146bKrp, sim. 85r18Ohr

In abbr.: •Г•дѣнѣвънъ v. Тридѣнѣвънъ •Г•краты v. Трикраты •Г•текты v. Триекты •Г•фи, •Г•ψ, •Г•ψъ v. Тришьдзы

KSM

КТ

ГАВАЛАДЪ, -а m., nom. propr. loci

Grig Lobk

Гаваон; Гаваон; Geba; – Габе, var.

Гаваа: г. во Палестина: юезхода въса юема и пѣстцина и мѣхъскаца и до юемона на югъ ефоргасалимоу ѿпѣ Габе (var. Гаваа) ѿвс Реміон Zch14,10 Grig, ѿдѣ гавада Lobk — ЕХН

S

ГГ

ГАВАЛАЛъ Ps82,8 Rdm v. ГЕВАЛЬ

ГАВАЛАНЬСКѢ Is28,21 Grig v. ГАВАОНЬСКѢ

ГАВАНИТЬСКѢ Is28,21 Orb v. ГАВАОНЬСКѢ

ГАВАОНИТИ, -з m. pl.

Bit trOrb trHlud

Гаваонци; Гаваонитяне; Gibeonites; – Гаваониты: жители на Гаваон (сф. Гаваоньскѣ): въстани побѣжданы иако искоучъ амалика патъскыя стражасти побѣди дѹгше моя иако

ГАВАОНИТИ

и ГАВАНИТЬ Лъстиковък побѣждана помысли тоус
Гаваонитас 41r27Hlud 114c7Orb, (**ГА)ВАШНИТИН**
прѣлестъ 77v11Bit – EXH

Ø

КТ

**ГАВАОНЬСКЪ, ГАВАЛЬСКЪ,
ГАВАНИТЬСКЪ, -ЗИ adj.**

Grig Lobk parOrb parHlud

гаваонски; гаваонский; of Gibeon; – Гаваон: Гаваон, древен ханански г. на север од Ерусалим: и въстанетъ Господъ иако въ дъбри **ГАВАОНСЦѢН** съ радостия (sic, pro иростии) скътврить дѣла своя въ тї фарагги Гаваон Is28,21 Lobk, **ГАВАОНСЦѢН** Grig, **ГАВАНИТЬСТѢН** Orb, **ГАВАОНСТѢН** Hlud – EXH

S

ГГ

ГАВВАТА, -ЗИ f., nom. prop. loci

Rad Krp evOrb evHlud

Гавайа; Гаввафа; Gabbatha; – Гавваѳа:
местото во Ерусалим каде што Понтиј Пилат
го судел Исус Христос: и сѣде на сѣдїши на
мѣстѣ нарицаемѣмъ лифостратъ евреиски же
ГАВВАѲА Гавваѳа J19,13 Rad Krp130r17 Hlud,
ГАВВАѲА Krp142r5 Orb II гольгота Dbm Dbj,
(..)вѣста Jov – EXH — Cf. литостратъ

KS M(ГАВВАТИ)

ГГ

ГАВЕРИАНъ 156d25Vtš v. *ГАЛЕРИАНъ**ГАВИНАНъ, -А m., nom. prop.**

Stan

Гавиниј; Гавиний; Gavinius; – Гавініос:
царски намесник при имп. Диоклецијан (284–305):
тии бѣшъ при максимианѣ и **ГАВИНАНъ** и
тачкиниа ипатома бѣахъ же ѿдоростола
вторыя мѹсина Гавиніоу 203r15Stan – EXH

Ø

КТ

ГАВРИ(И)ЛОВъ adj. poss.

Zag Vtš Krn

Гаврилов, на Гаврил; Гаврила (gen.);
Gabriel's, of Gabriel; – тоô Гавриѣл: (v.
Гаври(и)лов sub 1): слыши дѣши и виждь кто да

ГАВРИ(И)ЛЪ

оѹслышитъ словеса и покажаніе **ГАВРІИЛОВО**
тоû Гавриѣл 10r14Krn; **наунаю** же ѿ зде
скажати ѿдеска михайлъ потомъ хощъ
скажати и **ГАВРІИЛОВъ** тоû Гавриѣл 227r11Krn;
їѡанне прѣхвалене и въселенски апокостоле
ГАВРІИЛОВО благовѣщованіе и неплодніе
прозебленіе 174a22Vtš; **гласъ** **ГАВРІИЛОВъ**
радостю въпїахъ тии 221a15Vtš, sim. 221b6Vtš;
вѣзне вѣстнаѧ макти югда съ мртвимъ въмѣни
са где ми ѿедо глаголеши **ГАВРІИЛОВА**
благовѣщеніе 160v14Zag – EXH

M

КТ

ГАВРИ(И)ЛЪ, -А m., nom. prop.Dbm Dbj Krp Krat Mkd kalOhr kalSlep kalStr kalKarp
orDcn Triod Vtš Stan prolVtš Les Krn

Scr. Гавриил in Dbm Mkd Ohr Les Krn, **Гаврил** in
Dbj Ohr Slep Str Karp Dcn Bit Zag Šaf Orb Hlud Vtš Stan,
Гавриил in Krat, **Гаврил** in Krp Vtš Stan, **Гавріиил**
(sic) in Vtš (semel)

Гаврил; Гавриил; Gabriel; – Гавриѣл:

1. архангел: послаъ бысѣть архагг҃еъль
Гаврииль ѿ ѿгъелос Гавриѣл L1,26 Krat, **Гаврииль**
Dbm Mkd, **Гавриил** Dbj, **Гавриил** Krp, sim.
Гаврииль 75b6Vtš, **Гаврииль** 139c24Vtš, sim.
Гаврииль 160r21Krn; дѣлкъсь съ **Гавриломъ**
възѹпнѣмъ радиѹни се ѿбрадованаа
62b8Vtš; sim. посла аргкеъла своєго **Гаврила** и
реѹке ѿгородици радиѹни са ѿбрадованаа
тоû ѿгъелон аутоû Гавриѣл 96r9Stan; **Гаврииль** с
небеси зоветъ къ прѣѹкистѣи ѿгородици
иако залнеши въ ѿгъевѣ прѣвѣунаго ѿгода
110v18Zag 91v14Šaf 125a21Orb 53r34Hlud, sim.
Гаврииль 142b2Vtš; видѣ **Гаврила** стояща ѿ
десною ѿлтарѣ кадилнааго ... и реѹке ѿмоу
не бои се зажаѹни ѿане оѹслышана бысѣть
мкољквта твоѧ и жена твоѧ юлисавеѳъ
родить скырнъ и нареѹкеши имѣ ѿмоу ѿанъ
Гавриѣл 22v10Stan; посла архагг҃еъла своєго
Гавриила и поиде къ ѿанкумоу ... и глагола
емоу радиѹни са ѿанкуме ... прїидѡхъ рещи
тебѣ иако хощеши родити єдиногъ дѣшеръ тоû
архагг҃еълон тоû Гавриѣл 173v25Krn; пописаше и
циркъкоље и имѣнова ѿ въ имѣ ѿиониаѹенника

ГАВРИ(И)ЛЪ

михaila и **гавриила** Михаилъ кai Гавриилъ 244v1Krp; архаггели въси огжасош ѿв михаиль и **гаврииль** лица своя съкрывајте въ крилѣхъ Гавриилъ сън Михаилъ 96r22Les; — помени: Благовещение, 25.Mart.: мѣсѧца марта **•к•** благоговѣщенію съвѣтѣи марии ... **гавриилъ** благодѣтъ благоговѣшаєтъ Гавриилъ тѣнъ харинъ енаггелізетай 105v17Ohr, **гавриилъ** 125v4Slep 126r6Karp, 124c4Orb 52v32Hlud 189v5Hlud, **гавриилъ** 173v15Stan 140b16Vtsh; — Собор на арх. Гаврилъ, 26.Mart.: **•к•** съвѣтѣаго архаконгела **гавриила** ѳ сунакицъ тоу архаггѣлону Гавриилъ 126r15Karp 125v16Slep; мѣсѧца тог (Mart.) **•к•** съборъ архаггела **гавриила** исъпъва прѣданыи Гавриилъ тоу архаггѣлону 174r15Stan; — Собор на св. арх. Михаилъ и Гаврилъ, 8.Nov.: мѣсѧца тог (Nov.) **•к•** съборъ михаила **гавриила** ѳ сунакицъ тѡн архистратигъ Михаилъ кai Гавриилъ 58r21Stan 72r7Str 113r21Karp, **гавриила** 85v8Ohr

2. преп. Гаврил Лесновски, †крај на XI или поч. на XII век, во местото Облов Врв, 15.Ian.: въ тъждѣ денъ (15.Ian.) памѧтъ прѣподобнааго отца икашего поустыножитељ **гаврила** лесновскаго търь прѣподобнии отъцу икашъ **гаврииль** бѣаше благороднои и богатои родителю скърни 115r3.4Stan – ЕХН

КСМ

ГГ/НА

ГАВРИЛОВЪ в. ГАВРИ(И)ЛОВЪ**ГАВРИЛЪ в. ГАВРИ(И)ЛЪ****ГАГРИНСКЪ в. ГА(Н)ГРИНСКЪ****ГАГРОНЪ в. ГА(Н)ГРЪ****ГАГРОНСКЪ в. ГА(Н)ГРОНСКЪ****ГАГРЪ в. ГА(Н)ГРЪ****ГАГРЬСКЪ в. ГА(Н)ГРИНСКЪ****ГАДАРИНЬСКЪ****ГАДАНИЕ, -ниа п.**

Vtsh

прѣскажување; предсказание; prediction; – : реченїа прѣмѣдихъ и **гаданїа** вса прѣславнаа 205a25Vtsh; помошнице христуковѣжомъ противено гаданїе въпльшенїе неизглаколанно имѣе 100a17Vtsh; єдїна во вѣхъ Царя прииемши въ оутробѣ въпльшајема и те проовразочю пророкѹскаа прореченїа и **гаданїа** (sic) 141c19Vtsh; речи пророкѹски и **гаданїа** въпльшенїе ти прорекоше єже ѩ дѣви христу 218c30Vtsh; зреше 8бо въ почи ѡаковъ иако въ **гадани** вкога въпльшенаа же ис тѣкъ въ блистани 178c10Vtsh ● загатка: ниедина иакъ ме видѣ нѣ въ образехъ и сѣнихъ и **гадани** ти же прѣдъ тобою стояеша видѣль юси 111c16Vtsh; [т]ѣлеснимы въвбраженни и разлиунимы **гадани** и образи законнимы прорицани тво[и]е провѣзвѣстише бкогоглаголиви рождаство 58c2Vtsh; пѣсно писанїе мъгль **гани** разоръ 8c6Vtsh – ЕХН — Cf. прореченїе, прорицание, пророчество, пророчество

М

КТ

ГАДАРИНЬСКЪ, -нии adj.

Evang

гадарински; гадаринский; of the Gadarenes; – тѡн Гадаретнѡн: Гадара, г. во Палестина на исток од Генисаретското Езеро (Галилејското Море): прѣидоша на вни пољ морѣ въ странѣ **гадаринскѣ** єис тѣн хѡран тѡн Гадаретнѡн Mc5,1 Rad, **гадаринскѧ** Крп Mkd, **гидаринскꙗ** (sic) DbjII гергесинскѣ var. Гергеситнѡn Dbm, генисаритъскꙗ Krat; sim. въ странѣ **гадаринскѣ** єис тѣн хѡран тѡн Гадаретнѡн Mt8,28 Rad StmII гергес[ци]нскꙗ var. Гергеситнѡn Крп, гергесинскѧ Mkd; sim. и прѣплогша въ странѣ **гадаринскꙗ** єис тѣн хѡран тѡн Гадаретнѡн L8,26 Dbm, **гадаринскѧ** Jov Крп Mkd113r3, **гадаринскѧ** Mkd112v22II генисаритъскꙗ Krat; весь народъ области **гадаринскꙗ** тїс перижроу тѡн Гадаретнѡн L8,37 Krat Dbm, **гадаринскꙗ** (sic) MkdII

ГАЖДАННЕ

ГАЖДАННЕ МНОГО ЖИВѢШИИХЪ АКРѢСТЪ ПСЫГОВ
Ps30,14 Bon Dčn II ГАЖДЕННИЕ Pog Rdm – EXH
— Cf. ГАЖДЕННИЕ

SM

ГГ

ГАЖДЕННИЕ, -НИЯ н.

Ohr Slep Karp Verk Pog Rdm

укор, осуда; порицание, осуждение;
reprimand, reproof; — **ψόγος, δυσφημία:** иако
слышиахъ ГАЖДЕННИЕ МНОГО ЖИВѢШИИХЪ АКРѢСТЪ
ψыгов Ps30,14 Pog Rdm II ГАЖДАННЕ Bon Dčn;
СЛАВОЖ И ДОСАЖДЕННИЕМЪ ХВАЛЕННИЕМЪ И
ГАЖДЕННИЕМЪ дιὰ δυσφημίας 2C6,8 Ohr Slep Karp
Verk II om. Str – EXH — Cf. ГАЖДАННЕ

SM

ГГ

ГАЗА¹, -ЗИ f.

Slep

сокровишие, ризница; сокровище;
treasure; — **γάζα:** ѣже вѣ наадъ вѣсечъ газох
ѣпі пѣсі тѣс гаѣзїс аутїс A8,27 Slep II газыж Str,
гаѣзиа Vran, гаѣофилакиј Karp – EXH — Cf.
ГАЗИА, ГАЗОФИЛАКИА, СѢКРОВИЩЕ

SM

ГГ

ГАЗА², -ЗИ f., nom. prop. loci

Slep Str Vran Stan

Газа; Газа; Gaza; – Гаѣзїа: древен г. во
јужна Палестина: иди на полѣдъне на
пѣтъсъ сходжши ѿ єрѹгѹсѧлѹмма вѣ газж
еис Гаѣзїан A8,26 Str Slep Vran II газофилаакиа
(sic) Karp; по сѣмь иде ѿ ѹтиопии вѣ
газоу прѣс Гаѣзїан 37r9Stan; прѣпѹдѹбны
ѡкѹцъ иларионъ вѣшє при костандинѣ
веникомъ ѿ града газы палестинскыи
ѣк тѣс польевос Гаѣзїс тѣс Палайстинїс
44v2Stan; иатъ бысѣтъ вѣ газж градѣ єн
Гаѣзї тѣ польев 143r8Stan

*Nota: per егг.: ПАМКАТАХЪ ПРѢПОДѠБННОМОУ
ПОРФИРИЮ ЕПИСКОПОУ И ГАЗИ СѢВАТѢИ
МѢЖҮЧЕНИЦИ ПОРФУРИЮ ЁПІСКОПОУ Гаѣзїс
104v12Ohr II газьскааго 156r13Krp, газжска
124r17Slep*

S

ГГ/НА

ГАЗОФИЛАКИА

ГАЗИСКЪ, ГАЗЬСКЪ, -ЗИ adj. poss.

kalKrp kalSlep Stan

газиски, на Газа; газский, Газы (gen.); *of
Gaza; – τῆς Γάζης:* (v. Гаѣзї²): мѣсечца того
– кѣ. ПАМКАТЕХЪ ПРѢПОДѠБНАГО АКТЬЦА НАШЕГО
ПОРФИРИЮ ЕПИСКОПОПА ГАЗИСКА АУСЕ
БЛАГОСЛОВИ СЕИ СВЕТЫИ ПОРФИРИЕ БЫСѢТЬ ѿ
ГРАДА газииска (sic) ёпісокопу Гаѣзїс ... јпѡ тѣс
польевос Θεσσалонікїс 151r23.24Stan; СѢВАТѢГО
ПРѢПОДѠБНАГО АКТЬЦА НАШЕГО ПОРФИРИЮ
ЕПИСКОПОПА ГАЗЬСКААГО ПОРФУРИЮ ёпісокопу
Гаѣзїс 156r13Krp, газжка 124r17Slep II и гази
(sic) СѢВАТѢИ МѢЖҮЧЕНИЦИ 104v12Ohr – EXH
S(газьскъ)

ГГ/КТ

ГАЗИА, -ИЯ f.

Str Vran

сокровишие, ризница; сокровище;
treasure; — **γάζα:** иже вѣ наадъ вѣсем газиел єпі
пѣсі тѣс гаѣзїс аутїс A8,27 Vran, газжка Str II
газох Slep, газофилаакиј Karp – EXH — Cf.
ГАЗА¹, ГАЗОФИЛАКИА, СѢКРОВИЩЕ
S(газа¹)

ГГ

ГАЗНД 44v19Stan v. ГАИИ sub 4**ГАЗОТЪ v. АЗОТЪ****ГАЗОФИЛАГИА v. ГАЗОФИЛАКИА****ГАЗОФИЛАКИА, -ИЯ f.**

Dbm Dbj Rad Krp Krat Mkd Karp

сокровишица, ризница; сокровищница;
treasury, treasure; — **γაზოფილაკეიოн, გაჟა:** вѣрѣвъ же видѣ вѣмѣтаижша
вѣ газофилаакиј дары своя богатыя еис тѣ
гаѣзофилаакеіон L21,1 Dbm Dbj Krp, вѣ
гезофилаакиј (sic) Rad, вѣ газофилаакиј Krat II
вѣ храмъ наадешии имѣниа Mkd; sim. НАРДѢ
вѣмѣшетъ мѣдъ вѣ газофилаакиј еис тѣ
гаѣзофилаакеіон Mc12,41 Mkd Dbj Krp(bis), вѣ
газофилаакиј Krat II вѣ хранильници Dbm, вѣ
скрошица имѣниа Rad; и сѣдъ искоғѹс прѣмо
газофилаакиј катенавти т旣 გაზოფილაკეიон

ГАЗОФИЛАКИЯ

Mc12,41 Dbj Krp(bis) MkdII прѣмо съкровищоу имѣниѣ Dbm Krat, прѣмко скровищоу имѣниї Rad; множе вѣсѣхъ вѣврьже вѣмѣтающиихъ въ **ГАЗОФИЛАКИѢ** еїс тѣ гаѣофулакеіон Mc12,43 Dbm Dbj Krp(bis) MkdII въ скровище имѣниѧ Rad(bis), въ **ХРАНИЛИЩА** Krat; сиа глаголы глагола ксѹсь въ **ГАЗОФИЛАКИѢ** оѹѧ въ цркви єв тѣ гаѣофулакеіѡ J8,20 Rad Dbm Dbj Krp, въ **ГАЗОФИЛАГЫИ** Krat; иже вѣ наадѣ вѣса **ГАЗОФИЛАКИѢ** єпти пасиц тѣс гаѣнїс аутїс A8,27 KarpII газоk Slep, газыk Str, газиа Vran – EXH — Cf. Газа¹, Газиа, съкровище, хранилище, хранильница

KSM

ГГ/НА

ГАЗОУРОВЪ adj. poss.

Stan

Езеро Газурово Газурско Езеро; Азурово озеро; Lake Gazouros; – λίμνη τῆς Γαζουροῦ: езеро во Мала Азија (веројатно денешното Бејшехирско Езеро): паметъ съветъи богоординци сътвориајет се въ миаconѣ на юзера **газуроубѣ** єв тѣ лимнї мѣн тѣс Газуруоу 2r22Stan – EXH

Ø

KT

ГАЗЬСКЪ v. ГАЗИСКЪ**ГАЗѢНЄ,** -з m. pl.

Stan

Газији; Газяне; Gazans; – οἱ Γαζαῖοι: жители на Газа (v. Газа²): поставлень бысътъ юпкископомъ ў прағлииа патриархъ юроу-саклииымъскааго **ГАЗѢНОМЪ** просившимъ юго и поставлень бысътъ юпкископомъ тѡн Газаион 151v7Stan – EXH

Ø

KT

ГАН v. ГАНИ**ГАНДАДѢ,** -а m., nom. propr.

Grig Lobk parOrb

Гајдаð; Ирад; Irad; – Гаидад: внук на Каин и син на Енох: роди же са єносови

ГАНИ

ГАНДАДѢ & **ГАНДАДѢ** роди маѹилѣ єгевнїтї дѣ тѡ Енѡх Гаидад, каі Гаидад Gn4,18 Lobk Grig, **БИГАНДА** & **БИГАНДѢ** (sic) Orb – EXH

S

ГГ

ГАНИ, ГАН, -ИА m., nom. propr.

Ohr Slep Str Karp Verk trOrb trHlud Vtš Stan

Гај; Гаий; Gaius; – Гаїос:

1. Гај од Коринт, покрстен од св. ап. Павле, еден од 70-те ап., еп. ефески, 4.Ian. (Собор на 70-те ап.): ћко ниединого васъ кръстихъ тъкмо криспа и **ГАН** єі мѣ Крїспов каі Гаїон 1C1,14 Slep Str Karp Verk, **КАИА** (sic) Ohr; ћѣлвѣтъ въ **ГАИІ** странънотриемецъ мон Гаїос R16,23 Slep, **ЛАТАН** Karp; мѣсцеца тогко (4.Ian.) прѣдпраѓеникъ просветшенїа и съборъ .о. апкоествољ и вътъца феѡктиста ... и **ГАНА** (sic) и тиҳика и филимона съеѡшкенники пѣсни вѣрони оѹблажајемъ ... и **ГАНЕ** єрмїе и асигърит ... достоинно да поустени боѹдкоѹть 108d10.15Vtš

2. христијанин од Мала Азија до кого е упатено Третото соборно послание на св. ап. Јован Богослов: старецъ **ГАИЕВИ** възлюбленомѹ єгоже азъ любла въ истинѣ о пресвѣтерос Гаїф тѡ јагаттѡ 3J1,1 Slep

3. еден од Александристите мчци, †III век при имп. Валеријан (253–260), 4.Oct.: въ тъждѣ дѣнь (4.Oct.) страхъствъ съветъиъ мкоѹүеенникъ (**ГАИА**) фавста и юсевиа хеѡимона дニアсонъ ... **ГАИА** же оѹбо и фавста с нимиже изгнанъни быше и мкоѹүеенниа концъ прииемше Гаїон ... о мѣн Гаїос 32r5.7Stan

4. еден од никомидиските мчци, †303 при имп. Диоклецијан, 21.Oct.: въ тъждѣ дѣнь (21.Oct.) страхъствъ съветъиаго мкоѹүеенника дасиа **ГАЗНА** (sic) и ѳотика Дасион, Гаїон каі Зотикоу 44v19Stan

5. св. мчци од друж. на 37-те тракиски мчци, †304 при имп. Диоклецијан во г. Визант (Визант), Тракија, 24.Aug. (in kal. 20.Aug.): въ тъждѣ денкъ (24.Aug.) страхъствъ съвѣтыхъ мкоѹүеенникъ .лѣ. иже въ визни и фракии пострадаѡшихъ и дроѹгыихъ въ филкиполии сѫть и севиръ и

ѡրиѡнъ АНАТОЛИОНЪ ... кефкасъ **ГЕНАЗЪ** (sic) зотикъ Гаюн 314v15Stan

6. св. мчк, †со Неофит и Гајан, 4.Mai. (in kal. 5.Mai.): въ тъждѣ денъ (4.Mai.) памкать ... съвѣтыхъ нөшфита **ГАНА** (sic) и **ГАНАНА** (sic) пострадавшихъ въ дарниева лѣта Гаюн 211v22Stan

7. преп., 31.Dec. и во Сирна сабота: слава германоу ѿтъцоу съ **ГАНЕМЪ** прѣмѣдриимъ и никѣдромъ (sic) ѿгодники христоу сѫн Гаїв тѣ софѣ 19d29Orb; (?) иако велици крѣпци антиохѣ и продисе (sic, про прове и арисе) антипа (sic, про антипатре) **ГАНЕ** (sic, про **ГАНЕ**) таталие (sic, про натанаиле) съвѣте мѣжѹеннице находащихъ скръбен мколаще са 176v27Hlud

8. св. мчк, 9.Aug.: въ тъждѣ денъ (9.Aug.) стрѣсть съвѣтою мѣжѹенникоу фотиана и **ГАИНА** (sic) и 298v23Stan

EXH

KS

НА

ГАИНЪ 298v23Stan v. **ГАИИ** sub 8

ГАИНЪ 253r7.17Stan v. ***ГАИИАНЪ** sub 1

***ГАИИАНІА**, -иа f., nom. propr.

kalKrp Stan

Гајанија; Гаиания; Gaiania; – Гаїанѣ: св. мчца во Ерменија, една од 37-те девици маченици, † поч. на IV век при имп. Тиридат III (287–330), 30.Sept.: въ тъждѣ дънь (30.Sept.) стрѣсть съвѣтыхъ жень рипсимие и **ГАНАНИЕ** (sic) и дѹжини Гаїанѣ 27v1Stan, sim. **ГАНАНИА** (sic) 143r31Krp; съвѣтла рипсимиа и **ГАНАНИА** (sic) бѣстѣ дѣтѣ үрнорицици Гаїанѣ 27v2Stan; съвѣтѣи же **ГАНАНИИ** (sic) кокожъ всоу съзраше (sic, про съзраше) Гаїанѣ 27v15Stan; **ГЈАИИАН+** (sic) же вѣ үрнорицица Гаїанѣ 27v3Stan – EXH

Ø

ГГ/КТ

***ГАИИАНЪ**, -иа m., nom. propr.

Stan

1. Гај; Гаий; Gaius; – Гаїанўс: мчк, †300 во Анкира Галатска при имп. Максимијан,

23.Jun.: тѣ съвѣтии ювтихије (sic, про ювстохије) и **ГАИАНЪ** петии юго и юже с нимъ въ лѣта бѣше максимијана цѣсаработ ѩ града огасадонъ Гаїанос 253r7Stan; шедъ же въ вѣсъ парицајемж листож и петии својего **ГАИНА** съ тѣми штрокы своими Гаїаномъ 253r17Stan; **ГАНАНА** (sic) подъиемъ виенъ бысѣть по плѣщима и по үрѣвоу а съвѣтомъ ювьстихију глајавж огсѣкош и поткошъ **ГАНАНА** (sic) петии юго Гаїанос ... Гаїанос 253v3.5Stan

2. Гајан; Гаиан; Gaianos; – Гаїанос: св. мчк, †со Неофит и Гај, 4.Mai. (in kal. 5.Mai.): въ тъждѣ денъ (4.Mai.) памкеть ... съвѣтыхъ нөшфита **ГАНА** (sic) и **ГАНАНА** (sic) пострадавшихъ въ дарниева лѣта Гаїановъ 211v22Stan

EXH

Ø

КТ

ГАЛАДЪ v. ГАЛА(А)ДЪ

ГАЛА(А)ДЪ, -иа m., nom. propr. gentis et loci

Psalt comPsalt Stan

Галаð; Галаад; Gilead; – Галааð:

1. израелско племе: мои юсть **ГАЛАДЪ** мои юсть манаси Галааð Ps59,9 Bon Pog, **ГАЛАДЪ** Rdm D n; sim. **ГАЛАДЪ** Галааð Ps107,9 Bon Pog, **ГАЛАДЪ** Rdm D n; **ГАЛАДЪ** скажает са прѣселение съдѣтниа Галааð comPs59,9 Bon Pog; sim. **ГАЛАДЪ** Галааð comPs107,9 Bon Pog

2. област во Палестина на исток од р. Йордан: илиа прокопъ бѣаше ѩ страны тѣзвитъския ѩ зема аравитъския ис племене аронѣ въсели же са въ **ГАЛАДЪ** єн Галааð 280v4Stan

EXH

KS

ГГ/НА

ГАЛАКТИОНЪ, -иа m., nom. propr.

kalKrp kalSlep Stan

Scr. etiam ГАЛАКФ- in Stan

Галакшион; Галактион; Galaktion; – Галактионъ:

1. св. мчк, †III или поч. на IV век, во близина на гората Пуплион, за време на имп.

Дециј (249–251) или на имп. Диоклецијан (284–305), 5.Nov.: Ἔ· (Nov.) с^вау^твн^ихъ пр^ѣпод^обн^ихъ ГАЛАКТИОНА и епист(имии) Галактіонос кај Епистемпс 109v20Slep, ГАЛАКТИНО (sic) и епистимин 145v22Karp, ГАЛАКФИНА и је^пистимыје 55v15Stan; с^ве^тыи ГАЛАКФИ^Н въ ѽ град^а юмесъскааго Галактіон 55v17Stan; кръщена бы^сть ГАЛАКФИНОМЬ пар^а тов Галактіонос 55v27Stan

2. св. мчк, †непознато, 22.Iun.: въ тъжд^е д^{ен}къ (22.Iun.) с^тр^ов^астъ с^вау^та^го м^жу^ке^ни^кка помпия ГАЛАКТИНА Саторина и о^глиѧны Галактіонос 251v10Stan – EXH

S

ГГ/НА

ГАЛАТЕ, ГАЛАТИ, -тъ m. pl.

Ohr Slep Str Karp Verk apOrb apHlud liturgGrig liturgLobk Vtš Stan

Scr. etiam ГАЛАФ- in Ohr Vtš

Галаїјани; Галаты; Galatians; – Галати: жители на Галатија (в. ГАЛАТИА): ш несмыслини ГАЛАТИ ѿ ановтои Галати G3,1 Karp, ГАЛАТЕ Slep; ап^око^ст^оль къ ГАЛАТОМъ послано пр^ѣс Галати 79r10Karp 79v23Slep 51r26Str 45v5Verk, ГАЛА.. 44r14Ohr; къ ГАЛА^Т 101c11Vtš; и пр^ѣст^ап^итъ къ ГАЛАТО^М 120r8Lobk, ап^око^ст^оль ГА^Т 79v24Grig; ч^то ГАЛАТ^О п^ишетъ иако р^ачи^телемъ п^исанія пр^оу^сте и р^аз^оум^ѣсте 14a21Vtš; м^ел^етии х^{ри}с^то^вь м^жу^ке^ни^кка въ ц^ѣса^рство въ антиона стратилатъ саномъ ѿ страны нижнихъ ГАЛАТЬ 230v11Stan

KS M(ГАЛАТИНЪ)

ГГ/НА

ГАЛАТИСКЪ, ГАЛАТИНЪСКЪ, ГАЛАТЬСКЪ, -зи adj.

Ohr Slep Str Karp Stan

Formae: ГАЛАТЬСКЪ in Ohr Slep Str Stan, ГАЛАТИСКЪ in Karp Stan, ГАЛАТИНЪСКЪ in Str (semel) Stan (semel)

галаїски, галаїски; галатийский; of Galatia; – Галатик^оς, т^ῆ Галатіа^ς, т^ѡν Галат^ѡν: (в. ГАЛАТИА): пр^ѣходе по ѡ^ждоу ГАЛАТЬСКѢА стран^ж т^ѡн Галати^ки^н Ѿор 18,23 Ohr, ГАЛАТИНЪСКЪ Str, ГАЛАТЬСКѢ Karp, ГАЛИЛЕНСКѢА Slep, ГАЛИЛЕНСКОУ Verk; ѕ^коже

ра^{чи}нихъ ц^ѣкъви ГАЛАТЬСКѢА ТАКО въ створите та^іс є^кклет^ис^іа^іс т^ῆ Галатіа^ς 1C16,1 Str Slep, ГАЛАТЬСКѢА (sic) Ohr, ГАЛАТЬСКЪА Karp, ГАЛИЛЕНСКѢА Verk; къ ц^ѣкъвамъ ГАЛАТЬСКАМъ та^іс є^кклет^ис^іа^іс т^ῆ Галатіа^ς G1,2 Karp, ГАЛАТЬСКАМъ Slep; бы^сть же ѿ Ани^ки^ры ГАЛАТЬСКЪА ј^апо А^нк^ура^с т^ῆ Галатіа^ς 103v2Stan; о^гу^шавъ о^гу^шавъ пр^ѣст^ап^иникъ иако въ Ани^ки^рѣ ГАЛАТЬСТ^ѣИ ю^сть е^іс "А^нк^уран ѿн т^ῆ Галатіа^ς 83r15Stan; ПАМАТЪ пр^ѣпод^обн^иаго ѿ^чца н^ашего ю^сареста ю^соже ѿ^чство ГАЛАТЬСКААГО ю^ски^кко^па ю^сархи^ии т^ѣ Галат^ѡн є^парх^ии^а 97v12Stan; ф^еод^остъ х^{ри}с^то^вь м^жу^ке^ни^кка въ ѿ страны ГАЛАТЬСКЪА (sic) т^ѣ Галатіа^ς 240r1Stan

SM

ГГ/НА

ГАЛАТЬСКЪ 1C16,1 Ohr v. ГАЛАТЬСКЪ

ГАЛАТИНЪСКЪ v. ГАЛАТЬСКЪ

ГАЛАТИА, -иа f., nom. propr. loci

Slep

Галаїја; Галатия; Galatia; – Галатіа: римска провинција во централниот дел на Мала Азија: ид^е ... к^{ри}сп^ѣ (sic) въ ГАЛАТЬСКЪ Кр^иск^ѣт^ис^іа^і Галатіа^ς 2T4,10 Slep; п^ет^р ... и^збр^ан^им^ѣ с^вш^лз^иц^им^ѣ р^ас^ѣдан^ию п^онтоу ГАЛАТИ^О к^апад^оки^и Галатіа^ς 1P1,1 Slep, ГАЛАТЬСКЪ Karp – EXH

S

ГГ

ГАЛАТЬСКЪ v. ГАЛАТЬСКЪ

ГАЛВИИ 320r19Stan v. ГАЛВИИ

ГАЛВИИ, -иа, ГАЛВИНЪ, -а m., nom. propr. Stan prolVtš

Галвиј; Галвий; Galbius; – Гáлвио^с: патрициј во г. Константинопол при имп. Лав I Велики (457–474), кој заедно со својот брат Кандид ја донел ризата на Пресвета Богородица од Палестина во Константинопол: въ ц^ѣарство

льва и виорни патріїкіа два імена **ГАЛВІЕ** и
КАНДИДЬ ... дошьдше въ палестинѣ ...
оуфѣдѣвше яко тамо рица въгомкауте>ре
лежитъ Галвіос 189b24Vtš, sim. **ГАЛВИИ**
259r21Stan; ѿ неюже юдина въземши поясъ и
имѣше и въ чисти нѣ и промысломъ вожиємъ
ѡ капернаумъ прѣнесено бывше **ГАЛВІЕМЪ**
(sic) и кандидомъ въ царство льва великааго
унпѣ Галвіон 320r19Stan – EXH

Ø

КТ

ГАЛВИИ v. **ГАЛВИИ****ГАЛГАДЪ** per err. Jos5,10 Hlud v. **ГАЛГАЛИ*****ГАЛЕФИАНЪ**, -ѧ m., nom. propr.

prolVtš

Галериј; *Галерий;* *Galerius;* – : gr.
Галеріос: римски имп. (305–311), Gaius Galerius
Valerius Maximianus: тън коста дїноклитіаномъ
и мањимианомъ **ГАЛЕРІАНО** (sic) инихъ
въсакихъ иже на христіани гоненіа велми
зѣло похвалиюшихъ се 156d25Vtš – EXH

Ø

КТ

ГАЛИИСКѢ 176r22Stan v. **ТРИГЛИИСКѢ****ГАЛИЛЕИ, ГАЛИЛѢИ**, -ѧ m.

Dbm Dbj Rad Krp Mkd Zag

Галилеи; *Галилеянин;* *Galilaean;* – **Галилайос:** жител на Галилеја (v. **ГАЛИЛЕЯ**): ибо **ГАЛИЛЕИ** есть Галилайос єстив L22,59 Dbm, **ГАЛИЛѢИ** Крп ГАЛИЛЕЯНИН (sic) Dbj, ГАЛИЛЕАНИН Krat; үлко>вѣжъкъ **ГАЛИЛЕИ** есть Галилайос єстив L23,6 Dbm ГАЛИЛЕИСКИ Dbj Krp(bis) Krat Orb Hlud, ГАЛИЛЕИСКъ Rad Mkd; ибо **ГАЛИЛѢИ** еси Галилайос εῑ Mc14,70 Крп ГАЛИЛЕАНИН Dbm Krat Mkd, om. Rad; прикладъша же нѣци въ вѣдма по вѣдакъ юмоу ѿ **ГАЛИЛѢИХЪ** пері тѡн Галилайов L13,1 Rad, **ГАЛИЛЕИХЪ** Dbm Dbj Krp Mkd ГАЛИЛЕАНѢХЪ Krat; яко **ГАЛИЛѢИ** съи ои Галилайои обтои L13,2 Крп ГАЛИЛЕАНЕ Dbm Dbj Rad Krat Mkd; **ГАЛИЛЕИ** зраше възносаша са к

тебъ на горѣ елевоньстѣи 192r1Zag ГАЛИЛЕЯНЕ 234a20Orb 157r36Hlud, sim. 234b12Orb – EXH — Cf. **ГАЛИЛЕЯНИН**

KSM

ГГ/НА

ГАЛИЛЕЙСКѢ, ГАЛИЛѢИСКѢ, -ѧи adj.

Evang (incl. evOrb evHlud) (Slep) (Verk) Grig Lobk parOrb trOrb trHlud Vtš Stan prolVtš Krn

Formae: ГАЛИЛЕЙСКѢ in Dbm Stm Dbj Jov Rad Kрp Krat Mkd Slep Verk Grig Orb Hlud Vtš Stan Krn, ГАЛИЛѢИСКѢ in Dbm Rad Lobk

галилејски; галилейский; of Galilee; – τῆς

Галилааіас, Галилайос: (v. **ГАЛИЛЕЯ**): юждаше икоуясь при мори **ГАЛИЛЕНЦѢМЬ** тѣс Галилааіас Mt4,18 Rad Kрp, **ГАЛИЛЕНСТѢМЬ** Stm Mkd; sim. **ГАЛИЛЕНЦѢМЬ** тѣс Галилааіас Mc1,16 Rad, **ГАЛИЛЕНСТѢМЬ** Dbj Kрp Krat Mkd; иже ѿ ѿ виђаианды **ГАЛИЛЕНСКЫА** тѣс Галилааіас J12,21 Rad Dbj Jov Kрp(bis) Krat, **ГАЛИЛѢИСКЫЕ** (sic) Dbm; үлко>вѣжъкъ **ГАЛИЛЕНСКЪ** есть Галилайос єстив L23,6 Rad Mkd, **ГАЛИЛЕНСКЫ** Dbj Kрp(bis) Krat Orb Hlud ГАЛИЛЕИ Dbm; и бысть бракъ въ **КАНА ГАЛИЛЕНСТѢИ** єн Кана тѣс Галилааіас J2,1 Dbm въ **КАНА ГАЛИЛЕИ** Dbj Kрp; ѿ онъ полъ иѡрдана ўести **ГАЛИЛѢИСКЫХЪ** жзыкъ тѣс Галилааіас Is8,23 Lobk, **ГАЛИЛЕНСКЗI** Grig, **ГАЛИЛЕНСКЫХЪ** Orb; ѿ мажи **ГАЛИЛЕНСТИ** ѿто стонте зраще на нѣко ѿндрес Галилайои 163r7Hlud 239c36Orb, sim. мажиє **ГАЛИЛЕНЦИ** (sic, pro **ГАЛИЛЕНСЦИ**) ѿндрес Галилайои 121v18Krn, sim. мажиє **ГАЛИЛЕНЦИ** ѿндрес Галилайои 122r17Krn; үекоше имъкъ мажиє **ГАЛИЛЕНЦИ** сиреуъкъ іеросалимъци ѿндрес Галилайои 121v24Krn; яви са оуџенникомъ въскръкъ се ѿ гроба и сиж възведе на горѣ **ГАЛИЛЕНСКѢ** 158v24Hlud елевоньскж тѡн Елаатѡн 148v18Saf, елевоньскж 235c26Orb; дошьдше въ палестинѣ бывше въ **ГАЛИЛЕНСКИЙ** мѣстѣхъ єн тоїс Галилайои топои 188b30Vtš 259r25Stan; яви се на горѣ **ГАЛИЛЕНСКЮ** тѣс Галилааіас 102v25Krn

Nota: про ГАЛАТИИСКѢ: прѣходе по үедоу **ГАЛИЛЕНСКОУ** страноу A18,23 Verk, **ГАЛИЛЕНСКЖA** Slep ГАЛАТАСКЖА тѡн Галатикъ Ohr, ГАЛАТИИСКЖ Str, ГАЛАТИИСКЖ Karp;

цръкви ГАЛИЛЕЙСКИХ 1C16,1 Verk] ГАЛА-
ТИЛСКВИХ (sic) Ohr, ГАЛАТСКВИХ тѣс Галатіас
Slep Str, ГАЛАТИСКЫА Karp

KSM

ГГ/НА

ГАЛИЛЕЯ, ГАЛИЛѢЯ, -ѧ f.,

ном. пропр. loci

Evang (incl. evOrb evHlud) Apost Zag Šaf trOrb trHlud
Vtš Stan Krn

Formae: ГАЛИЛЕЯ in Dbm Stm Dbj Jov Rad Krp Krat
Mkd Ohr Slep Str Vran Karp Verk Zag Šaf Orb Hlud Vtš
Stan Krn, ГАЛИЛѢЯ in Dbm Rad

Галилеја; Галилея; Galilee; – Галилайа:
област во Палестина: ГАЛИЛЕЯ је именувано се
въса шкордстнаа страна иерусалямскаа и
палестинскаа Галилайа 48г8Krn; огъза по вси
иудеи науенъ є Ѹ ГАЛИЛѢЯ до Ѷдѣ апѣ тѣс
Галилайа є ѡс є ѿд L23,5 Rad, є ГАЛИЛЕЯ Dbm Dbj
Krp(bis) Krat Mkd Orb Hlud; тъгда прииде
иксогъсъ є ГАЛИЛЕЯ на иудеи къ юаноу є ѿд
тѣс Галилайа Mt3,13 Krat Krp Mkd, ГАЛИЛ(..) Stm;
възбраташа съа въ ГАЛИЛЕЯ еїс тѣи Галилайа
L2,39 Krat Dbm Dbj Krp Mkd; цръкви же огбо
по вси иудеи и ГАЛИЛЕЯ и самари имѣахъ
миръ како Галилайа A9,31 Ohr Slep Karp] om. Str
Vran Verk; въста иакоже рече въ ГАЛИЛЕЯ
оѓриите ма єн Галилайа 137r12Šaf 217b21Orb,
sim. 145v12Hlud; възиграйте христоъсъ
ГАЛИЛЕЮ юставъ пътю кръстити се є є раба
христоъ 112a20Vtš; филипъ апостолъ иудинъ
є є апостолъ ГАЛИЛЕЯ єк тѣс Галилайа
62v27Stan

KSM

ГГ/НА

ГАЛИЛЕЯНИНЪ, ГАЛИЛѢЯНИНЪ, -ѧ m.

Dbm Dbj Rad Krp Krat Mkd Ohr Str Vran Karp Verk
trOrb trHlud Krn

Formae: ГАЛИЛЕЯНИНЪ in Dbm Dbj Rad Krp Krat Mkd
Ohr Str Karp Verk Orb Hlud Krn, ГАЛИЛѢЯНИНЪ in Rad

**Галилеец; Галилеянин; Galilaean; – Га-
лилайос:** жител на Галилеја (v. ГАЛИЛЕЯ): ибо
ГАЛИЛЕЯНИНЪ юси Галилайос еї Mc14,70 Dbm Krat
Mkd] ГАЛИЛѢИ Krp, om. Rad; егъда же прииде въ
ГАЛИЛЕЯ приашъ и ГАЛИЛЕЕНЕ єдѣхъсанто аутон ои

Галилайи J4,45 Dbm Dbj Krat; пришедше етёры
въ то врѣма побѣдалюще емоу о ГАЛИЛЕАНЪХъ
пеки тѣи Галилайи L13,1 Krat] ГАЛИЛѢИХъ Rad,
ГАЛИЛЕИХъ Dbm Dbj Krp Mkd; не се ли си вси
сѫтъ глаголюще ГАЛИЛЕАНЕ ои лаюнте
Галилайи A2,7 Ohr Str Vran Karp Verk; по семъ
въста иуда ГАЛИЛЕЯНИНЪ йоуда ѿ Галилайи
A5,37 Vran; ГАЛИЛЕАНЕ зраще възносача са тѣе
на горѣ єленистѣи 234a20Orb 157r36Hlud, sim.
234b12Orb] ГАЛИЛЕИ 192r1Zag; истиноу
глаголютъ ГАЛИЛЕАНЕ (sic) иако христоъсъ ихъ
въскръсъ є є мрѣтвихъ ои Галилайи 219v9Krn
— Cf. ГАЛИЛЕИ

KSM

ГГ/НА

ГАЛИЛѢИ v. ГАЛИЛЕИ

ГАЛИЛѢИСКЪ v. ГАЛИЛЕЙСКЪ

ГАЛИЛѢИА v. ГАЛИЛЕЯ

ГАЛИЛѢЯНИНЪ v. ГАЛИЛЕЯНИНЪ

ГАЛИНА, -зи f., nom. пропр.

Stan

Галина; Галина; Galina; – Галинъ: св.
мчца од друж. на св. Леонид, †251 во Коринт
при имп. Дециј или †258 при имп. Валеријан,
16.Apr.: мѣсцецъ тогъ .г. (Apr.) стрѣльство
свѣтыхъ лѣшида и харисы и ногнѣхия и
[Х]иасилисы и побѣды и ГАЛИНЪ и тѣадоура
Галинъ 192r20Stan – EXH

Ø

КТ

ГАЛИНДОУХА v. ГОЛИНДОУХА

ГАЛИНЪ, ГАЛИНА, -ѧ m., nom. пропр.

Stan

Галиен; Галиен; Gallien; – Галинъс:
римски имп. Publius Licinius Egnatius Gallienus
Augustus (253–260 со татко му Валеријан
П. Лициниј и сам 260–268): тъи съвѣтии
съвѣщенномокъуенкиъ стѣфанъ вѣаше при
валеријанѣ цѣсари и ГАЛИНЪ огратѣ въ римѣ

ГАЛИНъ

Галлиηνοῦ 292v2Stan; тъи вѣ въ цѣса>рство авлириане и **ГАЛИНА** небѣжда чиномъ Галлиηнοῦ 138r20Stan; тъи вѣ въ цѣса>рстви авлириана и **ГАЛИНА** гоненіе же подвигшема на христианыи Галлиηнοῦ 31v19Stan – EXH

Ø

КТ

ГАЛИТИ, -лъ, -литъ ipf.

comPsalt

ликува, ио̄скокнува од радосӣ;
ликовать, подскакивать от радости; *to exult, to leap from joy; – скртѫн:* **галѣахъ** бо горы процидаще славъ голготъна ж ёскіртов
comPs113,4 Bon Pog – EXH — Cf. **ликовати,**
ликъстевовати

M

ГГ

ГАЛИЯ J12,9 Jov v. ГАЛИЛЕЯ**ГАЛИАНъ v. ГАЛИНъ****ГАЛЪ, -лъ** m., nom. propr.

Stan

Гал; *Gal;* **Галлус;** – **Гальоς:** римски имп. (251–253), Gaius Vibius Trebonianus Gallus: въ тъжде денъ съвѣтъаго мифона єпкископа критьскаго юдкоутворца тъи вѣ ѿ критьскааго штрова при дикен цѣса>ри ... по оумрѣти же дикен нареуеннии **Гала** поставленъ быс^{ть} єпкископомъ Галлуи 296v26Stan – EXH

Ø

КТ

ГАЛЪГАЛА v. ГАЛЪГАЛИ**ГАЛЪГАЛИ, -ль** m. pl., **ГАЛЪГАЛДА, -лъ** f., nom. propr. loci

Grig parOrb (parHlud) prolVtš Krn

Галъгал; *Galgal;* **Гильгал;** – **Гальгала:** место во близината на Ерихон: становъ сташъ съиное ѹздранилъви въ **ГАЛЪГАЛДѢХъ** єн Галгълоиц Jos5,10 Grig Orb, въ **ГАЛГАДѢХъ** (sic) Hlud въ голготѣхъ Lobk; съи вѣшъ съиные

асафатовъ ѿ юльмоуфа ѿ земле роубимски и въ съмъ събъиствъ се знаменїе занеже вънегда роди се въ **ГАЛЪГАЛЕ** 172d16Vtš; пондѣ въ място иже имѣнѣет се **ГАЛГАЛА** Гальгала 230r12Krn; въсташе въ оба ѿ **ГАЛГАЛА** и пондоше въ вефиль апѣ Гальгала 32v18Krn – EXH

S

ГГ/КТ

ГАМАЛИЛъ A5,34 Vran v. ГАМАЛИЛъ**ГАМАЛИИЛЬ** adj. poss.

Stan

Гамалилов, на **Гамалил;** **Гамалилов,** *Гамалила* (gen.); *Gamaliel's, of Gamaliel;* – ѡпѣ **Гамалийъ:** (v. ГАМАЛИЛъ): павель же жидовинъ съ ѿ плѣмене вениамиње и вѣ фарисеи єресиа оѹченъкъ маѳтевутиес ѿпѣ Гамалий **ГАМАЛИЛъ** 257v16Stan]] ГАМАЛИЛОВъ 182d20Vtš – EXH — Cf. ГАМАЛИЛОВъ

Ø

КТ

ГАМАЛИЛОВЪ adj. poss.

prolVtš

Гамалилов, на **Гамалил;** **Гамалилов,** *Гамалила* (gen.); *Gamaliel's, of Gamaliel;* – ѡпѣ **Гамалийъ:** (v. ГАМАЛИЛъ): павль же вѣ жидовинъ си ѿ плѣмене же вѣ вениаминова фарисеи и єрисею (sic) оѹченъкъ же вѣ **ГАМАЛИЛОВЪ** маѳтевутиес ѿпѣ Гамалий 182d20Vtš]] ГАМАЛИЛъ 257v16Stan – EXH — Cf. ГАМАЛИЛъ

Ø

КТ

ГАМАЛИЛъ, -лъ m., nom. propr.

Vran

Гамалиил; *Гамалил;* **Gamaliel;** – **Гамалийъ:** Рабан Гамалиил Постариот, фарисеј, законоучител, благонаклонет кон учењето на апостолите: въсташ же нѣкто ѿ съиная фарисеи именемъ **ГАМАЛИЛъ** Гамалий А5,34 Vran; **ГАМАЛИЛъ** волѣ вѣрона въ апостолѣхъ 9r/margVran et 9v/margVran – EXH

S

ГГ

ГАНАНИЕ, -ИЯ п.

Psalt Grig Lobk parOrb Vtš Krn

гашанка, загаинка; гадание, загадка; dark saying; — πρόβλημα, αἴνιγμα; ἔννοια (Krn): ράζзгнж въ фалатири **ГАНАНИЕ** мое тò прóблημа́ моу Ps48,5 Bon Pog Rdm, **ГАНАНИЯ** Dčn; отъезрж въ прóтъяхъ огста моиа проевшлаж **ГАНАНИЕ** исзпрвба проблѝмата Ps77,2 Bon Pog, **ГАНАНИЯ** Rdm Dčn; раӡымѣти же приуда и тъмно слово глаголаникъ же прѣмждржихъ и **ГАНАНИКЪ** аінгамата Pr1,6 Grig, **ГАНАНИЯ** Lobk Orb; благородътъ процвтаютъ истина въсїа прѣстаютъ **ГАНАНИЯ** сїнен ёдемова ѿврьзают се твары дѣре 87d15Vtš; — и словко же то иже глаголуетъ и лазарево иматъ **ГАНАНИЕ** яко подօваетъ да речеутъ такмо лазарево и хощетъ да речеутъ **ГАНАНИЕ** сїе яко іадене възложише съвѣтъ да огбюютъ христя и лазара въкспѣ єнноиа ... єнноиа 74v1.3Krn; пророчества сїа глаголуетъ пророкъ չахаріа глаголуетъ же **ГАНАНИЕ** ихъ єнноиа тїс 75v7Krn — EXH

KSM

ГГ/НА

ГАНАНИЯ v. *ГАИИАНИЯ

ГАНАНЬ v. *ГАИИАНЬ sub 1 (253v3.5Stan)
et 2 (211v22Stan)

ГАНГРАНА 2T2,17 Verk v. ГАНГРЕНА

ГАНГРЕНА, -Ы f.

Ohr Slep Verk

ганигена, рак-рана; гангrena, незаживающая рана; gangrene, canker; — γάγγραινα: и слово ихъ яко **ГАНГРЕНА** жиръ сеべ ѿбрашетъ ѿ γάγγραιна 2T2,17 Ohr Slep, **ГАНГРАНА** (sic) Verk II мнихъ Str, кръторыиѣ Karp — EXH — Cf. кръторозиа, мнихъ²

K(ГАНГРЕНА) S

ГГ

ГА(Н)ГРИИСКЪ, ГА(Н)ГРЬСКЪ, -ЫИ adj.
Stan

ганигриски; гангрский; of Gangra; — τῆς Γάγγρας, τῶν Γαγγρῶν: (v. ГА(Н)ГРЗ): Калиникъ

христоъвъ мжъуеникъ ... въ всѣуьскыиа мжъи вложено бысть и најдено бысть тещи до града **ГАГРИНСКА** мѣхри тїс польес Гагурас 289r5Stan; въ тъждѣ дънь огспенне ѿвъца нашкого ѹюдортворца ипатия єпинскоопа **ГАГРСКАЛГО** єпископу Гагурѣ 63r17Stan — EXH — Cf. ГА(Н)ГРОНЬСКЪ

Ø

КТ

ГА(Н)ГРОНЬСКЪ adj.

kalKrp

ганигриски; гангрский; of Gangra; — τῶν Γαγγρῶν: (v. ГА(Н)ГРЗ): севашеномжъуеника патия (sic, про ипатия) єпинскоопа **ГАГРОНСКА** Упатио єпископу Гагурѣ 161r22Krp — EXH — Cf. ГА(Н)ГРИИСКЪ

Ø

КТ

ГА(Н)ГРЗ, ГА(Н)ГРОНЪ, -А m., nom. propr. loci Stan

Гангра; Гангра (Гангры); Gangra; — Γάγγρα: г. во Пафлагонија, денешен Чанкири (Турција): изведе водж изъ зема и напон и постигъ градъ **ГАГРЪ** тїн польин Гагурар 289r10Stan; вѣаше же въ градѣ **ГАГРОНЪ** можъ сунклиникъ именемъ ѿвдотъ єн полье Гагурѣ 3v19Stan; тии вѣахъ при максимианѣ и диоклинианѣ агатинъскыиа страны града **ГАНТА** (sic) польин дѣ Гагурар 69r2Stan — EXH

Ø

КТ

ГАНИЯ, -ИЯ f., nom. propr.

Ohr

Гаяна; Гаяна; Gaiana; — Γαϊανή: св. мчца, 27.Sept.: ԿՅ (Sept.) ПАМКАТЬ СВАУТЦИХЪ МЖЪУЕНИКЪ КАЛИСТРАТОУ и єпихарни аридинии (sic) и **ГАНИЯ** Гайанѣ 78v11Ohr — EXH

S

ГГ

ГАНТЪ v. ГА(Н)ГРЗ

ГАНЪ¹, -А m., nom. propr. loci

Stan

Ган; Ганос; Ganos; — Γάνος: (света) планина на северозападниот брег на Мраморното Море:

ГАН¹

донде же явлением аггеловомъ до [го]ры ГАНА и обрѣте юпкископа въ пещерѣ то тѹ Гану ѿрос 172v22Stan; самъ же разумѣвъ въ ѡкъвени иако хощеть погоубенъ быти ѿзыка ГАНЬ Ганос 173r2Stan – EXH

Ø

КТ

ГАН² v. ГАНИ sub 1 (108d10Vtš), 6 (211v22Stan) et 7 (176v27Hlud)

ГАРОСЪ, -а m.

Stan

младо вино; молодое вино; new wine;
– γάρον: повелѣ же словѣ своемѹ вѣнти
въ юдинъ мѣхъ ѿцть и гаросъ и масло
арѣбѣно га́роу 45r19Stan; мѣдомъ и гаросомъ
помазавше и покѣшиш иажемъ на высоцѣ
178v1Stan – EXH

M

КТ

ГАРѢНИНЪ v. АГАРѢНИНЪ

ГАСИТИ, ГАШЖ, ГАСИТЪ ipf.

trOrb

gasit; гасить; extinguish; – σβεννύναι:
постомъ огнь ѹгасисте ѡроци благогуестивы
превзатие дреve пламень вожиеж росож
гасиши сѫщѧ и мы постыаш са пещь всѣхъ
ст[р]асти погасимъ да генона избѣгнемъ
ѡбезсан 72c20OrbII погасиш 60r23Zag, пога(..)
38r28Šaf; дѹгъше злобное ѹукистиши са ѿ
походит сама скрѣнж створиши и не ѹдалѣши
са ѹто беъврѣменна гасини посташи са
75a17OrbII беъ врѣмене ѹадѹгъши са
посташи са ѹакирюс ѹагллї ѹистеѹуosa 41r33Šaf
– EXH — v. etiam негасали, негасимъ, негасан,
негашали

M

КТ

ГАТАНИЕ, -ниа n.

Krn

*обяснивање, толкување; объяснение,
толкование; explanation, interpretation; – τὰ
μαντάτα:* они же иже имѣхъ ӡависть

ӡавистива хотѣ быти и ГАТАНИЕ ихъ та
мантата тους 67r3Krn – EXH — Cf. ТЛѢКОВАНИЕ,
ТЛѢКЪ

M

КТ

ГАТЬСКЪ 174v10Stan v. ГОТЬСКЪ

ГАШЕНИЕ, -ниа n.

trOrb

*гасење; тушение; extinguishing; – σβεσ-
τήριον:* огнь гашеніе ѡрокъ мкољнитвож
ѡрѣшалющи пещь проповѣдници ѹюдесъ не
пала ни жегющи пѣснословци вожиихъ ѿцъ
тироу 233a21OrbII пламень горди
156r23Hlud – EXH

Ø

КТ

ГАЩА, гащъ f. pl.

Grig Lobk parOrb parHlud

*штаны; брюки; hose; – τὰ σαρά-
βαρα:* тогда мжже ти ѿковаєшъ а съ гащами
ихъ и колбогъз и достегнѣвами и съ
ѡдѣланніемъ ихъ и везерзж а посрѣдѣ пещи
ѡгнозніи горащжа сѹн тойс сарабароис аутѡн
Dn3,21 Grig Lobk Orb Hlud – EXH

S M(гащи)

ГГ

ГВОЗДИИ, -ниа m.

comPsalt Grig parOrb parHlud Bit Zag Šaf Vtš Stan

клинец; гвоздь; nail; – ἥλος: егда гвѣзда
прѣгвоздиша ѡцѣ и ноցѣ хрисտоѣ тойс ѥлоис
comPs21,17 Bon Pog; оутврзди(шж) є ГВОЗДИИ и
положиши є и не двигнетъ с(а) єн ѥлоис Is41,7
Grig Orb HludII гвоздами Lobk; христур
креистъ ти и вѣнцы и рицѣ же и копию гжѣ
же и гвѣздиемъ покланѧш са имиже спасену
вѣдѧ 20r12BitII гвоздемъ 54a6Orb; аще прѣста
не приложи въ рѣбра иего и ГВОЗДИИХъ иазви не
вѣрова иако вскрѣслъ иескту тѡн ѥлоин та
тулѡмата 175v25ZagII гвоздніихъ иазви 135r4Šaf,
гвоздинијахъ иазви 216a3Orb, гвоздніяхъ иазви
142r25Hlud; крѣстъ твои господи цѣлоугиен
впишше жыи ӡаколенниа копие и ГВОЗДИИ
прошедашж твѣ тойс ѥлоис 45r7Šaf 48r2BitII

гвозди 67v5Zag 81d28Orb; пръвѣе приказаш ѿлѣ и ноцѣ юго **гвозди** желѣзными и мѧкуими бывь Ѳлоис сибѣроїс 75v17Stan; по сѣмь сътвори **гвозди** желѣзны и вѣби въ глаука съватааго Ѳлоис сибѣроїс 83r24Stan; насы рады земльниихъ и распет се и съмрѣтъ прѣтъпѣвшаго и провѣрѣніе **гвозди** и копиемъ рѣбра прободеніе 22c24Vtš — Cf. Гвоздь

KSM

ГГ/НА

ГВОЗДИИНЪ, -зии adj.

Dbm

од клинци; гвоздевой, от гвоздей; of (the) nails; — τѡν ἥλων: аще не виждѫ на ржкоу єго тѣзвы **гвоздиинъя** и вѣложж прѣста моєго въ тѣзвы **гвоздиинъя** и вѣложж ржко мої въ рѣбра єго не имѣ вѣбрѣ тѡн тупон тѡн Ѳлоин ... еіс тѡн тупон тѡн Ѳлоин J20,25 Dbm **гвоздиинъи** ... **гвоздиинъ** Dbj, **гвоздиинъи** ... om. Крп — EXH — Cf. **гвоздиинъ**, **гвоздынъ**

KSM

ГГ/НА

ГВОЗДИИНЪ, -зии adj.

Dbj Krp trOrb

од клинци; гвоздевой, от гвоздей; of (the) nails; — τѡν ἥλων: аще не виждѫ на ржкоу єго иазви **гвоздиинъи** и аще не вѣложж прѣста своєго въ иазвѣк **гвоздиинъ** и ржко моа въ рѣбра єго не имѣ вѣбрѣ тѡн тупон тѡн Ѳлоин ... еіс тѡн тупон тѡн Ѳлоин J20,25 Dbj, **гвоздиинъи** ... om. Крп **гвоздиинъя** ... **гвоздиинъя** Dbm; sim. аще прѣста не приложж въ рѣбра єго и въ **гвоздиинъи** иазви не вѣбрѣ иако вскряслъ есть христъ тѡн Ѳлоин та туломата 216a3Orb **гвоздиинъ** иазви 175v25Zag, **гвоздиинъ** иазвѣ 135r4Saf, **гвоздиинъ** иазви 142r25Hlud; прикосни са фомо къ рѣбромъ глаголѣть христъ и къ иазвамъ **гвоздиинъимъ** приди и осажи и вѣроя испытai тоус тупонс тѡн Ѳлоин 216b2Orb **гвоздиинъ** иазвамъ **гвоздиинъимъ** 142r35Hlud — EXH — Cf. **гвоздиинъ**, **гвоздынъ**

0

КТ

Гвоздити per err. 44v2Saf v. **Пригвоздити**

ГВОЗДЬ, -и m.

Lobk Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Stan prolVtš Krn **клинец; гвоздь; nail;** — **ἥλος;** **περόνη** (Krn): οὐτερѣдихъ а **гвоздьми** положить а и не дѣигнетъ са ён Ѳлоис Is41,7 Lobk **гвозди** Grig Orb Hlud; пригвоздибы са **гвоздьми** на дѣвѣ Ѳлоис 50r2Hlud 107v25Zag 89v25Šaf 122a8Orb; **гвоздьми** пригвождени бишк въ была Ѳлоис 248r22Stan; **гвоздьми** бо пригвозди са Ѳлоис 96d17Orb 61r5Šaf 21r16Hlud **ом.** 79r3Zag; **гвоздь** великъ вънчошк въ таинїе ўести тѣла єго перонъ 218v21Krn, sim. 165d29Vtš; шеогиенъ бывь въ сапогы желѣзны съ **гвоздьми** мѣтѣ Ѳлоин 270v21Stan; АГГЕЕЛИ же съшьдше ѩ **гвоздь** сънеше юго 166a9Vtš; како прѣтъплю строакстъ твою **гвозди** и копиє таже вез болѣзни те рожьши 164b22Vtš; кланѣж са кръстоу твоемъ и въсхвала погрееніе и утѣ страсти и **гвозди** ржуныж и копиє искоуче въставивъ адама блакогорѣдиемъ своимъ тоус Ѳлоис тѡн хеирѡн 218a29Orb — Cf. **гвозди**

KSM

КТ

ГВОЗДЬНЪ, -зии adj.

Šaf trOrb trHlud

од клинци; гвоздевой, от гвоздей; of (the) nails; — τѡν ἥλων: **гвоздынъ** иазви неизреуенное слово 215c14Orb; глагола фомо приди и осажи ма и виждѫ иазви **гвоздынъ** кай ѹде тоус тупонс тѡн Ѳлоин 215d3Orb; прикосни са томо къ рѣбромъ глаголуетъ господъ къ иазвамъ **гвоздынъимъ** приди вѣроя и осажи и вѣди вѣренъ тоус тупонс тѡн Ѳлоин 142r36Hlud **гвоздынъ** иазвамъ гвоздиинъимъ 216b2Orb; аще прѣста не приложж къ рѣбромъ єго и **гвоздынъи** иазвѣ не вѣроуж иако вскряслъ есть тѡн Ѳлоин та туломата 135r4Saf, **гвоздынъ** иазви 142r25Hlud **гвоздиинъ** иазви 175v25Zag, **гвоздиинъи** иазви 216a3Orb; самъ шеоги **гвоздынъ** осажи и иазвѣнѣ извѣстж вѣроя ищ 135v31Saf — EXH — Cf. **гвоздиинъ**, **гвоздиинъи**

M

КТ

ГЕВАЛЗ

ГЕВАЛЗ v. ГЕВАЛЬ

ГЕВАЛЬ, -лѣ, ГЕВАЛЗ, -лъ m., nom. propr.

Psalt comPsalt

Гевал, Гавал; Gebal; – Геваль, Гаваль:

семитско племе наречено според Гевал, кое живело на југоисточниот брег на Мртвото Море: **МОАВЪ И АГАРЕНЕ ГЕВАЛЗ** и АММОНЗ и МАЛИКЗ Гевалъ Ps82,8 Bon, **ГЕВАЛЬ** Pog Dčn, **ГАВААЛЬ** Rdm; **МОАВИТЪНИ И АГАРИНИ СВѢЩАШАСА** са съ цѣсааремъ **ГЕВАЛОМЪ** и АММОНОМЪ и АМАЛИКОМЪ НА ЖДВИЖА ЖИДОВСКИ
иета тој властите Гаваль comPs82,8 Bon Pog – EXH

KS

ГГ

ГЕВЕДЕЛЗ, -лъ m., nom. propr.

Stan

Говделај; Гаведдай; Gabdelas; – Говдељај: св. мчк, син на имп. Сапор II (309–379), †IV век при имп. Сапор, 29.Sept.: въ тъждество дърънъ (29.Sept.) струасть светъръ мкоуру^{уенки} дады **ГЕВЕДЕЛА** и кајдомъ Говделаа 26v10Stan; син съветъръ мкоуру^{уенки} дадъ бѣше оужика саворина цѣскаръ перскаго **ГЕВЕДЕЛА** же сърънъ приснии юго зане быти има христианнома Говделаа 26v12Stan – EXH

Ø

КТ

ГЕДЕОНОВЪ adj. poss.

Zag trOrb trHlud Krn

Гедеонов, на Гедеон; Гедеонов; Gedeon's, of Gedeon; – той Гедеонъ: (v. Гедеонъ): **ГЕДЕОНОВЪ** ръно помысли дѣшъ моя съвѣрхъ росж приемъ тоу Гедеонъ тонъ пѣковъ 115a12Orb 42r8Hlud, **ГЕДЕОНОВОУ** ръноу 97v20ZagII Гедеоне ръно 79r7Bit; по съмръти же **ГЕШНОВЪ** бѣ нѣкы улкоѣкъ ѩ сара хоранъ ѩ рода данова и имѣ емъ маное тоу Гедеонъ 231r7Krn – EXH — Cf. Гедеонъ

Ø

КТ

ГЕДЕОНЪ, -лъ m., nom. propr.

Ohr Slep Str Karp Verk Grig Lobk parHlud parVtš Triod Vtš Krn

Гедеон; Гедеон; Gedeon; – Гедеонъ: ослободител на Израелците, еден од старозаветните

ГЕЛАСИИ

судии: постигнетъ бо ма покъстъ дѣжшее лѣто ѿ **ГЕДЕОНЪ** варацъ же и самфонъ пеरи Гедеонъ Hb11,32 Ohr Slep115v24 Str(bis) Karp(bis) Verk, ѿ **ГЕДЕОНЪ** Slep98r26; и **ГЕДЕОНЪ** сърънъ ишаса ... хотѣ ѹвѣжати ѩ лица мадиамлъ кај Гедеонъ Jdc6,11 Lobk; рѣчъ **ГЕДЕОНЪ** къ богою Гедеонъ Jdc6,36 Grig Lobk Hlud Vtš, sim. Jdc6,39 Grig Lobk Hlud Vtš; **РАДОЧИ** се рѹнно дкоуշенное югоже **ГЕДЕОНЪ** прѣжде видѣ Гедеонъ 113v28Zag 92r16Šaf 126d23Orb 55v23Hlud; рѹнно юже проридѣ **ГЕШНОВЪ** испльнъ шкрипъ води ѿцѣденною ивѣтвою қръщеніе скажоваше христианъ 111c29Vtš; єгда сътвори **ГЕДЕОНЪ** сѫдїа и пророкъ жрътвъ кто ю съжеже ѿ Гедеонъ 119r12Krn

S

ГГ/НА

ГЕДЕОНЪ adj. poss.

Bit

Гедеонов, на Гедеон; Гедеонов; Gedeon's, of Gedeon; – той Гедеонъ: (v. Гедеонъ): **ГЕДЕОНОВЪ** ръно дкоуше ѹвѣждъ съвѣрхъ росж прими тоу Гедеонъ тонъ пѣковъ 79r7BitII Гедеоновоу ръноу 97v20Zag, Гедеоновоу ръно 115a12Orb 42r8Hlud – EXH — Cf. Гедеоновъ

Ø

НА

ГЕЕНА v. ГЕОНА

ГЕЕНЬСКЪ v. ГЕОНЬСКЪ

ГЕЗИИ 4Rg4,31 Orb v. ГИЕЗИИ

ГЕЗОФИЛАКИЯ L21,1 Rad v. ГАЗОФИЛАКИЯ

ГЕЛАСИИ, -ија, ГЕЛАСИОСЪ, -лъ(?) m., nom. propr.

trOrb Stan

Геласиј; Геласий; Gelasius; – Геласиосъ:

1. св. мчк Вакхо Нови, пред замонашивањето се викал Даҳак, што соодветствува со грч. име Геласиј (<γέλως ‘смеа’), †во Палестина при царица Ирина (797–802), 17.Dec. (in kal. 15.Dec.): **всташъ дѣти съ материнъ скоюмъ ѩ нихъ юдинъ ГЕЛАСИИ нарицајемъ**

ГЕЛАСИИ

попииде въ юр^{оу}ско^ли^м по се^мь штиде въ
ла^гор^ж св^ет^ого са^вж и бы^сть мни^х въ^{ак}х^о
на^{ре}у^енны Гелáсioс 89v14Stan

2. св. мчк од друж. на 10-те критски мчци,
† при имп. Дециј (249–251), 23.Dec.: син вѣахъ
въ цѣса^рство дик^ево въ штровѣ критьс^тѣ
... ѿ митрополија го^ртињскыи вѣаше же ихъ
•г. (sic) фе^аш^огуль сато^рнилось (sic, про
сато^рнилось) ю^порось Геласио^с ю^вникианъ
Гелáсioс 95r24Stan

3. мчк, †297 во г. Илиопол во Сирија, при
имп. Диоклецијан, 26.Feb. (in kal. 27.Feb.):
ст^ра^сть св^ет^ого мко^уу^енкика Геласио^с
то^у а^γиоу м^αрт^υро^ς Геласио^υ 151v17Stan

4. преп., палестински подвижник во близината на г. Никопол, V век, 31.Dec. и во Сирна
сабота: пѣсни Геласио тъ бо всеславъни
ца^ръ ст^ра^ст^емъ ў^μнос Геласио^φ 19d23Orb

EXH

Ø

КТ

ГЕЛАСИОСЪ в. ГЕЛАСИИ

***ГЕМИНИАНЪ**, -а m., nom. propr.

Stan

**Геминијан; Геминиан; Geminian; – Геми-
ниа^νος:** св. мчк, †ок. 303 на Сицилија при имп.
Диоклецијан и Максимијан, 17.Sept.: въ тъжд^е
дънь^ь (17.Sept.) ст^ра^сть ло^γкие вдовиц^е и
мко^уу^енкика Геминијана (sic) д^χовнага то^у
а^γиоу м^αрт^υро^ς Геминиа^νо^υ 18r5Stan; по склю^γенiu
же срѣт^е ю св^етыи Геминијанъ (sic) и въслѣдъ
и^е ид^ѣше иже и по мал^ѣ кръсти^в се на^{ре}у^е
се скръпнъ и^е Геминиа^νо^ς 18r17Stan – EXH

Ø

КТ

ГЕМОНОВЪ в. ИГЕМОНОВЪ

ГЕМОНЪ в. ИГЕМОНЪ

ГЕНАДИИ, -иа, ГЕНАДЗ, -а m., nom. propr.

kalKrp kalJov kalOhr kalSlep kalVerk Šaf trOrb Stan

Генадиј; Генадий; Gennadius; – Генна^δио^ς:

архиеп. константинополски (458–471), 20.Nov.,

11.Oct. и во Сирна сабота: мѣс^аца сег^{ко} (Nov.)
•к. пам^ата^с св^ат^ого а^γт^ρи^μна^τи^μ на^{ши}и и
архиеп^ис^κко^πом^а възвѣши^μ въ ц^αриградѣ
ма^ζими^ηно^υ прокло^υ анатолию Генадио^υ
Генна^δио^υ 88r2Ohr, Генадио^υ 112r16Slep 74v19Verk
146v25Krp 69r5Stan, Генадо^υ 126v18Jov; въ тъжд^е
дънь^ь (11.Oct.) пам^ать св^етыи^х ѿ^υци^κи^μ и^κаши^κи^μ
архиеп^ис^κко^π костандина града^υ а^ρаки^ηи^μ
нектарија Сенадија (sic) аттика сиринија (sic, про
сисинија) 38r1Stan, Генади^υ 121v14Jov, Генатија^υ
70r19Verk; блаженъни анатолии ... къ г^εспод^οу^η о^ν штиде поставивъ на^мѣ^σтьни^κа св^ет^ого
Генадија^υ Генна^δио^υ 261v4Stan; митрофана^υ
и^εреинска^υ слава^υ с нектариемъ антипа (sic,
про атика) и Генадија^υ с ними и а[на]толии^υ
въспоемъ Генна^δио^υ 22a17Orb 1r30Šaf – EXH

К(генадз) S

ГГ/НА

ГЕНАДЗ в. ГЕНАДИИ

ГЕНАДЗ 314v15Stan v. ГАИИ sub 5

ГЕНАДЬ, ГЕНОУДЬ, -ѹѣ,
ГЕНОУДИИ, -иа m.

kalJov kalKrp kalSlep kalStr kalKarp kalLobk notBit
Stan Les Krn

јануари; январь; January; – Јанонáрио^ς:
•г. Генад^ѣ мѣс^аца 128r7Jov; мѣс^аца
Генадъ •а[·] обрѣзание г^εспод^οа на^шего к^οс^υка^ρ
х^ρист^ιя Јанон^αрио^ς 150v16Krp; мѣс^аца Генад^ѣ
рекомы^ς просин^ց 78r6Str, (мѣс^аца) Генад^ѣ
118r16Slep 119r15Karp II енвар^ρ 95v18Ohr; sim.
мѣс^аца Генад^ѣ Јанон^αрио^ς 102r8Stan; мѣс^аца
Генад^ѣ •а[·] ден^ки 156v1Lobk; слов^γежъ и^ψки •к.
Генад^ѣ 124r7Karp II енвар^ρ 103r18Ohr; мѣс^аца
Генад^ѣ •к.[·] 157v3Lobk; мѣс^аца Генад^ѣ •к.
Јанон^αрио^ς 126v1Stan; и^ψки Генад^ѣ 114v5Karp;
и^ψки •л.[·] Генад^ѣ 129r4Karp; мѣс^аца Генад^ѣ
•к.[·] жит^ие пр^όп^οд^οен^κа^ρо^ς а^γт^ρи^μ на^{ши}и^μ
ефре^μма^τи^μ сири^ηи^μ 314v4Les; мѣс^аца Генад^ѣ •с.
Іанон^αрио^ς 25r6Krn; Генад^ѣ 21r/margBit 52v/margBit
53r/margBit 63r/margBit 73v/margBit – EXH — Cf.
ено^γар^ѣ

S(генадъ) M

ГГ/КТ

ГЕНВАРЬ v. ГЕНАРЬ

ГЕНДЕЛИ, -ль m. pl.

Stan

term. milit. *генители, генитилии, воена формација; гентилии, военное формирование; gentiles, military formation; – γεντίλιοι: сеѓини сквјетни в ѓаше примикирь չътѣ **ГЕНДЕЛИ** тїс схолῆс тѡн չевнтиліон 33v9Stan – EXH*

0

КТ

ГЕНЕТАЛИИ, -ија m., nom. propr.

kalVerk Stan

Генеталиј; Генефлий; Genethlius; – Γενέθλιος: св. мчк од друж. на 37-те тракиски мчци, † 304 при имп. Диоклецијан во г. Виза (Визант), Тракија, 24.Aug. (in kal. 20.Aug.): въ тъждес денкъ (24.Aug.) страдасть сквјетихъ макууникивъ •лъ• иже въ визии и фракии пострадахшихъ и дроуѓицъ въ филипополии сѫть и севиръ и аришни анатолиини ... панифеленин феѡсивись **Генефлионъ** Генеѳѳлион 314v18Stan; — loc. corrupt., про тò չевнѳѳлион: •лъ• (11.Mai.) паметъ сквјетааго мокија и **генетелина** (sic) и мноզѣхъ тѡн չевнѳѳлион тїс пôлєвѡс 88v5Verk (cf. Nilles I: 157–158; SJS I: 393) – EXH

KS

ГГ/НА

ГЕНЕФЛИОНЪ v. ГЕНЕТАЛИИ

ГЕНИСАРЕТЬСКЪ, -зии adj.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Stan

*генисарейски, генисаретский; of Gennesaret; – Геннησαρέτ. Генисарет, г. и област во Северна Палестина, помеѓу градовите Капернаум и Магдала (денешната област Ел-Гувеир): и прѣшедьше придоша на չемлж **генисаретъскъ** єпі тѡн չїн еіс Геннησαρέт Mt14,34 Rad Dbj Krp, **генисаринъскъ** (sic) Jov, **генисаритъскъ** Krat, **генисаретъскъ** Mkd; sim. **гениаретъскъ** Mc6,53 Dbm Dbj Krp, **генисартьскъ** Rad, **генисаритъскъ** Krat, **генисаретъскъ** Mkd; поշавше и мажие չема **генисаритъскы** ксоғса Mt14,35 Krp մѣста того тօн тօпуն*

չекеінову Rad Krat Mkd, om. Dbj; стояше կсоғսъ при կշերѣ **генисаретъсъ** парà тѡн լімнен Геннησαրέт L5,1 Rad Dbj Mkd, **генисаретъстѣ** Dbm Krp, **генисаритъстѣ** Jov, **генисаритъсъ** Krat; при կշերѣ **генисаритъсъ** парà тѡн լімнен Геннησαրέт 64r17Stan; прѣидж на онь поље морѣ въ странѣ **генисаритъскъ** Mc5,1 Krat լ գերգесинъскъ тѡн Гергесинѡн Dbm, **гадаринъскъ** тѡн Гадаринѡn Rad, **гадаринскъ** Krp Mkd, **гидаринъскъ** (sic) Dbj; sim. и прѣдоша на չемлж **генисаритъскъ** L8,26 Krat լ գադարինъскъ тѡн Гадаринѡn Dbm, **гадаринъскъ** Jov Krp Mkd113r3, **гадаринскъ** Mkd112v22 – EXH

KS

ГГ/НА

ГЕНИСАРИНЪСКЪ Mt14,34 Jov

v. **ГЕНИСАРЕТЬСКЪ**

ГЕНИСАРИТЬСКЪ v. ГЕНИСАРЕТЬСКЪ

ГЕНОУДРИИ v. ГЕНАРЬ

ГЕНОУДРЪ v. ГЕНАРЬ

ГЕОЗИИ v. ГИЕЗИИ

ГЕОЗИАНЪ 100r27Zag v. ОЗИЯ

ГЕОНА, ГЕЕНА, -зи f.

Evang Slep compsalt Zag Šaf trOrb Vtš Les

*Formae: **генона** in Stm Dbj Jov Rad Krp Krat Slep Bon Pog Zag Šaf Orb Vtš, **геена** in Dbm Krat Mkd Pog Vtš Les **шекол, հենա; некло, գենна; hell; – յեւննա: гевонъж** въշենшаетъ յако присно կօրիտ са съдѣлана на прѣйтие нეүестивимкъ և յեւնна comPs7,14 Bon; дълготрѣпию бо եօջию не вѣровавше жидетъ бо иҳз օғнъ **геены** тò пûр тїс չевннїс comPs38,4 Pog, **гевонzi** Bon; пала около рождаства нашего и առալեա са ն **гевонzi** նու տїс չевннїс Ja3,6 Slep լ եշеромъ արքънոմъ Karp; не աշճи мене հօսподի և пламенъ **гевонzi** ևն ֆլոյն չевннїс 101v3Šaf լ և пламени **гевонъсъ** 96r2Bit, въ пламени*

ГЕОНА

Гεωνυστέμъ 121v3Zag, въ ПЛАМЕНИ ОГНЬНИ 133a6Orb; sim. въ огнь **ГЕОНА** еіс пұр тұңс үеевннң 27b34Orb; СОТОНА БО ТЫШИТ СА МНОГЫЖ АСКРЫВИТИ И ПРИЖТИ ИХЬ И ВЪ **ГЕЕНА** ВЪВРЪШИ ҮАЛАНІЕМЬ өн үеевнн ғаленін ді' апогуңшөө 234v23Les; не оғстрадашымъ се үаса җимнағо да страдашіе монки и **ГЕЕНА** ОУБЕЖИМКЫ 137c30Vtš ◆ **ГЕОНА ОГНЬНА(ИА)** — үеевнн товъ пуро́с: а иже ရෝත්те боянеюе побиннъ юсть **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан товъ пуро́с Mt5,22 Rad, **ГЕОНА** огньни́и Кр, **ГЕЕНА** огньни́и Krat Mkd; въвръженоу быти въ **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан товъ пуро́с Mt18,9 Rad, въ **ГЕОНА** огньни́и Dbj, въ **ГЕОНА** огньни́и Кр, въ **ГЕЕНА** огньни́и Mkd въ дебре огньни́и Krat; sim. въ **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан Mc9,45 Rad, въ **ГЕЕНА** огньни́и Krat, въ **ГЕОНА** Dbj Кр, въ **ГЕЕНА** Mkd въ родь огньи́и Dbm; sim. въ **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан товъ пуро́с Mc9,47 Dbj, въ **ГЕОНА** огньни́и Rad, въ **ГЕОНА** огньни́и Кр, въ **ГЕЕНА** огньни́и Krat, въ **ГЕЕНА** огньни́и Mkd въ родьство огньное Dbm; стогдомъ велиемъ погыбнітъ въ **ГЕОНА** огньни́и жидове еіс тін үеевннан товъ пуро́с comPs82,18 Bon, въ **ГЕЕНА** огньни́и Pog; нынѣ прағеднни веセルат са бы же въ **ГЕЕНА** огньни́и прѣданіи вѣдете еіс тін үеевннан товъ пуро́с 61v7Les — Cf. АДЗ, ГЕОНИА, ГЕОНЗ, дебре (~ огньна), өзәро (~ огньно), родз², родьство²

KSM

ГГ/НА

ГЕОНИА, -ИА f.

comBon

йекол, ғеена; пекло, геенна; hell; — үеевнн: не қ^тес^ка^раст^ковавшши бо добре прағедн^к сва^заны вѣдѧтъ тъгда и въвръжени въ **ГЕОНИК** еіс тін үеевннан comPs149,8 Bon въ **ГЕОНА** Pog — EXH — Cf. АДЗ, ГЕОНА, ГЕОНЗ, дебре (~ огньна), өзәро (~ огньно), родз², родьство²

Ø

ГГ

ГЕОННА v. ГЕОНА**ГЕОНЗ, -А m.**

Rad Mkd evHlud comBon Triod

йекол, ғеена; пекло, геенна; hell; — үеевнн: оғнє бо ти юсть да погыбнеть юдинъ оғдь

ГЕОНЬСКЪ

твоих а не въсе тѣло твоє идеть въ **ГЕОНА** еіс үеевннан Mt5,30 Rad въ **ГЕОНА** Stm, въ өзәро огньное Krat, въ **ГЕЕНА** Mkd; әржине огньно **ГЕОНА** сказаёт са үеевнна comPs62,11 Bon въ om. Pog; и егда бѣдеть творите его съина **ГЕЕНА** соғғоғбенша вась үіөн үеевнн 137c30Vtš ◆ **ГЕОНА ОГНЬНА(ИА)** — үеевнна товъ пуро́с: а иже ရෝත්те боянеюе побиннъ юсть **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан товъ пуро́с Mt5,22 Rad, **ГЕОНА** огньни́и Krat Mkd; въвръженоу быти въ **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан товъ пуро́с Mt18,9 Rad, въ **ГЕОНА** огньни́и Dbj, въ **ГЕОНА** огньни́и Кр, въ **ГЕЕНА** огньни́и Mkd въ дебре огньни́и Krat; sim. въ **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан Mc9,45 Rad, въ **ГЕЕНА** огньни́и Krat, въ **ГЕОНА** Dbj Кр, въ **ГЕЕНА** Mkd въ родь огньи́и Dbm; sim. въ **ГЕОНА** огньни́и еіс тін үеевннан товъ пуро́с Mc9,47 Dbj, въ **ГЕОНА** огньни́и Rad, въ **ГЕОНА** огньни́и Кр, въ **ГЕЕНА** огньни́и Krat, въ **ГЕЕНА** огньни́и Mkd въ родьство огньное Dbm; стогдомъ велиемъ погыбнітъ въ **ГЕОНА** огньни́и жидове еіс тін үеевннан товъ пуро́с comPs82,18 Bon, въ **ГЕЕНА** огньни́и Pog; нынѣ прағеднни веセルат са бы же въ **ГЕЕНА** огньни́и прѣданіи вѣдете еіс тін үеевннан товъ пуро́с 61v7Les — Cf. АДЗ, ГЕОНИА, ГЕОНЗ, дебре (~ огньна), өзәро (~ огньно), родз², родьство²

Ø

ГГ/НА

ГЕОНЬСКЪ, ГЕЕНЬСКЪ, -ЗИИ adj.

Rad Kр Krat Mkd evHlud comPsalt Bit Zag Šaf trOrb Vtš Krn

Formae: ГЕОНЬСКЪ in Rad Kр Krat Bon Pog Bit Zag Šaf Orb Hlud Vtš, ГЕЕНЬСКЪ in Krat Mkd Krn

йеколен, на ғеколоӣ, ғеенски; пекла, геенны (gen.); **of hell;** — тұңс үеевнн: զъмия ишадина یехидынова како оғбәжите ۋىڭدا **ГЕОНЬСКААГО** әлә тұңс крісөө үеевннан Mt23,33 Rad(bis), ۋىڭда **ГЕОНАСК** Кр, ۋىڭда **ГЕЕНЬСКААГО** Mkd, ۋىڭ огньи **ГЕОНЬСКААГО** Hlud въ сѫда огньнааго Dbm, ۋىڭда огньи ғрада^кшалааго Krat; не ե՞րօвавшими пришествию ғосподъню ваздастъ **ГЕОНЬСКАА** աբեղանия еіс та тұңс үеевнн էպағгэлемата comDt32,41/Ct Bon, **ГЕОНЬСКА** Pog; тѣмъ монъ страстен оғласи пеңз и огньи **ГЕОНЬСКА** иzymи и спкаси ма пуро́с үеевнн 25r21Šaf, огньи **ГЕОНЬСКААГО** 48v31Zag, огньи **ГЕОНЬСКЫ** 57a16Orb; не блогдымъ и аскердинам се یако огньи

ГЕОНЬСКЪ

εὐγνήιν и гεенъскыи готовитъ се тò πῦρ тò
αιώνιον καὶ ἡ γέεννα τοῦ πυρὸς ἐτοιμάζεται
24v4Krn

KSM

ГГ/НА

ГЕОРГИЕВЪ adj. poss.

Stan Krn

Георгиев, на Георги; Георгиев; George's, of George; – τοῦ Γεωργίου:

1. (v. георгии sub 1): прѣдстоеши же
улковѣцы вѣлиемъ глашашъ вѣзываахъ
великии екогъз *гѣвгїесь* тѹ Георгію 187v2Кргн,
sim. 183v26Кргн; зовеше глаголющи екоже
гѣвгїесь помози ми тѹ Георгію 189v24Кргн

2. Георги, татко на св. Филарет
Милостивиот, од с. Амнија во Пафлагонија,
при царицата Ирина (797–802): въ тъждесъ
денъ ПАМАТЪ СВЕТАГО и БЛАЖЕНАГО
ФИЛАРЕТА МИЛОСТИВААГО въ ЦЕСАРСТВО
ИРИНЫ БЛАГОУСТИВИЯ БЫСТЬ СЕН џ СТРАНЫ
ПЕФЛАГОНСКИЯ СЕЛА АМИНИАСЬ СЫНЫ
Георгиевъ viός Γεωργίου 77r14Stan

EXH

M

KT

ГЕОРГИЙ, -и^я m., nom. propr.

kalKrp kalOhr kalSlep kalKarp kalVerk synRdm
kalGrig notBit trHlud Vtš Stan Krn

Георгий; George; – Γεώργιος:

1. св. вмчк, † 303 во Никомидија, при имп.
Диоклесијан, 23.Apr. et 26.Nov.: ·^κ· (Apr.)
сεβατ^αго великом^χу^εника гεωργιа μεγαλο-
μάртυρος Гεωργίου 158г7Krp 126v4Karp 87г21Verk
103v23Grig, гεωργιиа (sic) 107г6Ohr, sim.
199г13Stan, sim. 146а9Vtš; м^έσκα^αца тог^ο (Nov.) ·^κ·
ПАМАТ^ε ... сεβατ^αго м^χу^εника гεωργиа
73г5Stan; гεωργ^ιе χρι^σт^οвь м^χу^εникъ быс^τъ
оубо при дишклитиа^ν ѡ^εса^ρи Гεωργиос
199г22Stan; сεв^εнници въсп^εваютъ ѡ^εа^ρи^ε
въс^εхвалияютъ и люд^ηи^ε твоихъ страд^αны и
похвалоу въз^εщаютъ м^κоу^γу^εни^γе гεωρг^ιе
т^εмже те вси оубла^γжаюмъ 149с1Vtš;
страд^αс^τо^τрп^γе гεωρг^ιе м^κоули χ^ρи^σт^α б^οг^α
гр^εхомъ в^εставлен^εе подати съвршающимъ

ГЕОРГИЙ

любовію пам'ятъ твою 147б6Vtš; хошъ поб'єдати
єдина или деб' ю юд^жесъ с^ве^тка^го
великомок^уж^{ен}ника *гевгія* мегаломартирос
Георгію 191г5Krn; любимици иже быс^{ть} въ
пєфлагонію имаже великъ любовь и вѣры къ
великомок^уж^{ен}никъ *гевгію* εις τὸν мегаломартира
Георгію 191v21Krn; въ митилинъ юстровъ ес^{ть}
храмъ с^ве^тка^го великомок^уж^{ен}ника *гевгія*
наօс тοῦ аγίου мегаломартирос Георгію 195г7Krn

2. преп., архиеп. константинополски (678–686), †686, при имп. Константин IV и Јустинијан II, 18.Aug.: въ тъжене денкъ (18.Aug.) ... паматъ щъцоу нкашено архиепископоу костандина града ишака и георгия Георгиου 307y14Stan – EXH

3. преп., еп. на Антиохија Писидиска, † ок.
816, при имп. Лав V Ерменец, 18.Apr. (in kal.
19.Apr.): въ тъждѣ дѣнь (18.Apr.) памѧтъ
прѣподобнаго ѹкыца икашего геѡгни юпифскога
андиѡхинскааго писидина· прѣподобеннии ѹкыци
икашъ геѡгни исповѣдьникъ христосто въ бѣше
въ лѣта иконоборецъ Георгіонъ епіскопу
Антиохіас тїс Пісідіас 195r14.16Stan – EXH

4. преп. исповедник Георги Постариот, еп. митиленски, † ок. 735, при имп. Лав III Исаакриј (717–741), 7.Apr.: ·ζ· (Apr.) **СВАТАГО гεωργία** митрополита митилинска τοῦ ἀγίου Γεωργίου μητροπολίτου Μιτιλήνης 157v15Kр 126r6Slep; μέ^τε^{κάλ}ца тогко» (Apr.) ·ζ· ПАМЯТЬ» прѣ-под^обнааго ѿ^кца нашего ҃наменоносца **гεωργίя** ю^кинск^опа митилинска (sic) Георгію^н єпіс^{ко}пу Митилійн^у 184r22Stan – EXH

5. преп. Георги Помалдиот, еп. митиленски,
† ок. 816, при имп. Лав V Ерменец (813–820),
16.Mai.: μέτεσαγά τογέο (Mai.) ··г· ПАМКАТЬ·
πρέποδέναго ѩъца н^ашего геѡгни
ιεπι^ис^ко^ипа митоѹлини[и]ска геѡгни^ие въ
с^ква^итыхъ ѩъцъ н^ашь и^зь млад^иа в^ог^иа
възлюбивъ Геѡргиоу єπιс^копоу Митуλήнης
224r2.3Stan – EXH

6. преп. Георги Чудотворец, еп. амастридски, † при имп. Никифор I Логотет (802–811), 21.Mart. (in kal. 21.Feb.): въ тъждѣ денкъ (21.Mart.) памѧтъ прѣподобнааго ѽкъца

нашего *гεώργια* чюдотворца амастирийскааго Георгиου єпископу Амастирибос тοῦ θαυματουργοῦ 172r19Stan – EXH

7. еп. девелтски, †VII век, 29.Feb.: ω^τη^τца нашего *гεώργια* епкископа 156r18Krp – EXH

8. преп., еп. никомидиски, †IX век, 30.Dec. (in kal. 29.Dec.): въ тъжде денкъ (30.Dec.) ... прѣподобнонаго щъца нашего *гεώργιа* юпкископа никомидиска творца канономъ тοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γεωργίου єпископу Никомидея 101r11Stan – EXH

9. еден од 377-те аријанополски мчци, еп. девелтски, †ок. 817 при имп. Лав V Ерменец (813–820), 22.Ian.: въ тъжде денкъ (22.Ian.) страстъ светыихъ мануила *гεώργιа* лъва и јже с нимъ ѩ възбожниихъ българъ избиенииихъ въ цъсарство лъва арменскааго тѡн агѝон ахълтѡн Маноуїл, Георгиу, Лéонтос 123v14Stan – EXH

10. Георги Езерник, преп. мчк, †при имп. Лав III Исауриј (717–741), 24.Aug.: въ тъжде денкъ (24.Aug.) прѣподобнонаго ω^τη^τца *гεώργιа* юзъренка блаженни *гεώργιе* ѩ младыиихъ възрастъ постною въсприемъ прѣбъивание на спѣжаныихъ горадъ сътвори си келиж Георгиу тοῦ Атмонаитоу 314r20.21Stan – EXH

11. Георги Малеин, преп., †веројатно во IV век, на планината Малеја на Пелопонез, 5.Apr. (in kal. 4.Apr.): μέσκα^τа тօг^κо (Apr.) ··· παμ^κатъ прѣподобнонаго щъца нашеого *гεώργιа* иже на горѣ маленна Георгиу тοῦ ἐν тῷ Μαλεῶν ὄρει 183r19Stan; sim. *гεώργιа* иже въ малии Георгиу тοῦ ἐν Μαλέῳ 157v11Krp – EXH

12. Георги Диписки, преп., †X век во Дији, Константинопол, 11.Mart.: въ тъжде денкъ (11.Mart.) παμ^κатъ прѣподобнонаго щъца нашего *гεώργιа* новоизбленинаго чюдотворца лежъжшлаго (sic) въ дипни (sic) Георгиу тοῦ νεофаноūс кај θαυμатουργоū 163v16Stan – EXH

13. Георги Скилица, византиски писател од XII век: δρογ^κа καшнъ съвтомъ дїимитроу твореније *гεώργιа* скилица 32a14Vtš; *гεώργιа* пѣсни ··· їрмкоуъ 63d5Vtš – EXH

14. Георги Граматик, пишувач на Битолскиот триод; поминаните ма *гεώργιа* граматика а васъ въогъ 84v/margBit; и мнѣ *гεώργιе* граматикъ фодоръ иванов(..) 10r/margBit; груши *гεώργιе* въ стъпень блудъ пишадъ въ сватыихъ врати 9r/margBit; простѣте братије мене *гεώργιа* 63r/margBit – EXH — Cf. Георѓ, граматикъ

15. поп Георги од с. Вапа во Дебарска Жупа: и π^κο^π *гεώργιе* 10r/margBit; простѣте братије всѣхъ насъ и π^κο^π *гεώργιа* ѩ вапи 54r/margBit – EXH

16. син на некој војник Леон и на Теофана од Амастрида во Пафлагонија, при имп. Фока (602–610): υλοβέ^κκъ же ονόματα именемъ лешњ ... имѣ же ... имѣнемъ феномана ... родише бо и ѩтрове (sic) мажъское и въ любви светкааго нарекоше ємоу имѣ *гεώργιе* Георгиу 192r13Krp; не имеше же вонъ лешњъ уто сътворити ради старости єго съвѣща послати сърна своего *гεώργιа* на бранъ тѡн ονόματοу Георгиу 192r24Krp; тогда поеше *гεώργιа* родителє єго и ближни єго и шадше въ храмъ великааго мокумъника Георгіа тѡн Георгиу 194v14Krp

KS

НА

ГЕОРГЪ, -а m., nom. progr.

notBit

Георѓи Граматик; Георгий Грамматик; George the Grammarian; – : пишувач на Битолскиот триод: и ма сваты ап^κο^πсто^τле петре ··· γεναρѣ писахъ сѫдѹзи азъ *гεώργъ* граматикъ пр^κο^σтѣ 53r/margBit – EXH — Cf. Георѓии sub 14, граматикъ

Ø

КТ

ГЕПСИ- Vtš v. ГЕТАСИ-

ГЕРАСИМЪ, -а m., nom. propr.

kalKrp trOrb Stan

Герасим Јордански; Герасим Иорданский; Gerasimus of the Jordan; – Гεράσιμος ὁ ἐν Ιορδάνῃ: преп., †475 во Палестина на Јордан,

ГЕРАСИМЪ

4.Mart. и во Сирна сабота: с^ва^утаго и прѣпо-
д^обнаго ѿ^тца нашего **герасима** товъ ѡсіон
Герасімоу товъ єв Торбанъ 156r30Kр; памѧть
прѣпод^обнаго ѿ^тца икашего **герасимъ** велика
слава постъникомъ **герасимъ** съмысль
в^ожъствънии изъ млад^а въсприемъ
Герасімоу товъ єв Торбанъ ... о Герасімо^с
155v7.8Stan; идє въ поѹстына юдиномъ же
недѣли прихода **герасимоу** покланѧше са товъ
Герасімоу 156v13Stan; ижь обитѣль с^ве^та^уго
герасима постигла и въ поѹстына идоста товъ
а^гион Герасімоу 281r14Stan; слава и **герасимоу**
емъже звѣрь поработа Герасімоу 19d25Orb – EXH

0

КТ

ГЕРАФОНЪ 176v29Hlud v. **ТЕРАПОНЪ****ГЕРВАСИИ**, -иа m., nom. propr.

kalKр kalOhr kalVerk Stan

Гервасиј; *Гервасий; Gervasius; – Гервáσιος:*

св. мчк, † во г. Медиолан, при имп. Нерон (54–68),
заедно со св. Протасиј, 14.Oct.: ·ΔΙ· (Oct.)
с^ва^утъиъ м^жу^ениъка на^зарна **герасима**
протаси^и и келесиа Гервасиоу 144v29Kр, sim.
герасимоу 81r17Ohr, **герасима** 70v1Verk; обрѣте
протасиа и **герасима** соѹша въ тъмници
х^ири^сто^в ъради вѣрыи Протасиоу кај
Гервасиоу 39v14Stan; обр(ѣ)те паки въ
тъмници с^ве^та^уго **герасима** и протасиа товъ^с
а^гион Гервасиоу кај Протасиоу 39v17Stan – EXH

S

ГГ/НА

ГЕРГЕСЕИ, -еи m. pl.

Kрн

Гергесеји; *гергесеи; Girgashites; – Гергесејои:* име на едно од хананеиските племиња што
били претерани од Израелците: тогда възглагола
исъсъ на^зинъ въсъмъ людемъ и рече
дружант^е евреи дружант^е ико б^огу прѣдасть
въ руки наше въсе езыкы и хананеи и
хетти и фарезен и евени и **гергесеи** и аммореи и
евко^сеи сихъ седмъ езыцѣхъ прѣдасть на^зи
б^огу Гергесаиоу 32r25Kр (cf. Jos24,11) – EXH

0

КТ

ГЕРМАНЪ**ГЕРГЕСИНЬСКЪ**, -зии adj.

Dbm (Dbj) Jov Kрn Mkd

гергесински; гергесинский; of the Gergesenes;

– τῶν Γεργεσηνῶν: Гергеса, место во близина
на г. Гадара во Палестина, на исток од
Генисаретското Езеро (Галилејското Море):
пришедшоу ємоу на ѿнь пољ въ странъ
гергесинскъ εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν
Mt8,28 Mkd, **гергесинъ** Крп Гадаринъскъ
var. Гадаринъ Stm Rad; sim. **гергесинъ** товъ
Гергесенъ Mc5,1 Dbm Гадаринъскъ var.
Гадаринъ Rad, Гадаринскъ Кр Mkd, гидар-
инъскъ (sic) Dbj, Генисафи^тскъ Krat; и
молишъ и въсъ народъ областъ **гергесинъ**
тѣсъ перижъроу товъ Гергесенъ L8,37 Jov,
гергинитъскъ (sic) Dbj Гадаринъскъ var.
Гадаринъ Dbm Krat, Гадаринъскъ (sic) Mkd – EXH

KS(гергесинъ)

ГГ

ГЕРГИНИТЬСКЪ L8,37 Dbj v. **ГЕРГЕСИНЪСКЪ****ГЕРМАНОВЪ** adj. poss.

trOrb

Германов; на Герман; Германов; German's;

– : (v. **германъ** sub 1): πάτερ^и ·ε· γλα^съ ·γ·
єрман^съ **германъ** 44b14Orb – EXH

0

КТ

ГЕРМАНЪ, -а m., nom. propr.

kalKр kalOhr kalKarp kalVerk Zag Šaf trOrb trHlud Stan

Герман; Герман; Germanus; – Германо^с:

1. архиеп. константинополски (715–730),
† ок. 733/740 во манастирот Хора во Констан-
тинопол, при имп. Лав III Исавиј (717–741),
12.Mai. и во Сирна сабота: въ тъждѣ денъ
(12.Mai.) памѧть с^ва^утъго ѿ^тца икашего
германа патриарха костандина град^а
Германоу архиепископу Константиноу^поле^оу^с
219r9Stan, sim. 158v31Kр 108v7Ohr 89r1Verk,
германоу 127v3Karp; **германъ** въ с^ва^утъхъ^и
ѿъцъ икашъ вѣшъ оѹбо въ ц^еса^рство
ираклия съињъ оѹстина патрикиј
219r11Stan; въ ц^еса^рство же лъва исавра
принде въ костандинъ град и принять юго

ГЕРМАН с^ваутии патриархъ Германо^с о^с аг^утато^с патриархъ 114r2Stan; в^еликааго в^е патриарс^тхъ **ГЕРМАНА** того с^ь колиемъ и с^ь м^еуыми н^ждемъ с^ь патриаршьства с^ьв^еде т^он м^еган ^ен патриархъ Германо^н 279r12Stan; юронимъ и **ГЕРМАН** честни иако б^ожина с^втила в^еспоюемъ Германо^н т^о пантимо^н 23r16Zag 1v15Saf 22b8Orb; слава **ГЕРМАНОУ** шк^тицо^у с^ь ганиемъ пр^емж^дримъ и ник^ждромъ (sic) в^годники х^{ри}ст^оу Германо^н т^о патр^и 19d28Orb; павле и нек^тарие **ГЕРМАНЕ** (sic) велики и спиритоне м^{ко}лките г^оспода да избавитъ ны 177v27Hlud; ермок^скъ икъ г^{ла}скъ ·г^о створеномъ пр^ор^ок^окомъ **ГЕРМАНО** 44a32Orb; тро^паръ по ·д^о-щи творение **ГЕРМАНА** мниха 194d31Orb

2. verisimiliter еп. капуански (516–540), †540, 31.Oct. (in kal. 30.Oct.): м^{ко}лк^аца с^его^н (Oct.) ·л^а· ст^рас^тъ с^ваутиимъ м^жу^ени^комъ ираклию и пимак^жх и с^вауто^моу **ГЕРМАНОУ** и и^нт^емъ многомъ 83r16Ohr

3. св. мчк., † во г. Дирах (денешен Драч), при имп. Трајан (98–117), 7.Iul.: в^е тъжд^е д^енъ^к (7.Iul.) ст^рас^тъ с^ваутихъ м^жу^ени^къ^к п^ер^егрина и юже с^имъ ликиана и помпия иси^хина сатор[н]ила паписа **ГЕРМАНА** тин в^ешж ѩ италия в^е вр^емена же траян^е Германо^н 266v3Stan

4. св. мчк., †308 во Цезареја Палестинска, при имп. Максимијан Галериј, 13.Nov.: тъжд^е д^енъ^к (13.Nov.) с^ве^тъ^х м^{ко}л^уи^ни^къ ... ти в^ех^оу при ма^зимијан^е ц^ес^ари антон^и о^убо т^еломъ з^аматор^евши никифор же и **ГЕРМАН** ѿна и ю^ше расто^гша о^с д^е Ник^тф^оро^с ка^и о^с Германо^с н^ео^и ка^и ё^ти а^км^аз^онте^с 62v7Stan

5. монах во ж. на преп. мчца Евдокија од Илиопол, при имп. Трајан (98–117): н^ж посл^еди ѩ **ГЕРМАНА** н^екојего мниха пок^аланно^у словеси на^учи^ена б^ывши Германо^н т^инос монахо^н 153v9Stan

ExH

KS(ГЕРМАН)

на

ГЕРМИЛИАН в. *ГЕМИНИАН**ГЕРМИЯ**, -иа f., nom. propr. loci

Krn

Гермија; Гермии; Germia; – т^а Гермия: г. во провинцијата Втора Галатија, сега с. Гумушконак (порано Јорме), Турција: и в^е и^но же м^есто иже им^ено^ут се **ГЕРМИЈА** под^обен^е в^е осв^ешени^е в^е им^е архистратига ми^хаила Гермия 240v5Krn; ул^ов^екъ н^екы г^улешовъ им^енемъ поиде ѩ **ГЕРМИЈА** в^е константињ градъ в^ид^ети бол^ешаго ст^ев^да а^по т^а Гермия 240v14Krn – EXH

Ø

КТ

ГЕРОНДИИ в. ГЕРОНТИИ**ГЕРОНТИИ**, -иа m., nom. propr.

trHlud Stan

Геронтиј; Геронтий; Gerontius; – Геронтиос: св. мчк., †непознато, 13.Apr.: м^{ко}лк^аца тог^о (Apr.) ·г^о пам^атъ^и пр^епод^обнааго ѩ^оца м^артина папы римъскаго и с^ваути^аго м^жу^ени^кка п^ер^есп^енина и л^ев^терина и зонл^е римл^енина и ф^ешад^осия ц^ес^ар^е (sic) и **ГЕРОНТИИ** и пр^епод^обнааго ѩ^оца н^аш^его кирила ю^пи^хск^опа ю^рко^ус^ал^имъскаго Теодоб^ос^ион, Василе^идон, Геронт^ион 188v24Stan; н^ешпоте м^жу^ени^ки^ие мокрови^е павлоли^е **ГЕРОНДИЕ** и в^авио^до тимофею и власи^е прил^ежно м^{ко}лк^ите х^{ри}ст^а и в^ла^дь^икъ 176v25Hlud – EXH

Ø

КТ

ГЕРСАВЪ Ex2,22 Orb v. ГЕРСАМЪ**ГЕРСАМЪ**, -а m., nom. propr.

Grig Lobk parOrb parHlud

Герсам, Гирсам; Гирсам; Gershon; – Гирсамъ: hebr. придојден таму, првиот син на Мојсеј од Сепфора: и ѹменова моиси им^а ємоу **ГЕРСАМЪ** глагола Ѹко пришеле^ц а^зз єсмъ на земи то^ужд^ени т^о ѿнома а^уто^н Гирсам Ex2,22 Grig Hlud, **ГЕРСАМЪ** Lobk, **ГЕРСАВЪ** (sic) Orb – EXH

S

ГГ

ГЕСЕМ

ГЕСЕМЪ, -ѧ m., nom. propr. loci

Grig Lobk parOrb parHlud

Гесем; Гесем; Goshen; – Гесе́м: област во североисточниот дел на Египет: и въселиши са въ земи **гесем** арабскаго єн γῆ Γεσέμ Ἀραβίας Gn45,10 Grig Lobk Orb Hlud – EXH

S

ГГ/НА

ГЕСЕМЬСКЪ, -զի adj.

Lobk Les

гесемски; гесемский; of Goshen; – τῆς

Гесе́м: (v. Гесемъ): и скоты и нята оставиш въ земи **гесемъсъ** єн γῆ Γεσέμ Gn50,8 Lobk|| єгюпетастъи Grig, єгупетъсти Orb, єгипъстъ Hlud; sim. въ земли **гесемъстъи** 272v3Les – EXH

S

ГГ/НА

ГЕТЪ, -ѧ m., nom. propr. loci

Bon comPsalt

Геї; Геф; Gath; – Гéθ: стар г. во Палестина, во близина на границата со јудејскиот народ, еден од петте главни палестински градови: югда ишк и иноплеменници въ **гетъ** єн Гéθ Ps55,1 Bon|| въ єгуптъ (sic) Pog; югда ишк и въ **гетъ** скажајетъ же са тоуило **гетъ** юже на кръстъ испра христъ єн Гéθ ... ѡ Гéθ comPs55,1 Bon, въ єгуптъ (sic) ... **гетъ** Pog – EXH

S

ГГ/НА

ГЕТЪСИМАНИ indecl.,

ГЕТЪСИМАНИА, -иа f., nom. propr. loci

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Vtš Stan Krn

Scr.: etiam Геф- in Rad Krn

Formae: Гетъсимани in Dbm Jov Rad Krp Mkd Krn, Гетъсиманиа in Dbj Krat Vtš Stan

Гетъсиманија; Гефсимания; Gethsemane; – Гефсимані, Гефсимані: посед во подножјето на Маслиновата Гора: тогда приде с ними икоғус въ въсь нарицаемж **Гефсимани** Гефсимані Mt26,36 Rad, **Гетъсимани** Jov Krp Mkd, **Гетъсиманик** Dbj, **Гесиманик** Krat; sim. **Гетъсимани** Mc14,32 Dbm Rad Krp Mkd, **Гесимани** Krat; иако греѓаше на село нарицаемое **Гетъсимани** Гефсимані 148r16Krn;

ГИГАНТЪ

трети бо дърънъ иже съдѣхъю и огъвеща авиє шблакъ въсхитї ихъ и принесеи ихъ въ **гетъсимани** въ домоу прѣукистыє еїс тὴν Гефсимані 162v15Krn; паки огъвъенъ ѡжъ не тъниа нж и всльпше и прозрѣш постигше и село **гетъсимани** и погребош ѿстној тѣло то ѡхріон Гефсимані 302v11Stan; въсекули се **гетъсиманик** (sic) въгородици съвети доме 216a22Vtš

KS(гетъсимани) M(гетъсимани) ГГ/КТ

ГЕТЪСИМАНИСКЪ, -զի adj.

Vtš

гетъсимански; гефсиманский; of Gethsemane;

– : (v. Гетъсимани): апокъстоили ѿ концъ съвъкупълшє съ ѳде въ **гетъсиманисъ** (sic) въси погребите тѣло мое 220d28Vtš – EXH

Ø

КТ

ГЕТЪСИМАНИА v. Гетъсимани

ГЕФАРЬСКЪ, -զի adj.

Grig Lobk parOrb parHlud

гепарски, од Ефа; гефарский, из Ефы;

of Gephar, of Ephah; – τῆς Γεφάρ: Гефар, трговско племе во Арабија: покрзнатъ та велзеждї мадїмъсти и **гепаръсъи** къмълой Мадијам кај Гефар Is60,6 Grig, **гепаръсъи** Lobk, **ѓфръсти** Orb, **ѓеѓифаръсти** Hlud – EXH

S

ГГ

ГИГАНТОВЪ adj. poss.

comPsalt

гигантов; гиганта (gen.); **of the giant; – τοῦ γίγαντος:** милостиј южниј възможъ и гонеџъ штъ силви **гигантови** промарѣкова же христъ иако побѣди динавола на кръстъ ото дунавите гигантој comPs143,2 Bon Pog – EXH — Cf. Исполинъскъ

Ø

ГГ

ГИГАНТЪ, -ѧ m.

comPsalt

гигант; giant; – γίγας: юнь во сии драмыидъ тѣломъ **гиганта** 8мрѣти тѡн

γίγαντα compPs143,2 Pog Bon; καμένъ во ρεү^{κε} ис тѣхъ во изиде ѿѣка поткоопльшиа **ГІГАНТЫ** тоус γігантас compPs113,8 Pog, **ГИГАНТЫ** Bon – EXH — Cf. ИСПОЛИНЪ

М

ГГ

ГИДАРИНЬСКЪ Mc5,1 Dbj v. **ГЛАДАРИНЬСКЪ**

Гиезинъ, Геозинъ, Гиозинъ,
ЕГЕЗИНъ, -иа m., nom. propr.

Grig Lobk parOrb parHlud Bit Zag Šaf trOrb Stan proIVtš Krn

Formae: Гиезинъ in Krn, Геозинъ in Lobk Orb Zag, гиозинъ in Lobk Šaf, Егезинъ in Grig; etiam Гезинъ in Orb, Гиезъ in Vtš Stan, Гиzinъ in Bit, иезинъ in Orb, озинъ, иозинъ, озинъ in Hlud

Гиезиј; Гиезий; Gehazi; – Гиези, Гиезијъ: слуга на пророкот Елисеј: поиде съ единого раба даже до Кафмилїа горѣ идѣже еѣ пророкъ Елисеен и пророкъ имѣше оѹченника **гієзы** именемъ Гиезї 106r16Krn; и ρεү^{κε} Елисеен къ Егезиї атроверищъ своеемъ прѣс Гиезї тѣ пайдаріон аутоу 4Rg4,25 Grig, къ **гіѡзї** Lobk, къ **г҃еѡзї** Orb, къ **ѡзїю** Hlud; Егези мимоиде прѣдъ нea и възложи жеълъ на лице атроверищъ и не вѣистъ Гласка не бы послошаниѣ Гиезї 4Rg4,31 Grig, **гіѡзї** Lobk, **г҃еѡзї** Orb, **оziia** Hlud, sim. **гїєзы** о Гиезїс 106r25Krn; **г҃иїнєви** подражан дкоуше моя ѿкана сквръннии рабы всегда єгоже златолюбие възложи попѣ на старость вѣгай геона ѿгна на вѣстжпъши злыихъ дѣль тоу Гиезї 81v13Bit, **г҃еѡзїю** 100r15Zag, **гіѡзї** 83r21Šaf, **иезиево** (sic) 116b21Orb; мрѣтвїе въздвиже и п[р]окаженна сочва ненана сирскаго исцѣли ѿ проказы и **гіиеза** своего слогъ прокаженна бити сътворы Гиезї 173a5Vtš, sim. **гіиезина** 245v7Stan

Nota: per err. pro Ὅζιας v. **оziia**: **гъиози** по-рееновавши дкоуше моя прокажение сочгоубо въ сеѣѣ имаши и вѣзаконна дѣланна дѣеши тѣн Ὅзіа 43v15Hlud, **гіѡзї** 83r24Šaf, **г҃еѡзї** 116b28Orb, **ѡзїианъ** 81v18Bit, [г]о]ѡзїианоу 100r27Zag

S(геозинъ)

ГГ/КТ

Гиезъ v. Гиезинъ

Гиzinъ v. Гиезинъ

Гиозинъ v. Гиезинъ

Гионъ, -а m., nom. propr. fluminis

Grig (Lobk) (parOrb)

Геон; Гихон; Gihon; – Гηѡн: една од четирите реки на кои се дели реката што тече од Едем: има ѿѣци .Б. **гіѡнъ** си вѣходадши въса зема етиопъскѧ Гηѡн Gn2,13 Grig, **гисонъ** (sic) Lobk, **сѡнъ** (sic) Orb – EXH

S

ГГ

Гисонъ per err. Gn2,13 Lobk v. **Гионъ**

Глава, -зи f.

Evang (incl. evOrb evHlud) Apost Psalt comPsalt Parim Triod Vtš Stan proIVtš Les Krn

Abbr.: **глѧ**, **глѧ**, **глѧ**, **глѧ**

1. Глава (дел од *πηλοῦπο*); **голова** (часть тела); **head** (part of the body); – **кефалή, кárα;** **кефáлι** (Krn): и исплатъ вѣнецъ ѿ тѣнїа възложиша на **главѣ** его єпї тїс кефалїс аутоу Mt27,29 Krat Dbj Jov106v16 Rad Krp(ter) Mkd Orb Hlud, на **главѣ** Jov88r21; възложи емоу и вѣнцу на **главѣ** стефави еис тѣ кефали 188v10Krn; масломъ блажостина **главы** помажимъ и водож үистоты лица оѹмдамъ таc кефалàс јлєиψомев 8v3Šaf 31r25Zag 31a33Orb; кръстъ въожиенъ ѿблъжшъ дкоунесъ на ненже христъ вѣнесе **главѣ** ѿψосе тїи карон 49r13Bit 68r27Zag 46r4Šaf 82b24Orb 8r24Hlud; **ραζделишъ** съе на **главѣ** съе тѣнъ апкоуктоѡмъ еис таc кефалиа тѡн ѡгіон ѡпостолов 129r8Krn; въси бо зрашъ ихъ покываахъ **главами** диваще са юко ѿ славы въожиа ѿпадоша жидове єкіонуу таc кефалїс comPs43,15 Pog Bon; **глѧ** дългноватж имѣя тїи кефалїн єхеин єпїмѣкї 76v17Stan; **главою** прѣпостъ и роумеѣнь (sic) вѣшъ и милюкостиъ 151b24Vtš; съкроушишъ **главы** по земи многымъ сунѳлѣсей кефалїс єпї гїс поллѡн Ps109,6 Rdm Bon Pog Dcп; прѣклонилъ

ГЛАВА

иеси **глāγ** πρέσβυτεροι съкрайшиль еси **глaвн** ζμηνιемъкъ 115b26.27Vtš; положена быссть **глaвa** иего въ съсаждѣ гнилѣнѣ Ѵ кефалѣ аутуѣ 150r4Stan; тако **глaвoу** иен огсѣкошє тѣн кефалѣнѣ апетиатѣ 17r14Stan; ѩ ногоу до **глaвz** нѣстъ на немъ үасти үѣлзі апѣ подѡн єѡс кефалїс Is1,6 Grig Lobk Orb; по семъ ремение юмоу кроиш ѩ **глaвb** до петоу по ледвиамъ иего апѣ тїс кефалїс мѣхри тѡн певрѡнѡn 66r4Stan; обльуенна въ ри҃ж ڦаздрапанж ѩ **глaвb** до ногоу апѣ кефалїс ѿхри подѡн 72r5Stan; съдрашк на немъ три ремени ѩ **глaвb** и до ногоу 308v25Stan; обра кокж иего ѩ ногоу и до **глāγ** апѣ тѡн подѡн єѡс тїs кефалїs 83r27Stan; и подօбъствиie наад **глaвoа** тиахъ животніихъ Ѵко тврзда нѣтер падъ кефалїs Ez1,22 Grig Lobk Orb Hlud; видѣвъ тогожде զміа изъшьдша изъ скоего мѣста ... и положивша подъ нозѣ блaуженаго **глaвb** свою и рассѣдша са тѣн кефалѣнѣ аутуѣ 110v21Les; զміа имать обѣйуан єгда кто хошетъ єю огбыти все тѣло штавлюетъ въ съмрѣть тѣую **глaвb** скрываеть то кефали тѡn 36r10Krn; тѣло єго желѣзно а **глaвa** єго ѩ златы жива Ѵ кефалї Dn2,32 Grig Lobk Hlud Vtš; видѣхъ азъ златою **глaвoу** вога артемида (sic) въ единомъ огбогору ڦ҃цѣ то хрусон кефали тїs ѡеаs 'Артэмидос 217r14Krn; sim. 165c29Vtš • за човек (pars pro toto): **ω** двоище скветла **ω** үистнїе **глaвn** **ω** прѣмѣдрости и славка иже ѩ **ω** вогра даниѣи вамъ блaужордѣти 41c6Vtš, sim. 187c24Vtš; сїа ли сѣтъ възданїа твоа злаа **глaвo** какъ кефалї 190r1Krn • коса на главата: христианици исповѣдали се обстригаше **глaγ** ие չнріչетаи тѣн кефалѣнѣ 32v17Stan; постригаш **глaγ** ие չнрѣтати тѣн кефалѣнѣ 111v11Stan • живот: **ни** **глaвoј** своѧ кльни са Ѵко не можеши власа юдиного вѣла или үръна сътворити мѣте єн тї кефалї сону Mt5,36 Rad Krg, **глaвoа** твою Stm, въ **глaвb** свою Krat Mkd; sim. **ни** своѧ **глaвoј** єн тї кефалї сону 213v21Les • fig. **глaвa**, **глaвeн**, **водач**; **глава**, **главный**, **высшая власть**; **head**, **superior**, **leader**; – **кефалѣ**: вѣла же вѣдѣти всѣкомоу

ГЛАВА

мѣжкоу **глaвa** христоу есть же **глaвa** мѣжъ есть **глaвa** же христоу соу **екогъ** Ѵ кефалѣ ... кефалѣ ... кефалѣ 1C11,3 Karp Slep; и вса повинж подъ нозѣ **его** и того дастъ **глaвb** пате всего չнръкви сутон єдѡкен кефалѣнѣ нѣтер панта тї єкклїсіа E1,22 Karp(bis) Ohr Slep Verk. 1 Славж Slep-Sar Str; не ѿкрываємъ **глaвb** наше и посрамлїемъ христоу **глaвb** въсемъ тѡн Христон тї кефалѣнѣ ѿлов 201r12Krn; поставиши ма въ **глaвb** ждикомъ еис кефалѣнѣ єтнѡn Ps17,44 Bon Pog; дюгра єсть **глaвa** и господинъ тѣлоу кефалѣ 208v23Krn • fig. **глaвa**, **сушина**; **главное**, **суть**; **the main thing**, **essence**; – **кефалaiou**: **глa** же **ω** глаугоремзихъ кефалaiou дѣ єпї тоїс леғоменой Hb8,1 Ohr72r8 Slep-Srez Str65v22 Verk64v10. 1 **չaγaλo** Karp105v20, om. Ohr84v19 Slep110v3 Str71v13 Karp113r1 Verk72v19; **րածօցիս** се повелїниемъ єго **глaвo** тѡн дѹгматон аутуѣ то кефалaiou 112r10Zag 93v22Saf, **глaвa** 125b41Orb 53v32Hlud — Cf. **глaвизна** sub 1 • fig. **врв**, **горен дел**; **верх**, **верхняя часть** чего-л.; **top**, **top part**; – **кефалѣ**; **кефалї** (Krn): и рѣшк придаште съзыждемъ сеѣ ѩ градъ и стльпъ юмоуже **глaвa** вѣдеть до **нкeвex** Ѵ кефалї Gn11,4 Lobk Orb Hlud lac. Grig; и се **լէствица** огтвръждена на չеми еиже **глaвa** досаӡаше до **нкeвex** Ѵ кефалї Gn28,12 Lobk Hlud Vtš, sim. 177r16Krn; близъ метоҳа стоеш єдинъ стльпъ право ѩ дрѣвнѣе врѣмкъ и писаше на врѣсѣ єго сиџе кто ме хошетъ огдарити въ **глaγ** хошетъ ѩврѣсти златы мѡнграа еис то кефали 242v26Krn — Cf. **врвхъ**¹ • adv. **глaвoж**, **на** **глaвb** – **катакѣфала**: ѩ стражка скоего падше долѣ [глa] **глaвoю** и велъми огбоаше ске єпесан катоу катакѣфала 144v1Krn; ѩ стражка єго и ѩ съмѣщенїа ветрона паде **на** **глaвoу** срѣдъ корабля и огмретъ єпесе катакѣфала 268v24Krn ♦ **глaвa** **չgъloγ** **глава на азолош**, **азолен камен**, **основа**; **глава угла**, **краяугольный камень**, **основание**; **head stone of the corner**, **base**; – **кефалѣ** **յօնiաς**: каменъ єгоже **не**врѣгоща չиժдажини се бысть въ **глaвb** **չgъloγ** еис кефалѣнѣ **յօնiաς** Mc12,10 Dbm Dbj Rad127d12 Krg Krat Mkd въ

ГЛАВА

ζΑΥΑΛΟ ἡγλογ Rad79c1; sim. въ **ГЛАВХ** ἡглоу Ps117,22 Bon Pog Dčn, въ **ГЛАВХ** ἡглоу Rdm; sim. въ **ГЛАВХ** ἡглоу Mt21,42 Dbm Dbj Jov Rad(bis) Krp(bis) Krat Mkd; sim. въ **ГЛАВХ** ἡглоу L20,17 Dbm Dbj Rad Krp Krat; sim. въ **ГЛАВХ** ἡглоу 1P2,7 Slep Karp; sim. въ **ГЛАВХ** ἡглоу A4,11 Vran; sim. въ **ГЛАВХ** ἡглоу 99v8Bit 130v14Zag 111r10Šaf 148d24Orb 77v1Hlud, sim. въ **ГЛАВХ** ἡглоу 206d25Orb — Cf. **ζΑΥΑЛО** (~ ἡглоу) ♦ v. etiam ἡглоу ♦ **ОТДСѢЩИ**
ГЛАВХ – ἀποκεφαλίζω (Krn): дръгомъ же послал повелія и дсекошє **ГЛАВХ** юмоу яко врагъ и прѣстѣпникоу цаюеъзъ апекефалісан 164v4Krn; повѣле да извѣдоутъ єго ванъ ѿ града да ѿскътъ ємъ **ГЛАВХ** на апекефалісану 188r24Krn
♦ **ПРОБИТИ ГЛАВХ – КЕФАЛАЮН:** и того камениемъ бивьше **пробиша** **ГЛАВХ** юмоу и послаша и бещьстъна кѣкеновъ єкефалаішан Mc12,4 Rad127c3 Dbm Dbj Krp Krat Mkd, **пробившъ ГЛАВХ** юмъ Rad79a20

2. **глава, йоғлавје** (од книга); **глава, раздел** (книги); **chapter** (of a book); — **кефалайон:** въ ЕТОФНИКЪ ·в· НЕДКЛА ѿ лоўкы **глава** ·лг· 31v8Dbj; тажеъ єукануѓеълии ѿ матеиа **глА** ·тнб· 94v28Grig 138r21Lobk; єукануѓеъли ѿ лоўкви **глА** ·в· 143v16Vtš; въ юфесъстъмъ скажани въ третиемъ словеси въ **ГЛАВХ** ·м· єн тритъ лоўф кефалаіш тесаракостъ 260r26Stan; тогожде єфре ма сиринъ ѿ любви **глА** ·г· словко ·нз· 159r1Les — Cf. **ГЛАВИЗНА** sub 2

♦ **овѣтение** ѿстънzia глаеви иона крестителъ/прѣдатеъя, огсѣкновение/огсѣчение ѿстънzia глаеви иона крестителъ v. ионау ♦

Nota: per егр. pro ГЛАВЕНѢ: ни ёбои са ѿбою дрѣвоу **ГЛАВЫ** (sic) кѣрашоу са сею тѡн далѡн Is7,4 Orb] ГЛАВЕНѢМА Grig, ГЛАВНОУ Lobk

KSM ГГ/НА

ГЛАВИЕ, -иia п.

Grig parHlud

зглавје; изголовье; **head** (of bed); — **кефалј:**

♦ **ВЪЗ ГЛАВИЕ – прѣс кефалї:** и възрѣшили и се въз **ГЛАВИЕ** єго оправенокъ пиренъ и ѿванеъ воды и въстаетъ иаде и пин и обрати са и ѿспе прѣс кефалї аутоу 3Rg19,6 Hlud Grig]

ГЛАВЕНѢ

въ изглабии Lobk, при възглабиie Vtš; и възлатъ ѿ камenia мѣста и положи въз **ГЛАВИЕ** сеѣѣ и спа на мѣстѣ томъ прѣс кефалї аутоу Gn28,11 Hlud] въ изглабиie Lobk, въ զаглабиie Vtš – EXH — Cf. **възглабиie**, **заглабиie**, **изглабиie**

SM

ГГ/НА

ГЛАВИЗНА, -иia f.

Vtš Krn

1. **сущина; суть; essence; – кефалайон:** речеъ къ юванъ греды и посложи ѿ креќститею таинство (sic) страпнаало **ГЛАВИЗНА** гредеъи и простри свою роукоу 108c24Vtš; и еликоже бысть тѣлеснѣ на ѿемли имѣ же таинство **ГЛАВИЗНА** ѿнелиже прѣселенна ѿ ѿемле саврзши се неизречеънное таинство въожиie то кефалайон 161v8Krn — Cf. **ГЛАВА** sub 1

2. **глава, йоғлавје** (од книга); **глава, раздел** (книги); **chapter** (of a book); — **кефалайон, кефалј:** глаголетъ се глава и сеѣѣдѣтелъствуетъ пророкъ єзыкииль глаголе и се ѿжка прострата къ мнѣ и въ тою **ГЛАВИЗНА** книги кефалј 159v18Krn (cf. Ez2,9); въ тожде єрѣмѣ да прѣидемо въ третию **ГЛАВИЗНА** третиie възъисканїе кефалайон 8r8Krn — Cf. **ГЛАВА** sub 2

EXH

KSM

KT

ГЛАВЕНѢ, -иia adj.

Mkd comPsalt Stan Les Krn

1. **на/од зглавиа; на голове, головы** (gen.); **of one's head;** — **тїс кефалї;** **тоu єукефалоu** (Krn): ванъ же и власи въси **ГЛАВНЫ** изъуетени сѫть аи тріхес тїс кефалї Mt10,30 Mkd] **главы** Dbj Rad Krp, **главъ** Jov; за лѣпотъ **ГЛАВНЫ** фалакромъ имѣ онти тоu кόсмou тїс кефалї comPs41,1 Pog Bon; о жидохъ слово ихъже красота **ГЛАВНАЯ** ѿжта са сирѣузъ христузъ ѿ кόсмou тїс кефалї comPs43,1 Bon] красота **главъ** Pog; вѣшъ же вѣль тѣломъ и власи **ГЛАВНЫ** єн тїс кефалї 200r8Stan; кожж же **ГЛАВЕНѢ** съдрашъ то дѣрма тїс кефалї 269v1Stan; видѣнїе же єсстъ цѣвица жили **ГЛАВИЕ** и оуи ... слышанїе же єсстъ цѣвица

ГЛАВЫНЪ

жили **ГЛАВЫНІЕ** и оғши ... ѡсεζаніє же есtsky цѣвнициа жилы **ГЛАВНЫЕ** и ѹжъ та веұра тоұ өүкекфалou ... та веұра тоұ өүкекфалou ... та веұра тоұ өүкекфалou 92v7.13.20Krn

2. на ғлавнинайш, на қайшалош; основного капитала (gen.); *of principal, of capital; – тoū кeфaлaiou:* приде вънезаапж смртъ и әбреңте мажжа грѣшна бкогата ... дрѣжжа въ ѹжоу үисло **ГЛАВНОЕ** же и лихвж ... и оғпраӡни са вce въ єдиномъ үасѣ үштифимон кефалайиу кaи току 72r10Les – EXH

KSM

ГГ/НА

ГЛАВЫНЪ, -А f.

comPsalt Grig Lobk parVtš

ғламна; головня; firebrand; – даłóς: тaко бо өго и книгдз **ГЛАВЗНА** оғгашенж ѡ ағнѣ нағиүжтз **ГЛАВЫНЪ** же естз дрѣво ағорѣло даłòн ... даłóς comPs7,1 Bon; и быссть یако **ГЛАВЫНЪ** истрѣженә ѡ оғнѣ ѡс даłóς comPs17,9 Pog Bon; sim. Zch3,2 Vtš; **ни ғбои са ѡ ғвою дрѣвоу ГЛАВНОУ** к8рашоу са сею әпo тѡн дуо ҳұллон тѡн даłòн Is7,4 Lobk, **ГЛАВНѢМА** Grig|| ГЛАВЫ (sic) Orb – EXH

SM

ГГ/НА

ГЛАГОЛАНІЕ, -ИА n.

Evang comPsalt orPsalt Grig Lobk parOrb Zag Šaf trOrb Les Krn

1. зборување; говорение; speaking; – : тѣмже ашe въ которѣмъ үалмѣ съгрѣшихъ ли съ дроуғомъ въ **ГЛАНИ** ли въ помыслѣхъ всегда оғгодна бжди твоемоу үлкөшкoluнию 156r8Rdm|| или съ дроуғомъ ғлагола 161r18Dčn ● **Къ КОМОУ ғовор, реч; речь; speech; – тo լալի՛սաւ:** ғосподъ же կсоғx по **ГЛАНЮ** өго կъ նимъ възнесе> са նа նкөво мета тo լալի՛սաւ аնтоіс Mc16,19 Mkd Dbm Dbj Krp(bis) Krat, по **ГЛАНИ** Jov ● **изјава, збор, зборови; изречение, слово, слова; statement, word, words; – дўгума, ғұмса, ғұмма, лâлїма:** **ГЛАНИ** прօօрѹскaа и житниа съвaткырж ѡ вишнаиа блaуғօд^жти **НАПАНА** та дўгуматa тѡн профетѡн comPs103,13 Pog Bon; ғазмѣти же приуа и тэмно слово

ГЛАГОЛАТИ

ГЛАНИ же прѣмжадрҔихъ и ғжнаниѣ ғήсиеz тe софѡн Pr1,6 Grig Lobk Orb; сълne ашe приема **ГЛАНИ** զаповѣди мoа съкрziеши въ сеғѣ ғήсив ғмѣs ғнтoлhс Pr2,1 Grig Orb|| ғлаголы Lobk; съхрапѣи զаповѣдї мoа не ғағжди стажи прѣмжадростz стажи ғазымz ни оғклони са ѡ **ГЛАНІ** օгстz мoиҳz әпo ғиматow стоматoс мoу Pr4,5 Grig|| ѡ ғласка Lobk Orb; тaко же ғасiф ғиғбжke ѡ сѣтеи да не оғмreть дѣанiемъ и **ГЛАНИЕМъ** ғн ғимасив һ ғн прaзеси 263v12Les; ғадюғи са бкогоневѣстнаа слышание и **ГЛАНИЕ** страшно ғкоунса кaи лâлїма фрiктoн 92r2Šaf 113r29Zag 126c24Orb|| om. 55r35Hlud; sim. 201v10Dčn — Cf. ғесѣда, ғлаголъ sub 1, ғласъ sub 1, ғeуенiе, ғұзы, слово ♦ **МѢНОГО ГЛАГОЛАНIE** мnoғu зборување; многословие; much speaking; – **пoлуloгia:** мола什e же са не лихo ғлаголите ғко ғзыиүници мънатъ бо са ғако въ **мnoғz ғЛАНИ** своемъ оғслышани бжджть ғн тiп полулоғia аутѡn Mt6,7 Rad Stm Jov Krp Krat|| въ МНОГОГЛАГОЛANI Mkd — Cf. МНОГОГЛАГОЛАНIE

2. озборување, клавеша; злословие, клевета; backbiting, gossip; – կatalalaiá: въздръжанiе и [пoс]пoсть не тзыю ҳлѣба и ина по вce ғънны пиша нь и лжa и **ГЛАНИЕ** и ғсажденiе и дрғогe ғло иже творить үлкөвѣжъ оғстnю кaи каталалaiáс 207v6Krn — Cf. ғлевета, ғлеветанiе, оклеветанiе

EXH

KSM

ГГ/НА

ГЛАГОЛАТИ, -ЛЖ, -ЛЕТZ ipf.

Evang (incl. evOrb evHlud) Apost (incl. apHlud) Psalt comPsalt Parim Triod Vtš Stan prolVtš Les Krn

Forma: ptc. perf. pass. etiam ГЛАГОЛАНЬНъ Krat(4x) Karp(1x) Vtš(1x) Krn(2x)

Abbr.: ғЛАТИ

1. зборува, қажува, вели, үройоведа; говорить, проповедовать; *to speak, to tell, to say, to preach; – լալեն, լéгéւ, ծialéгéսթai, պրօլալeն, ալացéլլeն, ալօկրíնեսթai, ֆրáչeն, սոլլaլeն, էրօտaն, ֆօնeն, չրդմa-тiչeն, պaրaկaլeն, ֆթéггeսթai, ծηմηgօրeն, կրάչeն, թօրuբáչeն, սոլmaնeն, անiտteսթai,*

ГЛАГОЛАТИ

δεικνύειν, ἐπιλύειν, ἔξειπεῖν; συντυχαίνω, ἀλληγορέω, διαλαλέω, ὄριζω (Krn); • *abs. vel* **КОМОУ, КЪ КОМОУ, СЪ ЦѢМЬ УБТО, О КОМЬ, О** УЕМЬ: и исцѣли и Ѳко слѣпъ и нѣмъ **ГЛАГОЛАШЕ** и глаадаше лалейн Mt12,22 Rad Krp, нѣмомоу и **ГЛАТИ** Mkd; сиа глаголы **глѧ** икоѹсь въ ГАЗОФИЛАКИИ оѹя въ ѹрѹкви ёлѣлїсев J8,20 Rad Dbm Dbj Krp Krat; и се бждеши мльуј и не могы **ГЛАТИ** лалїсай L1,20 Dbm Dbj прого^{ГЛАГОЛАТИ} Krp Krat Mkd; **встѧ** иматъ и не **ГЛАТИ** оу лалїсуюсив Ps113,13 Bon Pog Rdm D n, sim. Ps134,16 Bon D n не възглаголатъ Pog; **МНОЗИ ГЛАГОЛАТИ** кто явитъ намъ БЛАГА лэгousi Ps4,7 Bon, **глѧ** Pog; послашъ два мжжа к немоу **глѧщє** и да не лѣнить са прити до нихъ паракалоунтес A9,38 Karp мко^{лаща} Ohr, молаше Slep Vran, мко^{лаща} са Str, om. Verk; аби же **глѧахъ** да распата бждеть ои дѣ ёкрайон comPs34,15 Bon впиахъ Pog; **прօфѹскама** оѹима ӡра дкаевида **глѧаше** не по мнозѣ придетъ Христъ ёлєгє comPs36,10 Bon Pog; видѣ бо ихъ цафъ яко не могуть **ГЛАТИ** ѿ стражахъ своею и ѿ плауга дѣн дўнатай на сунтѹхову 280r5Krn; ДАМАСКИНЬ ИВАННЬ **глє** въ ЕДИНОМЬ трапаре ноїе неде^{ле} аллїгореи 118v2Krn; якоже **глѧеть** павель АПКОСТОЛЬ ѿс 27r4Krn; поставлюютъ глагольника и се **глє** яко цафъ У҃СТИТЬ дѣньсьца аницица ѹлковѣка диалолей 158v3Krn; и въ ѹрѹкви єго всѣкъ иже **ГЛАГОЛЕТЪ** славж пас ти лэгєи дўзан Ps28,9 Bon Pog Rdm възглаголетъ D n; **нк** въ ѹрѹкви хошъ патъ словесъ оѹмомъ **глти** да инзік наѹида нежели тѣмъ словесъ жѹдикомъ ѡэло пненте лоѹиус тѡ ноїи миу лалїсай 1C14,19 Slep съглаголати Karp; оѹишии бо са **встнѣ** по^{кааниемъ} можете пакы прорѹскада **ГЛАГОЛАТИ** та ти^с профїтєиас фѳёгѹсѳати comPs50,17 Pog Bon; кто дрѹзновенне иѓре^{ує}ть амзбрасиа юротеи же како мждрос^{тъ} **глє** тоу Іероѳеону дѣ пас ти^н софіан ёхе^{тои} 23r13Zag иѓре^{ує}ть 22b2Orb; съва^{тыи} маѹдарию томлениа весунильнаѧ подыемъ не **глѧше** ино нк тькмо христианинъ юсмъ

ГЛАГОЛАТИ

оук ёлєгов ётеров 85r20Stan; **ѡнъ** же **глѧ** имъ лэгєи аутаис Mc16,6 Rad Dbm Jov Krp(bis), **глѧа** имъ Mkd **реѹе** имъ Dbj Krat; **глѧста** ємоу ии гкостодри лэгousiv аута Mt9,28 Rad Jov Krp **реѹкоста** Mkd; павель **глѧаше** имъ дие^легето аутаис A20,7 Verk Str Karp, **глѧаше** имъ Ohr, **глѧшє** къ нимъ Slep; **глѧ** же юнотамъ лэгѡ дѣ тои^с ѿгамоис 1C7,8 Karp **вела** Slep; и дроѹгъ дроѹгогу ластик **глѧахъ** прօс аллїлонус боліоус ёлালоун comPs11,3 Bon Pog; **слзиашъ** же **глѧсъ** **глѧшъ** ми фоѹнїс лэгousis moi A11,7 Ohr Slep Karp, **глѧсъ** **глѧша** Str, **глѧши** ми Vran Verk; и **глѧ** имъ МНОГО прїтъгами ёлালїсев аутаис по^ллїа Mt13,3 Rad Dbj Krp **весѣдоваше** къ нимъ Mkd; **ѡнъ** же **запрѣти** и **повелѣ** никомоу не **ГЛАТИ** се мїдеви лэгєи тоуто L9,21 Dbj Dbm Rad Krp Mkd **никомоу** же сего **повѣдати** Krat; **штолѣ** **науатъ** икоѹсь **глѧти** оѹ^уенкикомъ **своимъ** яко подко^{ваетъ} ємъ ити въ ѹєѡсѡлїмъ дейкнѹеи тои^с маѹтатиис аутаис Mt16,21 Krat **сказовати** Dbj, **сказати** Rad Mkd, **казати** Krp; **ѡроѹа** **раждаши** кто видѣ мкаут^ерю вез мжжа мкарие съврѹшаши ѹюдо **нк** **глѧ** ми како аллѡ фраꙗс moi тѡ пас 54d30Orb 47v16Zag 23v28Saf, sim. **нк** **глѧ** **како** 70r24Zag, **глѧ** ми како 49r22Saf 85a39Orb 11r1Hlud, sim. **нк** **глѧ** ми како 126r17Zag 105v14Saf 139a27Orb, **нк** **глѧемъ** (sic) како 67r27Hlud; **глѧ** ми **ѹиистаа** како весѣмene **зачинаиши** 88a10Vtš; **единъ** же оѹ^уенкикомъ **своимъ** **глѧшє** въсѣ тои^с ѻдіоис маѹтатиис єпёлунев панта Mc4,34 Krat **съказлааше** Dbm Mkd, **сказоваше** Dbj, **сказаше** Rad, **сказа** Krp; и **никомоу** же не **глѧша** въ ты **дни** **ниѹесоже** о тѣхъ ѩже видѣша оуденіи ѻпїгүгєлан L9,36 Dbm **възбѣстишъ** Dbj Krp Krat Mkd; **помните** иѓогменди вашж иже **глѧшъ** **вамъ** слово **въожиє** ёлалїсан ѿмїн тѡн лоѹон тоу Ѹеоѹ Hb13,7 Ohr(bis) Slep Str(bis) Karp(bis) Verk(bis); **науатъ** же **глѧти** къ нимъ лэгєи прօс аутаис L4,21 Rad Dbm Dbj Jov Krp Krat Mkd; **посланъ** єсмъ **глѧти** къ тебѣ и **благовѣстити** тебѣ се лалїсан прօс се L1,19 Krat Dbm Dbj Krp Mkd; и сѣдъ на сѣдиши **глѧшє** къ нимъ ёдимїгуреи прօс аутаис A12,21 Vran; и **глѧахъ** къ се^в ёлєгов прօс

έαυτάς Mc16,3 Rad Dbm Dbj Jov Krp(bis), **глагах** καὶ σεβὲ Mkd, **глагах** (sine καὶ σεβὲ) Krat; и видѣвша скажаша о глаголѣ **глаганѣмъ** καὶ нимъ о отрѹати семъ περὶ τοῦ ρήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου L2,17 Krat, **глаганѣмъ** Dbm Dbj Jov Krp Mkd; **глѣтъ** καὶ вѣсомъ и то имате вѣи **глагати** ω μηδὲ κ τομογъ лѣгаетъ πρὸς τοὺς δаимоновъ τι ἔχετε лѣгаетъ περὶ ἐμοῦ comPs10,1 Bon Pog; азъ есмъ **глаганъ** с тобожъ о лаљанъ сюи J4,26 Krp Dbm Dbj Jov Rad; тогда иви са имъ монси и илина съ нимъ **глагаша** сунлајаоунтес мете аутоу Mt17,3 Dbj Krp163r21 Mkd, вѣстѣ **глагаша** съ икою сомъ Krp163v8, **глагаша** Krat; sim. съ нимъ **глагуша** 142r1Krn; не разумѣша иако вогоръ естъ **глаганъ** с ними о лаљанъ мете аутоу comPs53,5 Pog Bon; како бо азъ грађшнала испльнена сажи вѣсъкој нѣукистоты науна **глагати** съ сказатымъ тѣмъ лаљишо мете тонъ агіонъ єкениу 110r23Les; тамо же прѣиде дванадесечетъ лѣтъ **глагуни** и бестѣдюши съ арггеломъ сунтухайонтас кай ѡмилонтас мѣ аггелону 176r25Krn; **марфа марфа** пеуеши са и **глагеша** о мної єщорубаџији πεрὶ ποллѧ L10,41 Krat Mkd **мльвиши** Dbm Dbj Krp; не имѣа ниуесоже о насы **глагати** зла лѣгаетъ πεрὶ ήμῶν Tt2,8 Karp Slep; **христо**с **глѣтъ** ω вѣскрѣсениї сюемъ лѣгаетъ πεрὶ τῆς ἀναστάσεως аутоу comPs48,16 Pog Bon; и истригошъ ма вѣ прѣисподнѣя земли идѣже докуша грађшнихъ мжут са о нихъже нѣвѣзможно юсть изыкоу **глагати** 205v18Stan • gen. neg.: ѧճչки չճչնիք сюи штъ зла и огстанзи твој **не глагати** лѣсти хеілъ сюи тонъ мѣ лаљисаи дольон Ps33,14 Bon Pog Rdm, да **не глагетъ** лѣсти Dčn; **не хвалите** са и **не глагите** вѣсоквихъ вѣ грађдини мѣ лаљите ѿпѣлѧ 1Rg2,3/Ct Bon, **не глагите** Pog Rdm, **ни глагите** ω вѣсоквихъ Dčn • fig. Уто бо книгди **глагатъ** ѳ грађи лѣгаетъ R4,3 Ohr Slep-Kij Str Karp Verk; да събѣдјат са книгы **глагаша** раздѣлиш севѣ ѡчиши моз и ω котзиж моз меташ жрењиа ѳ грађи ... ѳ лѣгуетса J19,24 Dbj Dbm Krp(bis) Hlud, **глагаше** Orb; саде ω фомѣ прօроуство **глѣтъ** ѳ профитеіа стимаінв comPs76,3 Bon Pog; ω неиже **глагахъ** книгы πεрὶ онъ єлєген ѳ грађи 242v25Les; иакоже **глѣ** и

ψалтиꙗ ѿс лѣгаетъ καὶ τὸ ψαλτήριον 197v6Krn; сици **глѣтъ** и съвѣтое εγκανгєлїе ѿрізети καὶ τὸ ἄγιον εὐαγγέлиον 36r7Krn • pass. и єже сътвори си **глѣтъ са** вѣ паматъ εа лаљищетаи εіс мунимоствон аутѣ Mc14,9 Dbm, **глагано** вѣдеть Dbj Rad(bis) Krp144v8 Mkd Hlud, **глагано** вѣдеть Krat **вѣзглаголано** вѣдеть Krp100v29; κ нѣмоу же **глаг са** πρὸς ὃ ἐλαλήθη Hb11,18 Karp, **глагано** вѣистѣ Slep; прѣславено **глаг са** ω тѣвѣ граде вожен єлалѣтъ πεрὶ σου Ps86,3 Bon Pog **вѣзглагола са** Rdm, **вѣзглаш са** Dčn; sim. прѣславнаа **глагана** вѣшъ тѣвѣ граде вожен 81v34Hlud **ρεүкенна** вишъ ω тѣвѣ 134r11Zag 115v32Šaf 154b7Orb; се **глѣтъ са** πρѣ(չъ) вса нѣдѣла **ѡ понедѣлника** до сѣкоутѣ 172b/margOrb; съ **յесѣть** древле дкаувиждомъ **глагани** вѣ прօроцѣхъ вѣпльшени се **насы** ради 130abVtš • ptc.-subst. и вѣ иосифъ и мати єго ѿчдаша са о **глагмынхъ** о нѣмъ єпѣ тонъ лаљовионтас πεрὶ αὐтѹ L2,33 Dbm Dbj Krp Krat Mkd; дадите славѣ сирѣтъ разумѣтие **глагама** сунете та леѓоменна comDt32,3/Ct Bon Pog; да вѣнидјат вѣ слвхъ твоја господомъ **глагама** аще огбо вѣроуеши ємъ та парѣ тонъ куріоу εирименна 134r13Les; тѡ ни писаннихъ разумѣваєть **ни глагмынхъ** слышить мѣнъ тѡнъ леѓоменна акоуеи 134r19Les; аби прѣпրѣни вибаҳоу **ѡ глагныхъ** аби же **не вѣроуаҳоу** єпєи ѿтъ тонъ леѓоменна A28,24 Verk, послоуашаҳ **глагмынхъ** Karp **ом.** Str; монси же вѣрењь ω вѣсемъ домоу сюемъ єко 8годникъ вѣ послоуашание **глаганыимъ** εіс мартуриоу тѡнъ лаљищоменна Hb3,5 Karp, **глаганимъ** Slep; блкајенна вѣроуаҳашаҳ иако вѣдеть съврѣшениемъ **глаганы** **и** **ѡ** гксподра єстай телевіосиц тонъ лељалименои аутѣ 161r10Krn — Cf. бестѣдиги, бестѣдовати, велѣти sub 2, вѣзглаголати sub 1, вѣшати, говорити, издреши, повѣдати, проглаголати, саглаголати, сказати, сказовати • **си вели, мысли; думать, считать; to think; – лѣгуетъ, докеин:** ани же **глагахъ** иако ω огспенни сна **глѣтъ** єдоշан ѿти πεрὶ τῆς κοιਮѣсехъ тонъ ѿпнову лѣгаетъ J11,13 Dbj **мнѣахъ** Dbm Krp, рекоша Rad, мѣнахъ Krat; кого ма народи **глагть** быти тіна

ГЛАГОЛАТИ

με οι ὄχλοι λέγουσιν εἶναι L9,18 Krat Krp, **γλάτη** ... σῆψα Dbm Mkd II μηκτὰ ... σῆψα Dbj, νεπψογήτη ... σῆψα Rad — Cf. Мънѣти, непышевати

ГЛАГОЛАТИ, ГЛАГОЛАТИ НА КОГО ЗБОРУВА ІРОШІВ НЕКОГО, ОБВИНУВА НЕКОГО (за нешиїо); висказуватися против кого-л., обвинять кого-л. (в чем-л.); *to speak against sb, to accuse sb (of sth); – κατηγορεῖν τινος, καταλαλεῖν (катá) τινος, λαλεῖν κατά τινος:* и на нь **глагаж** архиерей много катигорион аўтоу Mc15,3 Rad Mkd, **глагаж на** на Dbm Krp(bis) Krat Orb Hlud; а иже навлѣкта дѣло ژакона написано въ срѣдѣ цицъ своихъ а послѹшавствовѹщимъ свѣсти междоу собож мѣсламъ **глагемъ** или юбѣтъ даљемъ имъ тѡн логісмѡн катигороунтов R2,15 Ohr Slep Str, **глаге** имъ Slep-Mosk, **глагимъ** Karp(bis) Verk; и огстѣнами **глагаж** на христоа єлалоун ката тѹн Христоу comPs16,10 Bon, **глагаж на** христоа Pog; и **глаголашж** на бога и рѣшж кателѣльсан тѹн Ѹеоу Ps77,19 Bon Pog Rdm D n; и бо сѣда кнази на ма **глагаж** кат' ємоу кателѣльон Ps118,23 Bon Pog, **глагаж** D n — Cf. **вадити, възглаголати** sub 2

МНОГОАЯ ГЛАГОЛАТИ блада; бредить; *to rave;* – **паралалѣв** (Krn): болна єсѧть и миагла **глѣ** паралалеи 246v25Krn

ПРѢЖДЕ ГЛАГОЛАТИ ѹреїскажува; предсказывать; *to foretell;* – **пролѣгєин**: и прѣждѣ **глагъ** и прօорицаа проеірѣка кай пролѣг 2C13,2 Karp II прѣждѣ рѣхъ Slep; прѣждѣ бо **глагаж** прօорици проѣлєгон comPs77,6 Pog Bon; си соѹтъ глаголы иже ви прѣждѣ **глѣ** ѿпу сдѣс єпролєга 119v5Krn ● fig. прѣждѣ бо **глагаж** книгъ проѣлєген ѹа Ѱ графи comPs88,31 Bon Pog — Cf. **Прорефи, Прорицати**

♦ власвимиж глаголати v. власвимиа ♦ врѣдьнаia (словеса) глаголати v. врѣдьни sub 2 ♦ врѣдьнѣ глаголати v. врѣдьнѣ ♦ вспрѣкви глаголати v. вспрѣкви sub 2 ♦ истинж глаголати v. истина ♦ лихъ глаголати v. лихъ ♦ противж глаголати v. противж ♦ прѣкви глаголати v. прѣкви ♦ ст҃рѣмъ глаголати v. ст҃рѣмъ ♦ сдпротивж глаголати v. сдпротивж ♦ хѹление глаголати v. хѹление ♦ хѹлж глаголати v. хѹла ♦

ГЛАГОЛАТИ

2. нарекува, вика, именува; называть; *to call, to name;* – **λέγειν, ἐπιλέγειν, φωνεῖν, καλεῖν; ὄνομάζω** (Krn): **УТО** ма **глѣши** влакга никто же блакгъ тъкмо єдинъ вогъ ти ме лёгейс ѹагафон L18,19 Mkd Dbm Dbj Jov Rad(bis) Krat; въ **глѣ** ма ѹителѣ и гксподѧ фонеїтѣ ме J13,13 Jov II **глашаєте** ма Dbm Rad Krp(bis) Orb Hlud, зокете ма Dbj Krat; дѣво же **глѣтъ** кръсста Ѿулов дѣ лёгей тѡн стауровъ comPs1,3 Bon Pog; вѣронии людїе иже ѿ жжрица врагъ **глѣть** вѣсзы єхъроус лёгей тѹн даймонас comPs43,6 Bon, **глѣтъ** Pog; лъва **глѣтъ** смрѣтъ иако на в'сє силенж сѣшъ лёонта калѣ тѡн Ѹанатов comPs21,22 Pog II **нарицаєт** Bon; вѣмъ ѻко месиа придетъ **глѣмыи** христосъ ѿ лёгоменос Христоу J4,25 Dbm Jov Krp II **рекомыи** Dbj, **нарицаємы** Rad; **ФОМА** же єдинъ отъ двою на десати **глѣмыи** влизнєцъ ѿ лёгоменос Дідунюс J20,24 Dbm II **нарицаємъ** Dbj Krp; sim. **ФОМА** **глѣми** влизнєцъ 172v8Zag 213b36Orb 140r16Hlud II om. 135r1Saf; **НЕ** мкатали ли єго **глѣт са** мкайра лёгетай Маріам Mt13,55 Mkd II **нарицаєт са** Dbj Rad, **нарицаєма** Krp; ложе и постелѣ тожде естъ впаве ложе **глѣтъ са** єгда голо естъ постелѣ же єгда постлано естъ лёгетай comPs6,7 Bon; **мколиктва** съ постомъ **глѣ се** и єсѧть вѣседованіе съ вогѡмъ лёгетай 207v17Krn; **глѣ се** дкоѹхъ скеутыи дкоѹхъ калѣтai Пненма, тò ѹагион Пненма 38r21Krn; сїа съмышленїа **глют са** помышленїа аўтѣ ѹа суллоги ѿномацетай діаноia 12v2Krn; ина бо єсть връхъ ѿема вода иже **глѣть са** море ина же прѣисподињиа **глѣмама** вѣзьдана ѿпер лёгетай Ѹаласба ... тò лёгоменов ѿбиссоs 206r16.17Stan; възиде на горѣ **глѣмажи** вострыи хлынь влizъ халкидона еїс тò ѿрос тò лёгоменов тїс Ѳеїас 142r24Stan; вѣше въ цѣсаѹстбо костандина **глѣмамаго** брадата Ковистантиону тѹн єпилегоменову Пненвнату 16r7Stan; въ мѣсто сѹрїю въ градъ **глѣми** рамель еїс кастрон лёгоменов Рамел 191r7Krn ● fig. вѣлакзи бо книгъ **глѣтъ** апкостоли присноу ѹа графи ... лёгей comPs17,13 Bon Pog ● spec. иզдиде въ **нарицаємо** мѣсто краниево иже **глѣт са** євренискви голгоѳа ѿ лёгетай Ѵѣраїсті Голгоѳа J19,17 Hlud Dbm Dbj Jov Krp(ter) II иже **нарицаємо**

ГЛАГОЛАТИ

ГОЛГОТА Orb; ετερα εδοιца именемъ тавита еже **глаге се** скажема сръна ѩ διερμηνеуоменъ леѓетаи боркас A9,36 Verk Ohr Vran Karp, ѩже скажаетъ са **глагомъ Str** ѩже скажема нариуетъ са Slep; възьде искохъ са иерогъхалимъ къ автии къпѣли **глагомъ** иудеискъ виѳеъда тѣ леѓоменъ катѣ Товдайонъ Виѳеодъ 140v22Saf 180r13Zag 221a13Orb, **глагетъ са** 145v31Hlud (cf. J5,2) — Cf. ГЛАШАТИ sub 2, **здавати, именовати, нарицати**

Cf. **реши**

KSM

ГГ/НА

ГЛАГОЛИВЪ adj.

Grig Lobk parOrb parHlud trHlud Les

1. способен да зборува, надарен со говор, кој (може да) зборува; способный говорить, обладающий даром речи, говорящий; able to speak, endowed with speech; – λαλητός: или ты приемъ ѩ зема брение и створи жывотно и **глагиво** положжъ на земі лалетонъ Job38,14 Lobk Grig, **глагива** Orb, **глагив** Hlud

БЛАДЫНЪ ГЛАГОЛИВЪ кој шешко зборува; трудно говорящий; having an impediment in one's speech; – μογγιλάλος: блаждногъ глагивогъ иако древле слуха ѩвръзъль еси ѩвръзи дкоѓиши моеи вши твоего спасения ауе монгуилаловъ ѡс пâлай таќs јакоаs Ѣноиќаs 32r3Hlud^{II} үюдо ново (sic) 88r4Zag, късноглаголивоу 70r36Saf, къспивъ и неглаголивоу 106c35Orb — Cf. КЪСНОГЛАГОЛИВЪ

2. брблив, празнословен; болтливый, празднословный; talkative, idle; – (νωθρός): на постъ немощенъ и раславленъ и неразумиенъ на словеса дкоѓиходнаа **глагивъ** и вѣско везакониє зачтьуе огста его еис лоѓонъ пневматиконъ нвфроs 164v20Les — Cf. БЛАДИВЪ, БЛАДОСЛОВЬНЪ, БЛАДЫНЪ

EXH

SM

ГГ/НА

ГЛАГОЛЪ, -ѧ т.

Evang (incl. evOrb evHlud) Apost Psalt comPsalt Parim Triod Vtš Stan Les Krn

Abbr.: **глаг**

1. збор, слово (arch.); **слово, речь; word, saying;** – ѩѣма, ѩѣти, фони, фоѓугоz, крънуга;

ГЛАГОЛЪ

λόγος, λόγιον (Krn): икынѣ ѩпоусти влайдыкѡ рѣба своего по **глаг** твоемоу съ миромъ катѣ тѣ ѩѣма sou L2,29 Krat Dbm Dbj Krg Mkd, sim. 131c12Vtš 132r15Stan 132v19Stan 41r13Krn; сего ради съхрапињъ дѣвъство мое вѣди ми по **глаг** твоемъ катѣ тѣнъ логонъ sou 2v21Krn; макати его съвлюдаше вѣса **глаг** сиа въ срѣдци своеи пâнта тѣ ѩѣмата таута L2,51 Mkd Dbm Dbj Krg Krat; иако да ѡсты двоињъ съвѣдѣтели или триехъ становеть вѣсѣкъ **глаг** панъ ѩѣма Mt18,16 Mkd Krg Krat, **глаг** (sic) Dbj^{II} вѣско слово Rad; sim. вѣсакъ **глаг** 122r4Krn; рекыше павлоу **глаг** единъ ѩѣма єн A28,25 Verk Str^{II} слово Karp; слзаша же фараонъ **глаг** съ искаше оубитї монсеа тѣ ѩѣма тауто Ex2,15 Grig^{II} гласъшъ ѿнъ Lobk, ѩѣуъ сиа Orb, гласосъ Hlud; дкоѓиши глаголеће иаке дѣиствоуће ѩалъма а гласлы щзыкъа ѩже строитъ **глаг** тѣнъ ѩлѣссан ѩтиј кроѹеи таѹс фоѓугоу comPs107,3 Pog Bon; колико волѣзъ сътворише єгда огслышаше таковије **глаг** прѣдъ вѣсѣхъ гражданъ онѣхъ тѣтоја ѩогија 173r7Krn; быкѣтъ же **глаголь** гксподънъ къ немъ фони куріонъ A7,31 Vran; сего во слово иџѣсто и **глаг** прѣбвизахъ и вѣбѣтъ вѣзъ лажъ ѩ ѩѣтиј диаменуosa comPs145,6 Bon, **глаг** Pog; съ праѣдоа вѣси **глаг** огстъ монхъ пâнта тѣ ѩѣмата Pr8,8 Grig Lobk49v22 Orb Vtš54a4^{II} ѩѣни Lobk154r6 Vtš74b8; ѿбауе не мнози тѣгда прїиджть послоуашати и вѣровати **глаголомъ** ѿбою пророкоу пристенуши тѣ кпрѹгмати тѡнъ профїтѡнъ 294v3Les; аще азъ глагола ѿ себѣ **глаг** мон нѣсть истин(..) ѩ матртира мон J5,31 Krg^{II} съвѣдѣтельство Dbm Dbj Rad Krat; прокорѹсти съвїшъ са **глаг** 117v27Saf^{II} гласи 136v9Zag 156a32Orb 83v2Hlud; слоуажъ сътворъ и рекъ **глаг** иже вѣгда глаголаше славка вкогоу вѣхъ єїпѡн тѣ ѩѣма 127r6Stan; нѣ ўто глаголѧтъ книгзы влизъ ти **глаг** естъ въ огстѣхъ твоихъ и въ срѣдѣци твоемъ сиђуци **глаг** вѣрzi иже проповѣдаемъ тѣ ѩѣма єстив... тѣ ѩѣма тѣс пістевоs R10,8 Ohr Slep Str, **глаг** ... сиђуци глаголеће въ вѣре Karp, **глаг** (sic) ... **глаголь** Verk; поуто прѣзирајемъ съвѣтыје книгы и **глаг** христоуби тѣ ѩѣмата таѹ Христоу 224r5Les; монжъствомъ дкоѓиши

ГЛАГОЛЪ

Вѣрою вѣроожъ се и **глѣ** вѣожы яко копије вѣземъ 164d32Vtš; си сочт **глѣ** иже ви прѣждѣ глаголањахъ єшѣ егда вѣхъ тѣлеснѣ съ вами ои лѣготи 119v4Krn • **говор, наречје, говор, наречие; speech, dialect; – фоњ:** и вѣ вѣсѣ ћемѣ вѣстна єдина и **глѣ** єдина вѣсѣмъ фоњу міа пѣсив Gn11,1 Grig II гласъ Lobk Orb Hlud — Cf. вѣсѣда, глаголание, гласъ sub 1, гласънѣ (*adj.-subst.*), рѣченіе, рѣчь, слово ♦ **добрин глаголи** т. pl. **сливкоречивосї;** красноречие; eloquence; – **калоюгіа** (Krn): наулетъ пакы съ **добрійми глѣ** лѣскати свѣтлого мѣ калоюгіа 218r25Krn — Cf. благорѣчие

2. рабоша, насташ, случка; веџъ, событие, происшествие; thing, event, happening; – рѣма: Улкобѣци пастырїе рѣшк дроуѓь къ дроуѓогу прѣидѣмъ до виѳлесма и видимъ **глѣ** съ бывши иже гксподъ сказа намъ тѣ рѣма тоуто L2,15 Mkd Dbm Krat, **глѣ** сего Jov, **глосъ** бывшин Крп II гласъ бывшин Dbj; ви вѣсте бывшє **глѣ** по вѣси юден науенъ ѩ галилию по крьшени иже проповѣда іванъ тѣ геноменон рѣма A10,37 Verk Str, **глѣ** Ohr Slep Karp II om. Vran; вѣсѣтъ по **глѣхъ** сихъ вогрѣ ѹскоѹшлаше аврама мета тѣ рѣмата тоута Gn22,1 Grig Lobk Orb Hlud — Cf. вѣшъ sub 5, гласъ sub 2, събзити€

Nota: err.: **глѣмъ** пауе крѣвъ съватаѣ Hb9,14 Str II колми пауе посѡ мѣллов Ohr Slep Verk, колицѣмъ пауе Karp (cf. SJS V: 281)

KSM

ГГ/НА

ГЛАГОЛЬНИКъ, -а т.

Slep Karp Km

1. шолкувач; истолкователь; interpreter; – дїермїненутїс: ашѣ ли не вѣдѣтъ **глаголника** да мозгитъ вѣ цркви сеће же да **глаголеетъ** и вогрокви єѧнъ дѣ мѣ ѩ дїермїненутїс 1C14,28 Slep Karp — Cf. съказатель

2. објавувач, огласувач, разгласувач, шелал (hist.); **глашатай** (hist.); **herald, crier** (hist.); – **дїалалїтїс:** егда господство и царїе хотѣтъ поустити нѣкоєго Улкобѣка поставляютъ **глѣника** и се **глаголеетъ** яко

ГЛАДЪ

Царїе узстить дѣньсь ѿнъцица Улкобѣка дїалалїтїу 158v3Krn

EXH

SM

ГГ/НА

ГЛАДИТИ, -ждѫ, -дитъ ipf.

Les

мазни, fig. сака, ужиша во нешто; гладить, fig. хотеть, наслаждается чем-л.; **to smoothe,** fig. **to be fond of, to enjoy sth;** – ѩдесѳаи: рѣптивији покој радиѹгет са рѣптивији трапезы **гладитъ** ал’каніе мрѣзитъ єго трапезаји ѩдесаи 167r8Les – EXH

KSM

КТ

ГЛАДЪ, -а т., ГЛАДЬ, -и т., f.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Apost Psalt comPsalt Grig Lobk parOrb parHlud Triod Vtš Stan Les Krn

Formae: instr. sg. **гладемъ** in Krp Krat Bon Rdm Dčn Lobk Orb Hlud Zag Šaf Vtš Stan Les; loc. sg. **глади** in Karp (semel); nom. sg. **гладь** f. in Mkd (bis)

глад, гладување; голод, голодание; famine, hunger; – лимос, (ломос); пеина (Krn): вѣсты **гладь** велика по вѣси ћемли лимос мѣгас (var. мегалї) L4,25 Rad Dbm Dbj Krp, **гладъ** (sine attr.) Krat, **гладь** велика Mkd; и придетъ на вѣ жестокъ **гладъ** склрѣ лимос Is8,21 Grig Lobk, љаджестокъ и **гладъ** Orb; вѣстенаніе вѣ ѩ жејде и ѩ **глѣ** пеинан 105r22Krn; смрти же и **глади** вѣ вѣхъ кон’цехъ лимои 287v26Les; тражи и **гладове** и страшилища по ћемли лоимои 73r13Les; азъ же **гладомъ** гыблж лимо L15,17 Rad Dbm Dbj Mkd, **гладемъ** Krp Krat; склонове ихъ и джшерѣ оумржть **гладомъ** єн лимо Jr11,22 Grig, **гладемъ** Lobk Orb Hlud; прорече дюгхомъ **гладь** велика лимон мегалї A11,28 Vran; и вѣ **глади** и вѣ жжди єн лимо 2C11,27 Karp II вѣ алзги Ohr Verk; яко да погонгитъ ихъ плодзи да **гладемъ** измржть лимо comPs77,46 Bon; вѣсъ прѣхвални мѣжуненци ни скрѣбъ ни тѣга ни **глѣ** ни изгоненіе ... страшитъ ои лимос 126v6Zag 139b21Orb 67v6Hlud, sim. 16v30Zag; вѣ тѣмници затворенъ **гладемъ** и жжди страшакъ и не повинъ са ѩверши

ГЛАД

СА ХРИСТА λιμῷ 90v24Stan; въ беζдождије помоили
са и бысътъ дъждъ и ѩ **ГЛАД** ѿвилни сътвори
аπὸ λιμοῦ εὐθηνίαν ἐποίησεν 84v3Stan; **ГЛАДОУ** же
нѣкогда бывшоу и житници монастырьстѣи не
имажи пшеницј ѹедино зъроно обрѣтъя λιμοῦ дѣ поте
γενомѣону 111r1Stan • fig. (n)А զемла εγγρѣтьск
ГЛАДЬ хлѣбъныи нъ разѹмныи ^{λέβ} ГЛАДЬ на үлкобѣк(ы)
лимὸν ἄρτον ... воηтὸν λιμόν comPs104,16 Pog,
глѣтъ (sic) ... **ГЛАД** Bon — Cf. АЛКАНИЕ sub 1,
АЛКОТА, АЛУА sub 1, АЛУЬБА sub 1 ♦ **ГЛАДЕМЬ**
мѹѣти гладен e, гладува; быти голодным,
голодатъ; to be hungry, to suffer hunger;
— лиμότтев: да или **ГЛАДЕМЬ** мѹѣ придохъ
само μὴ γὰρ λιμότтвон пárеи 16r8Les • fig. не
тъкмо питажи тѣло свое а дѹгъшъ же
вставиши поустж **ГЛАДЕМЬ** мѹѣшъ тὴн дѣ
ψуҗին сон ՚ֆիցի ՚րդион λιμόттвонсан 230v16Les
— Cf. АЛКАТИ, АЛУН (~ бъти) ♦ **ГЛАДОМЬ**
չամօրիտ/մօրիտ измачи/мачи со глад,
изгладни/изгладнува некою; измучить/мучить
голодом; to let go hungry, to starve sb; — лиμокто-
ւե՞ն: не **ГЛАДОМЬ** չամօրիտ дѹгъшъ праべднъихъ
он ՚լմоктоնյсей Pr10,3 Grig, не չամօրить же
господъ **ГЛАДЕМЬ** Lobk, не **ГЛАДЕМЬ** չամօրить
Orb; МЛАТОМЬ желѣзныимъ скроѹшише ю и
ГЛАДОМЬ морише ю лиμоктоңт 18r1Stan

KSM

ГГ/НА

ГЛАДЗКО adv.

Grig Lobk (parOrb) parHlud Bit trOrb Vtš

крошко, благо, нежно; мягко, ласково,
нежно; meekly, gently, tenderly; — λεῖα: видан
ГЛАТКО помкилованъ вѣдѣтъ о вѣлѣпонъ леіа
ѣлеңѳїсетай Pr12,13 Grig, **ГЛАДКО** Lobk Hlud,
ГЛАДНА ТАКО Orb; sim. ПОМКИЛОУГИЕтъ бо се ѩ
Христиа бояга виден **КЛАКО** (sic) 149d10Vtš
• мирно, тихо, спокоино; мирно, тихо,
спокойно; peacefully, quietly, calmly; — :
господи сподкоуби течение сиє намъ **ГЛАДЬКО**
вѣзгрѣшно и вѣслазно конъуати 24v7Bit
56b7OrbII течение се вѣлѣдъико (sic) вѣзгрѣшно
48r20Zag, сиє течение **ГЛАГОЛАТИ** (sic)
вѣзгрѣшно 24r28Šaf — EXH — Cf. Мирно, тихо
S

на

ГЛАЗАТИ**ГЛАДЗКЪ, -зъ** adj.

Dbm Dbj Krp Krat Mkd comPsalt Grig Lobk parOrb
parHlud Les

мазен, рамен; гладкий, ровный; smooth, level;
— λεῖος, τετριպмѣнос: и вѣдѣжъ стрыпетъ наа
въ праава и острыи въ пѣти **ГЛАДЌИИ** еіс ѿдоѹс
леіас L3,5 Krat Dbj Krp Mkd, въ пѣть **ГЛАДОКЪ** Dbm;
нѣстъ бо въ нижъ ниѹесоже разъврашенा нъ
вѣсъдогу **ГЛАДЦИ** яко милоствию плозни сѫже
леіас comPs24,10 Bon Pog; аще бо вѣ ходиле въ
пѣти благогого вѣсънзы обрѣли бо вѣ ст҃аца
праべднъихъ **ГЛАТКИ** леіос Pr2,20 Grig, **ГЛАДЌИИ**
Lobk, обрѣли бышъ 8бо въ ст҃аца праべднъихъ и
ГЛАДЌИХЪ Orb; sim. **ГЛАДКИ** леіас 44r17Les et
62v23Les; пѣтие лѣнивыхъ послани тѹниемъ
а бѣзъихъ **ГЛАДЦИ** тетримѣнал Pr15,19 Hlud
Lobk, **ГЛАДЦИИ** Orb, (**ГЛАД**)з(џ)и Grig; — въ твоє
бо хотѣнїе вложитъ врагъ обрѣзъ веζ вѣмнене
яко да не тѹпить врагъ **ГЛАДКАГО** похотѣнїа
и вѣжитъ пърище тѣ леіон тѣс ѡбонѣс 12v13Les
— Cf. ПРАВЪ, РАВН (• **мазен, косав; гладкий;**
smooth; — λεῖος: исавъ братъ мон мѣжъ косматъ
аӡъ же єсмъ мѣжъ **ГЛАДЌК** леіос Gn27,11 Grig
Lobk Orb Hlud — EXH

KSM

ГГ/НА

ГЛАДЬ v. **ГЛАД****ГЛАДЬН** adj.

Šaf

гладен; голодный; hungry; — : богатство
иշнօցիխъ христъ въ вѣждени и поусътъ
быхъ пидз благыихъ **ГЛАДЕМЬ** же չօբյ ակъչւ
փեծրտамъ варивъ ты ма вѣлѣдъико օյփեծր
74v23ŠafII и **ГЛАДЕМЬ** истаемъ չօբյ ти այւ
109c15Orb, и **ГЛАДОМЬ** истаемъ չօբյ ти այւ
35v16Hlud — EXH — Cf. АЛУН, ПРИАЛУН

Nota: **ГЛАДНА ТАКО** Pr12,13 Orb per ег. pro **ГЛАДЗКО**
SM

на

ГЛАЗАТИ, -з adj.-subst. m. pl.

Stan

Окаш, Блеми; Глазатые, Блеммии;
Goggle-eyed, Blemmyes; — оі Влѣмнүс: нубиско

ГЛАЗАТИ

номадско племе, кое живеело меѓу р. Нил и Црвеното Море: нѣ диаволъ զабидаи възъдвиже ѩзыкъ дивии *глазаты* на съвѣтыиа ѩърца тѡн Влєммѹон 112v8Stan; въ тъждѣ денкъ паматъ съвѣтыихъ ѩърца на тоижде горѣ избениеныхъ ѩ *глазаты* при дишклитианѣ цѣсаюри тѡн Влєммѹон 112v17Stan; въ тъждѣ денкъ паматъ съвѣтыихъ ѩърца •лг• զаколеныхъ ѩ *глазаты* тѡн Влєммѹон 113r10Stan; *глазатыи* •т• нашедшимъ сѫшии великою дрѣво Влєммѹон 113r12Stan; побѣждени бышж ѩ *глазаты* и изъстѣчено бысъть мажини •рмз• *глазати* же приише жены и дѣти ихъ тѡн Влєммѹон ... ои дѣ Влєммѹес 113r18.19Stan – EXH

M

KT

ГЛАСИТИ, -шъ, -ситъ ipf.

Krp Krat evOrb evHlud orRdm Zag Šaf trOrb Vtš Stan

1. КОГО: *вика, πονικύва* неко́го; зватъ, призыва́ть кого-л.; *to call sb;* – *φωνεῖν*: и съдъ **ГЛАСИ** оба на десате єфронтсев тους дълдека Mc9,35 Krat¹ пригласи Dbm Jov Krp, призыва Dbj Rad Mkd; въндиे же паки пилать въ преторъ и **ГЛАСИ** ксогъса φεγγε εмоу єфронтсев тов Іηсоун J18,33 Krp Orb Hlud² пригласи Dbm, призыва Dbj, призвавъ Rad; приходашоу ти въ вищаник поражъшоу ти ногож злодѣа и покараше са адъ ногож лазарѣ же прикасанъша са глаголаше иже **ГЛАСИТЬ** та животъ есть не лѣни са издири разоумѣк во юже разореніе свое скоро еї мѣллei фонеин се ѷ 109г11Шaf 145а7Orb — Cf. **ВЪЗГЛАШАТИ** sub 4, **ВЪЗДІВАТИ** sub 2, **ВЪПИТИ** sub 2, **ГЛАШАТИ** sub 1, **ЗВАТИ**, **ПРИГЛАСИТИ**, **ПРИЗВАТИ**, **ПРИЗДІВАТИ**, **САЗДІВАТИ**

κο^{ГО} γεμο^У: учи, поучува неко^{ГО} на неши^{ПО}; учить кого-л. чему-л.; **to teach sb sth;**
— **κατηχείν:** в^{ЕС}ЧИСЛЬНА ЖЕ ΥЮДΕ^{СА} СТВОРИ И МНОГЫИ ГЛАШШИ СЛОВОУ Б^ЮЖИЮ И ШБРАЩЬШИ КЬ Г^{ОС}ПОД^ЮУ ПОЛЛОУ^С Т^ОВ А^ПИСТОВ КАТ^ХГ^{ОС}АБА Т^ОВ Л^УГОУ Т^ОУ ΘЕОУ 62v18Stan — Cf. ΝАОУУАТИ, ΟУЧИТИ

2. звучи; звучать; *to sound*; — ἔξηχεῖσθαι:
СЕЛО МЖДРЬНОЛЮБИВА ІАННА МКОЛАЩИ СА ҮСТНЁ
ЧЕО ПОДВИЗАШЖ С<А> НА ҲВАЛЖ ГЛАССЬ ЖЕ ЕЖ [НЕ]

ГЛАСЪ

ГЛАСЕШЕ φωνὴ δὲ ταύτης οὐκ ἔξηχεῖτο 97v30Zag॥
ГЛАСЬ» же εἰς οὐδὲ σλышаше са 79г22Bit 115a31Orb,
ГЛАСЬ» же иже не слышаша са 81v28Saf • *исиушиша звук; издавать звук; to utter a sound; – ἔχειν, συμφωνεῖν:* съди съдашоу англесломъ прѣд-
столашимъ тѣжѣ **гласиши** и пламень горящоу
Уто створиши дѹгѹше моѧ ведомаѧ на съдъ»
сâлпїггѹс ḥ̄хѹ́сҭ 135v12Rdm॥ тѣжѣ тѣжбали
27v15Dcn et 187r21Dcn; моѹсикинскомъ ѡрганомъ
гласиши и людемъ бѹчисла кланѣжимъ са
тѣлъ сѫщъ на мкоլебнѣмъ триє ѩроци пѣснино
сла[сла]вѣхж господѧ моисиکѡн оѓуанѡн
сумфовоуѹтѡн 151b9Orb; три ѩтрокы (sic) не
встрады иароскъ զբերа нъ ѡгнъ спѣдаю нъ
глaseш թօսօդավնօմօց ձօց>խօց въ ѡгнъ
сѹщє поиахоу благօ>слювень բօց> զ՚ց>ց
иакашъ 14b8Vtš — Cf. възглашати sub 3,
въстրѣблѣти, тѣжбити

3. spec. *и́ee; петь; to chant*; — : НАУМЕТЬ
ЕДИНЬ ПѢВЕЦЬ ГЛАСА НА ГЛАСЪ ·ε· 205d16OrbII
СТАНЕТЬ ·ε· ЕДИНЬ ПѢВЕЦЬ И ПОЕТЬ ВЪ ГЛАСЪ ·ε·
135v22Hlud — EXH — Cf. ПѢТИ

KSM

ГГ/НА

ГЛАСОВАНИЕ, -ИЯ н.

trOrb trHlud

звукенje, викање; звучание, кричание;
sounding, shouting; – : двое на десятке строны
шоргань пѣ(с)нъ възгл^аголы спакована
апко^стольски лицъ вожъстъвны лжаваго
потрѣбите гласованна злая 113а41 Orb
39v24Hlud – EXH

M

KT

ΓΛΑΣΖ, -Λ m.

Evang (incl. evOrb evHlud) Apost Psalm comPsalm
orPsalm Parim Triod Vtš Stan Les Krn

Abbr.: ГЛА, ГЛ, ГЛЗ, Г, ГЛС, ГЛСЬ

1. Əлас; голос; voice; – φωνή, ἡχος: нε
мεнε əдди **глā** съ быс^{ть} нь народа əдди ἡ
φωνή αύтη J12,30 Rad Jov Krp119v6 et 141r23 Krat,
гласосъ Dbm Dbj Krp20v19 et 141v13; и
поэнавьши **глā** петровъ ў əдости не атврьзє
брата потекъши сказа петра стояша прѣдъ

ВРАТИ тὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου A12,14 Verk Ohr Slep-Plov Str Vran Karp; **ГЛАСОМЪ** моимъ къ гостоподоу възвахъ фонъ мов Ps3,5 Bon Pog, sim. Ps141,2 Bon Pog Rdm Dčn, sim. 213a27Orb; даётъ въогъдъ 8мъ **УЛОВѢКОУ** иако пѣти и славити въогъда дадите бы тѣло съ **ГЛАСОМЪ** да **ГЛА** съвръшитъ фаломъ сунъ тѣ фонъ ... тὸν ἥχον comPs80,3 Pog, съ **ГЛАСОМЪ** ... съ **ГЛАСОМЪ** Bon; лѣгьци къ вишнѣмоу пѣти въидѣмъ идѣже ангелости лици нѣмльуними **ГЛАСИ** нераздѣлно въспѣважть троинцъ ѿсигитоу фонацъ 24r2Zag; **ГЛОМЪ** УЛОВѢКУИМЪ вѣсѣдоваше съ нимъ фонъ анѳропинъ 121v12Stan; на мноғыиа үасы виеногъ иемоғ и ниједногоже **ГЛА** испоғаше оудѣ міа анвѣпѣтето фонъ аутоу 111v25Stan; малъ **ГЛА** испоғсти розбонинкъ на қръстѣ а великъ вѣрѣтъ и въ единъ үѣсъ спкассе са мікранъ фонъ 108v34Hlud 156v16Zag 129v28Šaf 177d36Orb; кто бо слышаще **ГЛА** плаға єж и не поклаше са тѣн фонъ тоу клағумоу аутїс 114v15Les • **врева;** **гам;** **uproar;** — **ѣхос;** **фонаі** (Krn): **ГЛА** бо велен и матежъ вѣистъ егда съкроғшишъ са врати мѣдѣнаиа и вефѣжъ желѣзнижъ и стѣнди потрѣвишъ са адаманѣтсквіжъ єхос үар мѣгас comPs9,7 Bon Pog; и арағе словуише съе тамо идѣже орехъ и иакоже видѣвше влъка иако носеше отроуе текѣши же по нѣмъ съ мноғымъ **ГЛАСОМЪ** и влъкъ оғбоае се ѿстави отроуе живо и զдрavo мѣ по лллайс фонацъ 255v26Krn • **збор,** **слово** (arch.); **слово,** **речь;** **word,** **saying;** — **ѣхма,** **фонъ,** **прѣсрѣтис:** и мы єсмы свѣдѣте **ГЛАСОМЪ** си тѡн рѣматоу тоутоу A5,32 Str Глаголомъ Vran, Глаголемъ Karp, lac. Slep; оғбоа же са моиси и рече аще тако вѣстъ иавѣ **ГЛА** си тὸ рѣма тоуто Ex2,14 Lobk Hlud Глаголю съ Grig Orb; съхранѣ զаповѣды моеа и не զавѣди стажи прѣмѣдроствъ стажи розоғмъ не չկոնи са ա **ГЛА** оғсть моихъ պուրատоу стоматоу мов Pr4,5 Lobk Orb ա Глаголаніѣ Grig; живѣшиимъ въ єроғуշаլкинѣ и կнаչы ихъ сего не розмѣшъ и **ГЛА** прօօրօչսկа үтомухъ по вса сѫботы сѫждыше сконуашъ таң фонацъ тѡн профѣтѡу A13,27 Vran, **ГЛАСЫ** пророчески Karp, **ГЛАСИ**

прօօրօչսци Verk Глаголь прօօրօչսкы Str; съврьшишъ са въ тѣвѣ прѣчесста прօօրօչսти **ГЛАСИ** ис тѣвѣ слово ՇԿԱЦА вѣзнაужална паяе словесе породи пльтижъ 73r21Bit; զаконъ бо въ помошь дастъ да не рѣкжть иако **ГЛАСЪ** въ нѣмъже нѣсстъ дафа даиati въ немъ ՚на еѣпосин оўх ѿс тὸ рѣма тоуто Is8,20 Lobk Grig Глаголь си Orb; хощетъ видѣти како съ единемъ **ГЛАСОМЪ** хощеть въскрѣснитъ да вѣрѣте иако азъ хощ въскрѣсити самъ сеbe мѣ міа фонъ 56v25Krn; мѣдри զијдѣтель приводить єж сладкими **ГЛАН** таң յլսկോւ прօбрѣсетъ 186v14Zag Глаголы 228a14Orb 151v15Hlud • **говор,** **наречје,** **дијалекш,** **јазик;** **говор,** **наречие,** **диалект,** **язык;** **speech,** **dialect,** **language;** — **фонъ,** **дијалектос:** и вѣ вса զемлѣ оғстна єдина и **ГЛА** єдинкъ фонъ міа пасин Gn11,1 Lobk Orb Hlud Глаголъ Grig; всѣмъ же памъ падышемъ на пѣти слышаҳомъ во ГЛАСЪ рѣкши мѣдѣ Глаголашъ єврѣискымъ **ГЛАСОМЪ** фонъ лѣгousан прօс мѣ тѣ Евраѣди дијалектоу A26,14 Karp Глаголескимъ յзыкомъ Ohr, єврѣискожъ вѣсѣдоу Slep, єврѣискимъ յзыкомъ Verk; **ГЛАСА** Глаголетъ յզыкѹзскаго не вѣдѣахъ во его прѣжде тѣн фонъ лѣгей тѡн єѳнѡн comPs80,6 Bon Pog; мѣаџеңца же примиетъ въ скына мѣсто иже носимъ бывъ [и]и макенѣ и рече զыմскымъ **ГЛАМЪ** въ матерѣ мѣсто рожденъ вѣстъ мама кай «мама» прօс аутїн еіпѡн Ромаіа фонъ аутї тѹ «պիդր» էկլѣтъ Мамас 4r5Stan — Cf. **бесѣда,** Глаголаніе, Глаголъ sub 1, **ГЛАСЪN** (*adj.-subst.*), речеңи, թѣүъ, слово, азълкъ • за птичији глас: — **фонъ,** **ѣхос:** ни слышаниа миѳнаа ни съеѣта ни птица **ГЛАСА** благо словенаго оўте ѿрненъ єхос єүмеліс 207v13Les; се бо леғъ съветитъ са и птица измѣноғжть **ГЛАСЫ** скож ա мноғыж прѣмѣдрости славы твоеж таң фонацъ аутѡн 149v20Les • **звук;** **звук;** **sound;** — **фонъ,** **ѣхос:** • за музички инструменти: аще бесѣстенъ **ГЛАСЪ** т҃жба дастъ кто оғбо готоваєтъ са на вранъ єѧн զධղօն салпигѣз фонъ дѣ 1C14,8 Slep, **ГЛА** Karp; хвалите и въ **ГЛАСЪ** т҃жбенѣмъ єн єхօ салпигց Ps150,3 Dčn Bon Pog Rdm • за звуци од природата: вѣздна вѣздна призиваєтъ въ

ГЛАСЪ

ГЛАСЪ χλῆει τοιχός εἰς φωνὴν τῶν καταρρακτῶν σου Ps41,8 Bon Pod Rdm, въ **ГЛАСЪ** χлѣви Dčn; **ГЛАСЪ** дашъ абелаци и во стрѣлzi твои прѣходатъ фонѣн єдокан аі үефѣлai Ps76,18 Bon Pog Rdm Dčn; и по шгни **глѧ** хлада тонка и тоғ ғоспода дъ фонѣ аўрас лєстї 3Rg19,12 Grig Lobk Hlud Vtš; по семь быскты громныи **глѧ** и абелака нашествие бронтї ғялака ѡхос 302r21Stan; слышахъ **глѧ** крилди ихъ трапешем са имъ яко **глѧ** водзі многіхъ тѣн фонѣн тѡн птеруғов ... ѿ фонѣн ѿдатос Ez1,24 Hlud Grig Lobk Orb — Cf. զեակъ, шоғмъ • **весіӣ, извесшуванье; весть, известие; news, report; — фіми, маңтатов** (Krn): прослаг се **глѧ** въ градѣ и абиे мали и велики мажіе же и жены текоше видѣти дѣло съвѣтскаго єдбѹтт һ фіми 277гKgn; прѹгє написа авлавіе ѿсажденіе ихъ и послы и тъмниунаго стражи податы имъ չлы **глѧ** аѡнъ тò какои маңтатов єкени 278v8Kgn; т्रесч се съ **глѧ** иже ви пошт трэмю мѣ тѡ маңтатов 278v13Krn — Cf. вѣсть, повѣсть, թѣսъ, слоғхъ

БЕЗ ГЛАСА безгласен, нем; безголосый, немой; *speechless, mute;* — **ἄφωνος:** и ѣко агна прѣмо стригжомоғ є **без** **глѧ** тако не ѿврзгаєтъ оғстъ своихъ әфновоғ Is53,7 Grig, въз (sic) **ГЛАСА** Orb ॥ беҙгласенъ Lobk Hlud — EXH — Cf. беҙгласенъ sub 1 • **без (определено)** значение; без значения; *without signification;* — **ἄφωνος:** и толико во аш්е лоғчить са и родовы гласныихъ въ мірѣ и нѣсть ихъ никынже **без** **глѧ** оуден аутѡн 1C14,10 Karp ॥ беҙгласенъ Slep — EXH — Cf. беҙгласенъ sub 2

ВЪЗВІСИТИ, ВЪЗДВИГНІТИ, ВЪЗНЕСТИ, ВЪЗНОСИТИ ГЛАСЪ ѹодигн/юдигнува ղас, ղրоговори ղасно, воскликтне/воскликува; усишти/усиливать голос, заговорить громким голосом, восклинуть/восклицивать; *to lift up one's voice, to speak up, to cry out; — էլարեւն тѣн фонѣн, արեւն тѣн фонېн, նյօնն тѣн фонېн:* гласы свое възнесеть роғками же въсплещоутъ въ славоғ сиҳъ прославльшаго те въгра 35d18Vtš; народи же видѣвъш еже створи павелъ въздвигнітъ **глѧ** свои єпѣран тѣн фонېн аутѡн A14,11 Ohr, въздвигж **ГЛАСЪ**

ГЛАСЪ

свои Slep Str, въздвигош **глѧ** свои Karp, въздвигъ **глѧ** свои Verk; абиे же блаженныи րազумѣ лъскты неприазнинн и възнесе **глѧ** свои и թෙւքе ѿвшас тѣн фонېн аутоғ 106г23Les; сиѡнє горо весели са блажовѣствоғ իերօγիշալիմօց възносан **глѧ** ѿвшас фонېн 134r11Zag, възноса **ГЛАСЪ** 115v32Шaf 154b6Orb, възнесе **глѧ** 81v34Hlud — Cf. въззвісити sub 1 (~ ГЛАСЪ), възгласити sub 1, въздвигніти sub 1 (~ ГЛАСЪ), възнести sub 1 (~ ГЛАСЪ), възносити sub 1 (~ ГЛАСЪ), въззпити sub 1

ГЛАСОМЪ НОСЦЪ ղасник, весник; вестник, гонец; *herald, messenger;* — **μαντατοφόρος** (Krn): аггөльско же имѣ խոщетъ թеши աբшее вѣстник сирէүсь како аггөль възбѣшаєтъ повелѣніе եօյժіе сего ради имѣнова се аггөль якоже թеши **гласъ** носцъ маңтатофорон 226г7Krn — EXH — Cf. вѣстникъ

ГЛАСОМЪ ВЕЛИЕМЬ, СЪ ГЛАСОМЪ ВЕЛИЕМЬ, ГЛАСЫ ВЕЛИИ, ГЛАСЫ ВЕЛИКИ, ГЛАСОМЪ ВЕЛИКОМЪ, СЪ ВЕЛИКОМЪ ГЛАСОМЪ ղасно, ղромозгасно; громко; loudly; — фонѣ мегалլ, мета фонѣс мегалл, կրանդ мегалл, фонац мегалайс; мегалофѡнوس (Krn): и възрати са **ГЛАСОМЪ ВЕЛИЕМЬ слава въгра мета фонѣс мегалл L17,15 Rad Mkd, съ **ГЛАСОМЪ ВЕЛИЕМЬ** Dbm Dbj Krg Krat ॥ съ радости великој Jov; и възжпи **глѧмъ веліемъ** կրանդ (var. фонѣ) мегалл L1,42 Krat Dbj Krg Mkd, **ГЛАСОМЪ ВЕЛИКОМЪ** Dbm; они же прилежалахъ **ГЛАСИ ВЕЛИИ** просаше его пропати фонац мегалайс L23,23 Krat Krg(bis) Orb Hlud, **ГЛАСЫ ВЕЛЬМИ** (роғ **ВЕЛИИ**) Dbm, **ГЛАСЫ ВЕЛИКИ** Dbj Rad, **ГЛАСИ ВЕЛИКЫМИ** Mkd; яко съ великомъ **глѧмъ** похвалѣшть епіскопа и паде мколит са եмоց да подастъ եмоց նѣұто мегалл тѣ фонѣ 2r18Les; тысчше вониомъ гостподіє вѣроваше ҳристар и велиемъ **гласъ** възвахъ единъ եստъ въгур истинны ҳристіанский мегалофѡнوس 183г5Kgn — Cf. велегласно, велии sub 3, великъ sub 3, гласыно**

СЪ МАЛДИМЪ ГЛАСОМЪ ղивко; тихо; in a low voice; — մէ միկրան ֆонېн (Krn): ղлагоլа եмоց съ малымъ **гласъ** мѣ միկրան ֆонېн 219г9Krn — EXH — Cf. тихо

ГЛАСъ

2. рабо́ша, насташ, случка; веи́ць, событие, происшествие; thing, event, happening; – р̄има:
 Үлкөв^тци пастырие рекош ж дроуғъ къ дроуғгоу прѣидѣмъ до виѳләвма и виѳдимъ
ГЛАСъ бывшин иже гксподъ сказа намъ тò р̄има тоῦто L2,15 Dbj॥ глаголь съ бывшин Dbm Krat Mkd, глагола сего Jov, глаголось бывшин Krp – EXH — Cf. Вещь sub 5, Глаголъ sub 2, събдитие

3. term. mus. ə́глас, ə́тон; глас, тон; mode, tone; – ə́хос: мелодиски напев во црковното пеене; православното црковно пеене има осум гласови (v. SJS I: 402): прокименъ $\overset{\text{f}}{\text{r}}$ · $\overset{\text{d}}{\text{A}}$ · ə́хос δ' 146r8Krp; $\overset{\text{f}}{\text{r}}$ $\overset{\text{d}}{\text{A}}$ · 106r12Slep; прокименъ $\overset{\text{f}}{\text{r}}$ · $\overset{\text{g}}{\text{G}}$ · ə́хос γ' 10v20Grig, $\overset{\text{f}}{\text{r}}$ 185r11Hlud; ифомосъ ипъ $\overset{\text{f}}{\text{r}}$ тажъкъ ə́хос варус 64r22Bit; поемъ аподипно въ храмѣ прѣпосто а не на гла́гъни поклонна творимъ 108d8Orb, $\overset{\text{f}}{\text{r}}$ 34v28Hlud, sim. $\overset{\text{f}}{\text{r}}$ 180r24Hlud

Notae: per err. pro БЛАГъ: естъ во мн **ГЛАСъ** въ слоужбѣ εὐχρηστος 2T4,11 Slep (cf. SJS V: 283); — per err. pro АНГЕЛъ: посемъ биена быстье млатомъ юловѣнѣмъ үетерми воини иже үбише ю гла́гъмъ мкоююще се юи оїтнесъ еўхоременъс аутѣс ѿпъ Ӵиггэлюу Ӵаннрэтхъсан 25r19Stan; — loc. corrupt.: бѓоглно рго во гласъ 80r23Str v. БОГОГЛАСЬНО sub 2 (cf. SJS I: 402)

KSM

ГГ/НА

ГЛАСЬНО adv.

Біт

гласно; громко; loudly; — : братна пеуаль лазаревѣ сестрѣ имѣжшѣ дѣнесъ лютѣ яко плауемъ ӱидастѣ **ГЛАСНО** нж ты христе воже нашъ градеши тѣшити ю оутѣха сын 100v21Bit – EXH — Cf. ВЕЛЕГЛАСЬНО, ВЕЛИИ sub 3 (велиемъ ГЛАСОМЪ), ГЛАСЪ sub 1 (ГЛАСОМЪ ВЕЛИЕМЪ etc.)

0

КТ

ГЛАСЬНО, -зин adj.

Slep Karp

adj.-subst. збор, язик; слово, язык; word, language; – фони́: и толико бо ашේ лоғчынъ

ГЛАШАТИ

са и родовъ **ГЛАСНЫХЪ** въ миѳѣ и нѣсть ихъ нынїже везъ ГЛАСА> үенъ фуномъ 1C14,10 Karp Slep – EXH — Cf. ГЛАГОЛъ sub 1, ГЛАСЪ sub 1, рѣчь, слово, азбикъ

Nota: per err. рго БЛАГОСЛОВЕНЪ: стояше обѣржаемъ носанъ порфирий и вѣнецъ тръновъ всѣ приемла нась ради гксподи бесъ коньца **ГЛАСНЬ** еси 146v11Zag॥ влагословенъ еси 123r2Šaf 167d25Orb, влагослови нж 98r21Hlud SM

НА

ГЛАТИНЬСКЪ 240r1Stan v. **ГЛАТИИНСКЪ****ГЛАФИРДА**, -зі f., nom. propr.

Stan

Глафира; Глафира; Glaphyra; – Глафурда: св. праведница, слугинка на Констанција, сестрата на Константин Велики, сопругата на имп. Лициниј, †ок. 322 во Амасија при имп. Лициниј, 26.Apr.: вѣ тон юпкископъ Амасиини и рабини же нѣка и **ГЛАФИРА** жено ликиниевы Глафурда 201v21Stan; нж **ГЛАФИРА** огбо огмръла вѣ Глафурда 202r4Stan – EXH

0

КТ

ГЛАШАТИ, -шакъ, -шаетъ ipf.

Dbm Jov Rad Krp Krat evOrb evHlud Grig Lobk parOrb Šaf trOrb trHlud Krn

1. вика, ӱовикува некоѓо; звать, призывасть кого-л.; to call sb; – φωνεῖν, var. καλεῖν: етєри же ї стояшихъ тоу слзиша ве глаголахъ яко иликъ **ГЛАШАЕТЬ** ѿти Нліан фунеи оутос Mt27,47 Hlud Jov108v20 Krp(ter) Orb॥ զоветь Dbj Jov89v10 Rad Mkd, զоватъ Krat; sim. виждъ иликъ **ГЛАШАЕТЬ** ѿде Нліан фунеи Mc15,35 Krp Orb॥ զоветъ Dbm Dbj Rad Mkd, զовать Krat; и ставъ ѯскѹсь ӱеүе възгласите и и **ГЛАШАЖТЬ** слѣпъца глаголижшѣ ӱмоу дръзан въстани **ГЛАШАЕТЬ** та фуноунсив тов тифлѡв ... фунеи се Mc10,49 Dbm, възгласажть слѣпъца ... **ГЛАШАЖТЬ** та Krp॥ възгласиша слѣпъца ... զоветь та Rad77c11.14 Krat, զовѣхъ тыи слѣпца ... զоветь та Rad125c23.125d1, пригласишъ слѣпца ... զовет та Mkd; огнителъ юссть и **ГЛАШАЕТЬ** та

ГЛАШАТИ

φωνεῖ σε J11,28 Krat Dbm Jov Krp, и **глашає** зоветъ та Rad^{II} зоветъ та Dbj; sim. ογυιτελъ стонть и **глашаєтъ**те φωνεῖ σε 62r21Krp; гласъти вслыши христъе везумъны аль трепещъ поущаше честерѣдъиевнааго въпих изыди вънь се во **глашаєтъ** та христъе въскрѣшение всѣмъ 151b20Orb; и свое овца **глашаєсть** по имени и иշгонитъ ж фонеи (var. калеи) J10,3 Krat Jov Krp(bis)^{II} зоветъ Dbm, възываеть Dbj, призываеть Rad; възыщетъ прорицажихъ ѿ жтровы и **глашажихъ** ѿ зема тьще **глашажышихъ** иже ѿ υρѣва **глашаєсть** тоус ѿпѣ тѣс γῆς феноунтас ... тоус кеноулоуонтас ої єк тѣс койліас феноунтис Is8,19 Lobk, ѿ жтровы и **глашалиши(хъ)** иже ѿ υρѣва **глашаєтъ** Grig, om. ... иже ѿ υρѣва **глашажть** Orb — Cf. възглашати sub 4, възбивати sub 2, въпити sub 2, гласити sub 1, зывати, пригласити, призввати, призывати, съзывати

2. нарекува, вика, именува; называть, звать, именовать; to call, to name; — фонеи: вы **глашаєте** ма господъ и огүителъ и добре глаголете есмъ во фонеите ме J13,13 Dbm Rad Krp(bis) Orb Hlud^{II} зовете ма Dbj Krat, глаголете ма Jov; sim. господра **глашаєте** ма огүеници и огүителъ ма ибо есмъ курюн фонеите ... какъ дидаскалон ме 123r28Šaf 168c25Orb, господра **глашажтъ** огүеници огүителъ ма ибо есмъ 98v15Hlud^{II} глаголашъ та 147r13Zag — Cf. **глаголати** sub 2, зывати, именовать, нарицати

EXH

KSM

ГГ/НА

ГЛАШЕНИЕ, -иѧ п.

comPsalt Les Krn

иенење; пение; singing; — μέλος; λάλημα

(Krn): хвалѣ пѣсни припра же пѣние во **глашение** разоумѣваетъ са ѡблѣ γόρ μέлоς военитai comPs94,tit Bon Pog; мы же коупно въсн мали и велиции мжжски полъ и женьскии христианскии и съвѣтыж дѣни поутьемъ фалъмы и пѣсними и пѣними съвѣтъаго докуяха **глашениемъ** аргеулскими 301r1Les; въ

ГЛИКЕРИЕ

кои уасъ въскрѣсе христоу ... иппы же глаголюще иако въ прѣво **глашениѣ** пѣтлѣ еис тѣ прѣтон лалима тон петевину 102r7Krn — EXH — Cf. **пѣниe, пѣсни**

М

ГГ/НА

ГЛЕЗНА, -зи f., ГЛЕЗНО, -ѧ п., ГЛЕЗНЬ, -ѣ vel -и m.

Str Vran Krn

глужд; подыжска; ankle; — σφυδρόν; κότσι

(Krn): и ємъ за деснѣ ѡжъ и въздвиже и и авие 8тврьдиста са ємъ плеснѣ и **глезнѣ** ногъ его и въскоуи и ста и хождаше аи вѣсей аутон кай та сфиндрѣ A3,7 Vran, плеснѣ и **глезнѣ** Str^{II} от. Karp; и тѣию толико вода воста елико наводниш есъ съвѣшеннци иако до **глезнѣ** ногы ихъ єшъ та котса тон подаривон тоус 32r20Krn — EXH — Cf. **голѣнь** sub 2

SM

ГГ/НА

ГЛЕЗНО v. ГЛЕЗНА**ГЛЕЗНЬ v. ГЛЕЗНА****ГЛИГОРИИ v. ГРИГОРИИ****ГЛИГОРИЯ 82r18Ohr v. ГЛИКЕРИЯ** sub 2**ГЛИГОРОВЪЦЬ, -ѧ т., nom. propr. loci
notBit**

Глигоровец; Глигоровец; Gligorovets; — : с. во Кичевско, Западна Македонија: (...)МОНА ѿ **глигоровца** ѕ. днъ генкаре поминаите ж а въсъ бокъ 73v/margBit — EXH

0

КТ

ГЛИГОРЪ v. ГРИГОРИИ**ГЛИКЕРИЕ, -иѧ т., nom. propr**

Stan Krn

Глиkerij; Глиkerий; Glycerios; — Γλυκέριος;

св. мчк, земјоделец, се споменува во ж. на св. вмчк Георги, † при имп. Диоклецијан (284–305), 23.Apr.: єдинъ ѿ онѣхъ **глиkerie** имѣнемъ

ГЛИКЕРИЕ

Бѣшѣ **ωραУъ** Глукеріос 188r10Krn; поидѣ бо тогда **ωραУъ** **ГЛИКЕРИЕ** Глукеріос 188r17Krn; и пакы вѣровашж **χριс^τо^νи** мноꙗи въ нижже вѣ **ГЛИКЕРИЕ** югоже воль оѹмоди шедь с^τвѧтъи и въсъкրѣси и Глукеріос 199v12Stan – EXH

M(глоѹкєриє)

KT

ГЛИКЕРИЯ, -ИА f., nom. propr.

(kalOhr) kalSlep Stan

Гликерија; Гликерия; Glyceria; –Глукеріос:

1. св. мчца, † 177 во Хераклеја, г. во Тракија, при римскиот имп. Антонин Пиј, 13.Mai.: м^ηκ^εσ^τα ψ^λο^γο^ν ·Γ· (Mai.) ст҃р^αстъ с^τвѧтъ м^ηκ^εσ^τα ψ^λο^γο^ν **ГЛИКЕРИЯ** вѣ **χριс^τо^νи** м^ηκ^εσ^τα ψ^λο^γο^ν в лѣта АНТОНИНА Ц^ΕСАРѢ и САВИНА ИГЕМОНА въ трагијани градѣ франгиистѣмъ Глукеріас 219v5.6Stan; ·Γ· (Mai.) с^τвѧтѹю м^ηκ^εσ^τα ψ^λο^γο^ν алеꙗндра и **ГЛИКЕРИЈА** 128r25Slep

2. св. мчца, † II или III век во Адријанопол, 22.Oct. et 24.Oct: въ тъждѣ д^εнь (22.Oct.) ст҃р^αстъ с^τвѧтъ алеꙗндра юпкископа м^ηκ^εσ^τα ψ^λο^γο^ν араклии ан^θони и юлисавфы феѡд^ο(ти) **ГЛИКЕРИЕ** кај Глукеріас 45v3Stan; пријетъ къ **χριс^τо^νи** вѣрѣ жены нѣкоје ·Δ· АННОУ и юлисавфы феѡд^ο(ти) и **ГЛИКЕРИЕ** кај Глукеріас 45v13Stan; ·Κ· (Oct.) ст҃рас^τъ ... с^τвѧтъ **ГЛИГОРИИ** (sic) тѣс агіас Глукеріас 82r18Ohr

EXH

S M(глоѹкєрија)

ГГ/НА

ГЛИНА v. ГНИЛА

ГЛОУМИТИ СА, -МЛЖ СА, -МИТЪ СА ipf.

Psalt Lobk parOrb parHlud Šaf trOrb trHlud Les

1. **о комъ, (съ) цѣмъ: зборува за некоѓо, разговара со некоѓо; толковатъ о ком-л., беседовать с кем-л.; to talk about sb, to speak with sb; – ἀδολεσχεῖν, συμπορεύεσθαι** (var. **συρρέμβεσθαι**): ω μνѣ **глоѹмлѣхж са** сѣдашен въ вратѣхъ кат' ємоѹ ѡбољеѹшоу Ps68,13 Bon, **глоѹмлѣхж са** Pog, **глоѹмѣхж са** Rdm Dčn; пошик срѣдъцемъ моимъ **глоѹмѣхж**

са и кльцаше въ мнѣ д^εօѹхъ мои мета тѣс кардіас мои ѡбољеѹшоу Ps76,7 Dčn Rdm, **глоѹмлѣхж са** Bon, **глоѹмлѣхж са** Pog; ходан съ прѣмѣдрии прѣмѣдри ѡждеТЬ а **глагали са** съ везѹмними поѹнанъ ѡждеТЬ ѿ бѣ супореѹмевоς (var. сунреѹмбомевоς) ѿбројт Pr13,20 Orb Lobk Hlud lac. Grig – EXH — Cf. бесѣдовати, глаголати sub 1

2. **въ үемъ: размислува за нешиш; размышлять о чем-л.; to meditate in sth;** – **ἀδολεσχεῖν:** рабъ же твои **глоѹмлѣше са** въ шпраѹзданахъ твоихъ ѡбољеѹхеи єн тойс дікаіомасін sou Ps118,23 Bon, **глоѹмлѣше са** Pog, **глоѹмлѣше са** Dčn; и **глоѹмѣхж са** въ шпраѹзданахъ твоихъ ѡбољеѹшоу єн тойс дікаіомасін sou Ps118,48 Bon, **глоѹмлѣхж са** Pog, **глоѹмлѣхж са** Dčn – EXH — Cf. мзислити, поглоѹмити са, помзишлати, раӡмзишлати

3. **йокажува йонизносш, смирене; показывать смирене; to manifest humility;** – **μετριάζειν:** вѣтви цѣломѣдрия прїнесѣмъ **χρиſтѹи** на ждрѣбци **глоѹмаша са** присно и прорѣмъ ємоѹ на страс^τъ пришедзі благор-с^τо^νен єси тѡ Христѡ єн палѡ метриаѹонти саркі кај прозеіпомен аутѡ 109v7Saf, **глюмашор са** 145b18Orb, **глоѹмаши са** 73v14Hlud – EXH

4. **се забавува, се разонодува; забавляться, развлекаться; to amuse oneself, to enjoy oneself; – μετεωρίζεσθαι, τρυφᾶν:** тогожде єфрема накаӡанїе љако не подօбаєть смѣати **са** и **глагили** оў дѣї үелан кај метеѡрізесѳай 34r9Les; понеже юс^τъ врѣма нѣрнѣ покланию и не погоѹбѣмъ є ни же **глоѹмѣм са** красотами мири сего ѹрђе метеѡрізомен таїс фантасіаис тоў кобсмоу тоўтоу 68v17Les; иже въ врѣма м^ηκ^εσ^τα ψ^λο^γο^ν и пѣниу лѣният са или **глоѹмит са** сиџевии в^θогла прогоѹваети метеѡрізетай 180r20Les; поразоѹмѣите и видѣте љако никакоже похвалѣеми сѫть питаѭши са и **глоѹмашен са** и смѣжши са сиа бо въсѣ погании творатъ ои метеѡрізоменои 231r7Les; никто же нась не съѣѣсть ни дѣнѣ ни үаса смѹтнаго вънездаапж ходашимъ намъ беc пеѹали и **глоѹмашим са** на җемли труфѡнтов амєриумѡс єпі тѣс 71r9Les

ГЛОУМТИ СА

5. се юшмева некому; подсмеиваться над кем-л.; *to mock sb;* – **катаягелан:** колико видѣхъ страждашихъ и плачущихъ са и всѣми **глоумлѣх** са в горе мнѣ иако сеѣвъ поржгах са пантас категѣлов 192v7Les – EXH — Cf. обржгати, ржгати (са), смияти са

6. ptc.-adj. **ГЛОУМАН СА** несигурен, колеблив; неуверенный, колеблющийся; *uncertain, unsure;* – **μετέωρος:** година во рялжyению не вскърблѣть свободнаго скободившаго са въ земныхъ вѣши нѣ вскърблѣть мжжа **глоумаша са** лупѣтъ Ѹанатос тон метэорон андра 177r17Les; бжди же вѣсь самъ око вѣнж облюдаж са вида непріазнныи натасти нападажша на ны присно исквшенїемъ непріазнныимъ еда обрашать кого слава и **глоумаша са** и растлатъ томоу шкаанномъ цръкъвъ тѣлеснож и к томоу не имат са обрѣсти похваленъ своему вкладыши ѿпос еўрѡсі тиа ханон кай метэорон 83r1Les — Cf. бензбѣстънъ sub 2, **неизбѣстънъ**

KSM

на

ГЛОУМЛЕНИЕ, -иа п.

Bon Pog Dcn comBon Grig Lobk parVtš Stan Les

1. дрдорење, ѹразнословие; болтовня, пустословие; *prating, idle talk;* – **ἀδολεσχіа:** побѣдаш мнѣ законопрѣстажници **глоумениа** нж не иако законъ теби господи диггубантъ мои параномои адолесхіас Ps118,85 Dcn, **глоумениа** Bon Pog

2. возбудување, вишел; возбуждение, круговорот; *excitation, whirling;* – **ρειμβаσμός:** ѿчевение во зло гоубить добраѧ и **глоумение** похоти прѣлагаютъ оумъ незлобивъ кай риимбасмъс єптихуміас Sap4,12 Lobk Grig, **глоумленіе** Vtš1d17 et Vtš146d9, **глоумениа** Vtš74d4] ломение Hlud, желаниe Vtš30c21

3. возвышување, ѹофалба; возвышение, похвала; *elation, praise;* – **αῖνεστις:** съ гласомъ во **глоумениа** исповѣдајть са вѣрнии бкогови мета гјар фунти аинеоею comPs53,8 Bon] хваленіа Pog

4. промена; перемена; *change;* – **μεταβολή:** и непричастен же сказатаго и божжъсствънаго

ГЛОУМЪНИКъ

креѹшениа цѣса>ра мысли прѣмѣдростию села сътвори **глоумениа** ради үчи>стааго събора (sic) ави€ полоѹи прошение тон вазилеа катасофіцетаи ктѣсив хоріоу поиїсаѳтаи метаболїс єнека кай каѳароу јеро 293v22Stan

5. забава, разонода, игра, шега; забава, развлечениe, игра, шутка; *amusement, entertainment, play, fun;* – **μετεωρισμός:** иако въ оѹни и въ **глоумени** проводиҳъ дѣни мож и въ помыслѣхъ скрѣпнныиҳъ сконуахъ лѣта моя ѡти єн риауміа кай метеориимъ 136r23Les; блюди са еда Ѷде насѣши трыніе смѣхомъ и **глоумленіемъ** да тамо пожнеши сльзы и риданіа јаканѳац, үелоїа кай метеориимоу 191r17Les; се бо натасти и **глоумениа** лютлаа присно вѣстажть на ма и не дадатъ шкааннѣи дѹгши моеи спкасти са ои метеориимои 173v6Les; и дѹгше моя ѿко ради лѣниши са жизни вѣчныи поутто **глоумленіемъ** иждила еси дѣни свою малаго сего вѣмене длати метеоров діаугеis таc ѱмераc тоu ѿлоуου хрону 176v7Les; горе погоѹблѣжимъ вѣма покланїа въ **глоуменихъ** и въ смѣхъ 277r18Les

EXH

SM

ГГ/НА

ГЛОУМЛѢТИ СА v. ГЛОУМТИ СА**ГЛОУМЪНИКъ, -а т.**

Les

кој е нејостојан, несигурен, колеблив, немарен; непостоянnyй, неуверенный, небрежный, колеблющийся, невнимательный; who is inconsistent, insecure, hesitant, neglectful; – **μετέωρος:** вѣнемли оубо сеѣвъ еда когда мколаш са **глоумникъ** обрашени са метэорос 86v18Les; аще же вѣпадетъ вратъ моя въ съблазнъ въ томъ **глоумника** сътворѣетъ ма єн аутѣ мѣ адолесхѣи симбонулеуи 199r13Les; въ ѿтенii и пѣни **глоумника** наѹи ма юсътъ метеорицесѳтаи мѣ мемаѳткен 199r20Les – EXH

M

КТ

ГЛОУХЪ**ГЛОУХЪ**, -зъи adj.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Psalt comPog Parim Triod Vtš Stan Krn

глув; **глухой;** *deaf;* – **κωφός;** **κουφός** (Krn): слѣпъи проозиратъ и хроми ходатъ прокажени оуцишајть са **глоуци** слышатъ кај кифои јакоуносив L7,22 Rad Krp, **глоуцин** Dbm Krat Mkd; sim. **глоуцин** Mt11,5 Dbj Rad, **глоуци** Krp Mkd; тогда џеръзгт се оуци слѣпимъ и оушеса **глоуци** оуслишетъ ѡта кифон Is35,5 Vtš Grig Hlud; **глоуцихъ** и нѣмыхъ и слакыхъ исцѣли словомъ кифоус те кај јлалонс 117d15Orb 84v8Bit 102r10Zag 85r6Šaf 45r26Hlud; **Улковѣкъ** ... иматъ дѣиствїе естъствъное да слышитъ съ огшима глаголеши ли єго **глѹ** како не слышитъ съ оуима леѓеци тов кифон 111r22Krn; **яности** ихъ по јбразову змиинову јако аспиды **глоуци** јатцикашти оуши свои ћосе јспидос кифон Ps57,5 Bon Pog, јако аспидъ **глоуци** Rdm Dčn; **нѣми** и **глоуци** дкоуше иџлѣсти ти велж иџиди из него то јлалон кај кифон пнеума Mc9,25 Rad Jov Krp Krat, **глоуцин** Dbm Dbj Mkd, sim. **глоуци** 38v6 et 133r7Krn; **дишноси** же **нѣссть** югъръ нж идолъ **глоу** и нѣмъ єїдволон кифон кај јлалон 116v16Stan; не **глоуци** идоломъ њвалкоу посилаюши нъ љријестору югъру 149b3Vtš; — јако **Улковѣкъ** бо прости тако мнѣни бисстъ жидми јако нѣмъ и јако **глоу** ѡс кифоус, ѡс тапеинос comPs38,3 Pog II **хѹдаз** Bon

KSM

ГГ/НА

ГЛѢБ- v. **ГЛѢБ-****ГЛѢКА**, -зъи f.

Stan

шум, **бучава;** *shum, rokot;* **noise, roar;** – **κρότος:** јакоже слыша архипъ **голкоу** водноу помкоул се къ архистратигу помоши юмоу тов кротон тѡн єдатон 8v19Stan – EXH

M

КТ

ГЛѢБ- v. **ГЛѢБ-****ГЛѢБЪ**, -а m., nom. propr.

kalKrp Stan

Глеб; **Глеб;** *Gleb;* – : св. мчк, син на великиот киевски кнез Владимир, †1015, 24.Jul. et 5.Sept.: въ тъжде дења (24.Jul.) сквально мжжукенкикоу бориса и **Хлѣба** роушъскою и въ кръщени роман и давид 283v6Stan, sim. **Хлѣба** 162r34Krp; борисъ ростовѣ **Хлѣба** моуровѣ 284r3Stan; посла мжж кръвопицж и оуби братка својего бориса на листи на шлатѣ въ шатре а **Хлѣба** въ смѣдинѣ 284r7Stan; въ тъжде дења (5.Sept.) оуспеније **Хлѣба** сквектајо земле роушъске ти скветъни мкунууеникъ **Хлѣба** бѣаше сърън югогууистивааго владимира 7v21.22Stan; **Хлѣбъ** въ моуронѣ кнјезоваše 7v27Stan – EXH

SM

КТ

ГЛАДАНИЕ, -ниа n.

orRdm

гледање; *видение; watching;* – : исповѣдал тѣбѣ господи вложе мон вса грѣхъ мож иже сътворихъ ... въ **гладани** неправеднѣмъ и въ послушани скврѣнѣмъ 94r18Rdm – EXH — Cf. **видѣниe** sub 1

M

ГГ

ГЛАДАТИ, -дај, -даєтъ ipf.

Rad Krp comPsalt Lobk parOrb parHlud Les

гледа, *йогледнува;* *смотреть, глядеть; to watch, to see;* – *βλέπειν, ὄραν, περιβλέπεσθαι, ἐμβλέπειν:* и исцѣли и ъко слѣпъ и нѣмъ глаголаше и **гладдаше** лолеин кај влѣпен Mt12,22 Rad Krp II զրѣти Mkd; даваи оуим **Улковѣкомъ** **гладати** тов влѣпен comPs93,9 Bon Pog; имъ бо нѣстъ дѣиствѧ доуходилааго како могјатъ **гладати** или разоумѣти ὄραν ՚и воеин comPs113,13 Bon Pog; въшьдъ въ гостиницж и **гладдаше** само и јвамо хота єж видѣти периблѣпето ѡде кѣк 111v18Les; въздръжаніе же оуима єже ... не **гладати** ни поразоумѣвати добродати ни же красоты єже не подобаетъ 170r24Les; не на свары мошни а на пѣнїе раславленни въ помыслѣхъ въдри

ГЛАДАТИ

ИАКО ζΕΦΕΡΙΕ **ГЛАДАЖЩЕ** А НА МОЛИТВѢ ДРѢМЛАЩЕ
ОУИМА ПОМѢЖАЖЩЕ СА ѡС ΘΗРРЕС ἐΜΒЛÉПОНТЕС
92v19Les ● ptc.-subst. **ГЛАДАЖИ** ГЛАДКО ПОМКИЛОВАН⁷
БЖДЕТЬК⁸ А СРѢТАЖИ ВЗ БРАТѢХЬ АСКРЬБИТЬ
ДЮГУШЖ ὁ βλέπων λεῖα Pr12,13 Lobk, **ГЛАДАМ** Orb
Hlud● ВИДАИ Grig – ЕХН — Cf. БЛЮСТИ sub 1,
ВИДѢТИ sub 1, ВЗГЛАДАТИ sub 1, ζερѣти,
СЪМОТРИТИ

KSM

ГГ/НА

ГЛЖБИНА, -ЗИ f.

Dbm Dbj Jov Rad Kрр Krat Mkd Ohr Slep Str Karp
Verk Psalt comPsalt orPsalt Parim Triod Vtš Stan Les Krn
Scr. ГЛЬБ- in Rad Krat Mkd Vtš Stan Krn, ГЛЗБ- in Krn

1. длабочина; глубина; depth, profundity;
– βάθος, βυθός, κύτος, πέλαγος; ή βαθεία
(Krn): дроуѓа же падоша на каменинхъ идеже
не имѣша землж многж и абије проџаваша
зане не имѣша **ГЛЖБИНА** земли βάθος τῆς γῆς
Mt13,5 Rad Dbj, **ГЛЖБИНЫ** Mkd● влагзи земѣ
Крп; sim. **ГЛЖБИНА** βάθος τῆς γῆς Mc4,5 Dbm Dbj
Крп Mkd, **ГЛЖБИНА** Rad Krat; **ни** висота **ни**
ГЛЖБИНА **ни** етера тварз ина **ни** възможетъ
насъ разложити ѿ любве божиж оўте βάθος
R8,39 Ohr Slep Karp Verk● om. Str; sim. **ни** горѣ
висоты **ни** долоу **ГЛЖБИНА** оўте като βάθος
186v1Les; проси сефѣ ζнаменіе ѿ **Господъ**
бога твоєго въ **ГЛЖБИНОУ** или въ висотоу εἰς
βάθος Is7,11 Vtš, **ГЛЖБИНА** Grig(bis) Lobk(bis) Orb
Hlud; ПОНЕЖЕ богуз **ни** же длгостъ имать **ни**
же широтъ **ни** же **ГЛЖБИНА** иже βάθος 48v11Krn;
висотоу небеснѹю оувѣдѣти и мора **ГЛЖБИНОУ**
испитати дрѣзостно юсъть и непостижимо
(sic, про непостижимо) 20d12Vtš; — ИАКО въ
множѣ исконшении пеуали ижеизитокъ радости
и иаже по **ГЛЖБИНА** нїшета [и]мъ избистъ въ
богатъство и пространство имъ ή ката
βάθους πτωхеіа аутѡн 2C8,2 Ohr Str Karp Verk
● за море, езеро: Ἄ· крати ладиа испроврьже
се со мною пошъ и дъунъ въ **ГЛЖБИНА** створиҳъ
евн тѣ βυθῳ 2C11,25 Verk Ohr Karp; камение
велико привеза на виie ихъ и въ **ГЛЖБИНОУ**
въврьже є εἰς τὸν βυθὸν 45r5Stan; съмштати
ГЛЖБИНА моржскж тѣ кутос тѣс θалáсстс Ps64,8

ГЛЖБИНА

Вон, **ГЛЖБИНА** моржскя Pog Rdm Dčn; по семь
сваџавъ имъ ῥцѣ и ноџѣ къ камени ташкоу и
въ **ГЛЖБИНА** моржскж въврьже и тѣ βυθῳ τῆς
θалáсстс 129r16Stan; сваљтии же власије пръвѣи
въ **ГЛЖБИНА** юзенжка въврьженъ бысъть и иако
по соуходу на зема изыде єн тѣ βυθῳ τῆς λίμнѣс
139v15Stan; — вездана послѣдана греховна
шбифдю ма и въ **ГЛЖБИНА** житеистѣи погржаяилемъ
єн пелагеи тоу βиou 177v22Zag 144r7Hlud, въ
ГЛЖБИНА (sic) 138r29Šaf● въ пжунѣ 219a20Orb
— Cf. **ПЖУИНА** ● fig. иж **ГЛЖБИНА** възвахъ к
тѣсѣ **Господи** єк βаθеou Ps129,1 Dčn Bon Pog
Rdm; иж **ГЛЖБИНА** сръдечнѧ сматх са єк
тоу βаθоу comHab3,16 Pog Bon; иж **ГЛЖБИНА**
сръдъца стеноание приносимъ благодѣтелю
богу єк βаθоу кардіас 94d40Orb 77v24Zag
59v15Šaf 19r13Hlud; иж **ГЛЖБИНА** сръдъца
глагола **Господи** **Господи** боже мои ѿ
βаθеias кардіас 218v26Krn; сам же иако (ом.
богу) вѣсть сръдъцъ **ГЛЖБИНА** и
промышленїа твоа прозрить ѿс θеòс εїдє та
βаθи τῆς кардіас sou 24r13Les ● неизмерност:
але **ГЛЖБИНА** богатъствоу прѣмѣдрости и
разумомъ божию ѿ βаθоу плодуou R11,33 Karp
Slep, sim. 184r1Dčn, sim. ω **ГЛЖБИНА** 97b29Vtš, sim.
ω **ГЛЖБИНО** 94a25Vtš; помкилоу ма **Господи**
ГЛЖБИНОЖ мкилко сръдниа твоего 94v19Rdm,
sim. 94r9Dčn; леѡнтии по **ГЛЖБИНА** богоу честии
βυθон θеолоғиа 21v4Zag 20c36Orb; ω **ГЛЖБИНО**
благости и длыготрѣпнѧ божиа 207v7Stan
2. ирийаси, бездна; пропасть, бездна;
precipice, abyss; – βάθος, βυθός, βάραθρον,
ἄβυσσος: ѿ адовы **ГЛЖБИНА** спакае въведи
ма ѿ βараптра 133c9Orb 121v18Zag 101v12Šaf
61v5Hlud; везданъ ζатворибы **ГЛЖБИНА** сваџавъ
мрътвъ видит са тѣнъ ἄβυссou о клеісаs
195d1Orb 165v16Zag 123r32Hlud; **ГЛЖБИНА** ѿриль
иесы дно и по соуходу ижеодитъ своихъ си 120c6Vtš,
sim. 104b14Vtš ● fig. да не паки въ **ГЛЖБИНА**
золъ впадж εїс βаθоу какѡн comPs68,16 Bon Pog;
ГЛЖБИНА стражна вѣста на ма и боуѓѣ
противенъ вѣтре βυθѹс moi тѡн παθѡн 51v28Zag
26v8Bit 28v4Šaf 62c6Orb, sim. 181v11Zag 139r31Šaf
222b24Orb 147r2Hlud; въведи ма иж **ГЛЖБИНА**

ГЛЖБИНА

γρέχοεντικ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀμαρτίας 81r11Šaf 96v32Zag 114c18Orb 41r34Hlud; сиа во въ **ГЛЖБИНА** низводатъ огъмъ үлкөвѣкогъ еіс тὸν βυθὸν тѡν ἥδонѡн 248r6Les

Cf. вездна, вездниe, глжбость, пропасть, прѣглжбина

KSM

ГГ/НА

ГЛЖБИНЬНЗ, -зии adj.

Dčn Vtš

длабински, длабок; глубинный, глубокий; deep; – то̄ βυθοῦ: оғгльбохъ въ типѣ **ГЛЖБИНЬНЗ** нѣсть ми постюаниа еіс ілънъ βυθоū Ps68,3 Dčn Глжбины Bon Pog Rdm — Cf. Глжбокъ

ГЛЖБИНЬНЗ ЛЬВъ морско чудовищте, кит: ѿ **ГЛЖБИННАГО ЛЬВА** тѣвѣчෙрни странны пророкъ въноутрѣнихъ валаи се авїе пронзыде пакыбїтїа спакасенїе ѿ զмїа үлкөвѣккоуғицие всѣмъ иавлии въ послѣднла лѣтка 122a15Vtš

EXH

KSM

ГГ/НА

ГЛЖБИТИ, -блж, -битъ ipf.

Zag

иа́га, ыроиа́за; па́дать, опуска́ться; to fall, to sink; – : нж ты ташъяниша дѣли **ГЛЖБАШНИИ** и болашиими и мисльми послѣдъствоужимкии алл' аутѣ та варутера тѡн ёргюн носеіс таїс катѣ гунымън ѡрмаси 98v11Zag Глжбите нж ты ташъяниш дѣлы неджгогуєши еже по ҏазои[мои] съг҃ѣшение 42v5Hlud — EXH — Cf. оғгльбитети

Ø

КТ

***ГЛЖБЛЬШЕ** adv. comp. 114r25Stan v. **ГЛЖБОКО**

ГЛЖБОКО adv.

Stan Krm

длабоко; глубоко; deeply; – єѡс βάθος, βάθу; баѳеа (Km): истрыгань бысѣть по рѣбромъ **ГЛЖБОКО** и муги ҏаздроблиенъ бысѣть и на концъ ог҃ѣкоше главоу юго єѡс βάθоū 21v6Stan; иако да сътвореть сълинари великие и да раскопаютъ землю **ГЛЖБОКО** потомкъ да покопаютъ сълинаре приходити води въ монастири баѳеа 244v22Krm

ГЛЖБОКЪ

● fig. **ГЛЖБОКО** во въздѣхнѣвъ баѳу стенѧза 157v21Stan, sim. 172v18Stan ● comp. **βαѳутиеров:** веде тамо великааго андониа помысливша иако **ГЛЖБЛЬШААГО** (sic, pro **ГЛЖБЛЬШЕ** єго) инь никто не видѣ въ поустына оти баѳутеров аутоū аллос оук еісїлѳев еіс тὴн ёртюн 114r25Stan — EXH

S M(глжбоко)

КТ

ГЛЖБОКЪ, -зии adj.

Dbm Dbj Rad Krp Psalt comPsalt Grig Lobk parOrb parHlud Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Stan Les

Scr. гльб- in Vtš Stan

длабок; глубокий; deep; – βαѳути, (ζоферо́ς): ни поуѓрпальника имаши а кладаъзъ **ГЛЖБОКЪ** юесть то фр ар ёстивъ баѳу J4,11 Rad Dbm Dbj Krp; вода **ГЛЖБОКА** слово въ срѣдьци мажоу ѽдвор баѳу Pr18,4 Hlud Grig Lobk, вода **ГЛЖБОКѢ** Orb; иџбави ма шть ненавидаштихъ ма и шть **ГЛЖБОКЗИХъ** вода ёк тѹ баѳуицъ тѡн ѽдатю Ps68,15 Bon Pog Rdm Dčn, sim. ѿ **ГЛЖБОКЫХъ** вода ёк тѡн баѳевон тѡн ѽдатю 210v22Les; пришьдъ на мѣсто побелю копати ровъ **ГЛЖБОКЪ** ѡругма баѳу 25r8Stan; по семь вънидоста въ камень **ГЛЖБОКЪ** и мколаша са прѣдаста свои дюгши господееви еіс пѣтранъ баѳеіан 105v14Stan ● fig. үлкөвѣка мѣнитъ христъа и немъже еестъ писано и **ГЛЖБОКО** срѣдъци єго вкога бо постигнѣти невѣзможно баѳеіа и кардіа аутоū comPs63,7 Pog Bon; радостно ѿчишъ са ѿ **ГЛЖБОКЫХъ** ӡъль 3с6Orb; иако ѿ **ГЛЖБОКЫХъ** поши иџбавлѣж ѿс ёк нуктѹс баѳутатетс лутроуменоис 21v16Zag 20d26Orb; 8тѹн8емъ 8тѹна **ГЛЖБОКЪ** и за миро пѣсни принесѣмы къ влакадырци ѡрѳроу баѳеоис 210d1Orb 169r9Zag 133r21Šaf 138r14Hlud, sim. 44v12Šaf; присно тма бысѣтьми и **ГЛЖБОКА** мъгла и пошъ грѣховнаа 113b33Orb 79v21Šaf 40r6Hlud Глжбини мракъ 95r14Zag; тѣмже напастеніи монхъ ѿжені тмоу **ГЛЖБОКОЮ** 207b30Vtš; тьма **ГЛЖБОКА** ѿбъиметъ ихъ скотіа те баѳеіа 135r21Les; въ **ГЛЖБОУ** старости житие ѿставиъ єн баѳутатет ѿрда 26v6Stan; нж истрѣгнѣв ма ижъ **ГЛЖБОКААГО** съна вѣстаби ма тѹн Ѷоферон ѿпюон 119v2Šaf, ѿ **ГЛЖБОКА** сна 140r6Zag нж ѿтраси

ГЛЖБОКъ

ми ωμραγενie ѩ сна въстани ма 87г9Hlud; въ
снѣ прѣстасъ тогда сѫшомоу спасицехлю
глжбокъ разъмъ ѩкриевъ 43b32Orb; нь мколи
врачю всеблауженне даровати мироси мири
глжбокъ 202а27Vtš — Cf. Глжбина

KSM

ГГ/НА

ГЛЖБОРОДИТЕЛЬНъ, -зъи adj.

Vtš

роден од глабочинаша, од безднаша;
рожденный из глубины, безды; *born of the*
abyss; — : сошоу **глжбородителъноу** չемлю
слънцє нашествова дѣтемъ и ногда бысѧтъ
яко стѣна огогустѣ шва поли 131b2Vtš — EXH

0

КТ

ГЛЖБОСТЬ, -и f.

Krn

глабочина; глубина; depth; — **βάθος:** и въ
колицѣствѣ же дѣиствоуетъ сиречъ въ
глжбости въ широти и въ չрацѣ длъготѣ еіс
бáтос 92v11Krn; нь яко сѣтъ власи (sic, про
трихъ) стоятелны сиречъ иматъ и **глжбости**
и длъготѣ и широтѣ бáтос 91v25Krn; есѧтъ
некакѡвъ яко какоѣство не иматъ или
длъготоу или широтѣ или **глжбость** не иматъ
бáтос 130r25Krn — EXH — Cf. Глжбина sub 1

M

КТ

ГНАФЕИ, -фем m.

Dbm Dbj Krat

избелувач, белилка (bibl.); *белильщик;*
fuller; — **γναφεύς:** и выша րիզы его блъстащеж
вѣли չѣло яко снѣгъ լաւѣхъ же не можетъ є
гнафи таւѣхъ огѣвѣлити гнафеус Mc9,3 Krat,
гнафен Dbm Dbj Mkд, corr. in marg.
Dbm — EXH — Cf. Бѣлильникъ, Бѣлити sub 1
(бѣлан), Бѣльникъ

KS

ГГ

ГНАФЕОВъ adj. poss.

Grig Lobk (parOrb)

на избелувачош, на валавичарош;
белильничий, валильщика (gen.); *fuller's;*

ГНИЛОСТЬ

— *τοῦ γναφέως:* и рече Господъ къ исани
ициди въ срѣтенie ахазово ... къ кжпѣли
вышнѣго пажи села **гнафевка** τοῦ γναφέως
Is7,3 Lobk, **гнафевка** Grig, **гнетевка** (sic) Orb
— EXH

S

ГГ/НА

ГНЕСТИ, ГНЕТѢ, ГНЕТЕТъ ipf.

Rad Krat Mkд parOrb

1. իրիտսկա, սիսկա; теснить, давить;
to press, to crowd in upon; — **ἀποθλίβειν:**
наставниче народи оутѣшнѣхъ та и **гнетжть**
и ГЛАГОЛЕШИ КТО єсть коинѣи са мнѣ
апоѳлібоуси L8,45 Rad Krat Mkд] народи
օғнѣтажть та и оскъблѣхъ Dbm, народз
օғнѣтаетъ та Dbj, народы օғнѣтажть та
и рѣхъ та Jov, народи օғнѣтажть та Kр
— Cf. *гнетати, рѣяти, օғнѣтати

2. ղնեշե, ղика; уминать; to stuff down;
— про **ծինքեւ:** горе въстажимъ չакօյդր и
квасъ **гнеташимъ** ջճճимъ в්чера вино бо ж
съжежеть то сікера ծինքութ Is5,11 Orb] квасъ
гонашимъ Grig Lobk

EXH

KSM

ГГ/НА

ГНЕТЕОВъ per err. Is7,3 Orb v. ГНАФЕОВъ**ГНИЛА, -зъи f.**

Grig

глина; глина; clay; — **ծուռակով:** тогда
стразъ ноշѣ **гнила** и желѣзо и мѣдъ и срѣбро и
злато и въистѣ яко и прадахъ ѩ гоумна
լѣтнѣго то ծուռаков Dn2,35 Grig] скадѣлъ
Lobk Hlud Vtš — EXH — Cf. Скадѣлъ

S M(глина)

ГГ

ГНИЛОСТЬ, -и f.

Les

ղնլոսի; гнилость; rottenness; — **σηπεδѡν:**

- fig. хօփж огбо въстакатель ագնեննж (sic)
прижти да ѩ **гнилости** огдалите са тѣс
спеедонос 92v8Les; ῶբրѣзи ѩ севе гրѣховныж
тажоты мколикѣтви принеси слѣзы пролїан па

ГНИЛОСТЬ

ТВОЖ **ГНИЛОСТЬ** εἰς τὴν σηπεδόνα 117r8Les – EXH
— Cf. ГНИЛЗ¹, ГНИЛЬСТВО

М

КТ

ГНИЛЗ¹, -Δ m.

Les

гнилеж, гнилосӣ; гниль, гнилость; rotten, rottenness; – (χυμός): ● fig. Аще оғбо омрағеніе бываєтъ ў топлоты и горкыж қажыны или **ГНИЛОМЬ** оүмножившем са кай тоң ҳұмоду плевонáсантоz 49r11Les – EXH — Cf. ГНИЛОСТЬ, ГНИЛЬСТВО

Ø

НА

ГНИЛЗ², -ЗИИ adj.

comPsalt Zag Šaf trOrb Les Krm

гнил, скайан; гнилой; rotten; – σαπρός, σαθρός, μοχθηρός; σαπημένος (Krm): съктъ две дзскы и єдина єстъ **ГНИЛА** и малостоателнаа дрғга же єстъ զдраваа и мишигостоателнаа сапетмени 50r19Krm; кркъстомъ тѣмъ бо скроғшени бзшк иако съскдз скждеңника сирғыз иако զօձи **ГНИЛЗ** օс тстрақа сафра comPs88,33 Bon Pog; мажиie грѣшици и неуьстиви и скврьнни посатъ тамо плодъ стоядовитъ и **ГНИЛЬ** карпòn аісхрòn кай сапрón 183r23Les; грѣшици же иако мѣдь **ГНИЛА** шбрашжт са օс прօсказуа ҳұтраz εύрісконтаz 182r16Les ● fig. өрашно аңырғельское астана 8пюдюбих са скотъ тѣмъ питѣти са զловами **ГНИЛАМИ** тὴн мюхтәрән какіаn 67b13Orb 56r19Zag, **ГНИЛЗИИМН** 33r5Šaf – EXH

Nota: per err. pro **НЕГНИЛЗ**: дрѣко бо **ГНИЛО** (sic, pro **НЕГНИЛО**) иžириаєтъ дрѣводѣль ҳұлон ғар әспіттоz Is40,20 Hlud ● **НЕИЗГНІЛО** Grig, **НЕГНИЛО** Lobk Orb

SM

ГГ/НА

ГНИЛЬСТВО, -А n.

trOrb trHlud

гнилосӣ; гнилость; rottenness; – : ● fig. иако соль сладкы сѫше ҹүенни **ГНИЛЬСТВО** ҹма мюеги исчшите и неразумниа тмж ңырнѣ әженѣте съва туа апօсстоули گәсподини

118c34Orb, **ΚΝΙΛΛΣΤΒΟΥ** (sic) 45v38Hlud ● врѣдзы оғма мюеги 73r25Šaf – EXH — Cf. ГНИЛОСТЬ, ГНИЛЗ¹

М

КТ

ГНИЛѢНЗ, -ЗИИ adj.

Grig Stan

շլիք; глиняный; made of clay; – ծուրակոս: нозѣ үастъ єдина желѣзна үастъ єдина **ГНИЛѢНА** ծուրակинов Dn2,33 Grig ● скждѣлна Lobk Hlud Vtš; оғдафи тѣло в нозѧ желѣзնѣ и **ГНИЛѢНЗИ** ծուրակинов Dn2,34 Grig ● скждѣлна Lobk, скждѣлнѣ Hlud, скoudѣлнѹю Vtš; положена быкты глаува ѿго въ съскдѣ **ГНИЛѢНЗ** еис ағгейлон ծուրակинов 150r5Stan – EXH — Cf. СКЖДѢЛНЗ

SM

ГГ/НА

ГНИТИ, ГНИЖ, ГНИЕТА ipf.

Jov comPsalt Šaf trOrb trHlud Les

շնի; гнить; to rot; – σήπεσθαι: ● fig. եզնյտք бо сръдце адамле **ГНИАШЕ** грѣхомъ и боғреj էսеңтреi comPs108,22 Bon Pog; силож եկожиек добротѣтѣли **ГНИЖШИ** грѣхъ ῶբըցշի ձշе и եօցրօу прилѣпимъ са тὴн спепедонъ тѣs ամартіаs 68r7Šaf, **ГНИЖШЕ** 104a40Orb ● ղնշշիչъ 86r4Zag ● ptc.-adj. **йокриен со чирови, ղноен; покрытый язвами, гнойный; covered with sores, ulcerous; – ԵԼԿՈՒԹԵՆՈՅ:** նիշ же дроғы եѣ լազаръ иже լ[еж]ааше при երատѣхъ єго **ГНИЖ** և լկամенос L16,20 Jov ● ղունի Dbm Rad Krp Mkd, въ ղոյю Krat; նи պոնѣ կրօգուց ղ սвоյ թրպէзы подавааше ջեղомоу **ГНИЖՈՄՈՅ** սրօցու նա մѣстѣ կալнѣ պօրյենнааго փом же и мѣхамъ лежж նа սումѣ 76r25Les; հօսподи ... եօլք ղ թեր տեսիք իշլիաвш водж и կրъвъ иако и масло եղլիա ҳристյ եօլք իշե սրօցու մոխъ **ГНИЖՋԻ** օважи иако ներեւսномоу սъуетан ма լիкоу иако մկլօսրէծ (тас օնлѧс тѡн տրամատон мօн тѣ мօтօсей պերիֆիշօն) 51r33Hlud ● նа իշե երեմնի լեстно աեզձաv 109r25Zag, նа իշե երեմնի չեстно աեզձաv 91r13Šaf, նа իշե երեմնի չեстно աեզձаv 123b8Orb – EXH — Cf. ղունի, ղունզ

KSM

ГГ/НА

ГНОЕНИЕ**ГНОЕНИЕ**, -иा п.

trOrb trHlud Vtš

чир, гнојна рана; язва, гнойная рана;
ulcer, ulcerous wound; – σηπεδών, ἔλκος:

● *fig. ГНОЕНИЕ* спасе исцѣли смѣреныя ми дкоуыш єдине врѹю и пастырю тѣн стпедона 116c26Orb 44r7Hlud] стрѹпы 82r21Bit, ѧзви 100v21Zag; весь ѧзвењ єсмь весь христу мон влѣкомъ єсмь ицѣли ми *ГНОЕНИЯ* стрѹпи стрѹсти веник аже ѿ грѣхъ тѣ єлкѣ 48d31Orb] гноианыж стрѹгпы 19r3Šaf; моудростъ съставною и словою прѣсоѹшию и врѹсь встѣхъ христу дрожьши дѣво *ГНОЕНИЯ* и ѧзви дкоуыше мою исцѣли лютие и многоврѣмѣннїе 79c20Vtš; силою блаженствомъ идолскою честавиль юсы *ГНОЕНИЕ* прѣмоудре сладкимъ словомъ вѣрнимъ ср҃вдца ограждаю ѿтоѹшихъ тѣ 168b16Vtš; господородителнице прѣѹчила дкоуыше мою ѧзви и *ГНОЕНИЯ* михлкоустиненою мкоулбою сы дѣво ѿцѣсти 224c12Vtš – EXH — Cf. ГНОИ¹ sub 2, стрѹгпѣ, ѧзва

M

КТ

ГНОИ¹, гноиа т.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Psalt comBon orPsalt Parim Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Stan Les Krn

1. гној, губре, измеї; навоз, удобрение, помет; manure, dung; – κόπριον, коприа, κόπρος, σαπρία, σῆψις: честавї ж и се лѣто доидѣже ж ѿкопаж ѿкрѣсть и ѿциплю ю *ГНОЕМЬ* вѣло коприа L13,8 Rad Dbm Krp Krat Mkd, *ГНОИАМЪ* Dbj; аще соль ѿбоѹаетъ ѿ ѿемъ ѿсолить са ни въ Ѷемли ни въ *ГНОИ* тѣвѣ есть оўте еїс коприаん L14,35 Rad Dbm Dbj Krp(bis) Mkd, въ *ГНОЮ* Krat; потрѣбиш са въ єндорѣ и вышж иако *ГНОИ* Ѷемныи копрос тѣ ѹ Ps82,11 Rdm Bon Pog Dčn; ты же самъ въ *ГНОИ* и въ ѿзвехъ сѣдиши єн саприа Job2,9 Lobk Grig Orb Hlud; смиде въ адъ СЛАВКА ТВОЯ и многую ти веселїе подъ тобою прострѣ ты *ГНОИ* и покровъ твои ѿрѣвъ сѣpsi Is14,11 Vtš; тѣмъ же възлюбленне аще потрѣблѣши *ГНОИ* срѣднѣго двора потрѣби и вънатрь мироскиж походит та мѣсамла јпѡ тѣн коприаん 15v12Les; вы не ѹадите

ГНОИ тѣуїю иакоже глаголеть царь да бѣдетъ ѹѣ троуєте коприа 233v20Krn (cf. Is36,12) ● *fig. ТОГОЖДЕ ПОНОВИ СЛГНИВША ГНОЕМЪ* грѣховнѣимъ тѣ саприа тѣс ѿмартиа comPs112,7 Bon Pog

2. гној, гнојна рана, чир; язва, гнойная рана; pus, ulcerous wound, ulcer; – ἔλκος, ἵχωρ: нъ и пси ѿблобижахъ *ГНОИ* єго тѣ єлкѣ аутоу L16,21 Rad Dbm Jov Krp Krat Mkd; и изыде же дикаволъ ѿ лица господа и поради иѡва *ГНОЕМЪ* лютомъ ѿ ногог до главы єлкеи понрѣ Job2,7 Lobk Grig Orb] ѿгнемъ (sic) Hlud; и прижть же иѡвъ ѿѣпъ да стрѹгjetъ *ГНОИ* скон тѣн іхѡра Job2,8 Lobk Grig Orb Hlud; пиш агг҃еульскж приюмааше и *ГНОИ* скющи ѿ [т] ранъ юя исцѣлѣ тѣ єк тѣн плаѹѡн єлкѣ 283r22Stan; пиш же євѣ етерь именемъ лазарь и лежаше при вратехъ єго въ *ГНОЮ* ѿлкѡмѣнос L16,20 Krat] *ГНОИНЪ* Dbm Rad Krp Mkd, ГНИЖ Jov ● *fig. ПОМРАУЕНАГО МИ ОУМА СВЕРИ ПЛѢНЕНАГО ГНОЕМЪ* страсти аїхмалотон єлкомуенон пѣтеси 21v5Šaf 46r3Zag] от. 52c1Orb; тѣло ми са ѿскврьнави и дкоуыш ми ѿкалѣнъ бѣсѣтъ и въ *ГНОИ* весь єсмь нѣ иако врѹз христу ѿбо ѿко поклаӡниж ма нѣионѣ ицѣли 78v29Šaf] весь ѧгнои са ѿлос ѡлкѡмѣнос 94r14Zag, весь съгниж са 112c23Orb, весь съгнижъ 39r3Hlud — Cf. ГНОЕНИЕ, стрѹгпѣ, ѧзва

KSM

ГГ/НА

ГНОИ², гноиа т., nom. propr.

Stan

Койроним; Копроним; Copronymus;

– Копрѡнумоs: гр. κόπρος ‘гној, измет’, прекар на византискиот имп. Константин V (741–775): та євѣ при костандинѣ *ГНОЮ* тѣзоменитиамъ (sic) Копрѡнумоу 287v2Stan; прикедена бысѣтъ къ *ГНОЮ* тѣзоменитомоу 287v17Stan – EXH — Cf. КОНСТАНТИН

Ø

НА

ГНОИНЪ adj.

Dbm Rad Krp Mkd Stan

покриен со чирови, гноен; покрытый язвами, гнойный; covered with sores, ulcerous;

ГНОИΝΖ

— **εἰλκωμένος:** ниши же въ нѣкто именемъ лазарь иже лежаше при вратѣхъ єго **ГНОИНЬ** εілкѡмéноς L16,20 Rad Dbm Krp Mkd॥ гниж Jov, въ гною Krat; и самого огнѧвена на гноиши **ГНОИНА** и строупива повръже и 212v6Stan – EXH — Cf. ГНИТИ (ptc.-adj.), ГНОИАНЗ

KSM

ГГ/НА

ГНОИЩЕ, -ѧ п.

Psalter parHlud Zag Šaf trOrb trHlud Stan Les Krn

буншиш; навозная куча; dunghill; – коприа, **копрос:** въздвигажа ѿтъ земля огъбога и ѿтъ **ГНОИЩА** огстраблѣетъ нища аѣтъ коприац 1Rg2,8/St Bon Pog Rdm Dčn, sim. 16v23Les; sim. Ps112,7 Bon Pog Rdm Dčn, sim. 51r15Les; и тои сѣдѣше на **ГНОИЩИ** въѣ вратъ града єпѣ тѣс коприац Job2,8 Hlud॥ на смѣтиши Grig Lobk Orb; иша на **ГНОИЩИ** опраивдали са слышала еси дкоуше моя єпѣ коприац 112b32Orb 93v27Zag 78v10Šaf 38v27Hlud; многъ си въ ўадѣхъ и славенье въезжалипж бесчаденъ и вездомокъ полатж 8бо **ГНОИЩЕ** бисерие же ст҃ропи въмѣниш жа ємоу тѣс коприац 112c3Orb 94r8Zag 78v17Šaf; онъ же послал огъскноути и съ дѣма воинома и послал глаꙑ юго въ иероконскому мѣже и скрина въсѣтъ въ **ГНОИЩИ** нѣкоиемъ єнъ коприац тѣс 40v27Stan; онъ (sc. ишъ) аще и ўеда своя погоубль нъ поне имѣше **ГНОИЩЕ** и лежаше въ нѣмъ аѣ же не имамъ гдѣ глаꙑ подклонити нъ єсмъ въ тоуждихъ тоуждъ тѣс коприац 256r15Krn — Cf. смѣтище

KSM

ГГ/НА

ГНОИАНЗ, -ѧи adj.

Šaf

гноен; гнойный; ulcerous; – (ελκος): въесь огнѧвенъ єсмъ въесь христе мои влѣкомъ єсмъ ищѣли ми **ГНОИАНІХ** строупы страсти великихъ єлже ѿтъ греѣхъ моихъ тѣ єлкѣ 19r3Šaf॥ гноениѧ ст҃ропи 48d31Orb – EXH — Cf. ГНИТИ (ptc.-adj.), ГНОИНЗ

M

КТ

ГНОУ- v. ГНѢ-**ГНѢСИТИ v. ГНѢСИТИ**

ГНѢВАТИ per err. Mc5,24 Krp v. *ГНѢТАТИ

ГНѢВАТИ СА, -важ са, -ваетъ са ipf.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Slep Vran Karp Psalt comPsalt Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Les Krn

се ȝневи, се ȝрди (на некоѣ, за нешию), **се ȝуши** (некому, на некоѣ, за нешию); **гневаться, сердиться** (на кого-л., на что-л., за что-л.); **to be angry, to be furious** (with sb, at/about sth), **to be cross** (with sb); – **օրցիչесѳаи, չոլան, չնեշեւ, ուկրանեսѳаи, թսմուխեն, թսմուսѳаи, չըկուեն, չմբրւմեսѳаи, վլաս-ֆումեն:** հօսպօձ въցէсаրи са да **ГНѢВАЖТЬ СА** людне օրցիչесѳօсан Ps98,1 Bon Pog Rdm Dčn, sim. 156v15Zag 129v26Šaf 108v32Hlud, sim. 16b28Vtš; лъстиви людне յаростиж **ГНѢВАЖЖ СА** թսմու չնեկոտենто 226b32Orb॥ ճրչахж са 185r24Zag, ճրչахж са 143v26Šaf, դրչахж са 150r36Hlud; аще и на пѣніе въздвигнєши єго **ГНѢВАЕС СА** թսմուտай 166v21Les; и неразоумни въси въ в поустыни и ногда օպшще на сдѣтелѣ չափистно сдѣлаш **ГНѢВАЖЩ СА** վլասֆունտес 143v33Šaf; иуда лъстиви չритъ блջдници չեливаражи и тааше са везаконьимъ прѣдати помзишлѣж онъ власы простираше онъ же **ГНѢВААШЕ СА** приноса въ міра мѣсто ревъность չлж 120v23Šaf॥ **ГНѢВА** испльнѣаше са 142v19Zag • ptc.-subst. **ГНѢВАЖИ** бо са քуշе погоублѣеть дкоушиж свояхъ **ГНѢВАЖИ** бо са въсегда въ матежи живеть օրցիչоменоς ... օ օրցіօс 163r6.7Les • **на кого, на комъ, на չъто:** на ма ли **ГНѢВАЕТЕ СА** յако въсего չлкоենка չдраба сътвориխъ въ сѫботж չмои չолате J7,23 Rad Dbm Dbj Jov Krp Krat; sim. նինѣ **ГНѢВАЕТЕ СА** յако չլօբենка всего չдраба сътвориխъ словомъ նүն չмои тѣ չолате 226d2Orb॥ նինѣ моего дѣла не разоумѣсте 150v18Hlud; поуто са на ма **ГНѢВАЕТЕ** еїс ти նմեն օրցիչесѳе 256v2Les; иродіада же **ГНѢВАШЕ СА** на нз и хотѣше єго չбити չнѣхен аутѣ Mc6,19 Mkd Dbm Dbj Krp Krat; не **ГНѢВАН СА** възлюбленне на брата своего սի ուկранѣի կатѣ тои ծdeլփոն սու 51v22Les; вѣ же иродъ **ГНѢВԱԱ СА** на тирѣны и

ГНѢВАТИ СА

СИДОΝѢНЫ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις A12,20 Vran; **НЕ ДА ГНѢВАЕСТ СЕ НА НА КОГО БЕЗ** вини или сэ виною ѿхъ на ѿргицетай тиа 50v24Krn; мажи любите жены не **ГНѢВАНТЕ СА НА НИХЪ** мὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς C3,19 Karp Slep; то ӈже абие иосифъ **ГНѢВАЖ СА НА НИХЪ** ρεчъ сице кай єфти ємбримоуменоис 267r16Les; ГОСПОДИ БОЖИЕ СИЛЬ ДОКОЛЪ **ГНѢВАЕШИ СА НА МОЛНИЯХЪ** рабъ твоихъ ѿргицъ єпти тиа просенуխъ Ps79,5 Rdm Bon Pog Dcn; не въспрашаюшимъ иави се обрѣте се не исклонимъ по христу георгии **ГНѢВАЕ СЕ НА ПРѢЛЬСТЬ ВѢСОВСКОЮ** 147d27Vtš — Cf. **БЕЗЛАРАВАТИ СА, ИФРИТИ СА**

KSM

ГГ/НА

ГНѢВЪ, -а м.

Evang Apost (incl. apOrb apHlud) Psalt comPsalt Parim Triod Vtš Stan Les Krm

гнев, лушина, бес, яросъ, срдба; гнев, яростъ; anger, ire, fury, wrath, rage; – ѿргъ, пикриа, пароругимбъ, Ѹумбъ, апелъ, маніа, апоскоракисмъсъ, єхтара: ищедиа єхиднова кто сказа вамъ вѣжати ѩ граджшаго **ГНѢВА** ѿпти тиа меллоусоги ѿргиц Mt3,7 Krat Stm Krp Mkd, sim. L3,7 Dbm Dbj Krp Krat Mkd; се ГОСПОДЬ иако ѿгнь придетъ и иако боурѣ ѿржниа єго възнати иростиа мъсть своя и **ГНѢВА** свои въ пламени ѿгњиа апоскоракисмъв аутон Is66,15 Lobk Grig Orb Hlud; савель єще дихаж **ГНѢВОМЪ** и оубиствомъ на оѹченики ГОСПОДНА припадъ къ архиє[ре]ю апелъ A9,1 Verk Ohr Slep Str Vran Karp; иже оуста клатви и **ГНѢВА** исплезнена сјть ѿрас кай пикриас R3,14 Karp Slep; **ГНѢВАНТЕ СА А НЕ СЫГРѢШАНТЕ СЛЪНЦЕ ГНѢВА** вашихъ да не заидеть ѿ ѿлес мὴ єпиднётъ єпти тѣ пароругимбъ ѿмъв E4,26 Karp; еже естъ иако аще и улкоевѣци **ГНѢВАЕТЕ СА НЖ НЕ СКОНЧАНТЕ ДѢЛА ГНѢВОУ НЖ ДАДИТЕ МѢСТА ГНѢВЪ** иакоже пишетъ мὴ телейте то єргон тиа ѿргиц, ѿлла боте топон тиа ѿрги comPs4,5 Pog Bon; спасъ жезирки ѩ идолъскааго **ГНѢВА** и проскѣтивъ ж благодѣтиж єк тиа еідовликтъсъ маніаис comPs97,2 Bon Pog; **ГНѢВА** гоубить и мѣдрыя ѩвѣтъ же подъпадаа ѩмѣтааетъ ирость слово жестокое въздвигаетъ

ГНѢВЪ

ГНѢВЫ ѿргъ ... ѿргиц Pr15,1 Lobk, **ГНѢВ... ГНѢВЪ** Grig Hlud, **ГНѢВО** (sic) Гвбителъ ... **ГНѢВЬ** Orb; сицевыи въ монстыри которы и **ГНѢВЫ** въздвигаетъ и въ ѿбъшени брати юсътъ иако ѿржда желѣзочъ ѿргиц какъ махас 165v1Les; и оуклони са и штиде сэ **ГНѢВОМЪ** єв Ѹумъ 4Rg5,12 Lobk Hlud Vtš; иетъ бысътъ иудѣискими воини съ **ГНѢВОМЪ** и съ веплемъ и ѩѣло билемъ и съ ѿригами свѣданъ бысътъ метъ ѿргиц 31r19Stan; абие поженжтъ ихъ ѩ сѫдиша съ великымъ **ГНѢВОМЪ** и прѣдадатъ ихъ въ ѿржѣ смръти да оупасеть ихъ мета мегалову кланумои 308r4Les; истильномоу въогъю постиме са ѩ брашна въздржажюще са и жика **ГНѢВА** лъжж и всѣхъ ипѣхъ штоуждими ст҃ржасти да ѿисти паскъ ѿзримъ ѿлѡсоги Ѹумъ какъ ѿеудои 45v11Zag 21r10Saf; пости са дѹгъше моя ѩ злобъ и лѣности оудржжи са **ГНѢВА** и ирости и всѣкого грѣха ѿргиц 34r20Saf 57r13Zag 68a2Orb; притренно же и люто єже въ **ГНѢВЪ** прѣбывавати то ємѣнеин тиа пикриа 51v17Les; иакоже видѣше **ГНѢВЬ** свои посмѣшень ѩ съвѣтъаго повелѧ прѣдъ градъи извѣсти и и скроушити голѣни ѿго тои Ѹумъв аутон 28v24Stan; а иже иматъ на са **ГНѢВЬ** и слоѹчит са имъ оумрѣти тѡ ненизмолимы сѫдъ прннимжть иако мрѣзци сѫше въ кромѣши тъмъ пондѣтъ ои бѣ єхонте єхтаран катъ ѿллілов 307v7Les; о жидовскoe възгмие въ **ГНѢВА** възаконнихъ ѿто небѣроно видѣвшее и не вѣровасте христоу ѩ маніа ѿнумъв 219c24Orb] въ иудеиско оубо помышление и съврание възакони 138v24Saf, иудеиско помышление съврание възаконо 144v10Hlud — Cf. **ИРОСТЬ ♦ БЕЗ ГНѢВА СЫН – єоригитос:** сицевыи которамъ не радоѹетъ са къ всѣмъ любовь показоуетъ **БЕЗЪ ГНѢВА СЫН** и къ съвранию не прнгашаетъ са єоригитос лоуомаҳиаис ѿ чайреi 162v10Les ♦ **ГНѢВЪ БОЖИИ – ѿргъ тои Ѹеоу, Ѹеомніа:** иже не вѣроуетъ въ съвранию не оѹзъритъ живота на **ГНѢВЬ БОЖИИ** прѣбывааетъ на немъ ѿ ѿргъ тои Ѹеоу J3,36 Dbm Dbj; градове потонжж и мѣста опонустѣш ѩ **ГНѢВА БОЖІЯ** и никакоже встравиход са ѿпти ѿргиц тои Ѹеоу 124r13Les; бежетъ ѩ црквѣш да

ГНѢВ

не ογμρέτε ὃ **ГНѢВА** εκοιχία ἀπὸ τὴν ὄργὴν τοῦ θεοῦ 173r2Krn; **ΕΚΟΙΧИΜЬ ГНѢВОМЬ** и моромъ ұмерьшимъ ζλѣ τοὺς θεομηνία θανατικῶν ἐκτριβέντας 9r3Zag ◆ **ΝΑ ГНѢВА ΔΒΙΣΑΤИ, ПОДВИГНІХТИ, ПРѢВРАТИТИ разгневува, разгневи; сердить, разгневавть; to anger, to make angry; – εἰς ὄργὴν, εἰς μανίαν κινεῖν:** шеличайши үтесауға әхаба неправды ради и ဇаконопрестапныхъ дѣланеи **ΔΒИЗАШЕ И НА ГНѢВЬ** и на یарость էкінен айтөн εἰς ὄργὴν και θυμόν 106r13Stan; тѣмъ ѧко **на ГНѢВЬ** и یарость **ПОДВИГОУВЫ ИГЕМОНА** мъуемъ глаукоғ юго оғсѣкош еіс ὄργὴн και θυμόն κινήсаς 64r9Stan; **ВЕЛИКОМЬ ГЛАУСОМЬ ГЛАГОЛАШЕ ѧко ХРИСТОВИ** моюмоғ вѣроуги и прѣвайдѣти **ИДОЛЫ** беҙбожныи **на ГНѢВЬ** множани **ПОДВИЖЕ ИГЕМОНА** εἰς ὄργὴν πλείονα кратоунтас էкінене 143r12Stan; **на ГНѢВЬ ПОДВИЖЕ** юлины не трыпеше զրѣти христиоғ покланяюмоғ соғшыоғ ѫ ніего а идолъ прѣвайдѣти εἰς μаніан էкінене тоὺς ἔλληνας 12v28Stan; **МНОГЫИ ѫ юлии** оғуғе абрашақе къ **БОГГОУ** **на ГНѢВЬ** **ПРѢВРАТИ** июдѣиε εἰς ὄργὴн էкінене 46r4Stan

KSM

ГГ/НА

ГНѢВЬЛИВЪ, -ЗИИ adj.

Slep Bon Pog Grig Lobk parOrb parHlud Les Krn

гневлив, гневен, срдиш; гневливый, гневный, сердитый; soon angry, angry, wrathful; – ὄργιλος; ὄργιζόμενος (Крн): λγγε жити въ поустыни нежели съ женој 8статок сварливож и **ГНѢВЛИВОЖ** ὄρгілоу Pr21,19 Orb Grig Lobk Hlud; подобаетъ во епискоугоу беєс порока 8зити ѣко **БКОЖИОУ** приставникъ не **ГНѢВЛИВ** не **КВАСЛИКОУ** мѣ ὄргілоу Tt1,7 Slep; **БЕСИ** же єсмы ғрьди и **ГНѢВЛИВЕН** и ѧри и дроугъ дроугоғ 8авидаше и ревнѹше ὄргілои 60v14Les; 8же **на всѣхъ** ѧрит са **нағль ГНѢВЛИВ** 8аздараzenъ ὄргілос 291v25Les; **и збавитеелъ мон** **ѡтъ врагъ монихъ ГНѢВЛИВИХъ** ὄргілоу Ps17,49 Bon Pog; скрзенъ же ңарь и **ГНѢВЛИВ** и не имѣше ұто сътворити ὄргізоменос 183r13Krn — Cf. **ГНѢВЬНЪ, ѧростънъ, ѧрз**

KSM

ГГ/НА

ГНѢЗДО**ГНѢВЬНЪ, -ЗИИ adj.**

Grig Lobk parOrb parHlud Les

гневен, срдиш; гневный, сердитый; angry, wrathful; – ὄργιлос, тѣс ὄρгїц, тоû ѹмод, тѣс тикриас: сицевыи въ миѳѣ یестъ въсегда ѧросты **ГНѢВНЫИ** д^коуѓъ ѫгона въсегда ѫ сеbe ὄргілон πνеұма 162v1Les; д^коуѓъ **ГНѢВНЫИ** и ѧростънъи прогона въсегда ѫ сеbe ѧко сего д^коуѓша и тѣло въсегда զдрава یестъ т^к πνеұма тѣс ὄргїц 162v22Les; **видѣв** же влакадырка дръгостъ ихъ и **ГНѢВНОЕ** погнаніе съ кротостиж вѣкож и блакагостыненж своеј болеж сеbe прѣдаскъ въ ѹжыкы нѣуьстивыхъ тѣс ὄргїц кінѣтн 95v14Les; се бо дѣнь гксподънъ велики идеть ѧростень ненисцѣленъ **ГНѢВЕНЬ** ὄргїц Is13,9 Orb Grig Lobk Hlud; **не ты ли бѣ оғуғи са д^коуѓомъ жестокомъ оғбиетъ ж д^коуѓомъ ГНѢВНОМЪ** πνеұмати θυμоû Is27,8 Lobk Orb, **ГНѢВНЫИМЪ** Hlud]] д^коуѓомъ **ГНѢВА** Grig; съ ѧростист створить дѣла съво **ГНѢВНА** дѣла метаû θумоû ποιήсеи таे 8ръга айтөн, тикриас 8ръгон Is28,21 Orb Hlud, **ГНѢВНАИ** дѣла Lobk]] **ГНѢВОУ** дѣла Grig – EXH — Cf. **ГНѢВЬЛИВЪ, ѧростънъ, ѧрз**

KSM

ГГ/НА

ГНѢЗДИТИ СА, ГНѢЖДѢ СА, ГНѢЗДИТЬ СА ipf.

Bit Stan Vtš

се вѣнездува; гнездиться; to nest; –  м-фољеуен: զмию оғбо великоу **ГНѢЗДАЩОУ СА** въ пеփерѣ нѣкоиен подъ кипарисомъ ... помколь са и оғви тоû  мфољеуонтос 241v17Stan ● fig. АДАМА ТЛѢННААГО 8енавлюетъ водамы юрданъскими и զмиюмъкъ глави **ГНѢЗДѢ** се съкроушаєтъ 120c12Vtš; смѣхоғ прѣлежить христиоуомъ мкоғүкенникомъ потопленъ дребеле **ГНѢЗДѢ** се въ водахъ զмиє гоубителнороднъ 138b32Vtš; **ГНѢЗДАЩАГО СА** զмиа въ сръдьци моеиъ ЕМАТРЬ КРѢСТОМ СИ СПАСЕ 8мртвиъ 62v22Bit – EXH

KSM

КТ

ГНѢЗДО, -А н.

Evang Psalt compSalt Grig Lobk parOrb parHlud Šaf trOrb Vtš Stan Les

гнездо; гнездо; nest; – νοσσιά, κατα-σκήνωσις, καλιά, φωλεός: и лиси ѧзвини

ГНѢЗДО

ИМѢТЬ И ПТИЦА НЕБЕСНЫЯ **ГНѢЗДА** А СЪЕРНЬ
УЛОВѢЧЬ НЕ ИМАТЬ ГДѢ ГЛАВЫ ПОДЪКЛОНТИ
КАТАСКЕНОСЕИС Mt8,20 Rad Stm Krp Mkd, sim.
L9,58 Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd, sim.
comPs87,10 Bon Pog; ибо птица обрѣте сеъѣ
ХРАМИНѢ И ГРѢЛИЦА **ГНѢЗДО** сеъѣ идѣже положи
ПТЕНЦѢ СВОѢ востоіан Ps83,4 Bon Pog Rdm Dcn;
ГРѢЛИЦА ЦРѢВЫ ОБРѢТЕ ТѢЛО ХРИСТОВО **ГНѢЗДО**
НЕТЛѢНѢНО И В' НЕМ ПОЛОЖИ УАДА СВОЯ ПИТАЖИ
ТѢЛОМ В И РДВИЖ ХРИСТОВОЖ востоіан ѿДІАФОРОВ
comPs83,4 Pog Bon; иако арелъ покрѣиет **ГНѢЗДО**
СВОЕ И НА ПТЕНЦѢ СВОѢ ВЪЖДЕЛѢ востоіан аўтоі
Dt32,11/Ct Bon Pog Rdm Dcn, sim. 75v9Saf 110a35Orb;
СКАЗАЕТЕ ВРѢМА ЕВСКРѢСЕНИЯ ТЪГДА ВО УЛОВѢЧЪ
КРІЛАТЪ БЛІСТЪ ИАКО АРЕЛЪ И ИСКОУИ ИЗ ГРОВА
ИАКО ИЗ **ГНѢЗДА** ѿДО КАЛІАС comPs138,9 Bon Pog;
ЗАВДѢХЪ И БЫХЪ ИАКО И ПТИЦѢ АСОВАШИА СА НА
ГНѢЗДА єпі ѿдмати Ps101,8 Rdm II НА СЗДѢ Bon,
НА ЗЪДѢ Pog Dcn; и въселеенѧ въса везема ржкоа
моеа и ѻко **ГНѢЗДО** и ѻко ая аставена възмѣ
ѡс востоіан Is10,14 Grig Lobk Orb Hlud; оглагавлии
змиюемъ **ГНѢЗДА** теки злови мироскіе ницлагай
БОГЬ СЛОВО 121c6VtS; змин же тъи испльзѣ ѿ
ГНѢЗДА своєго тоў фолеоу єхърхето 107r21Stan;
НИ ЖЕ ПАКЫ АСПИДА ЛЮГАА НА **ГНѢЗДА** СВОЕМЬ
НЕ МОЖЕ ИСОУШИТИ ДОБРОТЫ ЦВЕТЖШѢ ВЪ
ЮНОШИ єн фолеоѣ тѣ ідіо 241r13Les; да въдѣть
СРѢДДСЪЦЕ МОЕ И ВСТА БЛКАГОДѢТИ ТВОЕИ
ЦРѢККВИ ЧИСТА И НЕПОРОЧНАА ПРИЕМЛАШИ
СВОЕГО ЦВАРДА ДА НЕ ВЪДЕТЬ **ГНѢЗДО** ПОМЫСЛОМЬ
СКВРНЫМЬ ѿс фолеоѣс поунтроїс логисмоїс
241v3Les • *шород; выводок; brood; — востоіа:*
КОЛЬКРАТИ ВЪСХОТѢХЪ СЪЕРАТИ УАДА ТВОА
ИАКОЖЕ КОКОШЬ **ГНѢЗДО** СВОЕ ПОДЪ КРІЛѢ И НЕ
ВЪСХОТѢСТЕ тъи єаутїс востоіан L13,34 Mkd Dbm
Dbj Rad Krp II П'ТЕНЦА СВОѢ Krat — EXH

KSM

ГГ/НА

***ГНѢТАТИ, -ТАЖ, -ТАЕТЪ ipf.**

Крп

иришиска, сїписка; теснить, давить; to press, to throng; — συνθλібеви: по немь идѣше
народъ многъ и **ГНѢВААХѢ** (sic, про **ГНѢТААХѢ**) и
сунэтулібон аўтоі Mc5,24 Krp(bis) II огнѣтааахъ

и Dbm Dbj Jov Rad Krat Mkd — EXH — Cf. ГНЕСТИ
SUB 1, **ѲІАТИ, ОГНѢТАТИ**

M

НА

ГНѢСТИ, ГНѢСТИ СА,

-ШѢ (СА), -СИТЪ (СА) ipf.

comPsal Bit Zag

1. *гнаси, валка, сквернави; грязнить, пачкатъ, осквернять; to soil, to make dirty, to defile; — μιαίνειν:* нз на вѣско врѣма и на
вѣску денкъ **ГНѢСТИ** и осквернѣтъ пжти
своя млаінеi кал рукоi таc ѿдоu comPs9,26
Bon, **ГНѢСТИ** Pog; — НА БКОЖИЖ ДОБРОДѢТѢЛИ
и **ГНѢШЩИ** грѣхъ ѿбрѣгши д^{ко}гушъ в^{ко}гови
прилѣпим са тъи спѣдона тъи амартиас
86r4Zag II ГНИЖШИ грѣхъ 68r7Saf, ГНИЖШЕ грѣхъ
104a40Orb — Cf. осквернѣти, сквернити

2. *refl. ce гнаси, ce гади од нешио; гнушаться
чего-л.; to abhor sth; — : • НА ЧЬТО:* на идоло-
слаждение люди **ГНѢШЩИ СА** и ногда ласкрадиим же
проданы бышъ и неподковни бышъ ѳаконъ христоевъ
25r13Bit — Cf. ГНИШАТИ СА, СКАРАДОВАТИ СА
EXH

M

ГГ/НА

ГНѢСЪ, -А т.

Les

*гнаса; гадость; filth; — σπîλος, ρύπις,
ἀειδία:* словоимъ оуища прокаженныж ауисти
ГНѢСЪ д^{ко}гушъ моеj тоuс спілоус тъи ѿхъj мон
36v19Les; иако бисеръ не имаше скврнныи **НИ ГНѢСА**
ни иного сицеваго спілоун ѿ рукоida 196v26Les; въси
и немь оужаснѣтъ са послѣди же НАУНѢТЬ ВЪ **ГНѢСА**
мѣсто и ни въ чтоже имѣти его єхъатон дѣ єіс аеидиан
каi катапатца аўто єхъатин 38v24Les; високааго же
оуесе вранъ юстъ сїшии **ГНѢСИ** нескжшн попалѣжть
оума кал пароуснс тъи ѿлъс каi ѿпоуснс 55v1Les
— EXH — Cf. НЕЧИСТОТА, СКВРННА

M(ГНОУСЪ)

КТ

ГНѢСЬНЪ, ГНОУСЬНЪ, -ЗИ adj.

comPsal orDcn Les

*гнасен, гаден, одрашен; грязный, гадкий,
отвратительный; disgusting, loathsome,*

abominable; – σικχαντός, ρυπαρός, αἰσχρός:
ογдобр гыбенжлаа и **ГНЖСЫНАА** животнаад
сикхантà ζῷа comPs104,31 Bon, **ГНЖСЫНАА** Pog;
шплетьшоу ми са всёми զлими **ГНОУСНИИМ**
дѣлеси да како възмож смѣти помыслити
или възрѣти къ высотѣ нквекенчи 177v2Dčn]]
злогноусными 133r1Rdm; блаженъ раждегы са
господнеч любовиж яко аргъ и попалѣж вса
помыслы **ГНОУСНЫЖ** и скврнж дкоуши моеи панта
лоуисмὸн рупарон 70r22Les; аше кто ѿ насъ
впадеть въ скврнъш и **ГНЖСНЫЖ** помыслы да
не облѣнив са огныеть ни же севе да не дастъ въ
нечланіе нь да пролѣтъ сръдъце свое прѣдъ
вкогоимъ и въздыхнжъ плакует са и да рече ...
сѣди ми господи по правдѣ твои тоїс рупароц
каи аїсихроїс лоуисмоїс 153r5Les; възысит са
улковѣкъ помысломъ или срѣбролюбиемъ и
тыщеславиемъ или смѣхомъ и веселіемъ и
ГНЖСНЫИМ вльшвениемъ (еїтѣ тїс филактиас каи
йломаиниас каи фѳону) 29r24Les – EXH — Cf.
злогноусны, скврннаэ, скврнн, скврннъш

KSM

ГГ/НА

ГНЖШАТИ СА, ГНОУШАТИ СА,
-шаш са, -шаетъ са ipf.
comPsalt orPsalt Šaf trOrb trHlud Vtš Stan Les
се һнаси, се һади од некоҳо, од нешишо;
гнушаться кого-л., чего-л., брезгать кем-л., чем-л.;
to abhor, to loathe sb, sth; – βδελύσσεσθαι,
параитеїстhai, апанаинеѳthai: иереки же
пришедъ и строупы видѣвъ не виждть левгитъ
ГНЖШАВ СА прѣминж мене леүтїс каи аутос
вдељузаменос антипарѣлѣ мои 51r29Hlud 123b1Orb]
левгитъ же видѣвъ и прѣзрѣвъ мимондѣ ма
91r10Šaf, om. 109r22Zag; и не **ГНОУШАН** ѿ твој
блажодати и дажд ми оставление грехомъ
и спаси ма тїн ми вдељузаменос пара тїс сїс
аїаѳоттос 96r15Hlud] не ѿрини мене 145v2Zag
122r13Šaf 164d28Orb • **КОГО, ҮЕСО:** доколѣ
господи **ГНЖШАЕШИ СА** мене прѣстѣления ради
рече Адамъ вдељузаменос ми comPs12,2 Bon,
ГНОУШАЖ СА мене Pog; үада весчествоуяшъ
шыцемъ своимъ и ѿризи **ГНЖШАИТЬ СА** үадъ
своинъ 207r6Stan; яко да ни богатыи **ГНЖШАЕТ**

СА огбогыиխъ 289r13Les; съхрапителю мон
сказы не **ГНОУШАН СА** мене блажданаго и
лѣниваго на добродѣтель 178r3Dčn 133v5Rdm;
не **ГНЖШАН СА** мене спасе ни ѿризи мене
принадлежаща ти ми вдељузен 109c19Orb
75r3Šaf, не **ГНОУШАН** (sic) **СА** мене 35v18Hlud; не
ГНОУШАН СЕ мене сказе и монхъ везаконен
многиихъ 226d13Vtš, sim. 226d21Vtš; наставници
во вѣка его не **ГНОУШАХТ** во **СА** младыхъ ни
шскврнат са съ дѣтми живажен въздааніа
ради үлкөвѣчъя оу паралитонта тац душереяас
тѡн нрпіонψи 19v1Les; үати виш[ж] ѿ
некропыиахъ яко христиа үтжть а идолъ
шврашающе са **ГНЖШАИТЬ СА** вдељубоунтai каи
апострѣфонтai 307r25Stan; ты үбо възлюблённе
не **ГНЖШАН СА** наказаніа ѿрици твоихъ родившихъ
та во господи ми апанаину вонуѳесіан патрос
сou 19v6Les; житейскыи напости шврзги
дкоушино попечение творимъ пишнвижъ
сласти [и] въздржаніе[мы]+ **ГНОУШАЖЩЕ СА**
мкилкоустви прилежаниемъ тѡн вроятавъ тац
һданац би єгкратеяас вдељузаменoi тїс єлетеиосунїс
епиимелїсамеѳа 70v27Hlud] въздржаниемъ
оукраши са 128v19Zag, въздржаниемъ
оукрашше са 107v23Šaf, въздржаниемъ
шкращше 142c16Orb – EXH — Cf. **ГНЖСИТИ** sub 2,
скарадовати са

KSM

ГГ/НА

ГОБЬСИЕ, -иia п.

Šaf

изобилие; изобилие; abundance; – (էֆօրօս):

- fig. апокстоли доброє прѣселение **ГОБ'ЗНЕ**
мироу небесни граждане присно въсхвалѣжшихъ
всі избавите нзі вѣдз оі єфороі кѹсмоу
88r28Šaf] говьзи мифа 105v23Zag, говьзы миѳу
117a22Orb – EXH — Cf. **ГОБЬСОВАНИЕ, ИЗОБИЛИЕ,**
ИЗОБИЛЬСТВО, ОБИЛИЕ

KS M(говьзию)

НА

ГОБЬСИТИ, ГОБЬЖ, ГОБЬСИТЪ ipf.

Zag Šaf

*изобилува со нешишо, има нешишо во
изобилштво; изобиловать чем-л.; to abound*

ГОБЬЗИТИ

in sth; – (εὐφορία): ράδ<ο>γκι> се съсъде
бесмрътнаго стажаниѣ ρад<ο>γκи> се дѣлателѣ
дожда γλοvesкoлюбца ρад<ο>γκи> се пиво (sic,
про пиво) προзaвaжшиѣ *гoвъzhi* щедротамъ
(εὐφορίαν oīktirwmōn) 111v19Zag 94гбŠaf – EXH
— Cf. Говъzовать, изголововать, обиловать
KS M(говъzити) КТ

ГОБЬСЬ adj.

Slep Str Karp Grig Lobk parOrb parHlud Zag Šaf trOrb
இல்லாத விரைவு, **பழாய்; பழாதான்**,
பழாதான்; fruitful, abundant; – கார்போரோசு,
(எஃபோரோசு): தெருக்கால சுறையிலே அதீஷா மாலை நிலைமேனா கோர்ஜா கார்போரோசு A14,17 Str
Karp, **கோர்ஜா** Slep கோர்ஜா Ohr Verk; போது ...
கோர்ஜி விரைவு வசி ஓம்பத்தால்ஜி சா ஓம்பத்தானிமேசு எுத்திரங்கள் பாந்தேசு Jr12,1 Hlud Lobk Orb, **கோர்ஜி** Grig ● fig. அப்கோஸ்டோலி தெரு பிரதீசெலெனியே **கோர்ஜி** மிரு நீண்ட காலம் வரை வரும் பிரிசு விசுவால்க்காபே ஓர் எஃபோரோசு கோர்ஜி 105v23Zag,
கோர்ஜி மிரு 117a22Orb, sim. **கோர்ஜி** மிரு 73r14Šaf கோர்ஜி மிரு 88r28Šaf – EXH — Cf.
கோர்ஜீனா

С М(гобъз)

ГОБЬСЬНЗ adj.

Ohr Verk

плодоносен, богат; плодоносный,
богатый; *fruitful, abundant;* – *καρποφόρος:*
добротворе с *κε_εв_εси* на_{мь} дождь даю и
вр_θмениа *говьзна* καιρούς καρποφόρους А14,17
Verk Ohr II говъзла Slep, говъзда Str Karp – EXH
— Cf. Говъзъ

С М(ГОБЪЗЪНД)

ГОВОРОВАНИЕ, -ИЯ Н.

Stan

изобилие; изобилие; abundance; — εὐφορία: въземъ юдинъ рожь насади и помколи са дати юмоу дары ·д· благж жибота *гобзованіе* плодомъ гроzdына сладость εὐφορίаи картоu 247v24Stan — EXH — Cf. *гобъзие, изобилие, изобильство, обилие*

M KT

ГОВЪЗОВАТИ, -зовж, -зовгетъ ipf.

Psalt comPsalt trOrb trHlud

има, живее во изобилс^иво; иметь, жить в изобилии; *to have, to live in abundance; – εὐθηνεῖν, συνευθηνεῖν:* се си гре^чшици **говъзъжштен** въ вѣкъ огдържашъ Богатство своє ен^тщоуны Ps72,12 Bon Pog, **говъзъжше** Rdm D^еn; ѿбо въсоче пра^веджъ Гона гре^чшици же **говъзъжта** ен^тщоуны comPs72,13 Pog Bon; наипаче наплъни са д^оку^ша наша попошениe **говъзъжшини** и огни^иижениe град^имъ тойс ен^тщоуны Ps122,4 Bon Pog D^еn; пада^т бо тамо **говъзъжшен** въ нынешниимъ вѣцѣ ои ен^тщоуны comPs122,4 Pog, **говъзъжши** Bon; всѣми бо **иа^зыкъ** блажими вѣахъ люд^икъ евреистии яко **говъзъжше** нѣ вѣ имъ бе-^иювъства скръз^иде ѿс ен^тщоуны comPs143,15 Pog Bon; колесница б^ожия тъмами тъмзи тиска^ж **говъзъжши** хил^иадес ен^тщоуны Ps67,18 Bon Pog, **говъзъжши** Rdm D^еn; си^рбъ^и вѣорън^и члобъкъ да не скръзитъ егда видитъ етеги **говъзъжжа** въ ми^т єн^тщоуны comPs36,7 Bon Pog; нынѣ въ градѣхъ и въ надрѣхъ вѣрънаго аврама нынѣ грѣхъ са твоихъ кръвн^и багрѣници ѿс уръвеници^ж кръщенia посаща и **говъзъжша** и наслаждайща са да^{ри}ми глаголище христ^ите б^ожие икашъ слава те^б ѿсунев^ищоуны 139b17Orb 67v5Hud^и и^зъшиб^ило^гжа 126v4Zag, и^зъшиб^ило^гже 105v29Šaf – EXH — Cf. Говъзити, и^зобиловать, обиловать

KSM

ГГ/НА

ГОВДЕЛДА, -зI f.

Stan

Говделија; Говделия; Gudelia; – Гољдэлла:
св. мчца, †IV век при имп. Сапор II (309–379),
29.Sept.: въ Тъжде дърънъ (29.Sept.) страстъ
свѣтъи ю мкоу^Уженкицѣ **ГОВДЕЛИИ** та же свѣтала
ГОВДЕЛА христѣ соуши дръзновлѣниемъ
исповѣда въ перстѣни странѣ и многи ю
перстѣни къ вѣрѣ христианъсцѣи обрати
Гољдэлла... Гољдэлла 26v 24.25 Stan – EXH

Ø

ГОВОРИТИ**ГОВОРИТИ**, -ρ̄ж, -ρ̄итъ ipf.

apVtš Bit

*зборува, кажува; говорить; to speak, to tell; – λαλεῖν: ωνи же ὁ мири соуть сего ради ὁ мири **говореть** и мири сь послоушаєть ихъ λαлоу́сив 1J4,5 Vtš] глаголуетъ Lobk Hlud; не **говори** сиж ирмосъ до [ко]нца 46г6Bit; ю^γαν^γελιε» не **говори** 78v4Bit; (**го**)**вори** д^κоу^γшице моя г^ρешнаѧ ѿ ми желаєши сѫже да видиші краи книж(ица) 64vBit/marg – EXH — Cf. ГЛАГОЛАТИ sub 1*

KSM

KT

ГОВѢИНО adv.

Zag Šaf trOrb trHlud Les

*и^обожно, благочес^тиво; набожно, благочестиво; devoutly, piously; – εὐλαβῶς, εύσεβῶς, (εὐλαβής), (νήφειν): велика блажодѣлания насладити сѧ хощемъ вѣрни **говѣино** честномъ а^κреноу притцѣмъ пльтижа скрѣпъ ѿмылааше д^κоу^γшъ же таинѣ свѣташе εὐλαбѡс 172d11Orb; сего **говѣино** прѣдлежаша видимъ и честны чиисти а^γища сѧ и ѿ срѣдьца поклонимъ сѧ εὐλабѡс 90a10Orb 53v10Šaf; ѿ вѣка д^κиенесъ ѿмѣршиш всѧ поманѣмъ вѣрој жињша **говѣино** паматъ твораше вѣрни чиисти в^τону εѹсебѡс 6r14Zag; нѣ аще **говѣино** нареуеши сѧ не дрѣзди εὐλабήс ту^γаномъ 196v13Les; становъ **говѣино** в домъ в^οга и^αшего и вѣзиа 129a9Orb 58r33Hlud; **говѣино** прѣстојаше сиж вспоетe родове вѣ вѣкъ таину периклоду^σса 177v10Hlud; **говѣино** мколи сѧ по всѧ ^γаси в^οга 101v17Zag] т^ρѣзви сѧ νήφе 84r10Bit 84v18Šaf 117c13Orb; и^χманільово и^χгнаніе слышала еси **говѣино** д^κоу^γше мотѣ яко рабинѣ порождениѣ νήфе 92v12Zag] и^χманілѣ слышаты ѿгнаніа д^κоу^γше г^ρешнаѧ 77v2Šaf, и^χманілѣ и^χгнаніа видаши а^κаианнаѧ д^κоу^γше моя 111a40Orb, и^χманілѣ а^κаианнаѧ видаши и^χгнанана д^κоу^γше моя 37r35Hlud – EXH — Cf. БЛАГОВѢРНО, БЛАГОГОВѢИНО, БЛАГОУСТИВО, БЛАГОУСТИВНО, БЛАГОУСТЬНО, БЛАГОУСТЬНѢ*

Ø

KT

ГОВѢИНО**ГОВѢИНО**, -зіи adj.

Ohr Slep Vran Karp Verk trOrb Vtš Stan Les

*и^обожен, благочес^тив, и^очишуван; набожный, благочестивый, почетный; devout, pious, honourable; – εὐλαбής, εύσχήμων, κόσμιος, σεμνός, τῆς εὐλαбείας: с^κватаѧ синъклиники вѣшне блажородна и в^οгатоу родителю д^κиши **говѣиноу** и блажору^γстивоу γοнёвон εὐлабѡн каи εѹсебѡн 105v18Stan; тыи с^κватаи филологъ (sic, про филологъ) и^χзъ младака быс^τъ **говѣиен** εὐлабήс 93r16Stan; послоушан глаголашаго **говѣинъи** с^κтвори с^κынны исраилевы εὐлабეїс поиене 64v17Les; что с^κтвора стоядоу ѿного ^γаса єгда становътъ а^κрѣсть ^γнаеми мон видаше ма вѣ ^γбра^ζ с^κемъ **говѣинъи** блажахъ ма вѣнатъ же вѣхъ испльненъ вѣзаконїа и неуистоты тѣс εὐлабеіас 136v6Les; людие (sic, про иудеи) же нарадиша честниа жены и **говѣинъи** и старѣшины градыниа и вѣздвиги гонение на павла и на варнава таис εѹсхѣмонас A13,50 Vran; мнози же ѿ нихъ вѣроваша и ѿ **говѣинъи** жень єлињскыи и ѿ мажи не мало тѡн εѹсхѣмѡн A17,12 Vran; подօбаєть бо епископоу неуору^γноу быти ... цѣломѣдреноу **говѣиноу** и страпполюбъцоу к^οсмюон 1T3,2 Karp Slep; проуе братије єлико соуть истинаѧ и єлико **говѣинаѧ** и єлико праведнаѧ ... си помишаите ѿса сеунѧ Ph4,8 Verk, **говѣина** Ohr Slep Karp103v17] вѣрна Str, честъно Karp65v21; єоже ѿ насъ вѣнъ моли в^οга в^οгородици вѣрниихъ ти пѣвецъ постити сѧ **говѣино** пощение 34a30Orb; видѣниемъ смѣренни ^γбра^ζомъ же гоубителе видѣниемъ **говѣини** ^γбра^ζомъ же ^γакалателе видѣниемъ любовници ^γбра^ζомъ же бра^ζи и неуавистници тѡ схѣмати ^γагаптои 89r25Les — Cf. БЛАГОБОУЗНИЕ, БЛАГОБОУЗНѢ, БЛАГОВѢРНѢ, БЛАГОГОВѢИНО, БЛАГОГОВѢИНО, БЛАГОУСТИВЕ, БЛАГОУСТИВНѢ, БЛАГОУСТЬЕ, БЛАГОУСТЬНѢ, БЛАГОУСТЬНѢ sub 1, ЧЕСТЬНѢ sub 2*

KSM

ГГ/НА

ГОВЪНИЕ

ГОВЪНИЕ, ГОВЪИАНIE, -иia n.

Ohr Slep Str Karp Verk Zag trOrb Vtš Les

Formae: Говъниe in Slep Str Karp Verk Orb Vtš Les,
говъианie in Ohr Karp Zag Orb

*и́обожио́сій, бо́жбо́язливо́сій, бла́го-
чесчи́восій; набо́жно́сть, благогово́вение, благо-
честие; devotion, reverence, piety; – εύλάβεια,
εύσεβεια, αίδως:* благородство имамъ юже
слюжимъ огурдно въогури съ **ГОВЪНИЕМъ** и
сраломъ мета еулабея Hb12,28 Verk Slep Str
Karp103r24, **ГОВЪИАННЕМъ** Ohr Karp85r14; иже въ
дърнъ плъти своє мколениа же и мколкитвъ
къ мокжшомоу спкасъсти (sic) ѿ смртти съ
веплемъ крѣпъкомъ и слъзами принесемъ и
оғслъшанъ бзистъ ѿ **ГОВЪИАННIA** апо тѣс
еулабея Hb5,7 Ohr, **ГОВЪИАННIS** Str Karp; такожде
и жензъ въ огкугшени лѣпѣ съ **ГОВЪИАННЕМъ** и
цѣломждримъ да огкурашатъ са мета аідоу 1T2,9 Slepъ съ стыдѣниемъ Karp; възлюбленне
ГОВЪНІЕ же юсстъ еже огроѣбати са всѣкој
льсти неприазнина ѿ еулабея 63r21Les; ѿ
възмълвіе **ГОВЪНІЮ** мкавти еулабея мѣтър
252r1Les; **ГОВЪНІЯ** бо ради и страдаха въожия
подвижанъ са къ искоушеню діа тѣс еулабея
196v8Les; разоумно ѿѣща съ всѣкој кротостик
и **ГОВЪНІЕМъ** кай пасътъ еулабея 96v22Les; съ
ГОВЪИАННЕМъ придаѣте и прымѣмъ тѣло и кръвъ
въожия 2r30Zag, съ **ГОВЪИАННІЕМъ** 5d13Orb; напльнилъ
юси **ГОВЪНІЯ** плътъ свою жтьу ѿ ѿѣши ѿ стадъ
твоего ариевоу немоудроу лъсть 128d6Vtš
— Cf. БЛАГОБОѢЗНСТВО, БЛАГОГОВѢНСТВО,
БЛАГОГОВѢНИЕ, БЛАГОГОВѢИАНЕ, БЛАГОУСТИЕ,
БЛАГОУСТИЕ, БЛАГОУСТЬ, БОГОУСТИЕ

KSM

ГГ/НА

ГОВЪТИ, -вѣж, -вѣетъ ipf.

Grig Lobk parOrb parHlud Bit Šaf trOrb trHlud Vtš Les

*се ѹлаши от Бога, е божбојазлив; быть
богобоязненным; to fear God; – εύлабеїсθаи:
и ѿрати лице свое моиси **ГОВЪШЕ** во ѿѣти
прѣдъ въогуа ѿ еулабеїто Ex3,6 Hlud Grig Lobk; и
воставлѣ въ тѣбѣ люды кроткы и смѣреныя и
ГОВЪХТЬ ѿ имене гостоподнѣ ѿ еулабѣщонтаи
So3,12 Lobk Orbъ огготоватъ (sic, pro огготоватъ)*

Grig Hlud; цафюжъ во влагодърка въ силажъ
приходитъ и да **ГОВЪХТЬ** ѿ ѿѣши ѿ лица єго
еулабеїсѳю 82r36Hlud 154c37Orb, да **ГОВЪХТЬ**
116v1Šaf, sim. да **ГОВЪХТЬ** 5d31Orbъ да подвижит
са 134v23Zag; ѿ лица въога нашею **ГОВЪШЕ** трапетно
163v20Hlud, **ГОВЪШЕ** 240b25Orb; ѿ то се мене[мене]
вонши се прѣнепорѹнаа иже пауе тѣкъ воншаго
се ѿ то ми **ГОВЪШИ** влагодърѹще **ГОВЪЮЩУ** ми
тѣбѣ ѿстно 141a21.22Vtš • ptc.-adj. **εύлабѣїсъ:**
рладѹчи са похвало съвѣткителемъ **ГОВЪЖДИИМъ**
іеревон ѿ еулабѡн 93r13Bitъ похвало ѿстнаѣ
иеревомъ влагоговѣрнимъ 114v28Zag, om. 94v26Šaf
128a16Orb 57r24Hlud • ptc.-subst. **ό εύлабѣїсъ:**
възлюбленне аще придетъ братъ и мколи та
глагола прїиди съ нами ... поржгани са
ГОВЪЖДИИМъ и покорѣмъ въса подъ сеbe ... ты
възлюбленне не иди на пакъ съ нимъ еіс
тоу ѿ еулабеїс 58r10Les — EXH — Cf. огготоватъ

Nota: per err. pro ГОТОВАТИ: вънегда же
ГОВЪШЕ (sic) къбо съ нимъ вѣхъ Pr8,27 Hludъ
ГОТОВАШЕ ютоимаїен Grig, огготовашъ Lobk,
огготовашъ се Vtš

KSM

ГГ/НА

ГОВЪИАНIE v. ГОВЪНИЕ

ГОВАЖДЬ, -ии adj.

Vtš Stan

*говедски; говяжий; of beef; – : ♦ ГОВАЖДА
ЖИЛА камшик; плеть; whip; – βούνευρον:
биены быше по плещьма и по ѿѣвомъ **ЖИЛАМИ**
ГОВЕЖДАМИ вонвенурои 54r3Stan; биенъ бысстъ
ржкама юловѣнома по семь **ЖИЛАМИ ГОВАЖДИИМъ** и
не покориъ са вонвенурои 265r13Stan; мкоуѹчитель
те ограняютъ слове милостию съровими **ЖИЛАМИ**
ГОВЕЖДИИМъ мѣвъ сими прѣклони тѣ мкоуѹчиинуе
непогѣдимы 48a20Vtš; биенъ бысстъ **ЖИЛАМИ**
ГОВЕЖДИИМъ мета вонвенурои 64v26Stan — Cf. волочи
KSM*

КТ

*ГОГъ, -ѧ m., nom. propr.

Grig

Гоg; Gog; Gog; – Гоgъ: цар на земјата Магог
(кнез на Рош, Месех и Тувал), непријател на

*ГОГЗ

Израелците: и южните членки ѝ съмениха
его и югосподиша са азийски многомък
и възнесети са неже **ГОГЗ** (sic, pro гогз) и
царствието му възнесети вогуз Гуру Nu24,7
GrigII om. Hlud Vtš – EXH

S

КТ

ГОДИНА, -зы f.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd evOrb evHlud Ohr
Slep Str Vran Karp orPsalt Grig Lobk parOrb parHlud Bit
trOrb Les Krn

1. време, час, момент; время, час, момент; time, hour, moment; – ѿра: въдите още тъко не въстете във към **ГОДИНА** господъ
вашъ придетъ поꙗ ѿра Mt24,42 Rad59b21 et
160a22 Dbj Jov(bis) Krp61r20 117v12 et 143r21II въ
кы **Уасъ** Rad76b23 Krp49r10 Krat Mkd; придетъ
ГОДИНА егда към томоу въ притъяхъ не
глаголъ **ВАМЪ[МЬ]** не не обиняж са ѿ **Уасъ**
възбѣшъ **ВАМЪ** ѿра J16,25 Rad173d5 Dbm Dbj
Jov98v2 Krp(bis), **ГОДИНА** Jov23r11II **Уасъ**
Rad22r18; въеди ѿсѹсь тъко приде ѿмоу
ГОДИНА да прѣидетъ ѿ мири сего къмъци
ѿ ѿра J13,1 Krat Dbm Jov Krp(bis)II **Врѣма** Dbj,
Уасъ Rad; женъ иегда раждаетъ пеѹѣль
иматъ тъко приде **ГОДИНА** еж ѿ ѿра аутѣс J16,21
Jov(bis) DbjII **годъ** Dbm Rad173c6 Krp(bis), **Уасъ**
Rad22r2; **настъ **ГОДИНА**** ... да къждо пожнетъ
еже **исктъ** въсѣаль ѿ ѿра 305r24Les; ѿдѣйтъ же
лѣти са въ **ГОДИНА** врагомъ въ дърънъ врані и
тажи еис ѿран єхърън Job38,23 Grig Lobk Hlud; ѿ
дкоуше въ **ГОДИНА** вранъ помокали са вогузъ съ
слъзами єн ѿра тои полемоу 176v17Les; синъ въси
пеѹални сѫтъ въ **ГОДИНА** съмѹти попенже
приказани сѫтъ миросъхъ вещехъ єн тї ѿра
тои Ѹанатоу 177v3Les — Cf. **Врѣма** sub 1,
Годише sub 1, **Годъ** sub 1 ♦ **ВЪ ВРѢМА**
ГОДИНА за кратко време; на короткое
время; for a short time; – прѣсъ катрѡн ѿрасъ:
мы же братие осирѣвшіе ѿ васъ въ **Врѣма**
ГОДИНЫ лицемъ а не срѣдъсъцемъ иѣлиха
тыщахомъ са лице ваше видѣти многомъ
тыщаниемъ прѣсъ катрѡн ѿрасъ 1Th2,17 Karp
— Cf. **Врѣменъно ♦ ПОСЛѢДЪНѢ(ИА) ГОДИНА**

spec. есхатолошко време, крајот на векот пред
второто доаѓање на Христос: братиє **ПОСЛѢДЪНѢ ГОДИНА** есть тъкоже слышасте [тъко послѣдънѣ **ГОДИНА** градетъ] антихристъ градетъ и икона
антихристъ мнози бывш тѣмъ разумѣемъ
тъко **ПОСЛѢДЪНѢ ГОДИНА** есть єсчата ѿра ...
єсчата ѿра 1J2,18 Karp Slep; вѣръ ми имѣте
любимици мои тъко **ПОСЛѢДЪНѢ ГОДИНА** юсѣтъ
вѣроуите тъко **КОНЧИНА** вѣка сего приближила
са юсѣтъ єсчата ѿра 154v24Les — Cf. **Врѣма** sub 1

2. час (единица за време); час (единица измерения времени); hour (unit of time); – ѿра:
вѣже **ГОДИНА** Г-тия и пропаша ѿго ѿра трити
Mc15,25 Mkd Dbm Rad(bis) Krp(ter) Krat Orb HludII
Уасъ Jov; и ишедь въ трапези **ГОДИНА** видѣ
иини на трапези стояла праѣдъни пери трити
ѿран Mt20,3 Rad KrpII въ трапети Уасъ Krat
Mkd; въчера въ **ГОДИНА** седмичъ встави и
югъни єхът ѿран євдоми J4,52 Rad Dbm Dbj
Krp Krat; и въ видѣни тъко въ **•Ф. ГОДИНА**
дъръне аггелъ вожни дошедъша къ немоу
пери ѿран єнавити тїс Ѯмера A10,3 Ohr Str VranII
въ Уасъ **•Ф.** Slep Karp Verk; бысѣтъ же тъко
триемъ **ГОДИНАМЪ** ڇакъснѣни и жена ѿго не
вѣдаши бывшаго и въниде ѿран трапи A5,7
VranII трамъ Уасовомъ Str, тримъ Уасомъ Karp;
ѿ **•Ф. ГОДИНА** тма бысѣтъ до въчера 179d25PilOrb;
тъкоже [дѣ]латель тьшит са дѣлаже весь
дърънъ и даётъ второнадесатъ **ГОДИНА** да съ
тромъдомъ приниметъ мъзди своя и почиетъ
тїн дюбекати ѿран 220v9Les

Cf. Уасъ

3. година; год; year; – χρόνος: сего ради
иевреи почитахоу и не тѣю седми дърънъ
праѣдъниахъ не и **ГОДИНОУ** тъко въ седмое
лѣто имѹше ڇаконъ иевреи и вставляхъ нивѣ
своє рабиє свобаждалахъ и елика имахъ съ
значениемъ вставляхъ тъжке дърънъ имѣновахоу
иавилешънъ ѿхи монов тїн євдоми Ѯмеран тїс
євдомадоц єтимоушан, алла кай тои ѧрону
127r7Krn (cf. Lv25,4) ● spec. **година, йомен,**
црковна служба за починанишъ на
годишнината од смртта; панихида,
црковная служба по умершему в годовщину

ГОДИНА

смерти; pannychis, memorial service for the deceased on his death anniversary; – τὰ χρόνια: аще хошёши сътворити добро Ѹмрьшомъ и по трахъ днѣхъ ємоу дѣветини ѿтиридесѧти⁸ **година** словжев ємъ въсъ сътвори личкоуругіє єлико можеши та хроніа тου 205v5Krn – EXH — Cf. Годище sub 2, Годъ sub 2, лѣто

KSM

ГГ/НА

ГОДИЩЕ, -ѧ п.

typSlep typKarp Lobk trOrb

1. време, час, моменѣ; время, час, момент; time, hour, moment; – χρόνος:
♦ въсего Годища секогаш, во секое време; всегда, во всякое время; always, at any time;
– панта тὸν χρόνον: всего Годища посты на прийти есть съвѣщено и ѿстно твораше его панта тὸν χρόνον 9c26Orb — Cf. Година sub 1, Годъ sub 1

2. година; год; year; – ἔτος: аще стогодищноу родить съиъни и сарра ··десать Годище родить єневнікота єтѡн оўса Gn17,17 Lobk ♦ сарра ·· сочши лѣтъ Vtš; поуиниаемъ с бъоргомъ апкосстоъль всего Годища 1v2Karp
♦ отъ Годища въ Годище секоја година; каждый год; every year; – : того мѣсяца двој книгі скажаючи євангелю и ··ді· епистоламъ павловѣмъ оуказание жже наричючи тлъкъ въ Годища въ Годище 4v25Slep-Mosk — Cf. Година sub 3, Годъ sub 2, лѣто

EXH

SM

ГГ/НА

ГОДЪ, -ѧ м.

Dbm Rad Krp Krat Mkd (Slep) comBon orPsalt Grig Lobk parOrb parHlud trOrb Stan Les

1. време, час, моменѣ; время, час, момент; time, hour, moment; – ѿра, καιρός:
 и никто же не възложи на нь ѿкы иако не оубо бъ пришелъ Годъ юго н ѿра аутоу J7,30 Rad Dbm Dbj Krat ♦ Година Крп; жена егда рождаеть пеуаль имать иако приде Годъ еа н ѿра аутїс J16,21 Rad173сб Dbm Krp(bis) ♦ Година Jov(bis)

ГОДЪ

Dbj, Уасъ Rad22r2; и все множество людїи бъ мколикътвъ дѣла вънѣ въ Годъ фїмїана тї ѿра тоу ѡумиаматоу L1,10 Mkd Dbm Dbj Krp Krat; бжди ми помошники въ Годъ югда побѣждаемъ вждъ ѿ стрѣсти 103r2Dcn 104v2Rdm; въстави ма въ Годъ подкоемы къ полуѹношнимъ ти оутрѣнимъ пѣснѣ 136v5Rdm ♦ въ Уасъ Dcn188r15; въ нѣже Годъ оѹслышиште гласъ трѣбя ѿра Dn3,5 Grig, **годъ** (sic, про Годъ) Hlud ♦ дъиъни Lobk Orb; сего христіане по вса дъиъни и поши Годы же и Уасы и на всѣкомъ мѣстѣ ѿра 301r14Les • сезона, период: въставите а коупно ѿбои расты до жетви и въ Годъ жетвении рекж жетелѣмъ єн кайроу тоу ѡеріомоу Mt13,30 Mkd ♦ въ врѣма Dbj Jov Rad Krp Krat • **годишно време; время года; season;** – ѿра: славныи симѣон ... насыиу ѿ родителю своюю пастыю ѿвцѣ оупразднинъ же се въ Годъ ѳимыи и въ съвѣтою црквь въшъд бъожъствънаго югагрѣлии слышавъ Ѿеимѡнос ѿра 2v7Stan; приваданъ быскть къ дикиемоу коню и мычимъ по непрѣходнѣхъ мѣстѣхъ въ Годъ же ѳимыи ѿра ѿеимѡнос 131r20Stan ♦ **безъ Года, прѣжде времено; untimely, prematurely; – ἀκαίρως, ἄφρος:** дкоуашж же ѡаконопрѣстажникъ въ погибѣль и безъ Года погибнѣтъψиχаи дѣ параномуи олоунтай ѿроу Pr13,2 Lobk Grig Orb Hlud; sim. ѩюемлеть же са безъ Года дкоуашж ѡаконопрѣстажникъ ѿаироунтай дѣ ѿроуψиχаи параномуи Pr11,30 Lobk Orb Hlud ♦ lac. Grig; въскжа ѿнывающи дкоуашже моиа ѿогла Уто мльвиши безъ Года и Уто ѿстрашающи са прѣжде врѣмене пекжши са безъ ѿспѣха ти ѿѳумицї аѳліаψиχаи мон; ти фантакї ѡакаирѡс мерімнаас аѳелєїс 160d12Orb ♦ от. 140v23Zag 119v33Saf; мнозы же прѣжде Года ѿ велможъ въ песь мѣсто съведеніи бышж въ адъ 206v23Stan ♦ **въ Годъ, за Годъ на време; вовремя; in due season;** – єн кайроу: кто ѿбо есѣтъ вѣронїи рабъ и мждръ єоже поставить господъ его насть рабы своими дати имъ пишж въ Годъ єн кайроу Mt24,45 Mkd Krp49r17

Въ врѣма Dbj Jov Rad(bis) Krp117v19 et 143r27 Krat; АПОДИПНА КЛѢПЕМЬ за ГОДЪ и съвираем са въ црквь 26a31Orb ♦ **ВЪ МАЛЪ ГОДЪ** крашкошраен; кратковременный; *short time*; – ὀλιγοχρόνιος: сиричъ въ малъ годъ огъни въгъз царскство его олігочрónioν єтохъен о Ѹеос тѣн вазилеіан аутоū comPs88,46 Bon. Въ мало врѣма Pog ♦ **ВЪ ТЪ ГОДЪ** веднаш, исшиош моменъ, исшиош час; сразу, в том же момент, в том же час; *at once, at that very moment, the same hour*; – аутѣ тѣ ѿра, єн єкѣин тѣ ѿра: аще ли не поклоните са въ тон ГОДЪ вазбржени бждете въ пещъ огнemъ горафжка аутѣ тѣ ѿра Dn3,15 Grig. Въ тъ денъ Lobk, в тои часъ Orb Hlud; въ тън огъвъ ГОДЪ абиє помыслить къждо како огъвъ срашеть христъ и ѿбѣтъ дамы єн єкѣин тѣ ѿра 302v25Les ♦ **НЕ ВЪ ГОДЪ ЕСТЪ** не е добро; нехорошо; *it is not good*; – оук арестон єстив: не въ ГОДЪ естъ на)мъ оставъше слово въжие слоужити трапезамъ оук арестон єстив A6,2 Slep. не лѣпо есть наъ Str Vran Karp ♦ **ПРИАТИ ГОДЪ** искорисши прилика, најде згоден моменъ; использовать момент, улучить удобный момент; *to seize an opportunity, to find a good moment*; – : християнинъ же съи и принемъ ГОДЪ и възять млатъ и въниде въ храминъ идолъскжя и съкроуши всѣ капища и жртвы расыпа 278r18Stan — Cf. **ВРѢМА**, ГОДИНА sub 1, ГОДИШЕ sub 1, ЧАСЪ

2. година; год; year; – : ♦ **ОТЪ ГОДА ДО ГОДА** секоја година; каждый год; *every year*; – аф' ѡмеровн εїс ѡмерас: храните законъ мон по врѣмене лѣтънымъ и ѿ ГОДА ДО ГОДА

аф' ѡмеровн εїс ѡмерас Ex13,10 Hlud. om. Lobk — Cf. ГОДИНА sub 3, ГОДИШЕ sub 2, лѣто

EXH

KSM

ГГ/НА

ГОДПЕШЬ т., nom. propr.

kalOhr

Күшберш; Кумберт; Cuthbert; – : еп. на Линдисфарн во Нортумбрија (Британија),

†687, 20.Mart. (cf. Сергиј II: 80): ··к· (Mart.) СТРАСТЬ СВАТКОМОУ ГОДПЕШИ (sic) ЕПИСКОПОУ 105v8Ohr – EXH

S

ГГ

ГОДЫНЪ 2P2,10 Slep Karp v. СЕБЕГОДЫНЪ

ГОДЪ adv.

Apost Psalt comPsalt Grig Lobk parOrb parHlud PilOrb Stan Les

угодно, прајатно; угодно, приятно; *pleasing, pleasantly*; – арестон: и видѣ жена иако добро дрѣво въ снѣдѣ иако ГОДЪ огъима видѣти ѡти арестон той ѿфталмоиц ідѣи Gn3,6 Orb Grig Lobk

ГОДЪ бдити се свиди, се доидадне, угодно е, годи; понравиться, быть угодным, быть приятным, нравиться; *to please, to be acceptable, pleasantly*; – арэскен, арестон еїнаи, єнарестон еїнаи, докеин, Ѹерапеунесфаи, єнарестен: и ГОДЪ бждетъ воговои трѣба юдина въ еркоукалимѣ арёсеи тѣ куріф Ma3,4 Lobk Hlud; никтоже бо вонъ бдиваж ѿбаздаєтъ са коуплѣми житеискжими да воеводѣ ГОДЪ бждетъ ѹна тѣ стратолоуѓбанті арёспи 2T2,4 Ohr Slep Str Karp Verk, sim. 22r1Les et 37v5Les; бескврзниа бо жртва съ мколитвож и съ смѣренiem ГОДЪ ти естъ Ѹерапеунъ comPs50,18 Bon Pog; та бо єдина ГОДЪ естъ воговои арэскетаи о Ѹеос comPs49,23 Pog Bon; въ црквакахъ бо пѣти присно подобаетъ тако бо естъ ГОДЪ воговои оуто ѿарестеитай о Ѹеос comPs99,4 Pog Bon; искогашаюше уто юстъ ГОДЪ воговои ти єстив єнарестон тѣ куріф E5,10 Verk(bis) Ohr Slep Karp. Уто есть волѣ гостподнѣ Str; иако гостподови ГОДЪ бысѣть тако бысѣть ѿс тѣ куріф єдохъен Job1,21 Orb Grig Lobk. изволи са Hlud; и видѣ иако ГОДЪ бысѣть июдемъ и повелѣ юти петра ѡти арестон єстив той ѿудаиот 12,3 Verk Ohr Str Vran Karp, ГОДЪ естъ Slep; и бысѣмъ ГОДЪ бысѣть иако аще уто ѿуќеТЬ лъбъ сватыи ѿбъци икаш папа римъски и та бждкъть пасион ѿреоен 146v2Stan; ръци ми поуто лице свое оумылаеши водож бысѣко тога ради да ближкамъ своимъ ГОДЪ

ГОДѢ

БѢДЕШИ іна тῷ πλησίον σου ἀρέσῃς 144v25Les; и
γεῖδεβъ үка́ръ все єже створи лъкиѧль и
годѣ бысѧть үръкви 181b20PilOrb — Cf. **волѣ**
(~ б҃ити), **изволити**, **лѣпо** (~ б҃ити),
ограждати, **огодити**, **огодыно**

KSM

ГГ/НА

ГОИ, ГОЯ м.

Zag trHlud

сіокoj; покой; rest; – εἰρήνη: всемоу
мироу **гоя** испросите δογ̄шамъ тὴν εἰρήνην
50r17Zag] мири 59c13Orb; sim. **гоя** 87v19Zag]
мири 106b13Orb; sim. 49r33Hlud — EXH — Cf. **миръ**²

M

КТ

ГОИТЪ, -А м.

Ohr Slep (Str) Karp (Verk)

маleйник, измамник; колдун, обманщик;
magician, seducer; – γόης: лъкавин же үлкөбъци
и **гонти** възнесжтъ са на гореу лъсташе са
лествами гълтес 2T3,13 Ohr Slep Karp, **БОТИЕ** (sic)
Str, **БОНТИ** (sic) Verk — EXH — Cf. **възхвъз** sub 1,
коренитъцъ, үародъи

SM

ГГ

ГОЛГОТА, -ЗI f., nom. prorp. loci

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd evOrb evHlud
comPsalt Zag Šaf trOrb Stan

Scr. гоl(з/ь)гота in Dbm Dbj Jov Krp Bon Zag Šaf
Orb Stan, **гоl(з/ь)гота** in Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat
Mkd Bon Pog Orb Hlud, **голгофа** in Jov (semel)

Голгоша; Голгофа; Golgotha; – Голгоѳа:
брдо крај Ерусалим, местото каде што бил распнат
Исус Христос: и приведоша и на мѣсто **гольгоѳа**
єже есть краниево мѣсто скажаємое єпі тὸν
Голгоѳон тóπον Mc15,22 Rad(bis) Dbm Krat Mkd Hlud,
голгофа Jov, **голгота** Krp(ter) Orb; **на мѣсто**
нарицаємое голгофа εις τόπον λεγόμενον Голгоѳа
Mt27,33 Dbj Jov108r7 Rad Krat Mkd Hlud, **голгота**
Jov88v12 Krp(ter) Orb; єже глаголюте се евреиски
гольгоѳа ѿ лéгетати Ἐβραϊστὶ Голгоѳа J19,17
Dbm Krp132v10 et 136v23 Hlud, **голгота** Dbj Jov
Krp142r13 Orb; **самъ христосъ** сеbe принесъ на
горѣ **гилгоѳа** єпі тò брос тѡ Голгоѳа comPs42,3

Bon, на горѣ **голгоѳа** Pog; кръстъ на връсѣ
горди **голгоѳа** тѡн ѿроус тѡн Голгоѳа comPs71,16
Bon Pog; на **голготѣ** везаконни тѣвѣ **Христъ**
распенъше оубишж єн Голгоѳа 27v9Šaf 51r4Zag,
голгоѳа 60c6Orb; три кръсти въдрожди пилать
на **гольготѣ** два разбоинника юдинъ живо-
давъуеъ єн Голгоѳа 67v17Zag 82a6Orb,
голяготѣ 45r20Šaf; иви са абраазъ үсьстнаго и
животворящаго кръста ... прѣвъше съвасткаго
голгота расъпростеръ са идеже Господъ
иказъ искоу^христъ распать са ѿперанѡ тѡн
агиоу Голгоѳа 212v24Stan — Cf. **краниевъ**
(краниево мѣсто), **лъбънъ** (лъбъное мѣсто)
KS(голгота) M(голгоѳа) ГГ/НА

ГОЛГОТИНЪ adj. poss.

comPsalt

на Голгоша; Голгофы (gen.); *of Golgotha;*
– тѡн **Голгоѳа:** (v. **голгота**): Христъа глаголюте
иже ста на кръстѣ на камени **голготинѣ** єн
тї пѣтра тѡн Голгоѳа comPs39,3 Bon, на камене
голготинѣ Pog; галѣахъ бо горы провидашъ
славж **голготинѣ** тὴн дóξан тѡн Голгоѳа
comPs113,4 Pog] славж голготинахъ Bon — EXH
— Cf. **голготъ**, **голготинъ**

KSM(голготинъ) ГГ

ГОЛГОТЬ adj. poss.

comBon

на Голгоша; Голгофы (gen.); *of Golgotha;*
– тѡн **Голгоѳа:** (v. **голгота**): **на каменъ**
голготоз и на кръстѣ єн тї пѣтра тѡн Голгоѳа
comPs26,5 Bon] **на каменъ голгофы** Pog — EXH
— Cf. **голготинъ**, **голготинъ**

Ø КТ

ГОЛГОТЬНЪ, -ЗИИ adj. poss.

comBon

на Голгоша; Голгофы (gen.); *of Golgotha;*
– тѡн **Голгоѳа:** (v. **голгота**): Галѣахъ бо горы
провидашъ славж **голготинахъ** тὴн дóξан тѡн
Голгоѳа comPs113,4 Bon] славж голготинѣ
Pog — EXH — Cf. **голготинъ**, **голготъ**

Ø ГГ

ГОЛГОФА**ГОЛГОФА** Mc15,22 Jov v. **ГОЛГОТА****ГОЛИНА**, -зі f.

comPsalt

голошија, fig. *сиромаштија; нагота*, fig. *бедност; nudity, fig. poverty; – фалакрона:* пѣсни ψαλμα σκυποεβ κορεωεв въ твореж съботъ ѹ слышаније жидомъ иако въ съмъш апнажавешемъ корее во **ГОЛИНА** скажаест са Коре гдја фалакрона ермненетаи comPs47,tit Pog Bon – EXH — Cf. **оголение, фалакрома**

М

ГГ

ГОЛИНДОУХА, -зі f., nom. propr.

kalKrp Stan

Голиндухат; Голиндухата; Golindouch; – Голиндоух:

1. Марија, св. мчца персиска, †591 во црквата на св. Сергиј помеѓу градовите Нисивија и Дара, при персискиот цар Хозрој II Парвез, 12.Iul.: •БІ• (Iul.) съватахъ мжъукенитија прокла илариа и съватахи мжъукенитици **ГОЛИНДАХА** 162r11Krp; мѣсѧца тога (Iul.) •БІ• страстъ съватаиа мжъукенитици **ГАЛИНДОУХЫ** (sic) прѣтворенита мария съватаиа мжъукенитица **ГАЛИНДОУХА** (sic) вѣше ѩ перъсьс Голиндоух тѣс метонома стејс Маріац 271r24.25Stan

2. св. мчца, †во Рим при имп. Трајан (98–117), 3.Iul.: въ тъжде денкъ (3.Iul.) съватахъго мжъукенитиа дишимида и юлоумпија и асклипиида и **ГАЛИНДОУХЫ** (sic) Голиндоух 262r18Stan

EXH

М(Голинздоуха)

НА

ГОЛИАДОВЪ adj. poss.

comPsalt

на Голијаш; Голиафа (gen.); *of Goliath;* – тѣт **Голиаф:** (в. **Голиада**): иѣзбени во єго бѣгъ ѩ аржина **голиадова** ѿпѣ роифаїас тѣт Голиаф comPs143,10 Bon Pog – EXH

Ø

ГГ

ГОЛИАДА, -а m., nom. propr.

Psalt comPsalt Bit Zag Šaf trOrb

Голијаш; Голиаф; Goliath; – Голиаф, **Голиаф:** филистејски јунак, убиен во борбата

ГОЛЪ

со младиот Давид (cf. 1Rg17): прѣстїи во и пращек побѣди дѣавцида **ГОЛИАДА** тѣт Голиаф comPs143,1 Bon Pog; съ фалъмъ есть на власти дѣавцида кромѣ же числа егда изиде на сѣуть къ **ГОЛИАДОУ** тѣт Голиаф Ps151,tit Pog Bon Rdm Dčn; фаломъ дѣавцида къ **ГОЛИАДОУ** прѣс тѣт Голиаф Ps143,tit Bon Pog II om. Rdm Dčn; дѣавцида ѩ **ГОЛИАДА** и христъ ѩ иуды глаголует же и улкобѣка ѩ диавола єк тѣт Голиаф comPs17,49 Pog Bon; се же и о **ГОЛИАДА** съвѣистъ са єпѣ тѣт Голиаф comPs32,16 Pog Bon; вѣрој иако дѣавцида и мзі съмѣренож мѣдростија вържинише са иако ино-**ГОЛИАДА** градаго оума нижложивше спрѣсѣкаажши тѣмзи страстен ѡс ѕллон Голиаф 33r24Šaf 56v3Zag, **ГОЛИАДА** 67b41Orb; иако дѣавцида **ГОЛИАДА** 37r3Bit – EXH

S

ГГ/НА

ГОЛОТЬ, -и m./f.

Psalt

град, мраз; град, лед; hail, ice; – крѣсталиос: мѣтаижшталаагъ **голотъ** съши иако хлѣбци прѣтивъ лицоу мраза егъ кто постоитъ крѣсталилов Ps147,6 Bon Rdm, **ГОЛОТЬ** свој Pog, **ГОЛОТИ** свој Dčn; огнъ градъ сиѣгъ **ГОЛОТЬ** доуихъ боуренъ иаже творатъ слово єго крѣсталиос Ps148,8 Bon Pog Rdm Dčn – EXH — Cf. **ГРАДъ², ледъ**

SM

ГГ

ГОЛЪ adj.

Slep Karp comBon trOrb trHlud Les

гол; голый; bare; – γυμνός: еже сѣеши не тѣло бывааше сѣеши нѣ **ГОЛО** չրъно շүմնոն коккон 1C15,37 Karp Slep; ложе и постелѣ тожде естъ штакъ ложе глаголуетъ са егда **ГОЛО** естъ постелѣ же егда постлано естъ ѿтан շүմнѣ єстив comPs6,7 Bon; Կюдо прѣславъно иако **ГОЛЫ** косты истаулатъ ицѣленіиа 111d10Orb 38r10Hlud; Ազыкъ օդаръжавше и на **ГОЛЪ** շемли паденїем же и съмѣренож мѣдростија շүմнѣստевоказъ же кротостија չамаикоитіон 125r8Les – EXH — Cf. **НАГъ**

KSM

ГГ/НА

ГОЛ(Ъ)ГО-ФИНЪ

ГОЛ(З)ГОФИНЗ v. ГОЛГОТИНЗ

ГОЛГОФА V. ГОЛГОТЬ

ГОЛ(З/Ь)ГОТА в. ГОЛГОТА

ГОЛ(З/Ь)ГОФА в. ГОЛГОТА

ΓΟΛΤΖΜΖ adj.

Zag

◆ ГОЛЄМІЗ КАНОНЪ Големиош канон на св. Андреј Критійски; Великий канон свт. Андрея Критского; *The Great Canon of St. Andrew of Crete*; — : gr. μέγας κανών: КОНДАКЫ ПИСКАНО В ГОЛЄМІЗ КАНОНЪ 118v6ZagII КОНДАКЫ ДОУШЕ ДОУШЕ ПИСКАНО ВЪ АНДРЕЕВѢ 130d23Orb — EXH — Cf. ВЕЛИИ sub 1, ВЕЛИКЪ sub 1

M

HA

ГОЛДЕНЬ, -и f.

Dbm Dbj Jov Krp evOrb Grig Lobj parOrb parHlud Stan
1. ӯиска, ӯоӮколеница, нога; голень,
ea; shin, leg; – σκέλος: и голани ѫхъ
осты и пеրнаты ногы ихъ та скэлъ аутѡн
.7 Grig Lobj Orb Hlud; **голани** желѣзны ноги
ксты етера желѣзнына и честы етера
кдѣлна та бѣ скэлъ Dn2,33 Lobj. om. Grig
ad Vtš; мышцы его и **голани** его яко
дѣни мѣдно блѣстаще са та скэлъ Dn10,6
лб; на Ѣкоука же пришетыше Ѣко видѣшж и
мерьша не прѣвишж юмоу **голанию** та скэлъ
.33 Dbm Dbj Jov(ter) Krp133r7 et 137v24 Orb,
анни Krp142r34.1 колени Hlud; съвѣтомоу же
геноу языки и ѡкъ юго ѩсѣкошж
глькошж **голани** юмоу паличиемъ и издыше
скэлъ 85r25Stan; и съкроушиша юмоу **голани**
дробно и къ христию югоже люблѣш
ыде та скэлъ 143r3Stan — Cf. **колено, нога**

2. չլոյշծ; լօձայսկա; ankle; – ῥάστրάցալօս:
ԳՅՈՒՅԴՄԻ ԺԵԼՔՆՅԱՄԻ ՊՐՈՅՐԴՔԵՇԵ ԽՈՐ ՀՈԼՔՆՎ
ԿԵՐՈ ԹՈՒԾ ՀԱՏՐԱԳԱԼՈՒԾ 59v25Stan – EXH — Cf.
ՃԱՅՆԱ

ΓΛΕΩΝΑ

KSM

ГОЛЖБИНЬ

ГОЛЖБИНЗ adj. poss.

Dbj Kрр Mkd Bon Rdm comPsalt tropGrig Stan Les Km
г҃ула́бов, на г҃ула́б, на г҃ула́бица; голуби́ный,
голубя (gen.), голубицы (gen.); *of a pigeon, of a dove*; — τῆς περιστερᾶς, τῶν περιστερῶν: дати
жртвж по рече^номо^г въ ЗАКОНѣ ГОСПОДЪНИ
два грылициша или два птѣнца **ГОЛЖБИНА** дѹо
воссѹн^г перистерѡн L2,24 Mkd Dbj Kрр ГОЛЖБИН^г
Dbm Krat; sim. два птѣнца **ГОЛЖБИНА** дѹо веоссѹн^г
перистерѡн 40v10Krn; по ·м· бо днеи всѣко атроуя
жидовъској приношасте родителѣ юго въ
Црквовъ съ дѣтма грылицишема или съ дѣтма
птѣнцема **ГОЛЖБИНОМА** и благо^словит са дѹо
веоссѡн^г перистерѡн 132r9Stan; егда дкоу^х с^вяты
зракомъ **ГОЛЖБИНОМЪ** на иордань спїде съ гласу
о^тца^у скажа кръщеніе єн вѣдеи перистерѣ^г
comPs28,3 Pog Bon; сего ради съниде дкоу^х
с^вятыи въ обра^зѣ **ГОЛОУБЫНЕ** съвѣшие на
глабовъ ГОСПОДНЮ віс схѣма перистерѣ^г
34v23Krn; аште посъпите междоу прѣдѣлз
крилѣ **ГОЛЖБИНѢ** посъре^бренѣ и междоурами^и
юго въ лѣштанин^г златѣ птѣрѹгес перистерѣ^г
Ps67,14 Bon Rdm ГОЛЖБИ Pog, ГОЛЖБИНы D^сn;
дкоу^х въ видѣни **ГОЛЖБИНѢ** извѣствоваше єн
вѣдеи перистерѣ^г 11r11Grig въ видѣни ГОЛЖБИНы
120r1Slep 80r25Str 120a32Vtsh; паки видѣвъ
дкоу^х с^вятыи съи въ Цркви съи на божїа
на дрѣвѣ кръстынѣмъ ра^здра катапета^змъ
Црквовнж съвѣшие долоу и видѣнїемъ
ГОЛЖБИНОМЪ лвїе изыде єн вѣдеи перистерѣ^г
97r24Les — Cf. ГОЛЖБИНъ, ГОЛЖБИНъ

KSM

ГГ/НА

ГОЛѢБИНЬ adj. poss.

гұлабов, на ғұлаб, на ғұлабиңа; голубиный,
голубя (gen.), **голубицы** (gen.); *of a pigeon, of a dove; – τῆς περιστερᾶς, τῶν περιστερῶν:* дати
жұртқа по нағеү^{κε}нномому въ զաконѣ гксподыны
два грыльчища или два птѣнъца **голжбина** δύο
νοσσούς περιστερῶν L2,24 Krat Dbm II **голжбина**
Dbj Kр Mkd; аще поспите междоу **пфѣдѣли**
кирилѣ **голжбина** посрѣбренѣ междоурами юго
въ бльшаніе златы птѣрѹгес **перистерас** Ps67,14

ГОЛЖБИНЬ

DčnII ГОЛЖБИНЬ Bon Rdm, голжби Pog; и ρέχъ
кто дастъ ми крилѣ яко ГОЛЖБИНН и полеши и
пояниж птёругас ѿсі перистерâ Ps54,7 Bon,
крилѣ ГОЛЖБИНН Rdm DčnII крилѣ яко голжбї Pog;
и дюгъла въ видѣни ГОЛЖБИНН извѣствоваше єн
єїдеи перистерâ 80r25Str 120r1Slep 120a32VtšII въ
видѣни ГОЛЖБИНЬ 11r11Grig; поуто ради съниде
дюгъхъ съветыи въ видѣни ГОЛЖБИНН еїс єїдоц
перистерâ 35r20Krn; ГОЛЖБИННИМъ ӡракомъ съ
небеси въпиють съ юсѧть съиръ мон
възлюбленни 123d15Vtš; яви са юмоу кръстъ и
дюгъхъ въ образѣ ГОЛЖБИНН ГЛАГОЛАЩЪ АЗъ
юсмъ распятъи съиръ божини (старор. єн єїдеи
криосталлю кайл фанѣ ѿгъонен єк тоу старор. лёгъонса)
267r21Stan — Cf. ГОЛЖБИНъ, ГОЛЖБЕНъ

KSM

ГГ/НА

ГОЛЖБИЦА, -ѧ f.

homRdm Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Les

гулабица; голубица; dove; — перистерá:
страшна ӡміа велика ӡѣло ... обрѣте ГОЛЖБІЦѢ
и погльти єж перистерâ 110v9Les; якоже кроткѧ
ГОЛЖБІЦѢ пропоинъ ковуеъ съ своими птенци
божина словеса пооѹщѧща и врази неправедни
мѹжами облькошъ а 167v15Rdm; ••• лѣтъ
ѹрнѹсьтвова съ нимъ яко агница ѹкиста и
ГОЛЖБІЦѢ нескврьннаа перистерâ ѿпилон 109v8Les
● за Богородица: кто ѿ земніхъ въспоетъ та
ѹистаа ГОЛЖБІЦѢ ты во родила еси намъ
свѣтъ велики богоатство животоу исѹгъса
спакаа моего ѿпиле ѿгнѣ перистерâ 62v19Šaf
99a2Orb 23v16Hlud, ГОЛЖБІЦѢ 80v18Zag; ГОЛЖБІЦѢ
прѣмѹжо стибаго рождаши радиѹчи се
присподѣбо перистерâ 116v15Zag 96v19Šaf
129a16Orb 58r37Hlud; ты всѹистаа (sic)
зла[а]тла ГОЛОУБІЦѢ яже соѹуцъ маслини
прозевши слово божије 36d6Vtš

M

ГГ/НА

ГОЛЖБИЧИЩЬ, -ѧ m.

Lobk

гулайче; голубенок; young pigeon; — неоссѹс
перистерâ: и потомъ принесеть богою агница
... и ГОЛЖБИЧИЩЬ или грылица неоссѹи перистерâ

Lv12,6 Lobk; или сихъ мѣсто принесены прѣдъ
господу два ГОЛЖБИЧИЩА или два грылицыша
дно неоссѹи перистерâ Lv12,8 Lobk — EXH

SM

ГГ

ГОЛЖБЬ, -и m.

Evang Bon Pog comPsalt Grig Lobk parOrb parHlud
Vtš Stan Les Krn

Formae: gen. sg. etiam ГОЛЖБА in Vtš, ГОЛЖБѢ in
Stan; acc. sg. etiam ГОЛЖБА in Lobk Orb Krn, ГОЛЖБѢ in
Orb, ГОЛЖБѢ in Hlud; instr. sg. etiam ГОЛЖБОМЬ in Stan;
acc. du. ГОЛЖБА in Krn

гулаб; голубь; pigeon, dove; — перистерá;
перистер(ov) (Krn): єждѣте мѣди яко и
զմիկ и кротыци яко и ՞լյեն ѡс аі перистераі
comPs36,11 Bon Pog, sim. comPs24,9 Bon Pog; sim.
цѣли ՚ко ГОЛЖБН ѡс аі перистераі Mt10,16 Rad
Mkd, ГОЛЖБН Krn; sim. цѣли яко ГОЛЖБЇЕ 36r8Krn;
яко ГОЛЖБЗ во չистѣ из гроба извѣде нетлѣненъ
и цѣль христос ѡс перистерâ comPs54,7 Bon Pog;
и дѣски тѣжникомъ испроверъже и сѣдалища
продажимъ ГОЛЖБН тац перистерâ Mt21,12 Krat
Dbj Jov Krp Mkd, sim. ГОЛЖБН тац перистерâs
Mc11,15 Dbm Dbj Rad78a9 Krp Krat MkdII om.
Rad126a24; и ρѣхъ кто дастъ ми крилѣ яко
ГОЛЖБЇ и полеши и поуниж птёругас ѿсі
перистерâ Ps54,7 PogII крилѣ яко ГОЛЖБИНН
Bon, крилѣ ГОЛЖБИНН Rdm Dčn; и видѣ дюгъхъ
божији съходеши яко ГОЛЖБ and Градышъ на нь
ѡсі перистерâ Mt3,16 Mkd, ГОЛЖБЗ Stm Krp
Krat, sim. Mc1,10 Dbj Rad Krp(bis) Krat Mkd, sim.
L3,22 Dbm Dbj Rad Krp(ter) Krat Mkd, sim. J1,32
Dbm Dbj Krp; sim. съветыи дюгъхъ якоже
ГОЛЖБ ѡсан перистерâ 28v25Krn; sim. дюгъхъ
яко ГОЛОУБЕ 119c30Vtš; божъсѹстѣни же дюгъхъ
въ видѣни ГОЛОУБА приде 113a32Vtš; и послана
ГОЛЖБ по немъ видѣти аще естъ огстажпіло
воды ѿ лица земи тѣн перистерâ Gn8,8 Grig
Hlud, ГОЛЖБA Lobk Orb; послана единого ГОЛОУБА
и ГОЛЖБ ... възъмъ едини соѹуцъ маслины и
възбрать се пакы въ ковуегъ міан перистерâ
кайл ՚ перистерâ 35v17.18Krn (cf. Gn8,11); пакы
испѹсти ГОЛЖБ тѣн перистерâ Gn8,12 Grig
Lobk, ГОЛЖБѢ Orb, ГОЛЖБѢ Hlud; хвала та яко

ГОЛЖБЬ

видѣхъ **ГОЛЖБЬ** бѣль сѣдащъ на десномъ ти
ѹамѣ пеりостеронъ ѿстїлонъ 2r26Les; възѣщенна
же бывши съмркътъ **ГОЛОУБОМЪ** діа периостерас
21v24Stan; приуастивъ са вкоужъственныхъ
таинъ посланныхъ юмоу с нкевексе **ГОЛЖБЕМЪ**
оуреномъ периостерас 288r16Stan; мкавти юго
сlyшавши **ГОЛЖБѢ** улкоукъуьскы глаголаша
с нимъ и ѿ стражахъ оумрѣтъ тїс периостерас
121v14Stan; да принесутъ два грзлицища или
два **ГОЛЖБА** та дюо периостерия 48r5Krn (cf. L2,24)

KSM

ГГ/НА

ГОЛЖБЕНЪ, -зіи adj.

comPsalt

гulabov, на гулаб, на гулабица; голубиный,
голубя (gen.), **голубицы** (gen.); *of a pigeon, of a*
dove; – тїс периостерас: голжбеное їже на юрданъ
спнде тогоже междоурание истина и правда
разумниимъ огнемъ обрадованъ златомъ
пророкъ нареуе тїс периостерас comPs67,14 Pog
Bon – EXH — Cf. ГОЛЖБИНЪ, ГОЛЖБИНЬ

0

ГГ

ГОМОРДА, -зі f., ГОМОРД, -л m.,

ном. prop. loci

etiam **ГОМОРЬ, -рѣ** m.; gen. pl. **ГОМОРД**

Rad Krat Slep Karp Psalt Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Les Km

Гомор; Гоморра; Gomorrah (Gomorrha); – Гоморра: г. во долината на р. Йордан, во южните предели на Ханаан, во областа на Мртвото Море: **садомъ и гомор** вѣхочу гради вѣлици иже повѣлаше ихъ лотъ вноќкъ авраамовъ Гоморра 149r12Krn; юраднѣе вѣдѣть садомоу и **гомору** въ дѣнь сѫдни нежели градоу томъ Гоморроиц Mcb,11 Rad, **гоморю** Krap Гоморѣнъ Dbm, Гоморѣномъ Dbj Krp Mkd; **гомору** вподсюбили са быхомъ ѿ Гоморра R9,29 Krap Гоморѣномъ Slep; ъко садома и **гомора** и гради акоусть ихъ Гоморра Ju1,7 Karp Slep; отъ виноградъ бо садомскъ виноградъ ихъ и лоза ихъ отъ **гомору** єк Гоморрас Dt32,32/Ct Bon Pog Rdm Dčn; sim. ѿ **гомора** єк Гоморрас 17r16Les; яко же лотъ запаленна вѣгай и ѿ градъ дюгше моа вѣжи садома и **гомора**

ГОМОРЂНЕ

Гоморђа 37v8Hlud 92v28Zag 77v16Šaf 111b17Orb;
вѣжимъ яко и лотъ садома и **гомора** 121v27Zag
103r26Šaf 133c14Orb 61v9Hlud; сиє глагола
вкогъ ради стлппотворешикъ и ради садома
и **гомора** Гоморра 63v26Krn; сажеже садома и
гомора кај та Гоморра 137v9Krn; житенскаа
гомора 226d28Vtš – EXH

*Nota: lect. егг.: притѣуа та огстравить
садомската **гомора** и вѣдѣхъ горь оугонеџнеши
77v13Šaf Г садомска горѣниѣ вишне горѣ вѣгай
92v25Zag, горѣ в сигорѣ спасан са ѿнъ еіс
Сигѡр діасѡтти 111b23Orb 37v11Hlud*

SM

ГГ/НА

ГОМОРД v. ГОМОРД**ГОМОРД v. ГОМОРД****ГОМОРДСКЪ, -зіи adj.**

Rad Krp Mkd Slep Karp Grig Lobk parOrb parHlud Les
гоморски; гоморский; of Gomorrah
(*Gomorrha*); – тѡн *Гоморровъ*, тїс *Гоморрас:*
(v. Гоморда): юраднѣе вѣдѣть земли садомскѣ
и земли **гомордсѹ** въ дѣнь сѫдни неже градоу
томъ ѿ Содомуон кај Гоморровъ Mt10,15 Rad,
гомордсѹн Krp31v17, **гомордсѹ** Krp144r12,
гомордсѹн Mkd; и грады садомскыя и
гомордсѹ иждегъ разорениемъ ѿсѣди пољеис
Содомуон кај Гоморрас 2P2,6 Karg, **гомордсѹ** Slep;
оуслзиште слово гксподсѹнє кназї садомскти
взнзмѣте законъ вкожи людие **гомордсѹ** лаос
Гоморрас Is1,10 Grig Orb, **гомордсѹн** Lobk;
взплз садомескъ и **гомордсѹ** оумножи са
Гоморрас Gn18,20 Grig, **гомордсѹ** Lobk Orb Hlud;
видѣвъ града садомскаго и **гомордсѹ** рода
непокорива и скрѣпнала ѹде пољу Содомуон кај
Гоморровъ 237r15Les – EXH

KSM

ГГ/НА

ГОМОРЂНЕ, -з m. pl.

Dbm Dbj Krp Mkd Slep

Гоморјани; гоморряне; citizens of Gomorrah
(*Gomorrha*); – ои Гоморрои, (Гоморра): жители
на Гомор (v. Гоморда): юраднѣе вѣдете (sic)

ГОМОРӨНӨМ

СОДОМЛӨНӨМЬ И **ГОМОРӨНӨМЬ** ВЪ ДѢҮНΖ СѢДѢҮНЫИ НЕЖЕЛИ ГРАДОУ ТОМОУ Гоморроиц Mc6,11 Mkd Dbj Krp, **ГОМОРӨНӨМЬ** Dbm^{II} гомороу Rad, гоморю Krat; ИАКО **ГОМОРӨНӨМЗ** ОУПОДОБИЛИ СА БИХОМЗ ѡс Гоморра R9,29 Slep^{II} гомороу Karp – EXH

KS M(гоморюнинз)

ГГ

ГОМЫНО v. **ГОУМЫНО****ГОНЕЗЕНИЕ**, -иia п.

Stan

спасение; спасение; salvation; – ἀπόδρασις: АВЕКМЬ ОУБО ПРИЯТИ А АНДМЬ ВЪЗВЕШАИ ВЪЖАТИ АВЕКМ ЖЕ ПОИАТИ ТАН ПРОМЫШЛЕНІА **ГОНЕЗЕНИЯ** тѣн апόдракси 289v17Stan • *pro παιδείᾳ:* БЫІВЪ ЖЕ ЕСТІКОГО **ГОНЕЗЕНИЯ** И ПИСАНИЯ ИСКОУШЕЊИ И МНОГА НАПИСАННІА ВСТАВИВЪ РИМСКЫ НАПИСАННА ПАСЕС ПАІДЕІАС КАІ ГРАФІС ЅИПЕІРОС 163r3Stan – EXH — Cf. СЗПАСЕНИЕ

M

КТ

ГОНЕЗИТИ, -жж, -зитъ ipf.

comPsalt

се сіасува, се избавува; спасаться, избавляться; to save oneself, to be delivered; – ρύεσθαι: • **ҮЕСО:** мѣстн ма ў врага моего ашේ бо **ГОНЕЖЖ** չль монхъ թеүе к томоу ՞ НЕВЕРНІА НЕ ИЗНЕМОГЖ չѧн յար խսթѡ тѡн какѡн պու comPs25,1 Pog Bon – EXH — Cf. ГОНЕЗНЖТИ, ГОНЕСТИ, ИЗБАВЛѢТИ (СА), СЗПАСАТИ (СА)

M

ГГ/НА

ГОНЕЗНЖТИ, -знж, -знетъ pf.

comPsalt Les

се сіаси, се избави; спастись, избавиться; to save oneself, to be delivered; – ρύεσθαι: • **КОГО, ҮЕСО, ОТЪ ҮЕСО:** ВСА ВѢРОВАВШАЖ ПРИШЕСТВИЮ Х҃РИСТО>ВОУ ТИ **ГОНЕЗНЖТЗ** ў вѣкъкој չловези диавола խսթоңтат апò пасеос պուրіа comPs40,2 Bon Pog; ИАКОЖЕ бо թабъ չърить въ թакъ имѣлааго и тако үлкөвѣкъ възирдааше на вогра **ГОНЕЗНЖТИ** չль խսթнай тѡн какѡн comPs122,2 Pog Bon; симз кровомз покривз са үлкөвѣкъ **ГОНЕЖ**

ГОНЕНИЕ

ЕСТІКОЖ չловези диавола էррұсtheta апò пасеос կакіа comPs26,5 Bon Pog; ПЛАВАИЩЕ ВЪ НЕМЬ ҮЛКОВѢЦИ ПРИЕМЛАЩЕ ВЛАГО>ДѢТЬ И **ГОНЕЗШЕ** МАТЕЖА ЖИТИНСКААГО АПАЛЛАГЕНТЕС тѣс тарахћис тоû վіоу comPs106,30 Pog^{II} ОУГОНЕЗШЕ Bon; БОГОУ ЕО ПРИШЕДШОУ И ПЕЧАЛИ И МАТЕЖА **ГОНЕЖЕ** ЕВРЗНЦИ ҮЛОВѢКZ լўпїс кай тарахћис апїллалаги comPs42,5 Bon Pog; МИЛОСТИЖ ЕКОЖИЕЖ ВѢЗМОГЖ И **ГОНЕЖ** АТЪ СИЛZ ГИГАНТОВДI ПРОНАРЂЕКОВА ЖЕ Х҃РИСТ>А ИАКО ПОЕДИ ДиАВОЛА НА КРѢСТ>Е ԽՍԹЕІС աпò ծұнастета չіғантоս comPs143,2 Bon Pog; ИАСИФZ ПОЖА **ГОНЕЖЕ** ԱԽԱԻՐԱՑ ԷՐՐՈՍԹЕ comPs104,18 Bon Pog; ТОГО ՐАДИ **ГОНЕЗНЖ** ՞ ՐՋКОУ ԲՐԱՏՆԱՀ И СМՐԴНҮИЖ ՒАМЫ И НԿՐՆԵ ПАКЫ МКОЛИ ВЫШНԵГО Да **ГОНЕЗНЖ** չвերժ ԽОТАШАГО ТВОЕ ՅԱДՈ ПОГОԳԵВИ ԷՐՐՈՍԹԵН ԷԿ ՏОՒ ԼԱККОУ ... ինա խսթô էկ տու ԹԵՐԻՈՒ ՏՈՒՈՒ 263r17.19Les – EXH — Cf. ГОНЕЗИТИ, ГОНЕСТИ, ИЗБАВИТИ (СА), ИСКОУПИТИ (СА), СЗПАСТИ (СА), ОУГОНЕЗНЖТИ

KSM

ГГ/НА

ГОНЕНИЕ, -иia п.

Dbm Dbj Rad Krp Krat Mkd Apost comPsalt Lobk parOrb parHlud trOrb trHlud Vtš Stan proIVtš Les Krn

1. ГОНЕЊЕ, ՚ՊՐՈՂՈՆ; հոնեն, պրесլուման; persecution; – ծաղամօց: И БЫСТЬ ЖЕ ВЪ ДѢҮН ТЫЖ **ГОНЕНИЕ** ВЕЛИКОЕ НА ՎՐԱԿՔԵ ԵՐԿՈՎՏԱԼԿԻՄՅԱՋԱ ԾԱՂԱՄՕՑ ՄԵԳԱС A8,1 Vran; БЫІВШИ ЖЕ ПЕЧАЛИ ИЛИ **ГОНЕНИЮ** СЛОВЕСЕ ՐАДИ ԱԲИЕ ԸՑԼԱՋՆԵՒԵТЬ СА ԾԱՂԱՄՕՆ Mt13,21 Rad Dbj Mkd, **ГОНЕНИЕ** Krp^{II} lac. Krat; sim. **ГОНЕНИЮ** Mc4,17 Dbm Dbj Rad Krat Mkd, **ГОНЕНИЕ** Krp; ԿТО НЦI ՐԱԶԼՃҮИ ՞ ԼЮБЕИ ԵԿՈЖИ ԾՔՐԵՑ ԼИ Տ҃ГА ԼИ **ГОНЕНИЕ** ԼИ ՂԼԱՋ ԾԱՂԱՄՕՑ R8,35 Ohr Str Karp, (..)ՆԵՆԻԿԵ Verk; sim. 210r25Krn; sim. ԵԱԾ ՊՐԵԽՎԱԼՆИ Մ^ԱՅԵՆԻЦИ ՆИ ԾՔՐԵՑ ՆИ Տ҃ГА ՆИ ՂԼԱՋ ՆИ **ГОНЕНИЕ** ... ՐԱԶԼՃҮИ ՞ ԵԿՈՐԴԱ ՆЕ ВѢЗМОГОШ ԾԱՂԱՄՕՑ 67v7Hlud^{II} ИЗГОНЕНИЕ 126v7Zag, ИЗГОНЕНИА 139b22Orb, om. 105v31Saf; ԵԱԽԱԿ ՌԱԿԱԳՈՒԵՏ ՀОНЕНИИ И НАПАСТИ ՁԵՄՈՆՆԵՐՆ ԻАКО ՆԵՊОСТОՒՆՆՆ ՏՈՒС ԽԵՒՄՈՒԱԾ ԼԵԳԵՒ ՏՈՒ ԾԱՂԱՄՕՆ comPs123,5 Bon Pog; **ГОНЕНИЯ** ԵӘДЫ ՊՐԵԶՐԵՎԵՇ ՄՃՐԵ Մ^ԱՅԵՐԵՎԵԼԵՎԱ ՊՐԵՎԵՆՆԱ ՆԵ ՅՅՈՒՎԵ ՍԱ

ГОНЕНИЕ

Δρъзновеноно христоа исповедаш 104a17Orb, sim. 29c29Orb; също же **ГОНЕНИЮ НА ХРИСТИАНЫ** ѝ дикея цъсарствъ нпáрхонтос дè биоумоу катà тѡн християнѡн 149v12Stan; ѩнелиже прѣста **ГОНЕНИЕ ХРИСТИАНМЪ** и царствова великии константии благоустивени християнинъ о биоумъс тѡн християнѡн 263r24Krn; **ГОНЕНИЕ** въздигнеть сопона на сквартъл църкви биоумън 110v12Les — Cf. изгонение, изгнание

2. стремеж; стремление; striving;
— **биоумъс:** скрън пра веденъ раждае са въ животъ **ГОНЕНИЕ** же неусъстивимъ въ съмрътъ биоумъс дè асебоун Pr11,19 Lobk Orb Hlud — EXH
KSM

ГГ/НА

ГОНЕСТИ, -незж, -незетъ pf.

comPsalt

Formae: 3. sg. aor. Гонезж et ptc. praet. act. Гонезж v.
sub Гонезнити

се спаси, се избави; спастись, избавиться;
to save oneself, to be delivered; — рнєсѳаи:
● **отъ кого, ѿссо:** молить бо са ѩ гонациихъ **ГОНЕСТИ** апò тѡн биоконтов ръсѳнай comPs142,tit Pog Bon; възни мѣнитъ веуистиа боура еиаже **ГОНЕСТИ** ѿкобѣкоу благоубли христоу ѡс ръсѳнай comPs68,16 Pog Bon — EXH — Cf. Гонезити, Гонезнити, избавити (са), исконити (са), спасти (са), оггонезнити
SM

ГГ/НА

ГОНИТЕЛЬ, -лѣтъ m.

Slep Karp Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Stan Les Krn

гонишел, прогонува; **гонитель, преследователь; persecutor;** — **диоктиз:** бывша ма и ногда хѹлника и **ГОНИТЕЛЬ** и досадителъ нж помилованъ быхъ диоктии IT1,13 Karp Slep(bis); въльноу моръскоу скрывашаго дрѣвле **ГОНИТЕЛЬ** мжъситъ подъ зема скрывашаго спасыихъ дѣтии диоктии туронов 194d33Orb 164r24Zag 122v2Hlud, sim. 82b25Vtš; сквартъи феадоутироу въ цъсарство максимиане и диоклитиане горюкоу **ГОНИТЕЛЬ** тѡн пикронъ диоктии 144v20Stan; дїоклитиана глагола и мажимиана спрѣжене дїаболъское свѣрие

неоукротими **ГОНИТЕЛЬ** християнмъ таус диоктии тѡн християнѡн 271r19Krn; павель же **ГОНИТЕЛЬ** въ науелъ хощеть быти доскотиинъ апокситоулу єгакангкелю скръна твоего о диоктии 43v12Krn; павль вибауетъ оучитель всакон цръкви си прѣжде **ГОНИТЕЛЬ** християнъ 182b33Vtš; недъги въ **ГОНИТЕЛЬ** и прокажение шуциши и темже чътыщимъ его точить цельби 199a1Vtš — Cf. прогонитель, прогонъникъ

KSM

ГГ/НА

ГОНИТЕЛЬНИЦА, -а f.

Krn

гонишелка; гонительница; persecutress;

— **диоктира:** проуе и имы четиридесетъ дъяны постим се да ради огбѣжимъ ѩ злыи **ГОНИТЕЛЬНИЦЕ** грѣха апò тѡн какън диоктии тѡн амартіи 211v17Krn — EXH

Ø

КТ

ГОНИТИ, -нж, -нитъ ipf.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Apost (incl. apOrb apHlud) Psalt comPsalt homRdm Parim Bit Zag Šaf trOrb Vtš Stan prolVtš Les Krn

1. шера; гнать; to drive; — элауневи: и раструбазъ жъзи **ГОНИМЬ** былаше вѣсомъ сквожъ поустинъ ѡлаунето L8,29 Krat Dbm Jov Krp Mkd; си сѫтъ истоуници веъводнин облаци и мѣглъ ѩ боура **ГОНИМЬ** имаже мракъ тѣмъ въ вѣкъ блудет са элауноменай 2P2,17 Slepъ om. Karp; и **ГОНИМЬ** вѣшє прѣдъ конми ѩ ладенскаго града до дроугаго града глаголюмалаго дрекесарин ѡлаунето туптомунос ѡмпроещъ тѡн ѿпюн 15r5Stan; гостника дыши вѣсомъ **ГОНИМА** въпиша ѩ **ГОНИМАAGO** вѣса иако ѩ нѣкоюго вонна растлѣнна быши а не ѩ марина ѿпюн даймонос элауноменай ... deest 140v26.141r1Stan ● **прогонува, гони, шади, брка;** гнать, прогонять, преследовать; *to persecute, to pursue, to chase; — диоктии, катадиоктии, єкдиоктии, дѣи; диоктии (Krn):* егда же **ГОНАТЬ** бы въ градѣ семъ вѣгантѣ въ дроугии ѿтав дѣ диоктии ѿпюн ѿпюн Mt10,23 Rad Mkdъ изгонять ба изъ града того Krp; и

МОЛИТЕ ЗА ТВОРАЩИХ ВАМЬ НАПАСТИ И **ГОНАЩА**
БЫ ДИОКОНТОВ НУДАС Mt5,44 Karp¹ ИЗГОНАЩЖ ВЗI
Stm Jov Rad, ИЗГОНАЩИХ ВАСЬ Mkd, ИЗГО(..)
Krat; по ПРӨМНОГОУ **ГОНІАХ** ЦРКСВИ БЮЖИЖ И
РАЗДРОГШАХЖ Ж ЭДІОКОВ ТІН ЭККЛІОСІАН ТОУ ТЕООН
G1,13 Ohr Slep Str Karp Verk; НЖ ТІКОЖЕ ТОГДА
РОДИВШИ СА ПО ПЛІЗТИ **ГОНІШЕ** ДЮГХОВЗНАГО
ТАКО И НІЗІННЕ ЭДІОКЕВ ТОН КАТА ПНЕУМА G4,29
Slep(bis) Ohr Str Karp107v11 Verk¹ ПРОГОНОШЕ
Karp57r3; и БИ Ж И **ГОНІ** Ж ДО ХОВАЛА ЭДІОХЕВ
АУТОУС Gn14,15 Hlud Lobk Vtš¹ ГНА Grig; ИЗГАВИ
МА Ж **ГОНАЩИХ** МА ЕК ТОН КАТАДІОКОНТОВ МЕ
Ps141,7 Rdm Bon Pog¹ Ж ИЗГОНАЩИХ МА Dčn;
БІСОВЕ ТИ БО ПРИСНО **ГОНАТЬ** ЧЛЮБІЖКА И
ОСКРЫБЛІЖТЬ ЭКДІОКОУС ТОН АНФРОПОУ comPs118,157
Pog Bon; ВІСПОМІННІ САВЛА КАКО ... ИДІШЕ ВЬ
ДАМАСКЬ **ГОНИТИ** ВІРОВАВШИХ ВЬ ХРІСТУА ДІСОШ
ТОУС ПІСТЕУОНТАС ЕПІ ТОН КУРІОУ 27v25Les; ПАВЕЛЬ
ЖЕ ЖІДОВИНЬ СЫ ... **ГОНА** ЖЕ ОУЧЕНИКЫ ВЬ ДАМАСКЬ
ИДЫ 257v20Stan 182d24Vtš; ЛОВЕШОУ ЖЕ ІЕМОУ
ІАВИ СЕ ІЕЛЕНЬ И НАҮЕ **ГОНИТИ** ІЕГО ДА ОУЛОВИТЬ
... ПРИДЕ ГЛАС Ж ИЕЛЕНІА ГЛАГОЛІЕ ВІ ПЛАКІДО
УТО МЕ **ГОНИШИ** АЗІ ІЕСМЬ ХРІСТУА КАТАДІОКЕІУ
... ТІ МЕ ДІОКЕІС 20r8.12Stan; sim. ж ПЛАКІДА ПОУТО
РАДИ МЕ **ГОНИШИ** БІАТІ МЕ ДІОХНЕІС 252r13Krn;
ТОКМО ДА НЕ КРІСТОМЗ ИСОУХ СХІСТОВОМЗ
ГОНАТЬ СА МЖ ДІОКУОНТА G6,12 Ohr Str Verk Orb
Hlud¹ ЖГОНАТЬ СА Karp; ИАКО НЕПРАВЕДННЕ **ГОНИМ**
ЕСМІ СВЕСІ ДІОКОМОУ comPs141,4 Bon Pog; ХРІСТОУС
ЕСТЬ ИСТИННА ИЖЕ **ГОНИТ СЕ** Ж ВАСЬ ДІСНЬСЬ
ДІОКЕТАІ 181r21Krn • **наїдага некохо, се нафрла**
на некохо; нападать, набрасываться на кого-л.;
to attack sb; – **кататрэжевін**: видѣ въ снѣ сѫпрѣгъ
воловъ иако попираше люди и съкроушаше и
жъцж **ГОНІШЕ** тѡн іеревон катетреже 109r1Stan
• fig. **катэжевін**: тъма изыде **ГОНАЩЕ** сънъце
могжшее попалити всѣ въ єдиномъ уасѣ ён
скотія катэжевін тѡн ѡлиоу 95v12Les — Cf. ИЗГАНЕТИ,
ИЗГОНИТИ, отъгонити, поганѣти, проганѣти

2. **се спреми кон нешию, бара нешию;**
стремиться к чему-л.,искать чего-л.; **to**
follow (after) sth, to seek (for) sth; – **діоکеін,**
катаадіоکеін: ўедо тимотею **ГОНІ** праудоу
діошке дѣ дікалоуіонуу 1T6,11 Verk Ohr(bis) Slep Str

Карп; **ГОНИТЕ** любоевъ ревзноуите дюгховзимъ
діошке тѣн агаптї 1C14,1 Ohr Slep Str Verk; иако
жъци не **ГНАЩЕ** прауды постигж праудж иаже
Ж ВІБРЫ єщн та мж діошкоута дікалоуіонуу R9,30
Karp¹ женжеши Slep; всегда доброє **ГОНИТЕ** тѣ
агафрон діошке 1Th5,15 Karp¹ тѣфтие Ohr Verk,
сътварѣтие Str, lac. Slep; sim. всегда блакогое
ГОНИТЕ 45r22Les; облагаж ма зане **ГОНІХ**
блакогостиа катедіошкоута дікалоуіонуу Ps37,21 Dčn
Bon Pog Rdm; ты бо съвѣси вѣсѣ иако тебе
люба и **ГОНА** кай се катаадіошко 105r20Les; нѣсѧ
бо тажко ржуное дѣло үрьн҃цоу **ГОНАЩОМОУ**
зalo полезнаа тѡн монахон тѡн діошкоута та
діонта кай та аутаркї 29v4Les • peior. лакоми за
нешто: **КНАЗИ** твои противат са абевшници
татем любади мѣто **ГОНАЩЕ** вѣздание діошкоутес
антаподома Is1,23 Grig Lobk Orb; горе вѣстлашимъ
здаңтара и квасъ **ГОНАЩИМ** ждышимъ вѣчесра
вино бо съжежета тѡ сікера діошкоутес Is5,11 Grig
Lobk¹ квасъ гнєташии Orb; sim. сикера
ГОНАЩИМ 231v12Les; они бо вѣздаръжахж сѧ
аз же абеѣды и вѣчесра **ГОНІХ** та діонта
діошкоут 229r13Les — Cf. ТѢФТИ

Cf. Г҃НАТИ

Not: per егг. про игемонъ: и се рекъ на
гнѧвь и на яростъ подвигну и **ГОНИМ** (sic) же
тон ѿгемона 39r28Stan

KSM

ГГ/НА

ГОРДА, -ЗІ F.

Evang (incl. evOrb evHlud) Apost Psalt comPsalt
orDčn Parim Triod Vtš Stan prolVtš Les Krn

1. **гора, ыланина, рид; гора, холм; mount,**
mountain, hill; – őros, ὄρεινή, βουνός: оғзрѣкъ
же народы вѣзиде на **гора** еис тѡ őроу Mt5,1 Rad
Stm Jov Krp Krat Mkd; нж аше и **гора** се рече
дивни са вѣврѣзи са въ море вѣдеть тѡ őреу
тоута Mt21,21 Rad(bis) Dbj Krp(bis) Krat Mkd; sim.
Mc11,23 Dbm Dbj Rad(ter) Krp(bis) Krat Mkd; sim.
11v4Les; sim. 64v11Krn; и аше имамъ вѣрж иако
горзи прѣставлѣти любзве же не имамъ никожже
ми ползж őроу 1C13,2 Ohr Slep Str Karp Verk, sim.
210v23Krn; • єї• лакота вѣдхон вѣзнесе са вода и
покрzi вѣса **горзи** панта тѡ őроу Gn7,20 Grig Lobk

гора

Orb Hlud; **гора** бо сквятаа гксподрнѣ гол'гофа естъ яко на nei спкасении в'семоу мириу сдѣла са ѡрос ѿр ѿр comPs3,5 Pog Bon; елене бо камению и **Грамз** радиогжт са тої ѡреси comPs17,34 Bon Pog; яко мон сжть вси зефрие джеравни скоти въ **горахъ** и волове єн тої ѡреси Ps49,10 Dcn Bon Pog Rdm; крымчоу же се множество христианъ въ **горахъ** єн тѣ ѡреи 36г6Stan; бысъты мнихъ и ѿ **горын** до **горы** прѣходе ѿудеса твориаше и бѣсы проганиша ѿпъ ѡроус еіс ѡрос 54v25.25Stan; пасѣше вѣцъ на **горѣ** єн тѣ ѡреи 92v26Stan; пожигажши **горы** и равнины и пожигажши всѧ земля та ѡр 302v7Les; тѣбѣ вела **гора** прѣиди съ шного полъ морѣ къ намъ 292r18Les; вѣставши же марна въ тиа дни иде въ **горѣ** съ тышаниемъ въ градъ юдевъ еіс тѣн ѡреинъ L1,39 Dbj; въ **горынъ** Dbm, въ **горнѣ** Krp, въ **горнѣ** Krat Mkd; яко ѿ **гора** съ **горы** жива приемъ исака блаконъволи намъ вѣрој избавити са ѿ врага єкъ тафу тоў буунуу 16v17Hlud 61v26Bit 75v23Zag 57v7Saf 92b34Orb; — приде въ **горы** Магдалинъскы еіс та мѣрѣ Маудалы Mc8,10 Dbm; въ страны да[л]маноутанъскы еіс та мѣрѣ Даалманоузды Dbj, въ страны даалманъфанъскы Rad, въ страны даалманоутанъскы Krp, въ страны даалманъфанъскы Krat, въ страны даалманоутанъскы Mkd ● за Богородица: камы нержкосѣченъж **горы** ѿ несѣкомыж дѣвкинъж краижглыны ѿсѣүе са христь ѡроус 46c11Orb 13r12Bit 42r30Zag; om. 15v33Saf; sim. 51r9Zag 27v17Saf 60c16Orb; sim. 51b21Vtš 166d1Vtš et 193c19Vtš; прѣукистала имѣнуетъ пророкъ ... даувыдъ **гора** юже блаконъволи бкогд жити въ nei тѣ ѡрос 159r19Krn; ты еси дѣвкинъ пророуьское прореченіе ... аввакумъ тѣбѣ видѣ яко же **гора** несекомъ ѡрос 166r16Krn, sim. 169r21Krn ♦ **Дивная гора** Дивна **Гора**; **Дивная Гора**; **Hill of Wonders**; — **Thetaumastov** ѡрос: планина меѓу градовите Антиохија Сириска, Селевкија и Рона, на која се подвизувал и изградил манастир и црква преп. Симеон Столпник Помладиот, наречен Дивногорец: мѣсцејка тог (Mai.) •кд• памѧть

гора

прѣподоубнаго ѿца нѣшего симѣона стльпника иже на **диенѣи горѣ** єн тѣ thetaumastov ѡреи 230r13Stan 159r11Krp 129v5Slep 90r5Verk; марфа макти вѣше скветкаго симѣона иже на **диенѣи горѣ** єн тѣ thetaumastov ѡреи 161b15Vtš, sim. 262v20Stan ♦ **Елеонъска(иа) гора**, **Маслинина(иа) гора** — ѡрос тѡн єлаиѡн: (v. Елеонъ): сѣдащоу емоу на **горѣ** елеонстѣ еіс тѣ ѡрос тѡн єлаиѡн Mc13,3 Dbm Rad, на **горѣ** елеонъстѣи Krp(bis) Mkd, на **горѣ** елионъстѣи Krat; и вѣспѣвше изыдошж въ **горѣ** елеонскж еіс тѣ ѡрос тѡн єлаиѡн Mt26,30 Krp Rad Jov, въ **горѣ** елеонъскж Dbj Mkd, въ **горѣ** елионъскж Krat; sim. въ **горѣ** елеонъскж Mc14,26 Dbm Rad Krp Mkd, въ **горѣ** елионъскж Krat, въ **горѣ** елеонъскж Hlud; **гора** же елеонска вѣ вилъ виѳаніе тѣ дѣ ѡрос тѡн єлаиѡн 121v2Krn; придѣте въ вѣсидѣмъ вѣрони на вишнах **горѣ** маслиниж єпі тѣ метеворон ѡрос тѡн єлаиѡн 235d29Orb, **горѣ** маслиниж 159r6Hlud ♦ **Кармильская гора** — ѡрос **Кармильион**: (v. Кармиль): **гора** же кармилискаа вѣ съвѣше и ѿ науала имѣнованна пророкъ илію тѣ ѡрос дѣ тѣ Кармильион 151r10Krn; на прѣстолѣ шгнънѣ бысъты благородакониемъ поживъ яко въ полатѣ на **крымилстѣи** (sic) **горѣ** 45a8Orb ♦ **Синаиска(иа) гора**, **Сина**, **Синада**, **Синаи гора**, **Синандъска(иа) гора** — **Синѣ ѡрос**, **Синайион ѡрос**, **Хориевъска(иа) гора**, **гора** **Хориевъ** — ѡрос **Хориѣвъ**: (v. Сина et Хориевъ): сина бо еста два զաբետа єдинъ оғбо ѿ **горы** **Синаискѣи** Slep, ѿ **горы** **Синаискѣи** Karp; агаръ бо естъ **Синаиска гора** Синѣ ѡрос G4,24 Ohr Str Verk, отъ **горы** **Синаискѣи** Slep, ѿ **горы** **Синаискѣи** Karp; агаръ бо естъ **Синаиска гора** Синѣ ѡрос G4,25 Ohr, **Синада гора** Slep, **Синан гора** Str, **Сина гора** Karp Verk; на **Синаистѣи горѣ** видѣвъ тѣбе въ кжпинѣ монсѣ єн Синайиф тѣ ѡреи 47r30Zag 54c29Orb, на **Синаистѣи горѣ** 23v3Saf; sim. на **Синаистѣи горѣ** 49r15Zag 57b11Orb, на **Синаистѣи горѣ** 25v9Saf; sim. на **Синаистѣи горѣ** 59v26Zag; мльушж на **Синаидѣстѣи горѣ** єн тѣ Синайиф ѡреи 112v21Stan; на **горѣ** **Хориестѣ** постомъ оѹиши са видѣ бкога илиа єн тѣ ѡреи тѣ Хориѣвъ 6r23Saf 27c18Orb, на **горѣ** **Хориевъстѣи** 29r12Zag;

до **гори** хорибъскїе єѡс ѿроус Хорѣвъ 3Rg19,8 Vtš, до **горы** хорибъскыѣ Lobk, до **горы** хори-б-єликыѣ Hlud II om. Grig; на **хорибъстѣн** горѣ въога видѣ єв тѣ Хорѣвъ ѿре 280v16Stan ♦ **СИНОВА, СИОНЬСКА(ИА) ГОРА** – **Σιών ὄρος:** (v. СИОНZ¹): на пристѣпите ѿбо въ **синоўскѣй горѣ** и къ **гра́дѹ** въога жиба єроу́скалима нѣвѣснаго Сіѡн ѿре 1Nb12,22 Karp; на **горѣ сионъстѣн** єв тѣ ѿре 1Nb12,22 Karp; на **горѣ сионъстѣн** Pog ♦ **ТАВОРСКА(ИА) ГОРА:** (v. ТАВОРZ): **таворьская гора** свѣтомъ покриваше се 209a20Vtš; възьшад на **горѣ таворьской** прѣвѣрази се **христи** и лѣсть всоу ѿмрауиъ свѣть въсіаль юси 213a22Vtš; азъ юсмъ въогъ сы иже на **горѣ таворьской** прѣвѣражъ се 208b9Vtš — Cf. БРДО, ХЛДМЪ

2. отъ горы до доля, до долѣ, до нижоу, до нижъ adv. *одгоре додолу; сверху вниз; from the top to the bottom; – ἀπ', ἀπὸ ἀνωθεν єѡс катѡ: и опона цръковна разьдра са на двое отъ горы до доля ἀπ' ἀνωθεν єѡс катѡ Mc15,38 Dbm II с нижнѣго края до въшнѣго Dbj, свыше до ниже Kgr, свыше до нижоу Krat, въыше до нижоу Mkd, свыше до нижъ Orb, om. Rad; sim. и катапета́зма цръковна разьдра са на двое отъ горы до нижоу gr. deest L23,45 Dbm Rad, **ѡ горы до нижъ** Kgr132r33 Orb, **ѡ гор..** Kgr109r30 II **ѡ горѣ до нижоу** Dbj, deest (cf. gr.) Jov Krat Mkd; **хризмѣ нариуетъ** кръщениа єжже помазажта са вѣрзнии *отъ горы до нижоу* ἀπὸ ἀνωθεн єѡс катѡ comPs132,2 Bon, **ѡ горы и до доля** Pog — Cf. **горѣ** (отъ ~ до нижоу), **отъвѣшие** (~ до нижоу), **съвѣшие** (~ до ниже, до нижоу, до нижъ)*

KSM

ГГ/НА

ГОРДАЗДИТИ СА, -ждж са, -здитъ са ipf.

Les

се вкочанува; окоченевать; to become stiff; – **стѣфесѳати:** поустынник ли єси помѣни пастыра ѿвълж како вѣды тѣплатѣ въ поустыни и въ горадѣхъ иже չимѣ **грызdat са** (sic) **ѡ** стоядени лѣтѣ же жегоми сѣть варомъ слѣнѣунымъ стуфоменои ѿпѣ тѡу 204v3Les — EXH

0

КТ

ГОРДИИ, -иа m., nom. propr.

kalKrp trHlud Vtš Stan

Гордиј; Гордий; Gordius; – Гóрдиоς: св. мчк, † поч. на IV век (320 при имп. Лициниј) во Кесаріја Кападокиска, З.Іан.: въ тѣде денъ (3.Іан.) съвѣтаго мѣжүеңишка **гордина** Гордіону мартурос 151v2Krp; въ тѣде денъ (3.Іан.) стрѣльствъ съвѣтаго мѣжүеңишка **гордина** при ликинни үѣсаюри вѣ съвѣтыи **гордани** (sic) ѿ кесарія кападокиския тѡу ѿгіону мартурос Гордіон ... ѿ ѿгіос Гордіос 104r17.18Stan; мѣжүеңица тогъ (Іан.) **Гордіанъ** прѣдпразднство и пророкка Малахиѣ и мкоуүеңишка **гордія** 108a24Vtš; свѣтлази [Е]милиане стрѣльствъ пожаленіе и никито мѣжүеңище христиоъ и **гордіе** велики исти поборници обидимзимъ мкоулите са 7а ны 176v33Hlud — EXH

S

ГГ/НА

ГОРДИОНЪ Stan v. ГОРДИАНЪ**ГОРДИАНЪ, -иа** m., nom. propr.

kalOhr Stan

Гордијан, Гордиј; Гордian, Гордий; Gordian, Gordianus; – Гордіаноս:

1. римски имп. Гордијан III, Marcus Antonius Gordianus Pius Augustus (238–244): юликонида христиоъ мѣжүеңица вѣшє при **гордіанѣ** и филипѣ үѣсаюрема солоуньскааго града єпѣ Гордіаноу 234r9Stan

2. св. мчк, †320 при имп. Лициниј со Макровиј, Илија, Зотик, Лукијан, Валеријан 13.Sept.: мѣжүеңица тогъ (Sept.) **Гордіанъ** ... съвѣтыи мкоуүеңишка Макровиа и **гордіана** или չотика и лоукина агуриона тѡу ѿгіону мартуров ... Гордіаноу 13v11Stan; ти съвѣтыи мкоуүеңици вѣшє при ликианѣ үѣсаюри и съвѣтыи Макровиј вѣшє ѿ кападокије **гордіанѣ** (sic) и ѿ пефлагонитъскыи строаны Гордіаноу 13v20Stan; **макровоу** и **гордіанъ** агніемъ исконуаста се ѿ Гордіаноу 14r4Stan

3. св. мчк, †362 во Рим при имп. Јулијан Отстанник, 9. et 10.Mai.: въ тѣжде денъ (9.Mai.) стрѣльствъ съвѣтю мѣжүеңикуг юпимаха и

гордиана επιμαχъ и **гордианъ** χριστоъва мжъуенкика бѣста ѿ великааго рима Гордіаноъ 215v1.2Stan; мжъссацъ мани. страсстъ севастка апостола симона и севастокумоу **гордіану** тѹ агіону мартурос ... Гордіаноъ 108r13Ohr

4. Гордијан Скит, татко на св. Меркуриј: мжъуенкика мєркоурие бысъти при дикен и валинианѣ цѣсарема ѿ вѣстока воинъ сы и воинъствоуя въ чину мартиси и **гордіана** нѣкоюго съиънъ Гордіаноъ тинос Скѹтюн уиос 72r18Stan

EXH

S

KT

ГОРДИАНЪ adj. poss.

Stan

Гордијанов, на Гордијан; Гордиана (gen.); **Gordian's, of Gordian;** – тѹ **Гордианоъ**: (v. Гордијанъ sub 1): тифонъ мжъуенкика бѣш ѿ страны фригенъскыя въ цѣсарество **гордіане** єпї тїс вазилеяц Гордіаноъ 131r7Stan – EXH

Ø

KT

ГОРЄ¹ interj.

Dbm Dbj Rad Krp Krat Mkd evHlud Slep Karp comPsalt orPsalt Grig Lobk parOrb parHlud Triod Les Krn
ах!, леле!, шешко (мене, тебе etc.);
уви!, горе (мне, тебе etc.); **ай!, alas!, woe** (unto me, thee (bibl.) etc.); – **оуаі!, оймо!**; **аі!, аллоімоно** (Krn): не сташа бо помышленна ихъ въ всѣхъ пжтежъ ихъ нжъ въ всѣхъ [пжтежъ] ихъ выистъ **горе горе** иакоже естъ пїсано єгунѣтъ оуаі оуаі comPs34,6 Pog Bon; **о** о коликаа нжда сїа **горѣ горѣ** коа сила наザаренна оубы оубы коликые мкарина съиная крѣости аї аї 87v7Krn; **горе** въсемоу мироу ѿ съблазна ... **горе** үлкөвѣкѹг томоу ємоуже съблазнъ приходить оуаі тѡ космиф ... оуаі тѡ анѳрѡтѡ Mt18,7 Rad Dbj Krp Krat Mkd; **горе** въмъ насиженіи нъионѣ иако въз'альуете **горѣ** въмъ смѣшими са нъионѣ иако въз'идаета и въсплауете оуаі нмін ... оуаі нмін L6,25 Mkd Dbm Krp(bis), **горе** въмъ ... **о горе** въмъ KraI лютѣ въмъ ...

горе¹

лютѣ въмъ Rad; sim. 225r10.13Les et 231v2.3Les; **горе** имъ невѣровавшимъ иако въ пжть канновъ идошъ оуаі аутой Ju1,11 Karp; **горе** напанишомоу искрѣнѣаго своюго прѣбрашениемъ мжтномъ оуаі ѿ потісю comPs74,9 Bon Pog, sim. 44r8Les et 45v14Les; **горе** приблаждимъ г҃ржзи сюа Ѳко жжемъ длѣгомъ оуаі ои єпїспаменови таc амартіас Is5,18 Grig Lobk Hlud; **горе** мнѣ сѫшихъ влагъ шенажившъ са оимо 26v1Zag 4r21Šaf 24c13Orb; **горе** тебѣ дкоуже шкаланьлаа иако ѿвѣщаши оимои панаѳліа ѡуаі 21r1Šaf; **горе** лихом'цоу иако въгатъство вѣжитъ ѿ него и огнь прїниметъ его оуаі тѡ плесонѣктї 232v5Les; **горѣ** въмъ слѣпимъ и прѣльщеннимъ и въгомрѣскымъ югдемкъ аллоімоно дѣ еіс єсадъ 83r15Krn
● **о горе:** **о горе** жзыкоу г҃рѣшникъ людие испльнъ г҃рѣха сѣма злое съиное везаконни шстависте г҃осподра оуаі єтноу амарталон Is1,4 Orb, **горе** азъзикъ г҃рѣшено Grig Lobk; **о горе** не имѣшимъ житиа неповинна 193v14Dch; нж **о горе** ти єгда сѫдъ вѣдеть оуаі сой єн тѡ крінестои 84v14Šaf 117c4Orb, **горе** ти 84r5Bit 45r9HludII нж въ осажденіе єси 101v12Zag; **о горе** мнѣ дкоуже оубогаа поуто не разоумѣ лъсти оимои алліа мон ѡуаі 3r7Šaf 25r4Zag 23b37Orb; дкоуже оубогаа **о горе** тебѣ въгара разгнѣбавши оимои тапеинї ѡуаі 4r23Šaf 24c18Orb, **горе** тебѣ 26v3Zag; **о горе** мнѣ иако слышаше сиа всѣ и не вънимахъ оуаі мон 192v3Les; **о горе** զաւիճաշոմօց յако въсегда въ немъ срѣдце его изнѣмагаетъ ѿ апѣ тѹ феноуно то 168v16Les — Cf. **о**, **охъ**, **оубы**
● **interj.-subst.** **лелек**, **крик**, **офкање**; **вопль**, **крик**, **горе**; **wailing**, **cry**, **woe**; – **оуаі**: отъесждѣ бо бѣахъ доброоприемлаше и ни **горѣ** ни въплѣ вѣ въ нихъ оуте оуаі comPs143,14 Pog Bon; написано вѣ въ немъ плауъ и ѹидание и жалестно и **горе** оуаі Ez2,10 Lobk Grig OrbII ѹидание жалостное горе Hlud; идѣже то ѹиджж и непріазнини пѣсни тоғ гнѣвъ въжий и **горе** оуаі 300r16Les; **горе** и плауъ лакомиимъ 75r26Bit — Cf. **въззпль**, **въпль**, **въпльствие**, **кличъ**

KSM

ГГ/НА

горе²

горе², горьшее adv. comp.

Les Krn

πολωσιο; хуже; worse; – χεῖρον, εἰς χείρον:

к ТОМОУ НЕ СЫГРѢШАИ ДА ТИ **горе** НЕ ВѢДЕТЬ χεῖρον 46v6Les; вѣстѹдїе во мѣати юсѧть вл҃ждоу аще же видитъ та дрѣзажша и прїпадажша къ нимъ **горе** же раждегши та нижложитъ та εἰς χείρω πаротрѹнагаи катавѣллоуси се 196v12Les; аще оѹбо ты үрънъуу (sic) еси и не трыпиши сего творити како хощеши бѣсквѣннаго и прѣбѹнистаго и єдиного съвѣта и на съвѣтыхъ почибајшаго вѣселити въ са таковъ съи самъ шсквѣненъ и զлосмѣденъ и се-**го-ре** ѿнти ворвѣроу дуомадиац ՚анаплѣо 125v17Les; яко **горе** мрѣтвѣца погрѣбенъ єсмъ азъ ѿти векроу тѳѳаммѣону оук ѡмѣинуо еімі ՚егѡ 257v8Les • **пошешко, повеќе; труднее, больше; harder, more;** – **περισσότερα:** помѣни ме ՚косподиу яко ми ՚еѹе како хощѣ быти яко же іѡвъ и азъ пострадаахъ **горшее** єгѡ ѕпафа периссотера 256r14Krn – EXH

S

на

горестъ¹, -и f.

Slep Str Karp Psalt comBon orDcn Grig Lobk parHlud parVtš Bit Zag trOrb trHlud (Vtš) Stan Les Krn

1. **горчина, горчливосї, горчив вкус; горечь, горький вкус; bitter, bitter taste; – πικ्रία, πικρότης; τὸ πικρόν** (Krn): аще кто вѣкоѹсить мѣдь поткомъ же вѣкоѹсить ՚есо горућишее и **горестъ** пораӡить сладостъ мѣдовнж ѳ пикротѣс 55r20Les; вѣквшенїе же єсѧть ՚евница жзыкъ и не вѣс нь тѣгюю края сладуаниши вѣ тѣлности вѣ лютости и вѣ **горести** вѣ киселости вѣ солености вѣ блажости еіс тѣн пикротта 92v18Krn; вѣквшенїе вѣ сладости и вѣ **горѣсти** ѳ ՚еносиц еіс то ՚лукн кай пикрón 93v7Krn; вѣквшенїа вѣ **горести** тѣн ՚еносиц еіс пикріан 96r6Krn; — дрѣво ՚ено ՚азоѹмное прѣвѣе ՚ави се адамоу ՚лакадко по вѣкоѹшениемъ и ՚игнанїемъ ՚ави се горко и вѣ вѣсаю **горестъ** горуанише тон єфанї пикрón аපо кѣѳ фармаки пикротерон 118v15Krn

пом. progr. loci – **Пикриа:** придоше же вѣ мѣроѹ и не можахѹ питы воды вѣ морры (sic,

горесть²

про мѣроѹ) горка во вѣ сего ради имѣ **нареѹе** се мѣстоу томоу **горесть** Пикриа Ex15,23 Vtš(bis) Grig Lobk Hlud — Cf. мѣроѹ

2. fig. **горчина, огорченосї; раздражение; bitterness; – πικրία, πικρότης:** вѣсѣка **горесть** и гнѣвъ и ёростъ и кличъ и хоѹла да вѣзметь са вѣсъ сь вѣсокож ՚злобож пикриа E4,31 Karp(bis); оѹза люди вѣ ՚христиѹвѣ вѣрж ... на ёростъ и **горесть** великж подвиже ՚гнєслюжитела вѣхъ еіс ՚умион кай меѹален пикріан 147v24Stan; яко **горести** плѣна ихъ вѣ дѹгуша пикриа comPs68,22 Bon Pog; брашна дѹгушна нападъ дѹгушж и ՚слаждажать ж вѣ **горести** житїа съетнаго аපо тѣс пикротѣтос тоу ՚біон ՚атаіон 87r7Les; яко во ՚здаражаж вѣ се вѣсегда блаждѣко прѣдъ ՚уима твоє дльготрѹпїе и ՚килко ՚срѹдїе моеж **горести** да побѣдить блаждѣачть твоа твоимъ дльготрѹпїемъ мож **горесть** тѣн ємїн пикротта ... тѣн ємїн пикротта 174r24,26Les • **мака, јад, чемер; горесть, беда, печаль; suffering, sorrow, bitterness; – πικρία:** паде на ՚робѣ и вѣздвиже ՚рѣло свое съ сльзами и плака са вѣпїаше вѣ **горести** свое дѹгушж єн пикриа ՚уихїс аутоу 258r21Les; вѣмѣсто радости имамъ ՚сыре мон пеѹалъ вѣмѣсто вѣселеи **горесть** вѣмѣсто хвалити ми се ՚ыданїе пикріан 85r22Krn; ՚стави во ՚нногу твою скрѣбъ и **горесть** дѹгушши твоен и поиди вѣ домъ твои радостни тѣн ՚оллїн ՚ону ՚лупїн кай тѣн пикріан 174r5Krn; ՚осподи иже наද ՚лазаремъ плакаешь са и сльзы ՚озижственниж искашивъ наද нимъ приими сльзы **горести** моеж и страстми твоимъ страсти мож ищѣли 11v14Dcn

Nota: per егг. про ՚горѣсть, ՚брѣз: ибо вѣсѣ обдрѣжева **горести** (sic) на се во приде кай ՚яр о ՚апанта пеѹиѣхон ՚раки єн тоуто ՚вѣѣткен 10v30HludII ՚крѣтомъ (sic) 70r15Zag, вѣ ՚рѣ[до]сти 49r8Saf, вѣ ՚рѣсти 85a17Orb

KSM

ГГ/НА

горестъ², -и f.

Krn

горештана, жештана; жара, зной; heat, intense heat; – κანσις: вода же ՚она вѣ мѣсте

ωνωμκъ идеже исходиша бѣ множае красна и
зарава нь даже пройти еи въ монастыри ѿ
горести сльнкъунїе и ѿ прѣсти земланїе
бываше недобра и болѣсти многыи подаваше
калогеромкъ апѣ тѣн кадсив тоу ѡліон
244v11Krn — EXH — Cf. варз¹, вложение,
вложорѣниe, горащина, жестость, знои

0

на

Горестън adj.

Vran

горчлив; горкий; bitter; — τῆς πικρίας:

- *fig.* въ жльи бо *горестън* и съвѣзы
неправеднѣ виждѣ та сѫща еис гѣр холѣн
пикиац A8,23 Vran II горести Slep Str, горсти
(sic) Karp — EXH — Cf. горькоу碌ънъ, горькъ

M

ГГ

Горин, горьши(иа), горе(е) et Горьш(е)(е)
adj. comp.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Ohr Slep Str Karp Verk
(apOrb) apHlud parHlud Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Les Krn

Formae: nom. sg. m. etiam *гори*, *горен*; nom. sg. f.
etiam *горьша(иа)*; *погорьша* in Zag (semel); nom. pl. n.
etiam *погорьшал* in Mkd (semel)

йолош; худший; worse; — χείρων, πονηρότερος, πικρώτατος; χειρότερος, περισσότερος (Krn): се цѣль юси к томоу нѣ съг҃ешан да нѣ
горе ти уто вѣдѣтъ іна мѣхѣропн соі ти
гѣнѣтai J5,14 Rad Dbm Dbj Jov Krp Krat; и тогда
идетъ и поемлѣтъ съ собоа седмь докумъх ииѣхъ
злѣшихъ сеѣ и вѣшдѣжъ же живѣтъ тоу и
бываште үлкѣвѣкоу томоу послѣднѣа *погорьшал*
прѣвѣхъ гѣнѣтai та єсихата тоу ѿнѣропн єкѣнou
хѣропна тѡн прѣтвон Mt12,45 Mkd, *горьша* Rad,
горши Krp; поимѣтъ дроугыихъ *горшихъ* сеѣ .
— докумъхъ пненумата понѣротера єаутou L11,26 Rad
Krat Mkd, *горьш* Dbm Krp, *горшихъ* Dbj; вѣдѣтъ
послѣднла лѣстъ *горшал* прѣвѣхъ єстай н єсихатъ
планнѣ хѣропн тѣс прѣтвон Mt27,64 Krat Dbj, *горши*
Jov(bis) Krp, *горш* Mkd; sim. и вѣдѣтъ послѣднла
лѣстъ *горш* прѣвѣхъ гѣнї н єстериу планнѣ
хѣротера апѣ тѣн прѣтвон 97r20Krn; аще ли үбо
присныихъ пауе же и своиихъ нѣ строитъ вѣрь

са ѿврьгль есть и есть нѣвѣренъ и нѣвѣрна
горен ѿпістону хѣропн 1T5,8 Karp, *гори* Slep; на
вѣкъж похоти *горшак* находит ма ѿлістмайон
тои хѣропн проеуктейонам 40v27Šaf II на вѣкъ
горы похоты 74d4Orb; *погорьш* докумъхе мѣѣ
вѣси ѿ нѣвѣрнѣ [х]ананен вѣрој слизашвше
имже дѣшевре словоумъ исцѣли мѣхѣропн ѿ пушкѣ
моу фаннї 102v6Zag; кое среєролюбіе ѿврѣте се
ю сые *горш* поіа филаргуріа апѣ аутѣн єнрѣтѣ
хѣротера 81v9Krn; ты христианица не си нь *горша*
еси ѿ вѣса мѣдѣ баімонас то хѣротерон 45v18Krn
● поголем: и *горш* дира вѣдѣтъ хѣропн схісма
Mt9,16 Mkd Krp II вольши Rad; sim. и *горьша*здрание
вѣдѣтъ Mc2,21 Rad, *горш* дира Dbm Krp Mkd,
горши дира Dbj Krat; югдение же въ *горшою*
враждѣ тѣуадахъ еис периосбѣтерон єхѣропн єкѣнouнто
83v15Krn; вѣврьгожъ его въ *горшак* пеуаль
еис пикивѣтъ лўпн 110r6Les; *горшал* скрѣбъ
смѣти жеиѣ иавлѣтъ са хѣропн тоу ѿнѣтъ тѣн
ѳліпн логізетai 67v10Les ● *comp.-subst. горе(е),*
горьша(иа) — то хѣропн; та плєіона (Krn): нь
пауе въ *горш* вѣпадыши еис то хѣропн Mc5,26
Rad, въ *горе* Dbm Dbj Krp Krat, въ *горе*Jov, нѣ пауе
горш пришкѣдши Mkd; лѣкавин же үлкѣвѣци
и гоити вѣзнескѣтъ са на *горе* лѣсташе са
лѣстъми єпі то хѣропн 2T3,13 Ohr, на *горе* (sic)
Slep, на *горш* (sic, pro на *горш*) Str, на *горе*
Verk II на иеръ Karp; аз же въ истина въ тмѣ
хождѣ զաօդրա покаж са в тѣхъ иаже
съдѣлахъ и на оутѣши дѣвнъ *горшал*
съдѣвак та хѣропн сунтелѡ 198v1Les; пакы
науеътъ չիլի таковак и *горшал* та аутѣ кал
плєіона 273r2Krn; въ *горе* мнѣ уто вѣдѣ или
уто ствօրա *горшал* съдѣвак 7r16Šaf II գրѣхи
тѣн амартіан 30r19Zag 30a17Orb ● *superl. горин*
вѣсѣхъ — *χείρων, σκαιότερος:* в докумъхе нѣ
иави са *горьши* вѣсѣхъ прѣжде չакона и по
չаконѣ ѿпадыши аллѣ ѿфтиг скайотера пантов
116b39Orb 43v22Hlud II չлѣши 81v24Bit,
յестоуанж вѣсѣхъ 100r22Zag, յестоуанши
вѣсѣхъ 83r29Šaf; и лѣстъ многж подасѣтъ
емоу лютѣишк и *горшак* вѣсѣхъ стրакстен
хѣропн пантов тѡн паѳон 248r4Les — Cf. չմլչ

ГОРТИН**ГОРТИН**, -λ m., nom. propr. loci

Stan

Гортин; Гортина; Gortyn; – Гортунη: антични град на островот Крит: въ тъжде денък се събраха и кръстиха имената на божествата на острова и на земите, които са възпроизведени върху камъните на храма. Също така имената на божествата са възпроизведени върху камъните на храма. Също така имената на божествата са възпроизведени върху камъните на храма.

M(гордтун)

КТ

ГОРТИНСК, -ῆι adj.

kalKrp Stan

гортиински; гортинский; of Gortyn; – τῆς Γορτύνης: (v. гортун) ··и· съвсътаго евмения епикоупа **гортиинска** Гортунηс 142v23Krp; въ тъжде денък се събраха имената на божествата на острова и на земите, които са възпроизведени върху камъните на храма.

SM(гордтуньск)

ГГ/КТ

ГОРТОНСК 246r6Stan v. **ГОРТИНСК****ГОРОУШИҮН** adj.

Dbm Dbj Rad Krp Krat

синаіое; горчицны; of mustard seed; – τοῦ σινάπεως: аше имате върх ико и зърно **гороушинуно** и речете горѣ сен прѣиди южду тамо и прѣидетъ ѿ кокков синапеос Mt17,20 Rad Dbj **гороушно** Jov Krp Krat Mkd; sim. ико и зърно **гороушинуно** L17,6 Dbj Rad **горашно** Dbm Jov Krat Mkd, горуинуно Krp; подкоено юесть царствиене небесное зърноу **гороушинуноу** кокков синапеос Mt13,31 Rad Dbj Krp Krat **гороушноу** Mkd; sim. ико **гороушинуноу** зърноу Rad **гороушинуноу** L13,19 Rad, зърноу **гороушинуноу** Krp Krat **гороушинуноу** Dbm Dbj, гороушинуноу Rad, горуинуноу Krp; sim. зърноу **гороушинуноу** L13,19 Rad, зърноу **гороушинуноу** Krp Krat **гороушинуноу** Dbm Dbj Jov Krat Mkd – EXH — Cf. гороушын, горуинуны

S(горюшын)

ГГ/НА

ГОРОУШН adj.

Dbm Dbj Jov Krp Krat Mkd Les

синаіое; горчицны; of mustard seed; – τοῦ σινάπεως: аше имате върх ико и зърно

гороушно речете горѣ сен прѣиди южду тамо и прѣидетъ ѿ кокков синапеос Mt17,20 Jov Krp Krat Mkd **гороушинуно** Dbj Rad; sim. ико зърно **горашно** L17,6 Dbm Jov Krat Mkd **гороушинуно** Dbj Rad, горуинуно Krp; sim. ико зърно **гороушноу** 11v4Les; подкоено юесть царствиене небесное зърноу **гороушноу** кокков синапеос Mt13,31 Mkd **гороушинуноу** Dbj Rad Krp Krat; sim. ико **гороушинуноу** зърноу Mc4,31 Krat, ико **гороушноу** зърноу Mkd **гороушинуноу** Dbm Dbj, гороушинуноу Rad, горуинуноу Krp; sim. зърноу **гороушинуноу** L13,19 Dbm Dbj Jov Mkd **гороушинуно** Rad, гороушинуноу Krp Krat – EXH — Cf. гороушинуны, горуинуны

KS(горюшын)

ГГ/НА

ГОРЬКО adv.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd comPsalt orDén Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Les

fig. горко, жално, шажно; горько, горестно, печально; bitterly, sorrowfully, sadly; – πικρᾶς: плака са **горко** ёклайсевн пикрѣs Mt26,75 Rad(bis) Dbj Jov(bis) Krp(bis) Krat Mkd, sim. L22,62 Dbm Dbj Rad Krp Krat; петъ вспадъ въ юръжение прискръбенъ бысътъ до смръти тѣмъже плака са **горко** ёклайсевн пикрѣs comPs41,6 Pog, **корко** (sic) Bon; възъпижътъ **горко** юлжени на мжкъ бесконечнъя 182v7Dčn; сѣточи ты дюгъше и плачи са **горко** христоевї 7v4Šaf, **корко** (sic) 30v6Zag; ико петъ плауж и волижъти **горко** клаіо пикрѣs 100v19Zag 116c33Orb **горцѣ** 82r18Bit 83v14Šaf, om. 44r12Hlud; агнъца и пастиря избавителя агнъца зърши на кръстѣ въсклициаше слъзени и **горко** вспіюши 168d7Vtš, sim. 199c1Vtš • мачно, тешко: аше ли юселе наунаши скытати са то послѣди же изненоможеши зъло **горко** ёхнатон Ѹдинутѣстї пикрѣs 20v23Les — Cf. горыцѣ, лютѣ • луши, огорчен; сердито, со злобой; angrily, bitterly; – : пилать и ногда глагола иудеомъ неразумниимъ вини не обрѣтаж въемъ они же **горко** въпияхъ възми възми распни спаса всѣхъ христоа 183b24Orb — Cf. зълѣ

KSM

ГГ/НА

ГОРЬКОУЮДЫН

ГОРЬКОУЮДЫН, -дын adj.

Vtš

горчлив; горький; bitter; – : горкоуюніе прѣложи дрѣвомъ моусы въ поустинїи дрѣвле воды крьстомъ къ благоустью езыкомъ проавли прѣложенїе 13с8Vtš – EXH — Cf. Горестынъ, Горькъ

0

КТ

ГОРЬКЪ, -дии adj.

Slep notVran Karp Psalt compPsalt orDcn Parim Triod Vtš Stan Les Krn

Forma comp. Горькая

горчлив; горький; bitter; – πικρός, πικρότατος: и не можаж пити воды ѿ мѣрѣры **горка** бо бѣ πικрòn γὰρ ἦν Ex15,23 Lobk Grig Hlud Vtš115d17, **горка** Vtš11c19; тѣ огслады водѣ въ мѣрѣ иже вѣ **горка** ѿпоу ѻтоу πικрón 47r20Krn; истоуникъ вѣ на мѣстѣ томъ **горкж** водж имѣя πικротатов 172r9Stan; иже видить үлобѣжкъ неуто и не разумѣеть аще есть **горко** или сладко тѣгїю єгда вѣжсить огстнама ѻиенай πικрón ѻи глыку 11v26Krn; яко и корение **горкое** процвѣтохомъ 18v26Zag ● *adj.-subst. Горько(е) – тѣ πικрón:* еда бо истоуникъ ѿ единого ѹстиѣ тѣуетъ сладко и **горко** тѣ πικрón Ja3,11 Karp, **горкое** Slep; полагажшымъ **горкое** сладко и сладкое **горко** тѣ πικрón ... πικрón Is5,20 Lobk Orb, **рко** ... **горко** Grig; sim. **горкое** ... **горко** 231v8.9 Les; **горко** и сладко посрѣдство не имѣть тѣ πικрón 93v12Krn ● *comp. πικротерос, πικротатос:* мѣдъ бо капеть ѿ оусть жены любодѣица яже вѣ брѣма наслаждаетъ ти грытань послѣдъ же ѹбо **горуас** жльчи обращеши πικротерон холїс Pr5,4 Lobk Orb, **горуаке** Grig; аще кто вѣкоусить мѣдъ поткомъ же вѣкоусить үссо **горуаше** и горестъ поразить сладостъ мѣдовнаж єг҃еубато тѡн πικротатов εἰδῶν 55r20Les ● *fig. горок, жален, шажен; горький, горестный, печальный; bitter, sorrowful, sad; – πικρός, πικротатос; πικрапмёнос* (Krn): плауъ **горекъ** наунжать плакати са грѣшници на сѧдѣ 194r1Dcn; вѣжпи гласомъ велиемъ

Горькъ

горкомъ ӡяло фованъ мегалън каи πικрѣн сбодра Gn27,34 Grig Lobk Orb Hlud; тогда и мы велми вѣждѣхнемъ и вѣжпи ѿе съ **горкимъ** плауемъ мета πικроу клавимоу 61v19Les; ави ѿе вѣжпи ѿе плауемъ и риданіемъ **горкомъ** ѡдурмоу πικротатов 260r25Les; **горкими** сльзами и плауемъ лютымъ плауаше са єн дакристи πικротатов 257r18Les; съ множгимъ смѣреніемъ и **горкѣ** срѣддемъ излѣзаше ѿ црѣкобъ πικрапмёновн кардіон 173r9Krn; уто хошъ проуе животъ пеуалны и **горкимъ** πικрапмёновн 173r22Krn ● *comp.-subst. ест ли оубо вѣзлюбленини **горуас*** сего риданіа и плауа πικротерон ти 239r19Les ● *fig. жесшок, луш, страшен; жестокий, лютый, страшный; fierce, evil, terrible; – πικρός, πεπικрапмёнос, ἔμπικρος, τῆς πικրίας, αἰσχρός, καυστικός, πικротатос, (πιρός):* զавистъ **горкж** имате и рѣвение въ срѣддѣицахъ ванихъ չղлон πικрón Ja3,14 Karp, **горкжа** Slep; налакожж лжкъ скон вештъ **горкж** прѣгма πικрón Ps63,4 Bon Pog Rdm, **горкжа** Dcn; яко ст҃ѣлы поущажт са словеса **горка** ои лѣготи ... πεπικрапмёноi compPs63,4 Pog Bon; не имѣши любъе **горкъ** юсѣти помысломъ дроугъ юсѣти дїаболоч πирос єсті тѣ діаноіа 160r17Les; жасить ма и страшить ма աղնъ негасими геноз и үрѣкъ **горкы** и скрежеть չжомъ скрѣлїс ѿ πικрós 10v13Zag; васъ ни չаколеніа ни առաւеніа ни колеса же ни страшиша никакоже огстрашиш ни мжкы **горкы** оук ѕллї բաсаноս πикра 29v8Saf ┌ ни ини мжкы лютыж 63d13Orb; и не покори са вѣданъ юисѣти мжкамъ многимъ и **горкимъ** вазаноіс նպեвлիթи поллаіс каи πιкротатов 149r14Stan; благоустьиви елеаշаръ **горкими** мжками кон'уаваємъ каустикайс вазаноіс 33v23Les; сѣвартыи фәвдօրъ тиронъ вѣ въ ցէсаրство максимиане и дишклитиане **горкою** гонителю тѡн πικрѡн дївктѡн 144v19Stan; Յմկիլկօսрѣди са на мене и на рабж твој проклж չбегж съ множ вѣ **горкыасъ** չасъ смѣрти мое 181c2PilOrb; **горкими** обиуалими и блждѣнимъ вѣжбѣшениемъ самохотиж на женьски полъ и злойе мое изволение 189r12Dcn; **горкнж** похоти

Горъкъ

вклоних са пикриас ἡδονῶν 28v3Zag, **горкыжъ** похоти 27a11Orb; юстжпати ѿ **горкало** грѣха потьшим са тѣн ємпикрон амартіан 32r17Zag 9r15Saf 33a16Orb; прзево блжданаа жена венеззапж мждра юви са въненавидѣши **горкалъ** грѣха и слости тѣлеснзиж мисъсаса та єрга тѣс аисхрѣс амартіас 121r17Saf 163d35Orb 93v32Hlud II своего грѣха 143v12Zag; **горъки** и несити адз пикроs 129r28Zag II om. 146c3Orb; юстави **горкало** адз и грѣди въ сладушишааго раиа тѣн пикриан той ѹдоу 90r1Krn; ижже злови **горкїе** ижбашите въехъ насы 39d13Vtš • adj.-subst. n. pl.

горъкала — пикротѣс: и въсѣ моa **горкала** юсладат са блажгодѣтиж бывшеж ѿ неуշтиеѣмъ пâса мон Ѵ пикротѣс ѹлуканѣт 5r25Les • comp.

пикротатоs: ради да свободити насы ѿ **горушишааго** и тѣмнааго адз ѹпo той пикротатоу ... ѹдоу 83v8Krn • comp.-subst. юнелиже юставиъ пжть твои не срѣте мене дѣньи блажъ съгрѣшашомоу нж **горушишаа** прилоушиш ми са тѡн пикротатоу пикротати ѿпáрхеи 200v18Les

◆ **Горъкъ бдити — пикрайнесѳти:** да не **горъкъ** ны боудетъ въунъи огньи и ѿръвъ неоусыпаж юна мὴ пикранѣт ѹмїn 223v12Les — Cf. **горестънъ**, **горъкуюдънъ**, лютъ

KSM

ГГ/НА

Горъница, -а f.

Dbm Dbj Rad Krp Krat Mkd evHlud Apost Parim trOrb Stan Krn

горна соба, юшкровје; горница, верхнее помещение; upper room, loft; — аնáγαion, аնáгевон, ѿперфов, дѣма; аնáгевон (Крп): и тъ вамъ огкажетъ **горници** велниж постланж готовж тог оуготованте наим аնáгайон Mc14,15 Rad Krp Krat Mkd Hlud II въходъници Dbm; sim. **горници** L22,12 Dbm Dbj Krp(bis) Krat Mkd Hlud II въходъници Rad141c18, въходъници Rad164a11; **горница** посланна прижты զыждителъ съ ջүеникы и тѣ пасхъ пожръль еси и тѣ съдѣла таинж аնáгевон 168a23Orb; възбѣса въ **горници** еис то ѿперфов A9,39 Ohr Str Vran Karp Verk II на въходъници Slep; възахъ же свѣшци многзи въ **горници** идеже възахъ собрани єн то ѿперфов

A20,8 Ohr Slep Str Karp Verk; възиде петръ на **горници** помолитї сж єпі то дѣма A10,9 Ohr Slep Str Vran, въ **горници** Verk II om. Karp; и свѣде и ѿ **горници** въ домъ ѹпo тоу ѿперфов 3Rg17,23 Lobk, сж **горници** Grig Orb Hlud, въ (sic) **горници** Vtš; sim. сж **горници** ѹпo таинов еис аնáгевон 106r3Krn; христоs на **горници** показа апокостоломъ веуко^р таинов еис аնáгевон 131v8Krn — Cf. въходъници, въходъници

Nota: lect. етт. **горници** A13,6 Str v. коренитъцъ (cf. SJS V: 296)

KSM

ГГ/НА

Горъниънъ, -зин adj.

Zag Šaf trOrb

горен; верхний; upper; — ѿперфов: странствия блаждыиуна бесмрѣтия на трапезѣ на **горниънѣмъ** мѣстѣ высокими огми вѣрони придѣте насладим са єн ѿперфов топо 148r12Zag 123v33Saf, на **горниънѣ** мѣстѣ 169b28Orb II на **горниъмъ** мѣстѣ 99r21Hlud; идѣте огченникомъ своимъ изреуе пасха на **горниънѣмъ** мѣстѣ огмъ оутвѣди са єн ѿперфов топо 124r3Saf 148r16Zag, на **горниънѣ** мѣстѣ 169b33Orb — EXH — Cf. **горънъ** sub 2

M

КТ

Горънъ, -зин, Горънъ, -ин adj.

Dbm Krp Krat Mkd Pog comPsalt Triod Vtš Stan Krn

1. на ѹланинише, ѹланински; гор (gen. pl.), горный; of the mountains, mountainous; — тѡн ѿреѡн: попрѣть глава моa въ пропади **горныи** еис схисмѣс ѿреѡн Jon2,6/Ct Pog II горзсквиж Bon D n, горкыж (sic) Rdm; глаголеТЬ Ѹбо дѣери **горнамъ** яко въ тѣхъ воды шоумаша таc фараггас тѡн ѿреѡн comPs103,10 Pog II горзсквиж Bon • adj.-subst. f., n. pl. **горънѣ(иа)** ридски краj; нагорная страна; hill country; — Ѵреинѣ (sc. ѵора): въставьши же маринѣ въ ты дни иде въ **горънѣ** со тѣшаниемъ въ градъ иудовъ еис тѣн Ѵреинѣ L1,39 Dbm, въ **горнѣ** Krp, въ **горнѣ** Krat Mkd II въ **горнѣ** Dbj ◆ **горънѣ иудеи** — Ѵреинѣ тѣс Йондааас: и во въсии **горънѣ** иуден повѣдаеми възахъ въси глаголи

его єн ѕлї тї ѡреинї тїс Іоудаіас L1,65 Dbm] въ всен
страпѣ иогденистїи Dbj Kрр Krat Mkd — Cf. ГОРЬСКЪ

2. горен; верхний; upper; — ὑπερῷος, ὁ ἄνω:
бесмр^{тв}тнѣи ти трапе^зѣ на **горнѣмъ** мѣстѣ
въсокими оумы върони придѣте въспримѣмъ
егоже величємъ єн ѿперѡф топѡ 99r21Hlud] на
горниунѣмъ мѣстѣ 148r12Zag 123v33Saf, на
горниунѣ мѣстѣ 169b28Orb; съдѣшиль бо съвѣтъмъ
апко^столомъ на **горны** храминѣ въ дънъ
пендикостныи єн тѡ ѿперѡф оікімати 42v14Stan;
сиро^укъ павель апко^столъ иако проповѣдаше
къ **горны** мѣстомъ въстоуныимъ съниде въ
ефесъ прὸс та^с ѿнов топоѳесіа тїс ѿнатолїс 36v23Krn
— Cf. ГОРНИУНЪ ♦ **горнѣи прагъ**
— **Ѡнѡѳліон**: съ крзейю да помажоѹютъ **горны**
прагъ и долны прагъ ѩ врати свое та ѿнѡѳліа 108v12Krn; да помажотъ же **горны** прагъ и
долны прагъ съ крзвию то ѿнѡѳліо 109r17Krn
♦ **небесен; небесный; celestial; — οὐράνιος,**
Ѡнѡѳерос, ὁ ἄνω: иако видѣш та спасе
нлашь **горны** силы въ вышинахъ възносима с
тѣломъ съ страхомъ въпіахъ велие влакъро
уловѣко^увне ти дунаме^с аі оураніа 238a35Orb] въшна силы 151v18Saf, вышина
силы 161r35Hlud; гостоди възносимо^у ти
ѡнїдѹже не ѩлжни са вонъства а^инг^ельска
и вси бе^{сп}льтни радостиа въпіахъ **горныимъ**
силамъ възмѣте врати кназы ваши и вниде^т
царъ славѣ таїс ѿнотерайс дунаме^с 239b5Orb] от.
162v5Hlud; влакъро^укъг рожьши ивила се
иеси прѣвишши **горны** силъ и земльнихъ
ес^тство влакъго съдѣла дѣво б^игоневѣсто
160d8Vtš; сърадѹите се **горны** (sic) силы
86d22Vtš; съ **горнѣи** уинми б^иожи архангеле
м^иколб створи за по^жихъ та въро^ж мета^т тѡн ѿнов
тѣ^зевон 221d10Orb] въшнѣй славож 146r37Hlud;
и **горнѣи** тварь и долна и вси ж^ици спасе
поклонишъ ти са та ѿнов, та като, ѳ ктіс
79r4Saf] вишина с нижними твоими (sic) 94r24Zag,
вишина и нижна тварь 112c38Orb 39r11Hlud;
д^ил^ив^идъ на царъство из^ранъ въистъ
царъскыи помаза са б^иожиа мири ты ѩбо
д^иоѹше моя **горне** царъство аще ти хощеши
рогомъ мажи са слезнымъ тѡн ѿнов вазилеіан

79v3Bi] вишино^у царъство 98r7Zag 81v21Saf,
вишина^уго царъ^ус^тва 115a38Orb; **горнаго** би^в
царъствїа раяителъ блаженне константи^н
155c18Vtš; мъяни^е же люба и **горнаго**
царъ^у желај тѡн ѿнов вазилеа 214v4Stan; иже
сквѣрными сластми растлѣни свѣзарь блодѣше
невещество **горнѣи** прѣжде конца ликомъ
съвѣкоѹпиа^емагѡ 223a11Vtš • возвишен:
[ми]мира встаети^и красотоу д^иоѹшевно^е
влакъгородїе влакъгородїемъ **горн** добро^тою
оѹаснїла юсы егенїе (sic) въхвалнаа 91a8Vtš
• adj.-subst. m. pl. **горнѣи**, n. pl. **горнѣи**: въ
вънїж жи^ниа идѣже вѣмъ **горнѣи** жилиша
5r16Zag; оѹдаренъ въс^тъ творецъ и движетъ
са въсѣ тварь въ досаждени єго трастикъ виемъ
хота и **горнѣи** клонатъ са наплаваемъ христъ^у
и вѣ^с ѿснованна зема траскть са 131r13Saf] въшна
траскъ са 182a29Orb — Cf. въсокъ
sub 1 et 2, въшна, прѣвѣшна, съвѣшна
♦ **горнѣи, горнѣи иерусалимъ — ѳ ѿнов**
Іерουсалѣмъ: • term. theol. небесен Ерусалим,
царство божје: кънгыи иерусалима
иерусалимъ нариутъ иако иерусалимъ
пророкъ и вѣми силами притузствуетъ
же **горнѣаго** иерусалима єже есть на
иерусалимъ въ наждѣ тѣшитъ са вѣи с^ватии тѡн
ѿнов Іерусалимъ тѡн єн оураноїс comPs107,11 Bon
Pog; съвѣшвишъ вась въ **горны** ер^иоѹ^ис^талимъ
въ царъство иерусалимъ 137r4Zag
118r5Saf 83v23Hlud; град же имамъ **горныи**
иерусалимъ тѡн ѿнов Іерусалимъ 49v12Stan
— Cf. въховънъ (въховънъи иерусалимъ),
вишина sub 1

EXH

KSM

ГГ/НА

ГОРЫНъ v. ГОРЫНъ**ГОРЬСКЪ, -зыи adj.**

Psalt comBon Grig Lobk (parOrb) (parHlud)

на ѩланини^ше, ѩланински; **гор** (gen. pl.),
горный; of the mountains, mountainous; — τѡн
ѹр҃евон: поиста земла и жита єж попалитъ

ГОРЬСКѢ

ωСНОВАНИЯ **горьскам** θεμέλια ὄρέων Dt32,22/Ct Bon Pog Rdm, **горьска** Dčn; πΟΝΔΡӨТД ГЛАВА
МОК ВЗ ПРОПАСТИ **горьскzia** εἰς σχισμὰς ὄρέων Jon2,6 Grig Lobk, **горкжа** (sic) Orb, **горкыж** (sic)
Hlud; sim. **горьскзия** Jon2,6/Ct Bon Dčn, **горкыж** (sic)
Rdm. ГОРНЫИ Pog; ГЛАГОЛЮЕТСЯ ОУБО ДЗЕРИ
горьскзия ИАКО ВЗ ТЕХЬ ВОДЫ ШОУМАТА ТАС
ФАРАГГАС ТАВН ὄРЕОВN comPs103,10 Bon. ГОРНАЯ
Pog — EXH — Cf. ГОРЫН sub 1

Nota: про ахорьскъ и вждят оу лоцѣ
ағрадзи абыла и дзебрз **горьскам** (sic) вз покон
воловъ люден монхъ иже ваззискашъ мене
фараггъ. Ахэр Is65,10 Hlud. Ахорьска Grig,
ахорьска (sic) Lobk, ахорьски (sic) Orb

SM

ГГ

ГОРЫЦѢ adv.

Triod Stan Les Krn

fig. **горко, жално, шажно; горько,**
горестно, печально; bitterly, sorrowfully, sadly;
— **тиктрѡс, тикрѡн:** видѣ бо զмиѧ оѹиазви са
горыцѣ и коснѧ са дрѣвоу въкоѹси соѹрово
безѹмној снѣдик тиктрѡс 90v19Zag 74v4Šaf
109a21Orb, оѹиазви са զլѣ и **горыцѣ** 35r17Hlud;
видѣвъ прѣѹииста **горыцѣ** слѣзами и смате
са оѹомомъ 162v10Zag 193c27Orb; приемши
его съ плаѹемъ мкавти бракоѹненскѹнаа
и положивши на колѣноу мкюлаши са съ
слѣзами аблобиžаше его **горыца** въсклицашши
քздашє 121v7Hlud, **горыцѣ** 162v23Zag
193d15Orb; оѹези мнѣ **горыцѣ** քздашши
глаголаше виждъ та үадо любимое наға
оѹединена и вонѣми непомазана мр҃зтвъца
121v10Hlud 163r2Zag. Горко 193d26Orb; иако
петръ плаѹж **горыцѣ** զօյк тиктрѡс 83v14Šaf
82r18Bit. Горко 100v19Zag 116c33Orb, ом.
44r12Hlud; тогда възъхнеши **горыцѣ** глаголашши
тиктрѡн 229r6Les; плаѹе се неогтѣшне и **горыце**
тиктрѡс 193v15Krn; уто са плаѹеши юноше
селико **горыцѣ** дзевнѣс չար ածոմուեիс 259r9Les
● жестоко: ти тако **горыцѣ** и неулюбенне **горыцѣ**
мкѹյսене вѣкъ тиcktрѡс 11r13Stan; о лютѣ
мнѣ каковж пѣсни въспожть вижше са и
քздашши ведоми мжити са **горыцѣ** въ

ГОРѢ

БЕСКОНЕЧНЫЯ ВѢКИ πικρѡс 246r15Les — Cf.
Горько, лютѣ
KSM

КТ

ГОРЫЧАИ comp. v. ГОРЫКЪ**ГОРЫЧИЧНЫЙ** adj.

Крп

синаіоў; горчиный; of mustard seed; — τοῦ
σινάπεως: аще бисте имѣли вѣрж иако զրъно
горунуно глаголали бисте соѹкаминѣ сен
въздрѣви са и всади са въ море и послоѹшала
ви васъ ՞ոս կόккու тиnakpewos L17,6 Krp. Горѹшыно Dbm Jov Krat Mkd, горѹшиуно Dbj Rad;
иако **горунуно** զրънѣ еже егда въсѣано вждетъ
въ շема мъне есть въсѣхъ сѣменъ շемниխъ
кόккѡ тиnakpewos Mc4,31 Krp. Горѹшиуно Dbm
Dbj, горѹшиуно Rad, горѹшнѣ Krat,
горѹшно Mkd — EXH — Cf. Горѹшиуно,
горѹшыно

0

КТ

ГОРШЕЕ v. ГОРЕ²**ГОРѢ** adv.

Dbm Dbj Jov Vran Karp comPsalt Grig Lobk parOrb
parHlud Zag Šaf trOrb trHlud Vtš Les Krn

нағоре, горе; вверх, вверху, наверху;
upward, up; — անա; չվանա, նվղլա (Krn):
● нагоре (насока): Խօցքс же възъвѣдъ оуи
свои **горѣ** и рече անо J11,41 Dbm Dbj Jov. Гыиспры Krp, въспры Krat; sim. **горѣ** 65r16Krn; и
въздвигъ **горѣ** քչցѣ свои и благослови а гр.
deest L24,50 Dbj. deest (cf. gr.) Dbm Jov Rad Krp
Krat Mkd; непостоянно рече անо ли **горѣ** անо
ли долоу тако во բրդитց са коло потէ անо
потէ като comPs82,14 Bon Pog; по въскрсени
радость твора оѹенникомъ си христе исхода
горѣ къ своему родителю անо 148r17Šaf 235a24Orb
158r25Hlud; **горѣ** имѣи оѹмъ възлюбленне **горѣ**
имѣи քչցѣ брате иакоже монси и гкospodъ
поборит са съ ними невидимо չա ны անо ... անо
208v13.14Les; въчера въходеши ти долѣ и
ձեռնես գրեցք ти **горѣ** անо 96v14Krn

горѣ

● горе (место): и дамъ чюдеса на нкевеса **горѣ** и ȝнамениѣ на ȝеми нижѹг ѣнв A2,19 Karp Vran] висоуе Str; sim. на нкевесы **горѣ** 129r20Krn; христох извѣстѹм въулко вѣчѹниє мколит са ѧко иноуадз ѓже **горѣ** и долѣ иноуадз ѡ ѣнв каі кѣтѡ моногенїс comPs24,16 Pog Bon; въспоните Господеши пѣсни нова науатокъ єго **горѣ** славит са ѣнв Is42,10 Lobk Grig Orb Hlud; въсѣхъ творыць и влакдыка мирѣ ѓже си съ ахтыцемь и дкоуходомь **горѣ** ѧко млаудеңци обрѣзают се на ȝемли осмодневънъ 103d8Vtš; ѧви се съветы великии георгїи **горѣ** въ скалѣ ѧздеңѣ на кониа бѣла єпѡн 194r15Krn; праведници **горѣ** и грешици долѣ праведници на нкевесѣхъ и грешици въ прѣисподниихъ єпѡн 204v2Krn; бѣше же коло оно абѣсенno **горѣ** и ѿздолѣ имѣше даски въдрѣженны кремаименоц ѿпѣлѧ 182r26Krn — Cf. врзхѹ sub 1, въисоуе sub 1, въиспѹ, вѣше sub 1 ♦ **отъ горѣ до нижѹг одгоре додолу; сверху вниз; from the top to the bottom;** — : и катапетаӡма չրշկовна թազда са на двое ՞ **горѣ** до нижѹг gr. deest L23,45 Dbj] отъ горы до нижѹг Dbm Rad, ՞ **горзи до нижѹг** Krp132r33 Orb, ՞ **го(..)** Krp109r30, deest (cf. gr.) Jov Krat Mkd — Cf. **гора** sub 2, отъвѣши (~ до нижѹг), съвѣши (~ до ниже, до нижѹг, до нижѹг)

KSM

ГГ/НА

горѣниe, -ниa п.

comPog Zag Šaf trOrb trHlud Vtš

горење; горение; burning; — ἀπόκαυμα, καύσις: и быкты ѧко глаенѣ истр҃жена ՞ огнѣ еже есть ՞ **горѣниa** дрѣво ѿ єстив ապօկասиа չўлон comPs17,9 Pog] ՞ **огорѣниa** Bon; бѣжи огнѣ дкоуше бѣжи содомьска **горѣниa** бѣжи тла եօжна չапалениa феնуг Տօծով կանив 76v32Šaf 111c2Orb 37v23Hlud] содомьскаого погорѣниѣ 92r7Zag; не вѣди стльп сланz ՞ дкоуше въспать աբրашши са приуа та չտրашить содомьска **горѣниѣ** (add.) више [си]горѣ вѣгai тօ նպօւմа фօւեիտ օ, տѡн Տօծով, ѣнв էից Ծղյօր ծասѡթի 92v25Zag] притуа та օչտրашить содомьскаа гомора и

горѣти

въсѣхъ **горѣ** (sic) оғгонеζнеши 77v13Šaf, притуа содомьска да չտրашит та **горѣ** въ сигорѣ спքаси са 111b23Orb 37v11Hlud ● fig. **жар, ревносій, спрасій; жар, рвение, страсть; fervour, zeal, passion, desire; — չէտի, թерմատի, օրէտի; горѣниемъ** вѣры въздрѣжаниемъ стражасть попалимъ ուօդրѣжанию и չ[и]ми գրѣховныј օւբѣжимъ չըսել ուտեած ծի էցկратеѧс 29r6Hlud] порѣваемъ вѣры въздрѣжаниемъ 103d17Orb; ѧдомъ нареуе са **горѣнию** еже есть дкоуше գրѣхօլюսи Եծոմ ջնօմաժի օ լեցетай թерմատի 78v9Šaf] топлота 93v25Zag, յօջдениe 112b30Orb 38v26Hlud; ѧко и лոյ օւբѣжи չапалениа дкоуше գրѣшнаа вѣжи содома и гомора вѣжи արնէ վսեւսչուռна **горѣниa** փենց ֆլօց, պատի ուրալօցու օրէտած 77v16Šaf] вѣгai պլаменѣ իже ѧко հոսподъ պրѣкословиѣ վչիպамаго 92v28Zag, вѣгai պլамене и вѣкыј վսլօւսնիј պօխու 111b19Orb 37v9Hlud; տѣլէսноյ **горѣниe** и սլъնչуноյ պոպаленіе սъյеже սւ լուսույու յենիչа սвоւց մրաց ստուծնաց պօրѣшиլա յеси 24c8Vtš — EXH — Cf. չапалениe, օգօրѣниe, պօրѣниe, պոպаленіе

SM

ГГ/НА

горѣти, -րж, -րիւ ipf.

Dbm Dbj Jov Rad Krp Krat Mkd Ohr Slep Str Karp Verk Psalt comPsalt Grig Lobk parOrb parHlud Triod Vtš Stan Les Krn

Formae: ptc. prae. act. **горzi**, **гора** vel **гораш**

гори, ղլամի; гореть, пылать; to burn, to blaze; — կայսթալ, չևն; (ստէկօ) (Krn): լիք можеши и կандило աբէси да **горить** въ праӡникъ и въ նեճելю նա կայ 205v13Krn; и видѣ ѧкоյе կյпина **гораш** արնէմ կայетай Ex3,2 Lobk Grig] օմ. Hlud; sim. видѣ կոյпинօ իже **гораш** օпоւ էկայето 158v20Krn; ѧкоյе էստъ նեմошно **горѣти** արն կромѣ дրѣвъ նա ստաթի ֆօւա 177v7Krn; облакомъ покрываєши въ дѣյнے սլъնչца ради да не **горатъ** չումշ ինա մի կայուտай comPs77,14 Pog] աբրատъ Bon; օյսա նы սъвѣтии մշչւնици ... **горѣх** յе օյдове իխ աչի յе լюбовныј ու թշախ սа